

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 45/2009 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2010

Hallituksen esitys vuoden 2010 talousarvioesityksen (HE 138/2009 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 2009 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2010 (HE 138/2009 vp).

Lisäksi eduskunta on 17 päivänä marraskuuta 2009 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan vuoden 2010 talousarvioesitystä täydentävän hallituksen esityksen (HE 241/2009 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa niistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavat 21.10.2009 valtiovarainvaliokuntaan lähetyt talousarvioaloitteet

- TAA 1/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Nuorisoseuramuseon toiminnan kehittämiseen (29.80.50)
- TAA 2/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantalojen ja työväentalojen ylläpitokustannuksiin (29.80.50)
- TAA 3/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Eteläpohjalaisten

Spelien järjestelyjen avustamiseen (29.80.52)

- TAA 4/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ojajärven kunnostamiseksi Alajärven Luoma-ahon kylässä (30.50.20)
- TAA 5/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ähtävänjoen vesistön kunnostamiseen ja palauttamiseen lohivesistöksi (30.50.20)
- TAA 6/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lappajärven Itäkylässä kantatiellä 68 (31.10.20)
- TAA 7/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Tuuri—Peräntietieosuuden peruskorjaukseen Töysässä (31.10.20)
- TAA 8/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rannantien peruskorjaukseen Evijärvellä (31.10.20)
- TAA 9/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Sauna-aho—

- Vasikka-aho peruskorjaukseen Evijärvellä (31.10.20)
- TAA 10/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärven Luomaholla kantatiellä 68 ja Luomantiellä (31.10.20)
- TAA 11/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17253 (Rämäläntien) peruskorjaamiseen Myllymäenkylän ja Vehunkylän välillä Ähtärissä ja Soinissa (31.10.20)
- TAA 12/2009 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Länsirannantien (maantie 711) peruskorjaamiseen välillä Söyringin risteys Lappajärvellä ja Kurejoki Alajärvellä (31.10.20)
- TAA 13/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 63 perusparantamiseen välillä Evijärvi—Kausinen (31.10.20)
- TAA 14/2009 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen lentoaseman kunnossapitohallin rakentamiseen (31.10.41)
- TAA 15/2009 vp — Outi Alanko-Kahiluoto /vihr: Määrärahan osoittaminen valtionosuuden maksamiseksi perustoimeentulotuen kustannuksiin (33.60.35)
- TAA 16/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen harrastajamusiikkijärjestöille (29.80.52)
- TAA 17/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Vinkin liikuntahallin laajennukseen (29.90.50)
- TAA 18/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Tampere—Toijala-rataosan kolmannen raiteen suunniteluun (31.10.20)
- TAA 19/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Parkanon raaka-puterminaalien rakentamiseen rautatieaseman yhteyteen (31.10.20)
- TAA 20/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Hämeenkyrön ohitustien rakentamisen aloittamiseen valtiatiellä 3 (31.10.78)
- TAA 21/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen huoltovarmuuden varmistamiseksi Kuitu Finland Oy:ltä tehtäviä hankintoja varten (32.30)
- TAA 22/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Killinkosken päiväkodin siirtämiseen (33.60.31)
- TAA 23/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Juupajoki—Hirsilä—Orivesi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 24/2009 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Sappee—Aitoo—Pälkäne-yhdysvesijohdon ja siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 25/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen (28.90.30)
- TAA 26/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteen perusopetukseen (29.10.30)
- TAA 27/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppivelvollisuuden ulottamiseksi 18 ikävuoteen perusopetuksen ja lukio-opetuksen voimavaroja lisäämällä (29.10.30)

- TAA 28/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppivelvollisuuden ulottamiseksi 18 ikävuoteen ammatillisen koulutuksen voimavaroja lisäämällä (29.20.30)
- TAA 29/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppivelvollisuuden ulottamiseksi 18 ikävuoteen oppisopimuskoulutuksen voimavaroja lisäämällä (29.30.32)
- TAA 30/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintorahaan (29.70.55)
- TAA 31/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 32/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen (29.80.30)
- TAA 33/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteilijoiden apurahojen tason ja määrän nostamiseen (29.80.51)
- TAA 34/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 35/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin (35.10.63)
- TAA 36/2009 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon (35.20.64)
- TAA 37/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Nokian Menkalan urheilukentän kunnostamiseen (29.90.50)
- TAA 38/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Lempäälän Sääksjärven urheilukentän peruskorjaukseen (29.90.50)
- TAA 39/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Pirkkalan uimahallin suunnitteluun ja rakentamisen käynnistämiseen (29.90.50)
- TAA 40/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Ylöjärven urheilutalon peruskorjaukseen (29.90.50)
- TAA 41/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen nuorisoliikunnan edellytysten parantamiseen (29.90.50)
- TAA 42/2009 vp — Marko Asell /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Sappee—Aitoo—Pälkäne-yhdysvesijohdon ja siirtoviemärin rakentamiseen välillä Aitoo—Pälkäne (30.50.31)
- TAA 43/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Murhasaaren ohituskaistojen suunnitteluun valtatielle 11 Nokialla (31.10.20)
- TAA 44/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen tiesuunnitelman laatimiseen valtatie 12 muuttamiseksi moottoriliikennetieksi välillä Maatialan eritasoliittymä — Kahtalammi (31.10.20)
- TAA 45/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 laatutason yhtenäistämiseen Tampereelta Vaasaan (31.10.20)
- TAA 46/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Nokian Sarkolantien

- kunnostamiseen ja päällystämisen aloittamiseen (31.10.20)
- TAA 47/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Kolmenkulman yritysalueen katuverkon rakentamiseen Hämeen tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 48/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parantamiseen välillä Tampere—Orivesi (31.10.20)
- TAA 49/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten vähentämiseen ja turvallisuuden parantamiseen (31.10.20)
- TAA 50/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen nuorten liikenneturvallisuusvalistukseen (31.10.01)
- TAA 51/2009 vp — Marko Asell /sd ym.: Määrärahan osoittaminen huoltovarmuuden varmistamiseksi Kuitu Finland Oy:ltä tehtäviä hankintoja varten (32.30)
- TAA 52/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Nokian vanhainkodin korjaushankkeeseen (33.60.37)
- TAA 53/2009 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Nokian keskustan päiväkodin pihan kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 54/2009 vp — Risto Autio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rataosan Helsinki—Riihimäki välityskyvyn parantamiseen (31.10.78)
- TAA 55/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkiseutujen maahanmuuttajien pilottihankkeisiin (26.40.03)
- TAA 56/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvontaan (30.10.50)
- TAA 57/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.41)
- TAA 58/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun jätevesijärjestelmien rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 59/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Lapinkyläntien—Heikinkyläntien päällystystyön loppuun saattamiseksi Uudenmaan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 60/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Porvoon saaristotien rakentamiseen (31.10.20)
- TAA 61/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisa—Lahti-radon perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 62/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 parantamiseen osuudella Hanko—Mäntsälä (31.10.20)
- TAA 63/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 64/2009 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-radon sähköistykseen (31.10.78)
- TAA 65/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Lapinjärven kunnostamiseen (35.10.77)

- TAA 66/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Ruotsinpyhtään ruukkialueen rakennusten kunnostamiseen (35.20.64)
- TAA 67/2009 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Vanhan Porvoon rakennusten ja ympäristön säilyttämiseen (35.20.64)
- TAA 68/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Käännetyn arvonlisäveron arvioidun tuoton korottaminen (11.04.01)
- TAA 69/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Varainsiirtoveron tuottoarvion korottaminen (11.10.05)
- TAA 70/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Jäteveron laajentaminen ja arvioidun tuoton korottaminen (11.10.08)
- TAA 71/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Pakkausveron arvioitu tuotto (11.10)
- TAA 72/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Windfall-veron arvioitu tuotto (11.10)
- TAA 73/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 74/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitoksen toimintamenoihin osoitettavaksi talousrikostorjuntaan (25.30.01)
- TAA 75/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rangaistusten täytäntöönpanoon Rikosseuraamusviraston toimintamenoihin (25.40.01)
- TAA 76/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisitoimen toimintamenoihin (26.10.01)
- TAA 77/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeenlinnan vankilan perusparannuksen toteuttamiseen (28.20.88)
- TAA 78/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kunnallisverotuksen perusvähennyksen korottamiseen (28.90.30)
- TAA 79/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen (28.90.30)
- TAA 80/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.10.30)
- TAA 81/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen homekoulujen korjauksiin (29.10.34)
- TAA 82/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen peruskoulutukseen (29.20.30)
- TAA 83/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen aikuiskoulutukseen (29.30.21)
- TAA 84/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen ja -avustukseen ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (29.40.30)
- TAA 85/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nuorten työpaja-toimintaan (29.91.51)
- TAA 86/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perusväylänpitoon (31.10.20)

- TAA 87/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen rataosilla Riihimäki—Hämeenlinna ja Riihimäki—Lahti (31.30.63)
- TAA 88/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 89/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin (32.30.01)
- TAA 90/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin (32.30.51)
- TAA 91/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)
- TAA 92/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintaan ja valitusruuhkien purkuun (33.01.03)
- TAA 93/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yleisen asumistuen parantamiseen (33.10.54)
- TAA 94/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen (33.20.31)
- TAA 95/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen ja työttömyyspäivärahojen korottamiseen (33.20.52)
- TAA 96/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläkkeensaajien asumistuen parantamiseen (33.40.60)
- TAA 97/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsen perusosan korottamiseen toimeentulotuksessa (33.60.35)
- TAA 98/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin (33.60.37)
- TAA 99/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöiden määrärahojen turvaamiseen (35.10.77)
- TAA 100/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Vuokra-asuntojen korkotukilainoituksen ehtojen parantaminen ja erityisryhmien asunto-olojen parantaminen (35.20.60, 35.20.60, 35.20.60)
- TAA 101/2009 vp — Merikukka Forsius /kok: Määrärahan osoittaminen poliisitalon saamiseksi Nummelaan (28.20.88)
- TAA 102/2009 vp — Merikukka Forsius /kok: Määrärahan osoittaminen kosteus- ja homeongelmista kärsivien peruskoulujen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin Uudellamaalla (29.10.34)
- TAA 103/2009 vp — Merikukka Forsius /kok: Määrärahan osoittaminen Espoo—Nummela—Lohja-kaupunkiradan rakennustöiden aloittamiseen (31.10.78)
- TAA 104/2009 vp — Merikukka Forsius /kok: Määrärahan osoittaminen kunnostus- ja muihin ympäristötöihin Enäjärvellä (35.10.77)
- TAA 105/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen toimintaohjelman "Naiset, rauha ja turvallisuus" toimeenpanoon (24.10.21)
- TAA 106/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksen

- maksamiseen Suomen Ammattikalastajaliitolle (30.40.51)
- TAA 107/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.50.31)
- TAA 108/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen Espoon kaupunkiradan suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 109/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikenteen turvaamiseen (31.30.64)
- TAA 110/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen ympärivuorokautisen neuvontapuhelimen perustamiseen (33.03.04)
- TAA 111/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen mielenterveyspotilaiden hoitoon (33.60)
- TAA 112/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen Itämeren suojelun toimintaohjelman toimeenpanoon (35.01.01)
- TAA 113/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjuntavalmiuden parantamiseen (35.10.20)
- TAA 114/2009 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 115/2009 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)
- TAA 116/2009 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen erityisvaltionosuusrahoituksen (EVO) jälkeenjääneisyiden korjaamiseen (33.60.33)
- TAA 117/2009 vp — Pekka Haavisto /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto KATU ry:n valtiontuen palauttamiseksi entiselle tasolleen (24.90.50)
- TAA 118/2009 vp — Juha Hakola /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin valmiusyksikön erityiskaluston hankintaan (26.10.01)
- TAA 119/2009 vp — Juha Hakola /kok: Määrärahan osoittaminen alueelliseen pelastajakoulutukseen (26.30.01)
- TAA 120/2009 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen Lossanmäen rautatien alikulkusillan korottamisen suunnitteluun Teuvalla (31.10.20)
- TAA 121/2009 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 274 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Kauhajärvi—Karvia (31.10.20)
- TAA 122/2009 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 661 parantamiseen välillä Isojoki—Kauhajoen Pöntäne (31.10.20)
- TAA 123/2009 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 6700 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Karvia (31.10.20)
- TAA 124/2009 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Äetsä (31.10.20)
- TAA 125/2009 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk: Määrärahan osoittaminen Juankosken raakapuuterminaalihankkeeseen (31.10.20)

- TAA 126/2009 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionapuun (31.10.50)
- TAA 127/2009 vp — Timo Heinonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 54 parantamiseen välillä Tammela—Hollola (31.10.78)
- TAA 128/2009 vp — Timo Heinonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Pori-tiehankkeen lisätöihin valtatiellä 2 (31.10.78)
- TAA 129/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Työmatkakulujen verovähennysten laajentaminen (11.01.01)
- TAA 130/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen hätäkeskuslaitoksen hajauttamisen suunnitteluun (26.30.02)
- TAA 131/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen turvaamisen ja luokkakokojen pienentämiseen (29.10.30)
- TAA 132/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen maatalouden neuvontatoimintaan ja maatalouden byrokratian purkamiseen (30.10.50)
- TAA 133/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.10.55)
- TAA 134/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen lähiruoan tuotannon ja käytön edistämiseen (30.20.47)
- TAA 135/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen kestävä metsätalouden kehittämiseen (30.60.44)
- TAA 136/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen rantaradan Helsinki—Turku oikaisemisen suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 137/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 turvallisuuden parantamiseen välillä Turku—valtatie 2 (31.10.20)
- TAA 138/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kyrön eritasoliittymän rakentamiseen Pöytyällä (31.10.20)
- TAA 139/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen nopeusnäyttötäulujen lisäämiseen (31.10.20)
- TAA 140/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.10.50)
- TAA 141/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Halikko—Kustavi-tien rakentamiseen välillä Aura—Mynämäki—Mietoinen (31.10.78)
- TAA 142/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Loimaa—Somero-tieyhteyden rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 143/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 52 Salon itäisen ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.10.78)
- TAA 144/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen nuorten kuljettajien valistuksen ja opetuksen lisäämiseen (31.20.01)
- TAA 145/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen pienyrityksille biopolttonesteiden kehittämiseen ja markkinoille tuontiin (32.60.40)

- TAA 146/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen lottien ja satarpojen kuntoutukseen (33.50.55)
- TAA 147/2009 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien avopalvelujen järjestämiseen (33.50.55)
- TAA 148/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen kieliasiainvaltuutetun virkaa koskevan selvityksen tekemiseen (25.01.01)
- TAA 149/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 68 ja Pietarsaaren sataman välisen tieyhteyden suunnitteluun ja toteuttamiseen (31.10.20)
- TAA 150/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen turvakotien toimintaan (33.01)
- TAA 151/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen rokotteiden korvaamiseksi sairausvakuutuksesta (33.30.60)
- TAA 152/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien toimeentulotukikustannusten tasaamiseen (33.60.35)
- TAA 153/2009 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämiseen (33.60, 28.90.30)
- TAA 154/2009 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöministeriön toimintamenoihin (35.01.01)
- TAA 155/2009 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden jätevesipuhdistamon uudistamiseen (35.10.61)
- TAA 156/2009 vp — Susanna Huovinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristönsuojelun edistämiseen, yhdyskuntien vesien- suojeluhankkeiden tukemiseen ja vesistöjen sekä erityisesti Itämeren rehevöitymisen hillitsemiseen (35.10.61)
- TAA 157/2009 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ulkomailla toimiville kulttuuri- ja tiedeinstituuteille (29.80.50)
- TAA 158/2009 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion julkisiin tiloihin sijoitettavien taidehankintojen lisäämiseen (29.80.52)
- TAA 159/2009 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Karjalan radan Luumäki—Imatra-rataosuuden parantamiseen ja kaksoisraiteen rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 160/2009 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pienituloisten eläkeläisten ulkopuolisella teetettävän kotitalousvähennykseen kuuluvan työn tukemiseen (33.40.60)
- TAA 161/2009 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Ouluntaipaleen peruskorjaukseen Kuusamossa (31.10.20)
- TAA 162/2009 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Liikasaarantien peruskorjaukseen Kuusamossa (31.10.20)
- TAA 163/2009 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rinta- mapalvelun luonteisissa palvelutehtävissä olleiden kuntoutukseen (33.50.55)

- TAA 164/2009 vp — Harri Jaskari /kok: Määrärahan osoittaminen suomalaisen laatuiminnan tukemiseen (32.20.41)
- TAA 165/2009 vp — Kalle Jokinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Mikkeli—Heinola-rataoikaisuun (31.10.20)
- TAA 166/2009 vp — Kalle Jokinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä (31.10.20)
- TAA 167/2009 vp — Kalle Jokinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen välillä Lahti—Vääksy—Padasjoki (31.10.78)
- TAA 168/2009 vp — Kalle Jokinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden keskusta-alueen kehittämiseen (32.50.43)
- TAA 169/2009 vp — Kalle Jokinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöiden määrärahojen tason korottamiseksi (35.10.77)
- TAA 170/2009 vp — Timo Juurikkala /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseen (35.10.63)
- TAA 171/2009 vp — Heli Järvinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamisen suunnitteluun välillä Anttola—Lähteelä Kerimäellä (31.10.20)
- TAA 172/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Kansanedustajien palkkioihin ja kulukorvauksiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (21.01.01)
- TAA 173/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusväestön palvelujen turvaamiseen (28.90.30)
- TAA 174/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien työllistämiseksi parantamaan vanhusien ulkoilu- ja ruokailumahdollisuuksia (32.30.51)
- TAA 175/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien nopeaan työllistymiseen (32.30.51)
- TAA 176/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin (33.01.03)
- TAA 177/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloiden toimintamenoihin (33.01.04)
- TAA 178/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion koulukotien toimintamenoihin (33.01.05)
- TAA 179/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yksinhuoltajien lapsilisien korottamiseen (33.10.51)
- TAA 180/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perheen 1. ja 2. lapsen lapsilisien korottamiseen (33.10.51)
- TAA 181/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen peruspäivärahan nostamiseen (33.20.51)
- TAA 182/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen nostamiseen (33.20.52)
- TAA 183/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan nostamiseen (33.60.35)

- TAA 184/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin, Espoon ja Vantaan lähiöiden peruskorjaamiseen (35.20.55)
- TAA 185/2009 vp — Pietari Jääskeläinen /ps ym.: Valtion työntekijöiden lomarahojen vaihtaminen palkattomiin vapaapäiviin
- TAA 186/2009 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkiradan jatkamiseen Keravalta Riihimäen suuntaan (31.10.78)
- TAA 187/2009 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen tiesuunnitelman tekemiseen välillä Eurajoki—Panelia (31.10.20)
- TAA 188/2009 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Rauman meriväylätöihin (31.10.20)
- TAA 189/2009 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen kokeiluluonteisesti välillä Rauma—Kokemäki (31.30.63)
- TAA 190/2009 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen laivanrakennuksen innovaatiotukeen (32.30)
- TAA 191/2009 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 192/2009 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuluttajajärjestöille (32.40.50)
- TAA 193/2009 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- TAA 194/2009 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen sekä energiatiedotukseen (32.60.20)
- TAA 195/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen (29.80.52)
- TAA 196/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Yrityskummit ry:n toiminnan tukemiseen (32.20.41)
- TAA 197/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille (33.50.50)
- TAA 198/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Ruotsissa asuvien sotainvalidien kotipalvelujen järjestämiseen (33.50.51)
- TAA 199/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen 20 prosentin sotainvalidien laitoshuoltoon (33.50.51)
- TAA 200/2009 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien yhdistyksen toimintaan (33.50.54)
- TAA 201/2009 vp — Anne Kalmari /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Äänekosken—Haapajärven radan perusparannukseen (31.10.20)
- TAA 202/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten elokuvatuotantokeskusten tukemiseen (29.80.52)
- TAA 203/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk: Määrärahan osoittaminen Kokemäenjoen tulvasuojeluun Porissa (30.50.31)

- TAA 204/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 212 Säskylään (31.10.20)
- TAA 205/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk: Määrärahan osoittaminen yhdistysten 2 700 Pyntäinen—Honkajoki peruskorjaukseen Turun tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 206/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 212 perusparantamiseen välillä Jokisivu—Mauriala Turun tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 207/2009 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 Pori—Söörmarkku-osuuden rakennustöihin (31.10.78)
- TAA 208/2009 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Kuluttajaliitto ry:lle (32.40.50)
- TAA 209/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen palomiesten eläkeiän alentamiseen tarvittaviin toimiin (26.01.01)
- TAA 210/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön varallisuusveron palauttamiseksi (28.01.01)
- TAA 211/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avustajan palkkaamiseen (28.90.30)
- TAA 212/2009 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen (29.30.32)
- TAA 213/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen vapaa-ajan kalatalouden lupamaksukäytännön yksinkertaistamisen valmisteluun (30.40.51)
- TAA 214/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Lahti—Jämsä-oikoradan suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 215/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Huopanan ja Aholanmäen välisen tieosuuden perusparantamiseen Viitasaarella (31.10.20)
- TAA 216/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 637 (ns. Vihreän väylän) kunnostamiseen Keski-Suomessa (31.10.20)
- TAA 217/2009 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Kanavuori—Haapalahti (31.10.20)
- TAA 218/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 perusparannustöihin Viisarimäki—Kanavuori-liittymien rakentamiseksi (31.10.20)
- TAA 219/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Jämsän Hiidenmäen eritasoliittymän suunnittelutyöhön (31.10.20)
- TAA 220/2009 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 221/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen kantatie 58 uuden tielinjauksen tekemiseen välillä Kinula—Lestijärvi—Reisjärvi (31.10.78)
- TAA 222/2009 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen puunjalostuksen innovaatio-ohjelmaan (32.20.40)
- TAA 223/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön työeläkkeiden taitetun indeksin muuttamiseksi puoliväli-indeksiksi (33.01.01)

- TAA 224/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Ruotsista Suomeen muuttavien eläkeläisten verokohtelun korjaamiseksi (33.01.01)
- TAA 225/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen aivoinfarktin sairastaneiden kansalaisten lääkkeiden erityiskorvattavuuteen (33.30.60)
- TAA 226/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeiden tason korottamiseen (33.40.60)
- TAA 227/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen uusien kouluterveystenhoitajien palkkaamiseen (33.60.31)
- TAA 228/2009 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta aiheutuviin kustannuksiin (33.60.31)
- TAA 229/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen työsuojelupiirien toimintamenoihin (33.70.01)
- TAA 230/2009 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausavustuksiin (35.20.55)
- TAA 231/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Kertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 232/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Virvoitusjuoma- ja makeisveron arvioidun tuoton lisääminen (11.08.05)
- TAA 233/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen koulutuksen arviointineuvoston toimintamenoihin (29.01.04)
- TAA 234/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kristillisten lehtien tukemiseen (29.80.50)
- TAA 235/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen neuvontaan (30.10.50)
- TAA 236/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun kehittämiseen (30.10.50)
- TAA 237/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan valtionapuun (30.10.55)
- TAA 238/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Maatilatalouden kehittämisrahastoon (30.20.61)
- TAA 239/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuoltotöihin (30.50.31)
- TAA 240/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen melusteiden rakentamiseen Jyväskylä—Vaajakoski-tieosuudelle (31.10.20)
- TAA 241/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Uurainen—Kintaus-tien perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 242/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Keitele—Päijänne-kanavasiltujen korottamiseen (31.10.20)
- TAA 243/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 244/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Kirri—Äänekoski (Hirvaskangas) tieosuuden parantamiseen (31.10.78)

- TAA 245/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennetukeen Jyväskylän seudulla (31.30.63)
- TAA 246/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen nuorten työllistämiseen (32.30.51)
- TAA 247/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kyläkauppojen ja kauppa-autojen tukemiseen (32.30)
- TAA 248/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen säätöiden valvonnan tehostamiseen (32.40.03)
- TAA 249/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan sitomattomaan osuuteen (32.50.43)
- TAA 250/2009 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen uusiutuvan energiateknologian edistämiseen (32.60.40)
- TAA 251/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen vankeinhoidon toimintamenoihin (25.40.01)
- TAA 252/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen perhehoitoon lastensuojelussa (28.90.30)
- TAA 253/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen oppilashuollon järjestämiseen (28.90.30)
- TAA 254/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (28.90.30)
- TAA 255/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen Espoo—Salooikoradan suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 256/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen työttömien työllistämisen- ja koulutustoimiin (32.30.51)
- TAA 257/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen pienvoimaloiden kehittämiseen (32.60.40)
- TAA 258/2009 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen lasten- ja nuortenpsykiatrian hoitajien purkamiseen (33.60)
- TAA 259/2009 vp — Saara Karhu /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Tampere—Toijala-rataosan lisäraiteiden suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 260/2009 vp — Saara Karhu /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeenkyrön ohitustien rakentamisen aloittamiseen valtiolla 3 (31.10.78)
- TAA 261/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 262/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 263/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen kunnille nuorisotyön edistämiseen (29.91.50)
- TAA 264/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.20)
- TAA 265/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen kunnille sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseen (33.60.31)

- TAA 266/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan korottamiseen (33.60.35)
- TAA 267/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen Itämeren suojeluun Uudellamaalla (35.01.04)
- TAA 268/2009 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankintaan (35.10.63)
- TAA 269/2009 vp — Jyrki Kasvi /vihr: Määrärahan osoittaminen Museoviraston digitaalisten aineistojen saavutettavuuden ja käytettävyyden parantamiseen (29.80.55)
- TAA 270/2009 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisa—Lahtiradan perusparantamiseen (31.10.78)
- TAA 271/2009 vp — Elsi Katainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 272/2009 vp — Elsi Katainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Imetyksen tuki ry:n toimintaan (33.90.50)
- TAA 273/2009 vp — Sampsa Kataja /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokustusten kehittämis- ja koordinaattorahoituksen turvaamiseen (29.40.50)
- TAA 274/2009 vp — Sampsa Kataja /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakennustöihin välillä Turku—Pori (31.10.78)
- TAA 275/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien palveluneuvontaan Päijät-Hämeessä (26.40.01)
- TAA 276/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen uuden oikeus-
- talon rakentamiseen Lahden käräjäoikeudelle (28.20.88)
- TAA 277/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen Rykmentin majoitustilan peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 278/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen lasten edunvalvonnan kehittämiseen (28.90.30)
- TAA 279/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen Päijät-Hämeessä (29.10.30)
- TAA 280/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 281/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.30.32)
- TAA 282/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen koulujen homeongelmien korjaamiseen (29.10.34)
- TAA 283/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen maaseudun rakenteen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 284/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Heinolan lintutarhalle lintujen hoitoon (30.30.20)
- TAA 285/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 286/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen myyrävahinkojen korvauksiin (30.60.43)

- TAA 287/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 288/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Heinola—Kuusankoski-kanavan sulkujen rakentamiseen ja väylän parantamiseen (31.10.20)
- TAA 289/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen Lahti—Heinola—Mikkeli-rataoikaisun suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 290/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen Hämeen tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 291/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa (31.10.20)
- TAA 292/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden seudun joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 293/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen rata-osuuksilla Riihimäki—Hämeenlinna ja Riihimäki—Lahti (31.30.63)
- TAA 294/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen junien kaukoliikenteen ostoon (31.30.65)
- TAA 295/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen muutosturvaressurssien ohjaamiseen työvoimatoimistoille (32.30.01)
- TAA 296/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen Heinolan seutukunnalle äkillinen rakennemuutosalue -ohjelman toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 297/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten tukemiseen Päijät-Hämeessä (32.30.51)
- TAA 298/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen sosiaalisten yritysten toimintaedellytysten tukemiseen (32.30.51)
- TAA 299/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- TAA 300/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen psykiatrinen hoitopaikkojen lisäämiseen (33.01.04)
- TAA 301/2009 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asumistuen parantamiseen (33.10.54)
- TAA 302/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen veteraanien kotiapu toiminnan tukemiseen (33.50.56)
- TAA 303/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen potilasturvallisuuden kehittämiseen Päijät-Hämeen vanhainkodeissa (33.60.31)
- TAA 304/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 305/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen käynnistämistyöhön (35.20.01)
- TAA 306/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen rakennusten terveellisyteen liittyvän koulutuksen kehittämiseen (35.20.55)

- TAA 307/2009 vp — Matti Kauppila /vas: Määrärahan osoittaminen aravavuokratulojen peruskorjauksiin (35.20.55)
- TAA 308/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen ja tukipalveluiden lisäämiseen (28.90.30)
- TAA 309/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen Pien-Saimaan vesistöalueen kunnostamisen käynnistämiseen (30.50.31)
- TAA 310/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen Kuivasensaaren paikallistien 14777 perusparantamiseen Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnissa (31.10.20)
- TAA 311/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen Savitaipaleelta Suomenniemelle kulkevan Partakosken tien perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 312/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen metsäteollisuuden uusien tuotteiden kehittämiseen (32.20.40)
- TAA 313/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ensimmäisen lapsen lapsilisän korottamiseen (33.10.51)
- TAA 314/2009 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisän maksamiseen 17-vuotiaille (33.10.51)
- TAA 315/2009 vp — Kimmo Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Itäisen Suomenlahden kansallispuiston laajentamiseen (35.10.52)
- TAA 316/2009 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukemiseen (28.90.30)
- TAA 317/2009 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen petoeläinvahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 318/2009 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudelta Tampere—Pori (31.10.20)
- TAA 319/2009 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataverkon korjausinvestointeihin (31.10.20)
- TAA 320/2009 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rakennetyöttömyyden purkuun ja työttömien saamiseen yleisille työmarkkinoille Satakunnassa (32.30.51)
- TAA 321/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen meriteollisen korkeakouluopetuksen ja tutkimuksen aloittamiseen Turussa (29.40.50)
- TAA 322/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Turun yliopiston strategiseen rahoitukseen (29.40.50)
- TAA 323/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Lounais-Suomen maatalouden vesiensuojeluhankkeeseen (30.50.31)
- TAA 324/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 325/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Sauvo—Pyhäloukas-tien perusparannukseen (31.10.20)
- TAA 326/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen välillä Turku—Pori (31.10.20)

- TAA 327/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20) ten ja nuorten psykiatrian palveluihin (33.60)
- TAA 328/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.10.50) — TAA 338/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutin rahoitusvajeen korjaamiseen (35.01.65)
- TAA 329/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Piikkiö—Ravattula-tieosuuden muuttamiseen nelikaistaiseksi (31.10.78) — TAA 339/2009 vp — Martti Korhonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ikäihmisten lakisääteisen hoivatakuun toteuttamiseen (28.90.30)
- TAA 330/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maakaasuputki Varsinais-Suomeen -hankkeen suunnitteluun (32.60.40) — TAA 340/2009 vp — Martti Korhonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen pääradan peruskorjaukseen välillä Seinäjoki—Oulu (31.10.78)
- TAA 331/2009 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin (35.10.77) — TAA 341/2009 vp — Juha Korkea-aoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvonnan rahoittamiseen (30.10.50)
- TAA 332/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille (29.40.50) — TAA 342/2009 vp — Juha Korkea-aoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen radan päällysrakenteen uusimisen ja sähköistämisen edellyttämiin töihin välillä Lielähti—Kokemäki ja Pori—Mäntyluoto (31.10.78)
- TAA 333/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savonlinnan Oopperajuhlille (29.80) — TAA 343/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Huhdasjärvi—Pärnämäki-tiehankkeen toteuttamiseen (31.10.20)
- TAA 334/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.80.52) — TAA 344/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kimolan ja Voikkaan sulkujen suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 335/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hevostietokeskukselle (30.20.46) — TAA 345/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseksi tieosuudella Lahti—Kausala (31.10.78)
- TAA 336/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maatalous- ja maaseutuyrittäjien voimavarakartoituksiin (30.20.61) — TAA 346/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen ja työttömän peruspäivärahan korottamiseen (33.20.52)
- TAA 337/2009 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille las-

- TAA 347/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vähimmäissairauspäivärahojen korottamiseen (33.30.60)
- TAA 348/2009 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketukeen (33.40.56)
- TAA 349/2009 vp — Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeenlinnan oikeustalon suunnitteluun (25.01.01)
- TAA 350/2009 vp — Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 10/12 parantamiseen välillä Hämeenlinna—Lahti (31.10.78)
- TAA 351/2009 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ahteentaan laiturin ja venesataman kunnostukseen Rymättylässä (31.10.20)
- TAA 352/2009 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen elinsiirto- ja elinluovutustoiminnan resurssiyksikön perustamiseen (33.01.01)
- TAA 353/2009 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan korottamiseen (33.60.35)
- TAA 354/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen eduskunnan kansainväliseen toimintaan (21.10.01)
- TAA 355/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen energia-alan MBA-ohjelman ja Energy Technology -koulutusohjelman käynnistämiseen Vaasassa (29.40.50)
- TAA 356/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen itsenäisesti asuvien 18- ja 19-vuotiaiden toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- TAA 357/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ja kansantaiteilija Konsta Jylhän 100-vuotisjuhlan avustamiseen (29.80.52)
- TAA 358/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lentologistiikka-alueen rakentamiseen Vaasan lentokentän yhteyteen (31.10.41)
- TAA 359/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarsaaren työllisyysperusteisten investointien tukemiseen (32.30.64)
- TAA 360/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen Kuluttajaviraston toimintamenoihin (32.40.01)
- TAA 361/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen Suomen Kuluttajaliitto ry:n toiminnan turvaamiseen (32.40.50)
- TAA 362/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjanmaan uuden energian tutkimus- ja kehittämissyksikön toiminnan aloittamiseen (32.60.40)
- TAA 363/2009 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Imetyksen tuki ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 364/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskuksen tiedotustoiminnan lisäämiseen (24.90.50)

- TAA 365/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lukion oppikirjoihin (29.10.30)
- TAA 366/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammatillisen peruskoulutuksen oppikirjoihin (29.20.30)
- TAA 367/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Nokian kirjaston uudisrakennuksen rakennustyön käynnistämiseen (29.80.34)
- TAA 368/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuteen yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja perustamishankkeiden myöntämisvaltuuden korottamiseen (29.80.34)
- TAA 369/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kiertoliittymän suunnitteluun kantatien 66 ja Ruovesi—Kuru-tien risteykseen (31.10.20)
- TAA 370/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Virrat—Jäähdyshoja (31.10.20)
- TAA 371/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pori/Rauma—Tampere—Jyväskylä-rataosan akselipainojen korottamiseen (31.10.20)
- TAA 372/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korotukseen (33.10.51)
- TAA 373/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ruokavaliokorvausten nostamiseen (33.40.60)
- TAA 374/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan nostamiseen (33.60.35)
- TAA 375/2009 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston opastuskeskuksen suunnitteluun ja rakentamiseen Ruovedellä (35.10.52)
- TAA 376/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rytmimusiikkiorkesterien tukemiseen (29.80.31)
- TAA 377/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen turvallisuutta parantavaan hankkeeseen Tuusulassa (31.10.20)
- TAA 378/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä IV:n suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 379/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 45 liikenneympyrän parantamiseen Koskenmäentien ja Nahkelantien risteysalueella Tuusulassa (31.10.20)
- TAA 380/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hyrylän itäisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 381/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pilaantuneiden maiden kunnostamiseen Uudellamaalla (35.10.77)
- TAA 382/2009 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kellokosken ruukin pilaantuneiden maiden kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 383/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pelson vankeilan toimintamenoihin (25.40.01)
- TAA 384/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rajavartio-

- laitoksen toiminnan turvaamiseen (26.20.01)
- TAA 385/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten avustajapalvelujen kehittämiseen (28.90.30)
- TAA 386/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kainuun maakunta -kuntayhtymän jäsenkuntien yhteistoiminnan tukemiseen (28.90.31)
- TAA 387/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueteatteri-toiminnan tukemiseen ja vakinaistamiseen (29.80.31)
- TAA 388/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.20)
- TAA 389/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yöjunaliikenteen palauttamiseksi Kajaaniin (31.30.65)
- TAA 390/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen laajakaistahankkeen kuntarahoitusosuuksien turvaamiseen (31.40.50)
- TAA 391/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kainuun kehittämisrahan korottamiseen tieverkoston kehittämiseksi (32.50.63)
- TAA 392/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten ja monisairaiden kuntoutukseen (33.30.60)
- TAA 393/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidiin kuntoutukseen ja hautausavustuksiin (33.50.51)
- TAA 394/2009 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien parantamiseen haja-asutusalueilla (35.10.61)
- TAA 395/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen petoyhdysheikkilöiden polttoainekorvauksiin (30.40.42)
- TAA 396/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistysten 15850 Kelvää—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.10.20)
- TAA 397/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen Savo—Karjalan tiepiirille yhdistysten 15870 perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 398/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 524 perusparannukseen välillä Lieksa—Kuhmo (31.10.20)
- TAA 399/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Porokylä—Vuokatti parantamiseen (31.10.20)
- TAA 400/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen (31.10.20)
- TAA 401/2009 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien talous- ja velkaneuvontaan (32.40.31)
- TAA 402/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.30.20)
- TAA 403/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuutta-

- jien kotoutumista edistävien yhdistysten toiminnan tukemiseen (26.40.03)
- TAA 404/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kotipalveluiden lisäämiseen (28.90.30)
 - TAA 405/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (28.90.30)
 - TAA 406/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen vanhustenhuollon palvelujen parantamiseen (28.90.30)
 - TAA 407/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen koulujen perustamiskustannuksiin ja homekorjaushankkeisiin (29.10.34)
 - TAA 408/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen ammatillisen koulutuksen opinto-ohjauksen lisäämiseen (29.20.30)
 - TAA 409/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen (30.10.63)
 - TAA 410/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen maaseudun vesi- ja viemärihuollon rakentamiseen (30.50.31)
 - TAA 411/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen metsäkeskusten neuvontaresurssien lisäämiseen (30.60.42)
 - TAA 412/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Kuopion Haminalahden ja Karttulan Pihkainmäen välisen maantien 551 perusparannuksen suunnitteluun (31.10.20)
 - TAA 413/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Leppävirran Sorsakoskentien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.10.20)
 - TAA 414/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Varkauden Puurtilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23 ja Kopolanniemi (31.10.20)
 - TAA 415/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Maaningalla Län-sirannantien ja Varpasenmaantien sekä Pulkonkoskentien perusparantamisen ja päällystämisen käynnistämiseen (31.10.20)
 - TAA 416/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Puutossalmen sillan rakentamiseen Pohjois-Savossa (31.10.20)
 - TAA 417/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen maantien perusparannukseen ja päällystämiseen (31.10.20)
 - TAA 418/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 yleissuunnittelun aloittamiseen ja kiireellisimpien parantamiskohteiden toteutukseen välillä Kuopio—Suonenjoki (31.10.20)
 - TAA 419/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen (31.10.20)
 - TAA 420/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionapuun (31.10.50)
 - TAA 421/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 Kuopio—Riistavesi perusparannuksen aloittamiseen (31.10.78)

- TAA 422/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen korkean työtömyyden alueiden erityistukeen (32.30.51)
- TAA 423/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- TAA 424/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen energianeuvontaverkoston rahoittamiseen (32.60.20)
- TAA 425/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen energiatukeen (32.60.40)
- TAA 426/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen lapsilisän ulottamiseen 17-vuotiaisiin (33.10.51)
- TAA 427/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.56)
- TAA 428/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin (33.60.37)
- TAA 429/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen terveystieteiden tukemiseen (33.70.50)
- TAA 430/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen perheneuvonnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 431/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kristillistä päihdetyötä tekeville järjestöille (33.90.50)
- TAA 432/2009 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 433/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Varallisuusveron palauttaminen vuoden 2010 alusta (11.10)
- TAA 434/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Nurmeksien käräjäoikeuden tilajärjestelyihin (25.10.03)
- TAA 435/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Lemilahon tilapäisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksien parantamiseen Ilomantsissa (26.20.01)
- TAA 436/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Inarin rajavartioaseman perusparannukseen (26.20.01)
- TAA 437/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskuntakerhorakennuksen rakentamiseen (27.10.01)
- TAA 438/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan sisäntulotien uudisrakentamiseen (27.10.01)
- TAA 439/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan valvomon peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 440/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Sotinpuron harjoitusalueen huoltotilojen rakentamiseen Nurmeksissa (28.20.88)
- TAA 441/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan ajoneuvokatosten rakentamiseen (28.20.88)
- TAA 442/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskuntasairaalan peruskorjaukseen (28.20.88)

- TAA 443/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen koulutus- ja liikuntahallin rakentamiseen ja urheilukentän peruskorjaukseen Kontiorannan varuskunnassa (28.20.88)
- TAA 444/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kasarmien 3 peruskorjaukseen Kontiorannassa (28.20.88)
- TAA 445/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan Prikaatin esikuntarakennuksen laajennukseen ja peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 446/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan kasarmien 4 peruskorjaukseen ja Karjalan Sotilassoittokunnan tilojen laajennukseen (28.20.88)
- TAA 447/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukeen kunnissa (28.90.30)
- TAA 448/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen asuntolan peruskorjaukseen Pohjois-Karjalan Ammattiopistolla Valtimolla (29.10.34)
- TAA 449/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Uimaharjun koulun peruskorjaukseen (29.10.34)
- TAA 450/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen peruskorjausinvestointeihin (29.10.34)
- TAA 451/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Enon kirkonkylän kouluksien yläasteen peruskorjaukseen (29.10.34)
- TAA 452/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun maakunta-arkiston laajentamiseen (29.40.02)
- TAA 453/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vanhan Puhoksen yleissuunnitelman laatimiseen Kiteellä (29.80.50)
- TAA 454/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vanhan meijerialueen kehittämiseen Kiteellä (29.80.50)
- TAA 455/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Parppeinvaaran investointihankkeeseen Ilomantsissa (29.80.50)
- TAA 456/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Möhkön ruukkialueen korjaukseen ja entisöimiseen Ilomantsissa (29.80.50)
- TAA 457/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pellavasniemen— Hiienniemen arkeologisten kaivausten loppuunsaattamiseen Kesälähdellä (29.80.75)
- TAA 458/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen urheilun ja liikuntakasvatuksen tukemiseen Pohjois-Karjalassa (29.90.50)
- TAA 459/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ilomantsin urheilukentän rakentamiseen (29.90.50)
- TAA 460/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niinivaaran urheilukentän peruskorjaukseen Joensuussa (29.90.50)
- TAA 461/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kirkonkylän uuden urheilukentän rakentamiseen Polvijärvellä (29.90.50)

- TAA 462/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Sisältökaivos 2 -hankkeen toteuttamiseen Outokummussa (29.90.50)
- TAA 463/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Hyvärilän liikuntahallin rakentamiseen Nurmeksessa (29.90.50)
- TAA 464/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen nuorten työpajatoimintaan ja ehkäisevään huumetyöhön Pohjois-Karjalassa (29.91.51)
- TAA 465/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Joensuun tutkimusosaston suurpetotutkijan viran perustamiseen (30.40.01)
- TAA 466/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen petoeläinten ja hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.40.42)
- TAA 467/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kalasataman tilojen laajennukseen ja peruskorjaukseen Liperissä (30.40.62)
- TAA 468/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Jamali—Murtorantavesihuoltohankkeeseen Lieksassa (30.50.31)
- TAA 469/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kestävän metsätalouden edistämiseen ja tehtävien täysimääräiseen toteuttamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.42)
- TAA 470/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille Pohjois-Karjalassa (30.60.42)
- TAA 471/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.44)
- TAA 472/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Euroopan metsäinstituutin perusrahoitukseen (30.60.50)
- TAA 473/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Pyhäjärven venereitin II vaiheen rakentamiseen (31.10.20)
- TAA 474/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Somerlammenkanavan sillan korottamiseen, pohjustukseen, kunnostamiseen ja päällystämiseen Polvijärvellä (31.10.20)
- TAA 475/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen valtatie 6 sekä Villalan ja Teollisuusalue II:n välisen risteyksen turvallisuuden parantamiseen ja peruskorjaukseen Kesälahdella (31.10.20)
- TAA 476/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen raskaan liikenteen kaistan leventämiseen Niiralan rajanylityspaikalla (31.10.20)
- TAA 477/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 486 Tohmajärvellä (31.10.20)
- TAA 478/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 17 — Outokumpu (31.10.20)
- TAA 479/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Oravisalon paikallistien perusparantamiseen Rääkkylässä (31.10.20)

- TAA 480/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Iiksenjoen paikallistien 15699 pinnoitukseen Pohjois-Karjalassa (31.10.20)
- TAA 481/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Revonjoen yksityistien ja Lounatlampi—Nurmes-paikallistien risteyksen turvallisuuden parantamiseen sekä Lounatlampi—Nurmes-tien perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 482/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kunonniemen—Haarajärven ja Ruppovaaran paikallisteiden peruskorjaukseen Pohjois-Karjalassa (31.10.20)
- TAA 483/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen valtatie 6 liikennejärjestelyihin Matkailukeskus Pajarinhovin kohdalla Kiteellä (31.10.20)
- TAA 484/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen seututeiden 502 ja 504 parantamiseen Polvijärvellä (31.10.20)
- TAA 485/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Polvijärven kirkonkylän ohitustien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.10.20)
- TAA 486/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjaukseen Savo-Karjalan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 487/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Nunnanlahdentien peruskorjaamiseen Juuan kunnassa (31.10.20)
- TAA 488/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Läpikäytävöntien peruskorjaukseen ja päällystykseen Lieksassa (31.10.20)
- TAA 489/2009 vp — Antti Vuolanne /sd ym.: Määrärahahan osoittaminen valtatie 12 osuuden Eura—Raijala parantamiseen (31.10.20)
- TAA 490/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Maljasalmen paikallistien 15654 peruskorjaukseen Outokummussa (31.10.20)
- TAA 491/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Pielisjoen sulkujen uuttojohteiden uusimiseen (31.10.20)
- TAA 492/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kaatamo—Paloniementien peruskorjaukseen Liperissä (31.10.20)
- TAA 493/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen paikallistien Valtimo—Pajukoski—Lotma peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 494/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Puhossalon paikallistien peruskorjaukseen Kiteellä (31.10.20)
- TAA 495/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kinahmon, Ruvaslahden ja Martonvaaran välisten tieosuuksien peruskorjaukseen Polvijärvellä (31.10.20)
- TAA 496/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan suunnittelun loppuun saattamiseen (31.10.20)
- TAA 497/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Varmonniemen—Tasapään paikallistien peruskorjaukseen Kesälahdella ja Kiteellä (31.10.20)
- TAA 498/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kitee—Koivikko (31.10.20)

- TAA 499/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Kinnasniemen paikallistien peruskorjaukseen Tuupovaarassa (31.10.20)
- TAA 500/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahahan osoittaminen maantien 504 kevyen liikenteen järjestelyihin välillä Kolin kylä — Loma-Koli Lieksassa (31.10.20)
- TAA 501/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Runon ja rajan tien päällysrakenteen uusimiseen välillä Hattuvaara—Kitsi (31.10.20)
- TAA 502/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 17 Ylämyllyn taa-jamassa (31.10.20)
- TAA 503/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Raatekankaan eritasoliittymän rakentamiseen valtatiellä 6 Joensuussa (31.10.20)
- TAA 504/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Puhoksen Lepikon eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 6 (31.10.20)
- TAA 505/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Porokylä—Vuokattirataosuuden perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 506/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Raatekankaan eritasoliittymän rakentamiseen valtatiellä 6 Joensuussa (31.10.20)
- TAA 507/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille perustienpidon rahoittamiseen (31.10.20)
- TAA 508/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen kantatien 70 perusparantamiseen välillä Onkamo — valtakunnan raja (31.10.20)
- TAA 509/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen välillä Parikkala—Joensuu (31.10.20)
- TAA 510/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahahan osoittaminen Liperin ja Varkauden välisen valtatie 23 perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 511/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Itkonsalon yksityistien rakentamiseen Outokummussa (31.10.50)
- TAA 512/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.10.50)
- TAA 513/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen rataosuuksien Säkäniemi—Niirala ja Joensuu—Uimaharju—Nurmes sähköistämiseen (31.10.78)
- TAA 514/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Joensuun ratapihajärjestelyiden toteuttamiseen (31.10.78)
- TAA 515/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahahan osoittaminen valtatie 6 perusparannukseen välillä Imatra—Joensuu (31.10.78)
- TAA 516/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen valtatie 17 parantamiseen välillä Viinijärvi—Vartiala (31.10.78)
- TAA 517/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahahan osoittaminen Joensuun matkakeskushankkeeseen (31.30.63)

- TAA 518/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen toimintamenoihin (32.01.02)
- TAA 519/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen Itä- ja Pohjois-Suomessa (32.30.44)
- TAA 520/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen turvedieseltehtaan rakentamisen valmisteluun ja suunnitteluun Tohmajärvelle (32.30.45)
- TAA 521/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yritysten hautomotoiminnan kehittämiseen Pohjois-Karjalassa (32.30.45)
- TAA 522/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Koidanvaaran mustakiviesiintymän louhintahankkeeseen Ilo-mantsissa (32.30.45)
- TAA 523/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien liikkumisen edistämiseen Valtionrautateillä (32.30.51)
- TAA 524/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kummunkadun korjaukseen Outokummussa (32.30.64)
- TAA 525/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen ilmailukeskuksen kehittämiseen Kiteellä (32.30.64)
- TAA 526/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun Tiedepuiston rakennusvaiheen 4 rakentamiseen (32.30.64)
- TAA 527/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)
- TAA 528/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (32.30.64)
- TAA 529/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan maan kunnan kehittämiseen (32.50.43)
- TAA 530/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Selkueen kaukolämpölaitoksen rakentamiseen Kiteellä (32.60.40)
- TAA 531/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Puhoksen puunjalostusteollisuuden energiantuotannon uudistamiseksi Kiteellä (32.60.40)
- TAA 532/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistusten budjettiperusteiseen toteuttamiseen (33.10.51)
- TAA 533/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen (33.20.52)
- TAA 534/2009 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen puolison tuloihin perustuvan tarveharkinnan poistamiseen (33.20.52)
- TAA 535/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pääskynpesän kuntoutuslaitoksen investointeihin Ilo-mantsissa (33.90.50)
- TAA 536/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen öljyvahingoista aiheutuvaan vesijohtoverkostojen rakentamiseen (35.10.20)
- TAA 537/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen jätevedenpuhdistamoi-

- den uusimiseen Pohjois-Karjalassa (35.10.61)
- suuskaatopaikan ja tukkialtaan kunnostamiseen Joensuussa (35.10.77)
- TAA 538/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen veden laadun parantamiseen Tohmajärvellä (35.10.77)
 - TAA 548/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen korjausrakentamisen avustuksiin (35.20.55)
 - TAA 539/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskukselle saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
 - TAA 549/2009 vp — Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittaminen puolustusmateriaalien varaosahankintoihin (27.10.18)
 - TAA 540/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Valtimon vanhan saha-alueen kunnostamiseen (35.10.77)
 - TAA 550/2009 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtateiden 4, 9, 13, 18 ja 24 liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja logististen pullonkaulojen poistamiseksi (31.10.20)
 - TAA 541/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Varparannan kylän viemäröintiin Kontiolahden kunnassa (35.10.77)
 - TAA 551/2009 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 (väli Lusi—Vaajakoski) Majalahden ja Oravasaaren eritasoliittymien ramppien rakentamiseen (31.10.78)
 - TAA 542/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin vaikeasti työllistettävien työllistämiseksi (35.10.77)
 - TAA 552/2009 vp — Reijo Laitinen /sd: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden jätevesihankkeen käynnistämiseen (35.10.77)
 - TAA 543/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niittylahden—Hammastalahden yhdysviemärin rakentamiseen Pyhäselässä (35.10.77)
 - TAA 553/2009 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
 - TAA 544/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Aittolammen siirtoviemäröinnin rakentamiseen Kontiolahdessa (35.10.77)
 - TAA 554/2009 vp — Annika Lapintie /vas: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen rautateiden kunnostamiseen paikallisen junaliikenteelle soveltuviksi (31.10.20)
 - TAA 545/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Eno—Uimaharju-siirtoviemärihankkeeseen (35.10.77)
 - TAA 555/2009 vp — Annika Lapintie /vas: Määrärahan osoittaminen keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen korottamiseen (33.40.60)
 - TAA 546/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen ja muihin ympäristöihin (35.10.77)
 - TAA 556/2009 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen myöntämisperusteiden muuttamiseen lapsilisän osalta (33.60.35)
 - TAA 547/2009 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Penttilänrannan teolli-

- TAA 557/2009 vp — Sanna Lauslahti /kok ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten juoksujalkineisiin (27.10.01)
- TAA 558/2009 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Punkaharjun yksikön säilyttämiseen (30.60.01)
- TAA 559/2009 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koirakiven ja Pertunmaan välisen paikallistien parantamiseen (31.10.20)
- TAA 560/2009 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 parantamiseen välillä Salmenkylä—Reinikkala Kangasniemellä (31.10.20)
- TAA 561/2009 vp — Mika Lintilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kokkolan pohjoisen ohikulkutien liikennejärjestelyihin (31.10.20)
- TAA 562/2009 vp — Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen vanhojen valokuvien digitointiin ja kuva-aiheiden taustahistorian selvittämiseen (29.80.55)
- TAA 563/2009 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Konsertti joka kouluun -hankkeeseen (29.91.50)
- TAA 564/2009 vp — Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen laajakaistan runkoverkon rakentamiseksi Utsjoelle kiinteällä valokuidulla (31.40.50)
- TAA 565/2009 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen Loviisan saaristotien rakentamiseen (31.10.20)
- TAA 566/2009 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ruotsinpyhtäälle välille Tesjoki—Ruukki (31.10.20)
- TAA 567/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen maksamiseen Enontekiölle ja Utsjoelle (28.90.30)
- TAA 568/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseksi (30.40.42)
- TAA 569/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Kolarin ja Sallan yksiköiden kehittämiseksi (30.60.01)
- TAA 570/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien rakentamiseen Savukoskella (31.10.20)
- TAA 571/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen Keksintösätiölle uusiutuvien polttoaineiden hyödyntämiseen (32.20.41)
- TAA 572/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen työllisyystoimiin pahimmille työttömyysalueille (32.30.51)
- TAA 573/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 574/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen Pöyliöjärven kunnostamiseksi Kemijärvellä (35.10.77)
- TAA 575/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Luirojoen kunnostamiseksi (35.10.77)

- TAA 576/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvan peruspäivärahan korottamiseen budjettiperusteisesti (33.20.51)
- TAA 577/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen tasokorotukseen (33.20.52)
- TAA 578/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseen (33.60.36)
- TAA 579/2009 vp — Markus Mustajärvi /vas: Määrärahan osoittaminen poronhoitajien sijaisaputoiminnan käynnistämiseksi (33.80.42)
- TAA 580/2009 vp — Jukka Mäkelä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 581/2009 vp — Outi Mäkelä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan sitomattoman osuuden korottamiseen (32.50.43)
- TAA 582/2009 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen kansainväliseen kehitysapuun (24.30.66)
- TAA 583/2009 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen siviilikriisinhallintaan (26.01.01)
- TAA 584/2009 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamiseen (33.01.01)
- TAA 585/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen puolustusvoimien kuva-arkiston Suomen sotien 1939—1945 kuvien digitoimiseen (27.10.01)
- TAA 586/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- TAA 587/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kansallisen digitoitikeskuksen digitoitotoiminnan vakinaistamiseen (29.40.02)
- TAA 588/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Haukivuoren ja Pieksämäen välisen tien kunnostamiseen (31.10.20)
- TAA 589/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kolkonpään ja Sulkavan välisen tieosuuden parantamiseen (31.10.20)
- TAA 590/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Puumalan ja Ristiinan välisen tien päällystämiseen (31.10.20)
- TAA 591/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Puumalan välisen tien perusparannukseen (31.10.20)
- TAA 592/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikummuntien parantamiseen (31.10.20)
- TAA 593/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen tieosuudella Pitkäjärvi—Asema Mikkeliissä (31.10.20)
- TAA 594/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen (31.10.20)

- TAA 595/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen (31.10.20)
- TAA 596/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 597/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamavastustuksen maksamiseen kaikille ulkomalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (33.50.54)
- TAA 598/2009 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.57)
- TAA 599/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen kielikylvyn käytön lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 600/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen urheiluakatemioiden toiminnan tukemiseen (29.90.50)
- TAA 601/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin ja syöttövesijohdon rakentamiseen Maksamaalta Vöyrille (30.50.31)
- TAA 602/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen tilusjärjestelyjen tukemiseen (30.70.40)
- TAA 603/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen valtateiden 18 ja 3 parantamiseen Laihialla välillä Ylöjärvi—Vaasa (31.10.20)
- TAA 604/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.01)
- TAA 605/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusasiainvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.01)
- TAA 606/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Merenkurkun maailmanluonnonperinnön vaalimiseen (35.10.52)
- TAA 607/2009 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuolto-työhankeiden tukemiseen (35.10.77)
- TAA 608/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Tuloverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 609/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Kottiin palkatun henkilön palkkauksesta johtuvan valtion tuloverokertymän vähentäminen (11.01.01)
- TAA 610/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen presidentti Martti Ahtisaaren muistomerkin rakentamiseen (24.90.66)
- TAA 611/2009 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen Rykmentin opetuskorjaamon rakentamiseen (28.20.88)
- TAA 612/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Heinolan Reumasätiön sairaalalle (28.90.30)
- TAA 613/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Heinolan lintutarhan toimintamenoihin (30.30.20)
- TAA 614/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen ruskomäntypistiäistuhojen torjuntaan (30.60.43)
- TAA 615/2009 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Käkisalmen sillan suunniteluun Asikkalassa (31.10.20)

- TAA 616/2009 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kopsuontien 3132 peruskorjaukseen Hämeen tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 617/2009 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Kouvola—Luumäki-rataosan parantamiseen (31.10.20)
- TAA 618/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Löytäneen maantien 15059 säilyttämiseen Hämeen tiepiirissä (31.10.50)
- TAA 619/2009 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (31.10.41)
- TAA 620/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen laajakaistayhteyden rakentamiseen langattomana kesämök-kivaltaisille haja-asutusalueille (31.40.50)
- TAA 621/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Työttömyyden hoitoon ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.30.51)
- TAA 622/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahaan (33.10.53)
- TAA 623/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen asevelvollisten eläkeoikeuden toteuttamiseen (33.40)
- TAA 624/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen etujen myöntämiseksi viimeiselle sotaveteraanipolvelle (33.50.50)
- TAA 625/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen RS-virusinfektion ennaltaehkäisemiseen keskoslapsilla (33.70.20)
- TAA 626/2009 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen ikäihmisten keskusteluryhmäkokeiluun (33.70.50)
- TAA 627/2009 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan ammatillisen peruskoulutuksen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 628/2009 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen ammattiopettajakoulutuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen Åbo Akademiassa (29.40.20)
- TAA 629/2009 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen (30.50.31)
- TAA 630/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan turvaamiseen (30.10.55)
- TAA 631/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen hedelmien ja vihannesten käytön lisäämiseksi kouluissa (30.20.41)
- TAA 632/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen kasvihuone-elinkeinon kehittämiseen (30.20.46)
- TAA 633/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen happamien sulfaattimaiden kartoituksen ja ehkäisemisohjelman laatimiseen (30.50.20)
- TAA 634/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarsaaren kaupungin, Pedersören sekä Kruunupyyn kuntien yhdysvesijohto- ja siirtoviemärihankkeen toteuttamiseen (30.50.31)
- TAA 635/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 741 Vaasan tiepiirissä (31.10.20)

- TAA 636/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 7390 sekä yhdyntien 17903 peruskorjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 637/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen seututiellä 748 Vaasan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 638/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen Pännäisten risteusaseman laajentamiseen sekä Pännäisten ja Alholman rataosuuden sähköistämiseen (31.10.20)
- TAA 639/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen kantatiellä 63 Evijärven ja Kaustisen välillä Vaasan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 640/2009 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen hyljetietokeskuksen perustamiseen Pohjanmaalle (35.01.65)
- TAA 641/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Keuruun varuskunnan toimintojen kehittämiseen (27.10.01)
- TAA 642/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen avolaitosvankilan suunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen (28.20.88)
- TAA 643/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kotirintamalotien eläketurvan parantamiseksi aloittaen Keski-Suomesta (28.50.16)
- TAA 644/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen etä- ja aikuislukiot toiminnan sekä elokuvaopetuksen järjestämiseen Haapamäen yhteiskoulussa (29.01.51)
- TAA 645/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kesäyliopistotoiminnan aloittamiseen Keurusseudulla (29.30.30)
- TAA 646/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen Uusi Nousu -projektille (30.10.61)
- TAA 647/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen palkkion maksamiseen suurpetojen kaatajille (30.40.42)
- TAA 648/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille teiden perusparantamiseen ja päällystämiseen läntisessä ja eteläisessä Keski-Suomessa (31.10.20)
- TAA 649/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen tiepiireille teiden perusparantamiseen ja päällystämiseen Keski-Suomessa (31.10.20)
- TAA 650/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäki—Parkano—Pori-rautatien käyttöönoton perusselvityksen tekemiseen sekä radan ja rataalueen raivaamiseen (31.10.20)
- TAA 651/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen kautta kulkevien ratojen sähköistämisen selvittämiseen (31.10.20)
- TAA 652/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden Kintauden ja Uuraisten välisen maantien peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 653/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Jyväskylä—Vaasa-valtatien (Vt 18) rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri (31.10.78)

- TAA 654/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen rautatiekaluston kunnossapitoon (31.30.63)
- TAA 655/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kahden taajama-junaparin lisäämiseen rataosille Seinäjoki—Haapamäki, Haapamäki—Tampere ja Haapamäki—Jyväskylä (31.30.63)
- TAA 656/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten, katulähetysyhdistysten ja muun kolmannen sektorin lisärahoitukseen erityisesti Keski-Suomessa (32.30.51)
- TAA 657/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen erityisesti Keski-Suomessa (32.40.31)
- TAA 658/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäreiden yöpävystyksen, ambulanssi- ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen erityisesti Keski-Suomessa (33.60.31)
- TAA 659/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen nuorten raittiin ja päihteettömän elämäntavan edistämiseen Keski-Suomessa (33.60.31)
- TAA 660/2009 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kotimaisen rokotetuotannon aloittamiseen pandemian ja muiden uhkien varalta (33.70.20)
- TAA 661/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Puoluetukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.20.50)
- TAA 662/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen köyhyyden torjuntaan Suomessa (28.90.30, 24.30.66)
- TAA 663/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille vanhusten laitoshoidon parantamiseen (28.90.30)
- TAA 664/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (28.90.30)
- TAA 665/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden korottamiseen (28.90.30)
- TAA 666/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Svenska Finlands folkting -nimiselle järjestölle ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.01.50)
- TAA 667/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen karjalan kielen kouluopetuksen aloittamiseen (29.10.30)
- TAA 668/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen karjalankielisten kielipezien aloittamiseen viidellä paikkakunnalla (29.80.50)
- TAA 669/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Joensuussa toimivan karjalan kielen ja kulttuurin osamiskeskuksen toimintaan (29.80.50)
- TAA 670/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Raateen tien Raateenportin ympäristön ja Purasjoen taistelulinjan kunnostamiseen Suomussalmella (29.80.50)
- TAA 671/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Utajärven urheilukentän perusrannukseen (29.80.50)
- TAA 672/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnal-

- listien nuorisokeskusten toiminnan ja investointien tukemiseen (29.91.50)
- TAA 673/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Maatilatalouden kehittämisrahaston avustuksiin (30.20.61)
 - TAA 674/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen hirvivahinkojen korvaamiseen (30.40.41)
 - TAA 675/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun vesi- ja viemärihuollon rakentamiseen (30.50.31)
 - TAA 676/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kontiolahden Kivirannantien ja Herajärventien yhdistämiseen (31.10.20)
 - TAA 677/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Kirkonkylä—Pappilanmäki Rautavaaran kunnassa (31.10.20)
 - TAA 678/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12287 kunnostamiseen ja päällystämiseen Liedossa (31.10.20)
 - TAA 679/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski- ja Pohjois-Lapin rautatien suunnitteluun (31.10.20)
 - TAA 680/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille maantien 637 peruskorjauksen aloittamiseen välillä Tankolampi—Sumiainen (31.10.20)
 - TAA 681/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Varpaisjärven Jonsantien peruskorjaukseen (31.10.20)
 - TAA 682/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran kunnan Alakeyrittyn tien peruskorjaukseen (31.10.20)
 - TAA 683/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kontiolahden kunnan Puntarikosken tien turvallisuuden parantamiseen (31.10.20)
 - TAA 684/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 610 peruskorjaukseen välillä Kärkistensalmi—Joutsa (31.10.20)
 - TAA 685/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kontiolahden ja Joensuun välillä (31.10.20)
 - TAA 686/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatien 77 varrelle Maaningalla välillä Hamula—Kinulanlahti (31.10.20)
 - TAA 687/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden rakentamiseen ja kunnossapitoon (31.10.50)
 - TAA 688/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Geologian tutkimuskeskukselle (32.20.01)
 - TAA 689/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien sosiaalisen ja terveydellisen toimintakyvyn ylläpitoon (32.30.51)
 - TAA 690/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion-

- apuun sotainvalidien puolisoiden kuntoutustoimintaan (33.50.53)
- TAA 691/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ruotsissa asuvien rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.50.56)
 - TAA 692/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien avustajatoimintaan (33.50.56)
 - TAA 693/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien päiväkuntoutukseen (33.50.56)
 - TAA 694/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menoihin (33.50.56)
 - TAA 695/2009 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sotaorpojen vertaistukitoimintaan (33.90.50)
 - TAA 696/2009 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen linnan korjaustöihin (29.80.75)
 - TAA 697/2009 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ratayhteyden Helsinki—Forssa—Pori suunnitteluun (31.10.20)
 - TAA 698/2009 vp — Petteri Orpo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen suojelupoliisille ennalta estävään työhön terrorismin torjunnassa (26.10.01)
 - TAA 699/2009 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen tullilaitoksen henkilöstö- ja toimitilaresurssien ylläpitämiseen (28.10.02)
 - TAA 700/2009 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen tieosuudella Lappeenranta—Savitaipale (31.10.20)
 - TAA 701/2009 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen tieosuudella Hamina—Taavetti (31.10.78)
 - TAA 702/2009 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 korjaus- ja perusparannustyöhön tieosuudella Lappeenranta—Taavetti (31.10.78)
 - TAA 703/2009 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen Pien-Saimaan vesistöalueen kunnostustyöhön (35.10.77)
 - TAA 704/2009 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen E18 Haminan ohitustien rakentamisen käynnistämiseen (31.10.78)
 - TAA 705/2009 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vaalimaan rekka-parkin rakentamiseen (31.10.78)
 - TAA 706/2009 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 Kotka—Kouvola parantamistoimenpiteisiin (31.10.78)
 - TAA 707/2009 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikenteen palvelujen ostoon (31.30.64)
 - TAA 708/2009 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kotkan poliisitalon rakentamiseen (26.10.01)
 - TAA 709/2009 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pien-Saimaan kunnostamishankkeeseen (30.50.31)

- TAA 710/2009 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston luontokeskuksen suunnitteluun sekä rakentamisen käynnistämiseen (30.63.50)
- TAA 711/2009 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kimolan kanavan kehittämiseen (31.10.20)
- TAA 712/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 713/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden ennalta ehkäisevään kotipalveluun (28.90.30)
- TAA 714/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon kustannuksiin (28.90.30)
- TAA 715/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen (29.10.30)
- TAA 716/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 717/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionavun lisäämiseen (31.10.50)
- TAA 718/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamishankkeen loppuunsaattamiseen Korialla (31.10.78)
- TAA 719/2009 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen starttirahan lisäämiseen (32.30.51)
- TAA 720/2009 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen päihdeäitien Pidä kiinni -hoitojärjestelmän jatkamiseen (33.60)
- TAA 721/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien taloustilanteen helpottamiseen ja kuntien alijäämän kattamisvelvoitteen tilapäiseen luopumiseen (28.90.30)
- TAA 722/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen kymppiluokkien toimintaan (29.10.30)
- TAA 723/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen (29.10.30)
- TAA 724/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen perusopetuslain muuttamisesta aiheutuvien erityisopetusta koskevien menojen kattamiseen (29.10.20)
- TAA 725/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen Kankarisveden yläkoulun ja lukion rakennuksen peruskorjaukseen Jämsässä (29.10.34)
- TAA 726/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen opetusharjoittelua antavien kenttäkoulujen toimintaan (29.40.50)
- TAA 727/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen julkisoikeudellisten yliopistojen toimintaan (29.40.50)
- TAA 728/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työväen- ja seurantalojen ylläpitoon (29.80.50)
- TAA 729/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen nopean ratayhteyden Jyväskylä—Jämsä—Lahti—Helsinki esisuunnittelun laatimiseen (31.10.20)

- TAA 730/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 618 välille Viisarimäki—Toivakan kirkonkylä (31.10.20)
- TAA 731/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen yhdystien 6483 Kannonhaara—Kallio perusparannukseen Karstulassa (31.10.20)
- TAA 732/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Hirvaskankaan eritasoliittymän rakentamisen loppuun saattamiseen Äänekoskella (31.10.20)
- TAA 733/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 56 peruskorjaukseen tieosuudella Jämsä—Mänttä (31.10.20)
- TAA 734/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen rataosuudella Jämsä—Jyväskylä—Äänekoski (31.30.63)
- TAA 735/2009 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen sähköisen lääkemääräyksen käyttöönoton varmistamiseen (33.03.63)
- TAA 736/2009 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hankasalmen jätevesihankkeeseen (35.10.77)
- TAA 737/2009 vp — Sanna Perkiö /kok: Määrärahan osoittaminen Helsingin Juhlaviikkojen kehittämiseen (29.80.52)
- TAA 738/2009 vp — Sanna Perkiö /kok: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisten kulttuuritapahtumien rahoitukseen (29.80.52)
- TAA 739/2009 vp — Sanna Perkiö /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suojeluun (35.10.77)
- TAA 740/2009 vp — Raimo Piirainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kajaanin kaupungin kuntapalvelujen turvaamiseen (28.90.30)
- TAA 741/2009 vp — Veijo Puhjo /vas: Määrärahan osoittaminen Jämijärvi—Ikaalinentien peruskunnostuksen suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 742/2009 vp — Veijo Puhjo /vas: Määrärahan osoittaminen Turku—Pori-rautatien suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 743/2009 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 parantamiseen tieosuudella Ala-Honkajoki—Vaasan läänin raja (31.10.20)
- TAA 744/2009 vp — Veijo Puhjo /vas: Määrärahan osoittaminen taajamajunaliikenteen suunnitteluun välillä Pori—Kokemäki—Rauma (31.30.63)
- TAA 745/2009 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin (32.30.51)
- TAA 746/2009 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahoihin (33.30.60)
- TAA 747/2009 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 748/2009 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen (30.50.31)

- TAA 749/2009 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- TAA 750/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen poliisitoimen toimintamenoihin (26.10.01)
- TAA 751/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Pelastusopiston rahoitusvajeen kattamiseen (26.30.01)
- TAA 752/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan rahoittamiseen (26.30.20)
- TAA 753/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon kehittämiseen (28.90.30)
- TAA 754/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Varkauden teatterin käyttömenoihin (29.80.31)
- TAA 755/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Lehtoniemen työväentalon kunnostamiseen Pohjois-Savossa (29.80.50)
- TAA 756/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen nuorten kalastusharrastuksen edistämiseen (29.91.50)
- TAA 757/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan tukemiseen (30.10.63)
- TAA 758/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.50.20)
- TAA 759/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen maaseudun vesi- ja viemärihuollon rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 760/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Saimaa—Päijänne-kanavoinnin suunnittelun käynnistämiseen (31.10.20)
- TAA 761/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 kehittämiseen välillä Kuopio—Riistavesi (31.10.20)
- TAA 762/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille Puurtilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23—Kopolanniemi (31.10.20)
- TAA 763/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Juankosken kevyen liikenteen väylän jatkamiseen Kaavin suuntaan maantiellä 569 (31.10.20)
- TAA 764/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Nilsian Valkeiskylän risteys- ja tiejärjestelyihin (31.10.20)
- TAA 765/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 567 liittymien pääsuuntien muuttamiseen Västiniemi—Juankoski-tieyhteyden parantamiseksi (31.10.20)
- TAA 766/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen tie- ja siltajärjestelyihin Keiteleellä (31.10.20)
- TAA 767/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Leppävirta — Sorsakosken teollisuusalue (31.10.20)
- TAA 768/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 23 Joensuu—Viinijärvi-tieosuuden peruskorjaukseen (31.10.20)

- TAA 769/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Savonradan perusparantamiseen (31.10.78)
- TAA 770/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseen (32.30.51)
- TAA 771/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kuntouttavan työtoiminnan tukemiseen (33.20.31)
- TAA 772/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.57)
- TAA 773/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon (33.60)
- TAA 774/2009 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.60.63)
- TAA 775/2009 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sydänpotilaiden kuntoutukseen (33.90.50)
- TAA 776/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen ikäihmisten kotipalvelun lisäämiseen ja laadun parantamiseen (28.90.30)
- TAA 777/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden kotipalvelun lisäämiseen (28.90.30)
- TAA 778/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen ennalta ehkäisevään mielenterveystyöhön (28.90.30)
- TAA 779/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen kouluterveydenhuollon tason parantamiseen (28.90.30)
- TAA 780/2009 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon ja tukipalvelujen laajentamiseen (28.90.30)
- TAA 781/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 782/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen lisääntyneisiin tarpeisiin (29.10.30)
- TAA 783/2009 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perus- ja toisen asteen opetuksen opintojen ohjaukseen (29.10.30)
- TAA 784/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusrahoitukseen (29.40.50)
- TAA 785/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen opintotuen huoltajakorotukseen (29.70.55)
- TAA 786/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 787/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien perustamien kotoutumista edistävien yhdistysten toimintaan (29.91.50)
- TAA 788/2009 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden vesihuoltoon (30.50.31)
- TAA 789/2009 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatielle 12 Teiskontien parantamiseen Tampereen yliopistollisen keskussairaalan kohdalla (31.10.20)

- TAA 790/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen laskentaperusteiden muuttamiseen (33.60.35)
- TAA 791/2009 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Maahanmuuttajavammaisten tuki ry:n toimintaan (33.90.50)
- TAA 792/2009 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kristillistä päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen (33.90.50)
- TAA 793/2009 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pelastusopiston rahoitusvajeen kattamiseen (26.30.01)
- TAA 794/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Hautolahti—Jouhteninen-maantien parantamiseen Karttulassa (31.10.20)
- TAA 795/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Siilinjärven kunnan raja — Maaningan Kinnulanlahti (31.10.20)
- TAA 796/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Mäntyjärven paikallistien parantamiseen ja päällystämiseen välillä Mäntyjärvi—Losomäki Kaavilla (31.10.20)
- TAA 797/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Pihkainmäki—Itä-Karttula-tieosuuden parantamiseen (31.10.20)
- TAA 798/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Pihkainmäki (Karttula)—Haminalahti-maantien perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 799/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiseen Keiteleellä (31.10.20)
- TAA 800/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Päijänne-Saimaakanavan suunnitteluun ja ympäristövaikutusten arviointiin (31.10.20)
- TAA 801/2009 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen-maantien perusparannukseen ja päällystämiseen (31.10.20)
- TAA 802/2009 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parantamiseen välillä Kuopio—Jyväskylä (31.10.78)
- TAA 803/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenoihin (21.40.01)
- TAA 804/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- TAA 805/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.40.30)
- TAA 806/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 807/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen lisäämiseen nuorisotyön edistämiseksi (29.91.50)

- TAA 808/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella (30.50.31)
- TAA 809/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Pietari-rautatien jatkoselvitykseen (31.10.20)
- TAA 810/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 1605 parantamiseen välillä Porvoo—Myrskylä (31.10.20)
- TAA 811/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.20)
- TAA 812/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Uudenmaan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 813/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Patentti- ja rekisterihallitukselle säätöiden rahankäytön valvontaan (32.40.03)
- TAA 814/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.10.51)
- TAA 815/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden kotipalveluihin (33.60.31)
- TAA 816/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 817/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suoje-
luun (35.10.61)
- TAA 818/2009 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostami-
seen Itä-Uudellamaalla (35.10.77)
- TAA 819/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tuomiois-
tuinten toiminnan tehostamiseen (25.10.03)
- TAA 820/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen terveyskes-
kusten toiminnan tason parantamiseen (28.90.30)
- TAA 821/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskun-
tien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 822/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Riihimäen
rautatieaseman peruskorjaushankkeen suun-
nitteluun (31.10.20)
- TAA 823/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Työterveys-
laitoksen toimintaan (33.03.50)
- TAA 824/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perhehoita-
jien etuuksien parantamiseen (33.10.52)
- TAA 825/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömän
sovitellun päivärahan suojaosuuteen (33.20.51)
- TAA 826/2009 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Imetyksen
tuki ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 827/2009 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin raskaan

- liikenteen valvontayksikön perustamiseen (26.10.01)
- TAA 828/2009 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (28.90.30)
- TAA 829/2009 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan ohjelmiin sitomattoman rahoituksen eli vapaan osuuden lisäämiseen (32.50.43)
- TAA 830/2009 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Juupajoki—Hirsilä—Orivesi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 831/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Mustion koulun laajennukseen ja peruskorjaukseen (29.10.34)
- TAA 832/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Siuntion Suintian linnan ylläpitokustannuksiin (29.80.04)
- TAA 833/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ympäristökeskukselle Uudenmaan järvien kunnostus- ja hoitosuunnitelmien toteuttamiseen (30.50.20)
- TAA 834/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hirviaidan rakentamiseen valtatie 1 tieosuudelle Veikkola—Lohjanharju (31.10.20)
- TAA 835/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hangon satama-altaan laajentamiseen liikenneturvallisuuden parantamiseksi (31.10.20)
- TAA 836/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen meluesteen rakentamiseen Turunväylälle Veikkolaan (31.10.20)
- TAA 837/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Espoo—Lohja-kaupunkiradan toteuttamiseen (31.10.20)
- TAA 838/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—Meltola (31.10.20)
- TAA 839/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan seutu- ja yhdystieverkon kunnostamiseen (31.10.20)
- TAA 840/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjankurun väylän syventämiseen (31.10.78)
- TAA 841/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien kuntoutukseen (33.50.56)
- TAA 842/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hormajärven hoitoon ja kunnostamiseen (35.10.61)
- TAA 843/2009 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Sammatin, Karjalohjan ja Nummi-Pusulan vesihuoltohankkeeseen (35.10.77)
- TAA 844/2009 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen kuluttajariitalautakunnan tehtävien laajenemisesta aiheutuviin kuluihin (25.10.04)
- TAA 845/2009 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen musiikki-instituuttien valtionavustuksen korottamiseen (29.80.50)
- TAA 846/2009 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 viimei-

- sen vaiheen rakentamiseen tieosuudella Ylöjärvi—Sasi (31.10.78)
- TAA 847/2009 vp — Janne Seurujärvi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ylä-Lapin maanomistus- ja vesioikeuksien selvitystyöhön (25.01.50)
 - TAA 848/2009 vp — Janne Seurujärvi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen saamelaiskäräjille saamenkielisten oppimateriaalien tuottamiseen (29.80.50)
 - TAA 849/2009 vp — Janne Seurujärvi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalveluiden turvaamiseen (33.60.36)
 - TAA 850/2009 vp — Paula Sihto /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ristimäentien 17403 perusparannukseen ja päällystämiseen Ilmajoella (31.10.20)
 - TAA 851/2009 vp — Paula Sihto /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistysten 7233 Viemerö—Rannanjärvi sekä seututien 723 Rannanjärvi—Ilomäki peruskorjaukseen ja päällystämiseen Vaasan tiepiirissä (31.10.20)
 - TAA 852/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hallinto-oikeuksien, hovioikeuksien, käräjäoikeuksien, vakuutus-oikeuden, markkinaoikeuden sekä työtuomioistuimen toimintaan (25.10.03)
 - TAA 853/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenoihin (25.10.04)
 - TAA 854/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vankiloiden toimintaedellytysten turvaamiseen (25.40.01)
 - TAA 855/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien neuvontapalveluiden järjestämiseen sekä valtakunnallisen, monikielisen neuvontapuhelimen käyttöönottoon (26.40.01)
 - TAA 856/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen pakolaisten vastaanottamisesta maksettaviin kuntakorvauksiin (26.40.30)
 - TAA 857/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen lisäkoulutukseen (29.30.31)
 - TAA 858/2009 vp — Minna Sirnö /vas: Määrärahan osoittaminen Suomen Akatemian toimintamenoihin (29.40.01)
 - TAA 859/2009 vp — Minna Sirnö /vas: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen opetustoimintaan sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan (29.40.20)
 - TAA 860/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusrahoitukseen (29.40.50)
 - TAA 861/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen teattereiden henkilötöyvuosien lisäämiseksi sadalla (29.80.31)
 - TAA 862/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuri-toimintaan suunnattujen valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen (29.80.33)
 - TAA 863/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen nykysirkuksen toiminnan tukemiseen (29.80.52)
 - TAA 864/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaan teatterikentän rahoitukseen (29.80.52)

- TAA 865/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen elokuvien tuotantoon sekä reiluihin tuotantotapoihin (29.80.52)
- TAA 866/2009 vp — Minna Sirnö /vas: Määrärahan osoittaminen Tekesin toimintamenoihin (32.20.06)
- TAA 867/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin (33.01.03)
- TAA 868/2009 vp — Minna Sirnö /vas: Määrärahan osoittaminen Työterveyslaitoksen menoihin (33.03.50)
- TAA 869/2009 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.40.60)
- TAA 870/2009 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen uuden oikeustalon rakentamiseen Lahden käräjäoikeudelle (25.10.03)
- TAA 871/2009 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseen välillä Lahti—Kouvola (31.10.78)
- TAA 872/2009 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 Lahden eteläisen kehätien rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 873/2009 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Lusi—Vaajakoski-tieosuuden kehittämiseen (31.10.78)
- TAA 874/2009 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ruotsissa asuvien sotainvalidien avopalvelujen korvaamiseen (33.50.51)
- TAA 875/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen ihmisoikeusinstituution perustamiseen (21.20.01)
- TAA 876/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen korruptionvastaiseen toimintaan (25.01.01)
- TAA 877/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kentälle jääneiden suomalaisten sotilaiden DNA-tunnistusta varten (27.10.50)
- TAA 878/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lövön sillan rakentamiseen Kemiön saarella (31.10.20)
- TAA 879/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusten hankintaan (31.30.64)
- TAA 880/2009 vp — Jacob Söderman /sd: Määrärahan osoittaminen korvausten maksamiseen vuosina 1944—1946 internoiduille lapsille (33.50.30)
- TAA 881/2009 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseen (35.10.63)
- TAA 882/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulu- ja toisen asteen opiskelijoiden terveydenhuoltoon (28.90.30)
- TAA 883/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisen avun toteuttamiseen (28.90.30)
- TAA 884/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhustenhuollon laadun parantamiseen (28.90.30)

- TAA 885/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoimintaan (29.40.20)
- TAA 886/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen elatustuen korottamiseen (33.10.55)
- TAA 887/2009 vp — Satu Taiveaho /sd: Määrärahan osoittaminen luonnon monimuotoisuuden suojeluun (35.10.63)
- TAA 888/2009 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkirakenteen tiivistämiseen pilaantuneille maalueille (35.10.77)
- TAA 889/2009 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten edunvalvojien toimintamenoihin (25.10.05)
- TAA 890/2009 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhustenhuollon palvelujen parantamiseen (28.90.30)
- TAA 891/2009 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeasti työllistettävien erityistoimiin (32.30.51)
- TAA 892/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Torniossa ja Haaparannalla järjestettävän naisteattereiden festivaalin tukemiseen (29.80.52)
- TAA 893/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kulttuuri-, urheilu- ja nuorisotalon rakentamiseksi Sodankylään (29.91.50)
- TAA 894/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen maaseudun jätevesijärjestelmien rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 895/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Venetti—Venejärvi—Vaattojärvi—Sieppijärvi -tien korjaamiseen Kolarin kunnassa (31.10.20)
- TAA 896/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 19526 välille Liakka—Raumo Torniossa (31.10.20)
- TAA 897/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ylitorniolla välille Armassaari—Ylitornion keskusta (31.10.20)
- TAA 898/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen alikulkutunnelin rakentamiseen Kemin rautatieasemalle (31.10.20)
- TAA 899/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseksi välille Ylitornion kirkonkylä ja Aavasaksa (31.10.20)
- TAA 900/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kolarista Ylläkselle ja Leville jatkettavan radan suunnitteluun (31.10.20)
- TAA 901/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ounasjokivarteen välillä Rovaniemi—Kittilä—Levi (31.10.20)
- TAA 902/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nellim-tien peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 903/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kittilän Kaukosesta Kolariin johtavan maantien perus-

- korjaukseen välillä Kallo—Kurtakko (31.10.20)
- TAA 904/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen liikenneympyrjän rakentamiseen Posion kunnan Pentikmäelle (31.10.20)
 - TAA 905/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Muonio—Ylimuonio välisen valtatie 21 parantamiseen (31.10.20)
 - TAA 906/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Meltaus—Unari-tieosuuden peruskorjaukseen ja päällystämiseen Rovaniemen kaupungissa (31.10.20)
 - TAA 907/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Könkään ja Tepaston välisen tien peruskorjaukseen Kittilän kunnassa (31.10.20)
 - TAA 908/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kittilän Kaukosessa (31.10.20)
 - TAA 909/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Sallan kuntakeskuksesta Sallatunturin matkailu- ja poropuistoon (31.10.20)
 - TAA 910/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vikajärvi—Kemijärvi tieosuuden peruskorjaukseen (31.10.20)
 - TAA 911/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemin sataman Ajoksen väylän syventämiseen (31.10.78)
 - TAA 912/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoelle vedettävän valokaapelin runkoverkon rakentamiseen (31.40.50)
 - TAA 913/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen nopean laajakaistaverkon rakentamiseen Lappiin (31.40.50)
 - TAA 914/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien ylläpitokorvauksen korottamiseen (32.30.51)
 - TAA 915/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen velkanuonnan tehostamiseen (32.40.31)
 - TAA 916/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
 - TAA 917/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen laajentamiseen (33.60.36)
 - TAA 918/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Savukosken ja Pelkosenniemen terveyskeskuksen peruskorjaukseen (33.60.37)
 - TAA 919/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen punkkirokoiteiden hankintaan (33.70.20)
 - TAA 920/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen pienimuotoisiin ympäristötöihin Enontekiöllä (35.10.77)
 - TAA 921/2009 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristöiden lisäämiseen Lapissa (35.10.77)

- TAA 922/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen aivoinfarktin liuotushoidon turvaamiseen Kaakkois-Suomessa (28.90.30)
- TAA 923/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymijoen Korkeakosken kalatien rakentamiseen (30.40.77)
- TAA 924/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston luontokeskuksen suunnitteluun sekä toiminnan kehittämiseen (30.63.50)
- TAA 925/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudulta suoraan itään kulkevan rantaradan suunnittelun aloittamiseen (31.10.20)
- TAA 926/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Haminan ohitustien rakentamisen käynnistämiseen E18-tiellä (31.10.78)
- TAA 927/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kotolahden ratapihan rakentamiseen Kotkassa (31.10.78)
- TAA 928/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Motiva Oy:n toimintaedellytysten takaamiseen ja parantamiseen (32.60.20)
- TAA 929/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamisen vaatimaan selvitys- ja lisätyöhön (33.40.60)
- TAA 930/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien hautausavustukseen (33.50.51)
- TAA 931/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen 10—15 prosentin haatta-asteen sotainvalidien avopalvelujen korvaamiseen (33.50.51)
- TAA 932/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Parikkalan terveyskeskuksen päätoimipaikan peruskorjaukseen (33.60.37)
- TAA 933/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöministeriön tutkimus- ja kehittämishankkeisiin (35.01.01)
- TAA 934/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ilmastolain toteuttamiseen vuonna 2009 (35.01.01)
- TAA 935/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaistoiminnan rahoittamiseen Hiitolanjokeen nousevan Laatokan lohen tulevaisuuden turvaamiseksi (35.01.65)
- TAA 936/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöille öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjuntavalmiuden parantamiseen Suomenlahdella (35.01.65)
- TAA 937/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ilmastomuutoksen torjuntaan ja luonnonsuojeluun (35.01.65)
- TAA 938/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjuntakaluston uusimiseen ja kehittämiseen (35.10.20)
- TAA 939/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson lintuvesien suojeluun (35.10.21)

- TAA 940/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoitoon ja kehittämiseen (35.10.52)
- TAA 941/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)
- TAA 942/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korjaustöiden avustuksiin (35.20.55)
- TAA 943/2009 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon (35.20.64)
- TAA 944/2009 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden ammattikorkeakoulujen tutkimustoimintaan (29.40.30)
- TAA 945/2009 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Olavinlinnan katsomo-, katos- ja muiden rakenteiden korjaamiseen ja uusimiseen (29.80.75)
- TAA 946/2009 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten perustoimintaan (33.60.63)
- TAA 947/2009 vp — Erkki Tuomioja /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rauhantöiden edistämiseen (29.80.50)
- TAA 948/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vuotoksen alueen kansallispuiston suunnittelun käynnistämiseen (35.10.21)
- TAA 949/2009 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajalasten yleissivistävään koulutukseen (29.10.30)
- TAA 950/2009 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin lähisuhdeväkivaltayksikön perustamiseksi (33.03.04)
- TAA 951/2009 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asuntojen peruskorjausavustuksiin (35.20.55)
- TAA 952/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Jyväskylän yliopistolle valtakunnallisiin tehtäviin Maisterihautomon toiminnan jatkamiselle (29.40.20)
- TAA 953/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Kokkolan korkeakoulukampuksen kehittämiseen (29.40.20)
- TAA 954/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Kokkolan talvitanssit -tapahtumaan (29.80.52)
- TAA 955/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Kokkolan talviharmonikka -tapahtumaan (29.80.52)
- TAA 956/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toimintaan (29.80.52)
- TAA 957/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen West Coast Opera Kokkolan toimintaan (29.80.52)
- TAA 958/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 749 ja Ykspihlajan satamaan vievän rautatien eritasoliittymän rakentamiseen Kokkolassa (31.10.20)

- TAA 959/2009 vp — Jutta Urpilainen /sd: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille ohituskaistojen rakentamiseen valtatiellä 8 (31.10.78)
- TAA 960/2009 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen erityisopetukseen Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla (29.10.30)
- TAA 961/2009 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen ja meluntorjunnan teemahankkeiden toteutukseen (31.10.20)
- TAA 962/2009 vp — Raija Vahasalo /kok: Määrärahan osoittaminen Siuntio—Kirkkonummi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 963/2009 vp — Unto Valpas /vas: Työeläkkeiden ns. taitetun indeksin korjaaminen
- TAA 964/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan kehittämiseen (28.90.30)
- TAA 965/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen (28.90.30)
- TAA 966/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen vanhan seminaarin kiinteistökannan peruskorjauksen aloittamiseen (29.10.34)
- TAA 967/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ollinsaaren ala-asteen peruskorjaukseen Raahessa (29.10.34)
- TAA 968/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan asu-
- mislisän maksamiseen budjettiperusteisesti koko kalenterivuodelta (29.70.55)
- TAA 969/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kajaanista Kokkolaan johtavan valtatie 28 valaisemiseen Lahnajärven risteyksen kohdalla (31.10.20)
- TAA 970/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Jokiniituntien valaistukseen Alavieskassa (31.10.20)
- TAA 971/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän päällystämiseen kantatien 88 varressa Vihannin Läntrannalla (31.10.20)
- TAA 972/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihannin Vanhan Raahentien kunnostukseen (31.10.20)
- TAA 973/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon sataman uudistamiseen Siikajoella (31.10.20)
- TAA 974/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kalajoelle välille Hiekkasärkät—Rahja (31.10.20)
- TAA 975/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 liittymäjärjestelyihin Siikajoella Revonlahden kohdalla (31.10.20)
- TAA 976/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen liikennejärjestelyihin Tauvon tienhaarassa Siikajoella (31.10.20)
- TAA 977/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoelle välille Hiihtomajantie—Viirret (31.10.20)

- TAA 978/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ketunperäntien peruskorjaukseen Raahessa (31.10.20)
- TAA 979/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen pohjoispuolen maantien 7891 perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 980/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Siikajoen ja Revonlahden välisen eteläpuolisen tien peruskorjaukseen ja päällystämiseen (31.10.20)
- TAA 981/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Koskenkankaantien perusparantamiseen Siikajoella välillä Sammalkangas—Huumola (31.10.20)
- TAA 982/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Piehingin Yli-pääntien perusparantamisen jatkamiseen Raahessa (31.10.20)
- TAA 983/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kalaputaantien eli paikallistien 18217 kunnostamiseen ja päällystämiseen Oulaisissa ja Merijärvellä (31.10.20)
- TAA 984/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen—Vihannin maantien 790 perusparantamiseen (31.10.20)
- TAA 985/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Savontien sillan leventämiseen ja liikennejärjestelyihin Ylivieskassa (31.10.20)
- TAA 986/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ylivieska—Pulkila-tien kehittämiseen (31.10.20)
- TAA 987/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamiseen Raahessa (31.10.20)
- TAA 988/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen syväsatamahankkeen loppuunsaattamiseen (31.10.20)
- TAA 989/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden tiestön kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 990/2009 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 991/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen korotukseen (33.30.60)
- TAA 992/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen (33.50.50)
- TAA 993/2009 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen lievemmin vammautuneiden sotainvalidien haitta-asterajojen poistamisesta aiheutuvien kustannuksien korvaamiseen (33.50.51)
- TAA 994/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd ym.: Määrärahan osoittaminen henkilöliikennelaitureiden rakentamiseen Pieksämäki—Savonlinna-radalle (31.10.20)
- TAA 995/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen Savonlinnan ja Kolin välisen Sarvikummun tien 477 peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 996/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen Enonkosken Kar-

- vilan yhdistysten ja Vuorikosken yhdistysten perusparannukseen (31.10.20)
- TAA 997/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen Hanhivirran sillan rakentamiseen Enonkoskella (31.10.20)
 - TAA 998/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen vakuutusoiden toimintamenoihin (25.10.03)
 - TAA 999/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen vammaisten henkilökohtaisen avun kehittämiseen (28.90.30)
 - TAA 1000/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukeen (28.90.30)
 - TAA 1001/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen koulujen oppilashuoltoon ja kouluterveydenhoitoon (28.90.30)
 - TAA 1002/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien valtionosuuksien lisäämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (28.90.30)
 - TAA 1003/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tilojen vuokratukseen (29.70.58)
 - TAA 1004/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen Etelä-Savossa (31.40.50)
 - TAA 1005/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksien jatkamiseen (32.30.01)
 - TAA 1006/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen aktiivisiin työllistämistoimiin ja nuorisotyöttömyyden hoitoon (32.30.51)
 - TAA 1007/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen vammaisten ja vajaakuntoisten työhön sijoittamisen tukemiseen (32.30.51)
 - TAA 1008/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon maksujärjestelmän uudempiin (33.01.01)
 - TAA 1009/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin (33.01.03)
 - TAA 1010/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen yleisen asumistuen parantamiseen (33.10.54)
 - TAA 1011/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kuulokojeiden paristojen korvaamiseen sairausvakuutuskorvauksena sairaanhoitovakuutuksesta (33.30.60)
 - TAA 1012/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveystalvelujen järjestämiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiössä (33.30.60)
 - TAA 1013/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen Kansaneläkelaitoksen harkinnanvaraisiin kuntoutusmäärärahoihin (33.30.60)
 - TAA 1014/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen eläkkeensaajan asumistuen parantamiseen (33.40.60)

- TAA 1015/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidi-
dien puolisoitten ja leskien kuntoutukseen
(33.50.53)
- TAA 1016/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen sotaorpojen
kuntouttamisen aloittamiseen (33.50)
- TAA 1017/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen terveyden
edistämiseen (33.70.50)
- TAA 1018/2009 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kansalaisjär-
jestöjen toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 1019/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kylmäkosken
vankilan laajentamiseen (28.20.88)
- TAA 1020/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen opintokeskusten
toimintaan (29.30.30)
- TAA 1021/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläinkokeita kor-
vaavan kansallisen vaihtoehtomenetelmä-
keskuksen rahoitukseen Tampereen yliopis-
ton yhteydessä (29.40.50)
- TAA 1022/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläinkokeiden
vaihtoehtojen tukemiseen (30.30.20)
- TAA 1023/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilas-
tunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen
vuonna 1926 syntyneille nostomiehille
(33.50.50)
- TAA 1024/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hissien rakentami-
seen (35.20.55)
- TAA 1025/2009 vp — Pia Viitanen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen korjaustoiminnan
avustuksiin (35.20.55)
- TAA 1026/2009 vp — Erkki Virtanen /vas
ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien so-
siaali- ja terveydenhuollon käyttökustan-
nuksiin (28.90.30)
- TAA 1027/2009 vp — Erkki Virtanen /vas
ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalitur-
van muutoksenhakulautakunnan toiminta-
menoihin (33.01.03)
- TAA 1028/2009 vp — Erkki Virtanen /vas
ym.: Määrärahan osoittaminen terveyden-
huollon yksiköille erikoissairaanhoidollain
mukaiseen tutkimustoimintaan (33.60.32)
- TAA 1029/2009 vp — Erkki Virtanen /vas
ym.: Määrärahan osoittaminen valtion
korvaukseen terveydenhuollon yksiköille
lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta
aiheutuviin kustannuksiin (33.60.33)
- TAA 1030/2009 vp — Pertti Virtanen /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen suomalaisen
elokuvan tuotannon tukemiseen (29.80.52)
- TAA 1031/2009 vp — Pertti Virtanen /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen säveltaiteen
edistämiseen (29.80.52)
- TAA 1032/2009 vp — Pertti Virtanen /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen huippu-
urheilijoiden henkiseen valmentamiseen ja
kokoaikaiseen valmennukseen (29.90.50)
- TAA 1033/2009 vp — Pertti Virtanen /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18
suunnitteluun välillä Multia — Ähtärin Myl-
lymäki (31.10.20)
- TAA 1034/2009 vp — Pertti Virtanen /ps
ym.: Määrärahan osoittaminen valaistuksen
ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen

välille valtatie 3 — Parkanon rautatieasema Parkanossa (31.10.20) — TAA 1035/2009 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Nerkoontien 727 perusparantamiseen Kihniöllä (31.10.20) — TAA 1036/2009 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten investointien ja teemahankkeiden rahoitukseen (31.10.20) — TAA 1037/2009 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Itämeren nimen muuttamista valmistelevalle työryhmälle (35.01.01) — TAA 1038/2009 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Juupajoki—Hirsilä—Orivesi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77) — TAA 1039/2009 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamiseen Kihniöllä (35.10.77) — TAA 1040/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeimman oikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.01) — TAA 1041/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeimman hallinto-oikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.02) — TAA 1042/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ali-, hovi- ja hallinto-oikeuksien ja sekä vakuutus- että markkinaoikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.03) — TAA 1043/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjien	toimintaresurssien vahvistamiseen (25.30.01) — TAA 1044/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseen (26.10.01) — TAA 1045/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahan palauttamiseen (27.10.01) — TAA 1046/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille vammaispalvelulain toteuttamiseen (28.90.30) — TAA 1047/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Euroopan unionille suoritettaviin maksuihin ehdotetun määrärahan ja Yhdistyneelle Kuningaskunnalle myönnettävän jäsenmaksuhelpotuksen vähentäminen (28.92.69) — TAA 1048/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston käyttökustannuksiin (29.30.30) — TAA 1049/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden liitto ry:n lippuvalistustyön tukemiseen (29.80.50) — TAA 1050/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.10) — TAA 1051/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen luonnontuotteiden varastointitukeen (30.20.46) — TAA 1052/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maasuurpe-tojen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)

- TAA 1053/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.40.51)
- TAA 1054/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen runkomäntypistiäisen aiheuttamien metsätuhojen torjuntaan (30.60.43)
- TAA 1055/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen metsän uudistamiseen, nuoren metsän hoitoon ja energiapuun keräämiseen (30.60.44)
- TAA 1056/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Pappilantien 17339 peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- TAA 1057/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Säntintien ja Myllytöyräntien peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- TAA 1058/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen valtatie 16 ja kantatie 68 risteyksessä Alajärvellä (31.10.20)
- TAA 1059/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17803 välillä Perho—Poranen—Hallapuro perusparannukseen ja päällystämiseen (31.10.20)
- TAA 1060/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Laasalan ja Jokivarren välisen maantien peruskorjaamiseen Vaasan tiepiirissä (31.10.20)
- TAA 1061/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Soinin ja Karstulan välisen Lehtomäen paikallistien peruskorjaukseen (31.10.20)
- TAA 1062/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Koivusillan tien ja Rintapääntien peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- TAA 1063/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lustilan paikallistielle 17129 Kauhajoella (31.10.20)
- TAA 1064/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Polvenkyläntien ja Hakunintien peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.20)
- TAA 1065/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 6520 perusparantamiseen välillä Möttönen—Kivijärvi (31.10.20)
- TAA 1066/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17109 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä kaatopaikan tienhaara — Kauhajoen kunnan raja (31.10.20)
- TAA 1067/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 17218 välillä Aronkylä—Harjankylä Kauhajoella (31.10.20)
- TAA 1068/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatielle 19 välillä Rengonharju—Luopajarvi (31.10.20)
- TAA 1069/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden Halla-aho—Koivumäki ja Koivumäki—Uusikylä perusparantamiseen Alajärvellä (31.10.20)
- TAA 1070/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 750

- parantamiseen välillä Sääksjärvi—Patana Pohjanmaalla (31.10.20)
- TAA 1071/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kaartusen-tien perusparantamiseen ja päällystämiseen Alajärvellä (31.10.20)
- TAA 1072/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja Kihniön välisen paikallistien peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Yli-Valli—Korhoskylä (31.10.20)
- TAA 1073/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ns. Koveron risteuksen muuttamiseen eritasoliittymäksi Lapualla (31.10.20)
- TAA 1074/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 oikaisuun välillä Tuuri—Hakojärvi Töysäs-sä (31.10.20)
- TAA 1075/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kauhajoen ja Karvian välillä kulkevan tien 6700 kunnos-tamiseen (31.10.20)
- TAA 1076/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yhdystien 17685 perusparantamiseen välillä Vaasan-tie—Ala-Hella Lapualla (31.10.20)
- TAA 1077/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 19 parantamiseen Lapualla (31.10.20)
- TAA 1078/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maanteiden 7233 ja 723 peruspa-rantamiseen välillä Viemerö—Ilomäki (31.10.20)
- TAA 1079/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perusradan-pitoon (31.10.20)
- TAA 1080/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusasia-valtuutetun viran perustamiseen (33.01.01)
- TAA 1081/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Työterveys-laitokselle työpaikkakiusaamista tutkivan yksikön perustamiseen (33.03.50)
- TAA 1082/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kertaluontei-seen avustukseen köyhien tukemiseksi (33.10)
- TAA 1083/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärin määräämän hieronnan sairausvakuutuskor-vauksiin (33.30.60)
- TAA 1084/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pelkkää kan-saneläkettä saaville maksettavaan perustoi-meentulolisään (33.40.60)
- TAA 1085/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasoti-lastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille ja vuonna 1944 nostomiehinä palvelukseen as-tuneille (33.50.50)
- TAA 1086/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.50.50)
- TAA 1087/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sotilasvam-makorvauksien lisäämiseen (33.50.51)
- TAA 1088/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sotaorpojen

- laitos- ja avokuntoutustoiminnan aloittamiseen (33.50)
- den korvaamiseen 10—15 prosentin haittasteen sotainvalideille (33.50.51)
- TAA 1089/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen myöntämiin talousjätevesiavustuksiin (35.10.61)
- TAA 1099/2009 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen laitoshuollon korvaamiseen 20 prosentin haitta-asteen sotainvalideille (33.50.52)
- TAA 1090/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Madesjärven kunnostamiseen Jalasjärvellä ja Parkanossa (35.10.77)
- TAA 1100/2009 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Nilsiän terveyskeskuksen peruskorjaukseen (33.60.37)
- TAA 1091/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Räyriinjärven kunnostamiseen Vetelissä (35.10.77)
- TAA 1101/2009 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtionavustukseen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin (33.60.37)
- TAA 1092/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Valkiajärven kunnostamiseen Seinäjoella ja Jalasjärvellä (35.10.77)
- TAA 1102/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan (25.30.01)
- TAA 1093/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1103/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen ja tukipalvelujen lisäämiseen (28.90.30)
- TAA 1094/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisyyn (35.10.77)
- TAA 1104/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen tieosuudella Turku—Pori (31.10.78)
- TAA 1095/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ojutjärven kunnostamiseen Kauhavalla (35.10.77)
- TAA 1105/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistämisen edellyttämään selvitystyöhön ja suunnitteluun (31.30.63)
- TAA 1096/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vimpelinjoen tulvasuojeluun ja kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 1106/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhteisöradioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen (31.40)
- TAA 1097/2009 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Luopajärven kesätulvien torjunta- ja ympäristösuunnitelman toteuttamisen aloittamiseen (35.10.77)
- TAA 1107/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen laivanrakennuksen innovaatiotukeen (32.20.40)
- TAA 1098/2009 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen avopalvelui-

- TAA 1108/2009 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asbestille altistuneiden terveysneuvontaan ja kuntoutukseen (33.70.50)

Lisäksi valiokunta on käsitellyt 19.11.2009 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyn talousarvioaloitteen

- TAA 1109/2009 vp — Hannes Manninen /kesk: Määrärahan osoittaminen kaivos-hankkeisiin liittyvien liikennehankkeiden suunnitteluun (31.10, 31.10.20)

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon valtion talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.

Vuoden 2010 talousarvioesityksestä ovat määrääjassa lausunnon antaneet

- tarkastusvaliokunta TrVL 4/2009 vp
- hallintovaliokunta HaVL 18/2009 vp
- lakivaliokunta LaVL 19/2009 vp
- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 21/2009 vp
- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 23/2009 vp
- puolustusvaliokunta PuVL 7/2009 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 11/2009 vp
- sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 16/2009 vp
- talousvaliokunta TaVL 27/2009 vp
- tulevaisuusvaliokunta TuVL 7/2009 vp
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 16/2009 vp
- ympäristövaliokunta YmVL 30/2009 vp.

Määräajan jälkeen on lisäksi lausunnon antanut

- ulkoasiainvaliokunta UaVL 8/2009 vp.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti valtiovarainvaliokunnan kaikissa jaostoissa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

YLEISPERUSTELUT

Talouskehitys

Maailmantalouden arvioidaan vähitellen alkavan toipua poikkeuksellisen syvästä taantumasta ja kääntyvän hitaaseen kasvuun. Talouden kokonaiskuvaa leimaa kuitenkin edelleen suuri epävarmuus. Rahoitusmarkkinat eivät ole vielä normalisoituneet, ja elpymisen ajoittuminen ja nopeus vaihtelevat maittain ja alueittain. Esim. Kiinassa, Intiassa ja Brasiliassa usko talouden vahvistumiseen on jo parantunut, mutta Euroopassa talouden arvioidaan kääntyvän kasvuun hieman myöhemmin kuin muualla.

Suomen talous on pudonnut tämän vuoden aikana huomattavasti ennakoitua rajummin. Vielä vuosi sitten arvioitiin, että talous kasvaisi tämän vuoden aikana 0,5 prosenttia. Talousarvioesityksessä todetaan kuitenkin, että tuotannon lasku olisi tänä vuonna 6 prosenttia. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että tuotannon lasku voi nousta tätäkin suuremmaksi, noin 7 prosenttiin. Koska Suomi on voimakkaasti vientituloista riippuvainen, Suomen talous on heikentynyt useita muita EU-maita voimakkaammin.

Aivan viime aikoina on kuitenkin saatu varovaisia viestejä siitä, että taantumän syvin vaihe olisi ohitettu. Myönteistä on esimerkiksi se, että Suomen kymmenestä suurimmasta vientimaasta kahdeksassa kokonaistuotanto kääntyi nousuun vuoden kolmannella neljänneksellä. Lisäksi tuotanto on kääntynyt hienoiseen nousuun esim. paperiteollisuudessa ja metallien jalostuksessa. Myös Tilastokeskuksen 8.12.2009 julkistama tilasto kertoo, että talouden pudotus on pysähtynyt, sillä bruttokansantuote kasvoi heinä—syyskuussa 0,3 prosenttia toiseen vuosineljänneeseen verrattuna. Pudotuksen jyrkkyys oli kuitenkin yhtä suurta kuin keväällä eli 9,1 prosenttia.

Talousarvioesityksessäkin ennakoidaan, että talous kääntyy parempaan loppuvuoden 2009 aikana ja, mikäli tärkeimpien kauppakumppaneiden taloudet elpyvät odotusten mukaisesti, bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan ensi vuonna noin puoli prosenttia.

Orastavasta optimismista huolimatta maailman sekä Suomen talouden kasvua varjostavat kuitenkin kasvava työttömyys ja julkisen talouden velkaantuminen. Lisäksi protektionismin lisääntyminen hidastaa kansainvälisen kaupan elpymistä. On myös vaarana, että talouksien alkava kasvu hiipuu siinä vaiheessa, kun elvytyspakkettien vaikutus alkaa heiketä. Suomen talouden epävarmuutta lisää myös se, että vientivetoinen ja investointihyödykkeiden tuotantoon keskittynyt taloutemme saattaa elpyä vielä useita muita EU-maita hitaammin.

Finanssipolitiikka ja julkisen talouden kestävyys. Finanssipolitiikka on sekä tänä että ensi vuonna vahvasti taloutta elvyttävää ja kasvua tukevaa. Ensi vuoden talousarvioesitys sisältää mm. useita investointien aikaistamista koskevia hankkeita, joilla pyritään nopeisiin työllisyysvaikutuksiin ja jotka tukevat myös pidemmän aikavälin talouskasvua. Investointien aikaistamiskokonaisuuteen sisältyvillä ehdotuksilla, joista osa sisältyi jo vuoden 2009 toiseen lisätalousarvioon, tavoitellaan kuntien ja yksityisen sektorin panostusten myötä yhteensä noin 1,7 miljardin euron hankkeiden liikkeellelähtöä. Hankkeiden työllisyysvaikutuksiksi arvioidaan yli 10 000 henkilötyövuotta. Talousarvioesitys sisältää myös useille hallinnonaloille kohdistuvan 70 miljoonan euron toimenpidekokonaisuuden, jonka tavoitteena on nopeasti ja tehokkaasti tukea työllistymistä sekä sitä tukevaa koulutusta. Myös eduskunnan tekemät noin 41 miljoo-

nan euron budjettilisäykset sekä 25 miljoonan euron lisäys erityisryhmien asuntojen korkotukeen painottuvat työllistäviin toimiin ja investointeihin.

Rahoituksen saatavuutta on turvattu mm. vientiluotoksella ja -takuilla, Finnveran suhdannelainoilla ja pankkien varainhankinnan takuilla sekä pääomittamalla mm. Kuntarahoitus Oyj:tä. Työllisyyttä on edistetty myös kansaneläkemaksujen poistamisella sekä kotitalousvähennyksen laajentamisella ja korottamisella.

Valiokunta tukee hallituksen finanssipoliittisia linjauksia ja pitää talousarvioesitykseen sisältyviä elvytystoimia välttämättöminä sekä myös tarkoituksenmukaisina. Elvyttävät toimet muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden, joka sisältää työllisyyttä tukevia investointeja ja ponnistuksia pidemmän aikavälin talouskasvuun. Elvyttävien toimien kattavuus ja mittaluokka on myös varsin suuri. Elvyttävien toimien yhteissumma, johon sisältyvät kaikki luonteeltaan hyvinkin erilaiset elvytysinstrumentit (mm. valtuudet ja niistä aiheutuvat määrärahat, finanssisijoitukset, korkotukilainat, veronkevennyksistä aiheutuvat tulonmenetykset) on noin 20 mrd. euroa vuosina 2009–2010. Kansantalouden tilinpidon mukaan arvioituna elvytystoimien summa on yhteensä vajaat 6 mrd. euroa.

Tulojen pudotessa ja menojen kasvaessa julkisen talouden heikentyminen on ollut erittäin nopeaa ja voimakasta. Vuodesta 1998 ylijäämäisenä pysynyt julkisen talouden rahoitusjäämä kääntyy tänä vuonna reilusti alijäämäiseksi ja alijäämä syvenee edelleen vuonna 2010. Tänä vuonna rahoitusasema heikkenee ennusteen mukaan lähes 13 miljardia euroa viime vuodesta eli 7 prosenttiyksikköä suhteessa kokonaistuotantoon. Tämä on suurempi pudotus kuin lama-vuonna 1991. Noin puolet muutoksesta aiheutuu päätösperäisistä toimista, ts. veronkevennyksistä ja menonlisäyksistä ja puolet muusta verotulojen pienenemisestä ja työttömyys- yms. suhdanneherkkien julkisten menojen kasvusta. Silti Suomen alijäämä säilyy vielä tänä vuonna EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kolmen prosentin rajan alapuolella.

Hallitusohjelmassa määriteltiin, että edes poikkeuksellisissa olosuhteissa valtiontalouden alijäämä ei saa ylittää 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Ensi vuonna elvytyksen menotaso ylittää kuitenkin hallitusohjelman rajoitteen 6,5 miljardilla eurolla ja valtiontalouden rahoitusasema uhkaa painua 6 prosenttia alijäämäiseksi suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisen talouden alijäämän bkt-osuus ylittää kolmen prosentin rajan ensimmäisen kerran Suomen EMU-jäsenyyden aikana.

Tulevien talouspoliittisten haasteiden kannalta on tärkeää, että hyvän talouskasvun vuosina valtion velkaa onnistuttiin alentamaan tuntuvasi suhteessa bruttokansantuotteeseen. Valtionvelka oli viime laman jälkeen enimmillään lähes 70 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, mutta aleni vuonna 2008 runsaaseen 29 prosenttiin.

Ensi vuonna valtio joutuu ottamaan uutta velkaa 13 mrd. euroa, jolloin valtionvelan määrä nousee 78 miljardiin euroon. Tämä on 44 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Valtionvelka suhteessa kansantuotteeseen on kuitenkin edelleen selvästi EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen määrittämää 60 prosentin velkasuhdetta pienempi. Suomen velkasuhde on myös kansainvälisesti vielä alhainen, vain reilut puolet EU-maiden keskiarvosta. Merkittävää on myös se, että valtio pystyy erittäin matalien korkojen vuoksi rahoittamaan velkaantumisen aiempaa edullisemmin ja velanhoitokustannukset pysyvät hallinnassa. Velkakannan kasvaessa ja yleisen korkotason palatessa lähemmäs pitkän aikavälin keskiarvotasoa on kuitenkin odotettavissa valtionvelan korkomenojen mittava kasvu.

Valiokunta korostaa toimia, joilla parannetaan julkisen talouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä. Tämä edellyttää mm. rakenteellisia muutoksia, joista keskeisin on työurien pidentäminen. Työuria pidentävillä toimilla on kiire, sillä työikäinen väestö alkaa vähentyä jo ensi vuonna, kun ensimmäinen suuri ikäluokka täyttää 65 vuotta. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan työikäinen väestö supistuu vuoteen 2050 mennessä noin 280 000 hengellä. Ensi vuosikymmenellä

talouden kasvua heikentävät myös lisääntyvät eläke- sekä terveydenhoito- ja hoivamenot.

Talouden kasvu määräytyy ensi vuosikymmenellä kokonaan tuottavuuden nousun perusteella. Myös julkiset palvelut on tuotettava nykyistä tehokkaammin ja tuottavuutta on parannettava erityisesti suuria kustannuksia aiheuttavassa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Esimerkiksi terveydenhuollon tietojärjestelmien yhteentoimivuuden parantamisella saataisiin aikaan merkittäviä säästöjä.

Valiokunta korostaa myös panostuksia tiede-, teknologia- ja innovaatiopolitiikkaan, jotka ovat keskeisessä asemassa luotaessa uusia kestävä kasvun ja taloudellisen kehityksen edellytyksiä. On myös huolehdittava osaamisen vahvistamisesta, kasvuyrittäjyyden edistämisestä sekä yritysten kansainvälistymisen edellytyksistä. Valiokunta painottaa, että Suomen on oltava valmis hyödyntämään innovaatiotoiminnan globaalit mahdollisuudet myös taantumien olosuhteissa. Suomen ei tule myöskään tinkiä tavoitteestaan luoda maahamme maailman paras innovaatio- ja yritysympäristö.

Työllisyys. Uusimpien tilastojen mukaan työttömyysaste oli lokakuussa 8,2 prosenttia ja työllisyysaste 66,7 prosenttia. Erityisen huolestuttavaa on nuorten kasvava työttömyys, joka oli lisääntynyt yli 63 prosentilla edellisen vuoden lokaakuuhun verrattuna.

Talousarvioesityksen mukaan työttömyyden arvioidaan kohoavan ensi vuonna 10,5 prosenttiin, mutta julkisuudessa on esitetty myös korkeampia arvioita. Työllisyysasteen arvioidaan alenevan 66 prosentin tuntumaan eli kymmenen vuoden takaiselle tasolle. Myös työttömyyden keston ennakoidaan pitenevän ja rakenteellisen työttömyyden lisääntyvän. Työttömyyden arvioidaan pahenevan vielä ainakin puoli vuotta siitä, kun kokonaistuotanto on kääntynyt jo nousuun.

Valiokunta viittaa jäljempänä pääluokan 32 kohdalla esitettyyn, mutta korostaa myös tässä yhteydessä toimia, joilla vähennetään nuorten työttömyyttä ja joilla estetään työttömyyden pitkittyminen. Toimenpiteiden vaikuttavuutta on

seurattava ja varauduttava siihen, että lisätalousarvioissa osoitetaan lisää määrärahoja työttömyyden hoitoon. On keskeistä, että kaikin voimin pyritään estämään se, että työttömät menettävät kosketuksensa työelämään pitkäksi aikaa. Jo kuuden, nuorten kohdalla jopa kolmen, kuukauden työttömyys voi johtaa negatiivisten työelämäkokemusten kasaantumiseen ja syrjäytymiseen työmarkkinoilta. Yhdestä syrjäytyneestä nuoresta arvioidaan aiheutuvan yhteiskunnalle yli miljoonan euron kustannukset. Talouden taantumasta ja sitä seuranneesta työttömyyden kasvusta huolimatta työvoiman riittävyys muodostuu ongelmaksi talouden alkaessa taas elpyä, mistä johtuen jokaisen nuoren työpanos on välttämätön yhteiskunnan toimivuuden ja Suomen kilpailukyvyn turvaamiseksi.

Kuntatalous. Vuodesta 2010 on tulossa koko kuntakentälle erittäin vaikea työttömyyden lisääntyessä ja verotulojen heiketessä. Valtion toimet parantavat kuntien rahoitusasemaa vuoteen 2009 verrattuna nettomääräisesti 209 miljoonaa euroa. Lisäksi jo kehyspäätöksen yhteydessä maaliskuussa 2009 tehtiin taloudellisesti merkittäviä kuntataloutta tukevia toimenpiteitä korottamalla kuntien yhteisövero-osuutta, poistamalla työnantajan kansaneläkemaksu ja korottamalla kiinteistöveroprosentteja.

Kuntien tulot olisivat noin 750 miljoonaa euroa pienemmät ilman hallituksen kehys- ja budjettiriihessä päättämiä erityistoimia. Näistä valtion toimenpiteistä huolimatta kuntatalouden menoihin ja tuloihin on syntymässä useita vuosia kestävä epätasapaino, vaikka yleinen taloustilanne alkaisikin hitaasti parantua jo ensi vuonna.

Kuntien talousvaikeuksista kertoo myös se, että yli puolet kunnista on päättänyt korottaa ensi vuoden veroprosenttia. Tämä vaikuttaa toiseen suuntaan kuin valtion veroelvytystoimet sekä heikentää kysyntää ja työllisyyttä. Veronkorotuksista ja valtion lisärahoituksesta huolimatta kunnat joutuvat myös sopeuttamaan toimintaansa vähenevään tulopohjaan ja vähentämään palvelujaan. Kansalaisten perusturvan kannalta on kuitenkin erittäin merkittävää, että

hallitus ei ole esittänyt etuuskien tasoon liittyviä leikkauksia talouden voimakkaasta taantumasta huolimatta. Päinvastoin hallitus on korottanut toimikaudellaan useita vähimmäisetuuksia.

Valiokunta toteaa, että kuntatalouden tilassa tulee olemaan ensi vuonna myös huomattavia alueellisia ja kuntaryhmittäisiä eroja, joita on tarpeen seurata ja joihin on tarvittaessa reagoitava. Tämä koskee esimerkiksi niitä kuntaryhmiä, joissa kehysratkaisun vaikutus jäi keskimääräistä vähäisemmäksi. Tähän ryhmään kuuluu mm.

kuntia, joissa yhteisöveron osuus tuloista on pieni tai joissa jo nykyisin kiinteistöveroprosentit ovat keskimäärää korkeammat.

Kuntatalouden näkökulmasta on keskeistä, että kunnat pystyvät hillitsemään menojen kasvua ja parantamaan tuottavuutta. Valiokunta pitääkin hyvänä, että 20 suurinta kuntaa on velvoitettu laatimaan tuottavuusohjelma. On myös tärkeää poistaa normeja, jotka estävät tuottavuuden parantamista ja jotka ylläpitävät palvelurakenteiden jäykkyyksiä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Ulkoasiainhallinnon edustustoverkko kattaa 98 edustustoa, joiden menot ovat noin kaksi kolmasosaa ministeriön toimintamenojen vuotuisista määrärahoista. Edustustojen työmäärää ovat viime vuosina lisänneet erityisesti kasvavat kansalaispalvelut ja elinkeinoelämän tarpeet sekä maahanmuuttoon liittyvät tehtävät. Hallitusohjelman mukainen selvitys Suomen edustautumisesta maailmalla valmistui syksyllä 2009. Siinä muokataan ulkoasiainhallinnon tehtävärakennetta vastaamaan käytettävissä olevia voimavaroja ja strategisia tavoitteita.

Valiokunta pitää selvitystä kattavana ja pitää myönteisenä, että ulkoasiainhallinnossa on sekä meneillään että käynnistymässä hallinnon keventämiseen ja tuottavuuden parantamiseen tähtäviä hankkeita, joilla edustustojen toimintaedellytyksiä tullaan kohentamaan. Oleellista on myös uusien tarpeiden ja mahdollisuuksien huomioon ottaminen.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota (kuten VaVM 33/2008 vp) pysyvien edustustojen toimitiloihin. Ulkoasiainministeriöllä on omistuksessaan 30 edustustokansliaa ja 52 edustustonpäällikön virka-asuntoa. Selvityksessä todetaan, että toiminnan joustava kehittäminen taloudellisimmalla mahdollisella tavalla edellyttäisi kiinteistöistä myynnin yhteydessä saatavien varojen huomioon ottamista uusien toimitilojen hankinnassa joko samassa tai muussa asemapaikassa. Nykyisin kiinteistöjen myynnistä

saatavat varat tuloutuvat valtiolle ja uusien hankintaan osoitetaan määrärahat valtion talousarvion kautta.

Valiokunta korostaa, että edustustojen toimitilojen omistus- ja vuokrausvaihtoehtoja tulee tarkastella valtion kokonaisedun näkökulmasta, ja pitää välttämättömänä, että edullisiin toimitilaratkaisuihin kyetään tarttumaan nopeasti. Valiokunta pitää hyvänä, että ulkoasiainministeriö on käynnistänyt keskustelut edustustojen toimitiloihin liittyvistä kysymyksistä valtiovarainministeriön ja Senaatti-kiinteistöjen kanssa, ja painottaa, että asia tulee ratkaista mahdollisimman nopeasti.

Valiokunta nostaa lisäksi esiin myös kulttuuriviennin edistämisen ja pitää tärkeänä edustustojen ja kulttuuri- ja tiedeinstituuttien tiivistä yhteistyötä, joka lisää toiminnan synergiaa ja sitä kautta valtion varojen käytön kustannustehokkuutta.

10. Kriisinhallinta

21. *Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan* (arviomääräraha)

Siviilikriisinhallinnan kehittämistä ohjaa siviilikriisinhallinnan kansallinen strategia (2008), joka asetti tavoitteeksi nostaa Suomen osallistumisen 150 asiantuntijaan vuositasolla. Tavoite saavutettiin lokakuussa 2009. Turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 1/2009 vp) mukaan asiantuntijoiden määrää tulee edelleen nostaa kansallisessa strategiassa esitetystä tavoitteesta.

Momentille esitetään 18,345 miljoonan euron määrärahaa, joka mahdollistaa operaatioissa palvelevien suomalaisten asiantuntijoiden määrän pitämisen 150 henkilön tasolla. Suurin osa suomalaisista asiantuntijoista (noin 120 henkilöä) työskentelee EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioissa, EU:n erityisedustajien toimistoissa tai neuvoston sihteeristössä. Eniten resursseja on kohdistettu Kosovon oikeusvaltio (EULEX)-, Georgian tarkkailu (EUMM)- ja Afganistanin poliisi (EUPOL) -operaatioihin. Asiantuntijoita työskentelee lisäksi mm. Lähi-Idässä, Länsi-Balkanilla ja Afrikassa. Valiokunta toteaa, että siviilikriisinhallintatehtävissä kustannuspaineita aiheuttavat lähinnä kasvavat varustemenot ja toimiminen aiempaa vaativammilla alueilla.

Momentin määrärahasta on tarkoitus osoittaa 400 000 euroa sellaisen rauhanvälittämistoiminnan vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu. Valiokunta pitää momentin käyttöperusteen laajennusta tarpeellisena ja toteaa, että rauhanvälitystoiminnalla voidaan pienin kustannuksin saada aikaan merkittäviä hyötyjä.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Valtion kehitysyhteistyömenojen arvioidaan olevan yhteensä 966,6 miljoonaa euroa vuonna 2010, mikä on noin 50 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2009 ja vastaa noin 0,55 prosenttia bruttokansantulosta. Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaksi esitetään yhteensä 737,504 miljoonaa euroa.

Momentille esitetään lisäksi 1,1 miljardin euron myöntö- ja sopimusvaltuuksia. Valtuusesityksen suuruus liittyy IDAn (International Development Association) ja Afrikan kehitysrahaston yhtäaikaisiin lisärahoitusneuvotteluihin. Valtuudet ovat maa- ja aluekohtaisessa yhteistyössä välttämätön edellytys keskipitkän aikavälin (4–5 vuotta) ennakoitavuudelle ja sitoumusten tekemiselle. Niiden kasvava käyttö on linjassa Suomen kansainvälisten kehityspoliittisten sitoumusten kanssa.

Varsinaisen kehitysyhteistyön lisäksi voidaan kehitysyhteistyöksi kirjata eräitä muita menoja (ns. muu ODA). Ulkoasiainhallinnon puolella tällaisia ovat mm. hallintokustannukset, siviilikriisinhallinta ja Finnfundin netto-ODA, sekä eräitä kansainvälisten organisaatioiden kautta kulkevia eriä. Muissa ministeriöissä suurin erä on valtiovarainministeriön Euroopan komission budjetin kautta kanavoima ODA-kelpoinen osuus (92,5 miljoonaa euroa).

Valiokunta pitää myönteisenä, että Suomen kehitysyhteistyömenot ylittävät Eurooppa-neuvostossa asetetun tavoitteen 0,51 prosenttia bruttokansantulosta vuonna 2010, ja pitää välttämättömänä, että Suomi saavuttaa myös YK:ssa asetetun 0,7 prosentin tavoitetasen viimeistään vuonna 2015. Pitkäjänteisen suunnittelun kannalta on perusteltua, että kehitys kohti tavoitetta tapahtuu tasaisesti ja riittävillä valtuuksilla.

Valiokunta kiinnittää huomiota pakolaismenojen kirjaamiseen kehitysyhteistyömenoiksi ja pitää tarkoituksenmukaisena selvittää, kuinka ne tulee jatkossa raportoida OECD:n kehitysapukomitealle. Valiokunta katsoo, että mahdolliset tarkistukset ODA-kelpoisuudessa eivät saa johtaa tosiasiallisiin heikennyksiin varsinaisen kehitysyhteistyön määrässä tai laadussa.

Valiokunta toteaa, että momentin selvitysosassa on mainittu harkinnanvaraisen tuen osoittaminen DEMO ry:lle, ja pitää tärkeänä, että ulkoasianministeriö myös huomioi kyseisen tuen sekä valtuuksien myöntämisen.

Valtiovarainvaliokunta korostaa lisäksi ilmast- ja energiapoliittisten linjausten huomioimista kehitysyhteistyössä ja sen rahoituksessa.

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

50. *Eräät valtionavut* (kiinteä määräraha)

Kuurojen maailmanliitto (World Federation of the Deaf) on yksi merkittävimmistä kansainvälisistä kansalaisjärjestöistä, joiden päämaja sijaitsee Suomessa. Se on kansainvälinen kattojärjestö, jolla on mm. konsultatiivinen asema YK:ssa

ja YK:n erityisjärjestöissä sekä Euroopan neuvostossa.

Valiokunta pitää tärkeänä Kuurojen maailmanliiton toimintaa ja korostaa, että toiminta vammaisten henkilöiden oikeuksien kunnioittamiseksi ja toimeenpanemiseksi on kirjattu myös hallituksen kansainvälisen ihmisoikeustoiminnan yhdeksi temaattiseksi painopisteeksi. Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa Kuurojen maailmanliiton (WFD) toiminnan tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 840 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	515 000
Suomen YK-liitto	315 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	110 000
Saamelaisneuvosto	75 000
Etyj:n toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	45 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	65 000
Kansalaisjärjestöjen konfliktin-ehkäisyverkosto KATU	70 000
Suomen Atlantti-seura	130 000
Crisis Management Initiative ry	450 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat järjestöt	65 000
Yhteensä	1 840 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen resurssit ovat varsin niukat, eikä sillä ole mahdollisuuksia tuottaa riittävästi ajantasaista tutkimustietoa, jota tarvitaan mm. lainvalmistelun tueksi ja lainsäädännön vaikuttavuuden arviointiin.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toiminnan vahvistamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 975 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Inarin kunnassa on käynnistynyt Maanmittauslaitoksen toimesta vuonna 2008 mittava kiinteistötoimitus aiemmissa vesipiirirajankäyntitoimiksissa tilojen nautinnoiksi merkittyjen ja osittain pois jätettyjen oikeuksien kirjaamiseksi erityisperusteisina eli omistukseen rinnastuvina oikeuksina.

Erityisperusteisia oikeuksia ei ole mahdollista kirjata kantatiloille suoraan, vaan kunkin tilan on erikseen esitettävä kirjaamista. Tässäkin tapauksessa vain 31.5.1996 päättyneessä vesipiirirajankäynnissä vahvistetut nautinnat voidaan todeta suoraan erityisperusteisina oikeuksina ja kirjata kiinteistörekisteriin. Muissa tapauksissa tarvitaan oikeuksia todistavia vanhoja asiakirjoja.

Ajallisesti pitkän isojakotoimituksen aikana eivät kaikki omistusoikeutta osoittavat asiakirjat ole olleet omistajien käytettävissä tai ne ovat olleet puutteellisia. Pitkä, yli kahden sukupolven mittainen ajanjakso tekee selvitystyöstä eri-

tyisen työlään ja haastavan. Selvitystyö on hidasta ja perustuu moniin eri asiakirjalähteisiin.

Tehtävä selvitystyö pitää sisällään mm. historiallista, juridista ja hallinnollista asiantuntija-apua, vanhan ruotsin kielen käännöstyötä, aineiston hankintaa eri asiakirjalähteistä, kopiointia sekä postitusta. Kyseiseen selvitystyöhön liittyvien kustannusten arvioidaan olevan yhteensä 30 000 euroa.

Valiokunta lisää momentille 30 000 euroa Lapin liitolle käytettäväksi Inarin Manttaalikunnalle ja Inarinmaan Lapinkyläyhdistys ry:lle ja mahdollisesti muille vastaaville yhteisöille maanomistus- ja vesioikeuksien selvittämisestä jo aiheutuneisiin ja aiheutuviin kustannuksiin, joita ovat esimerkiksi historiallisten asiakirjojen kopiointi ja oikeuksien turvaamiseksi tarvittut ja tarvittavat oikeudenkäynti- ja muut asian- tuntijapalkkiot.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 301 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset saamelaiden kulttuuri- itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	1 751
Muut avustukset (enintään)	550
Yhteensä	2 301

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Korkeimman hallinto-oikeuden työtilanne on heikkenemässä asiamäärien jatkuvasti kasvaessa. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltä-

vien asioiden joutuisalla käsittelyllä on suuri merkitys niin kansalaisten kuin myös julkisen hallinnon ja elinkeinoelämän kannalta, sillä valitukset koskevat laajasti yhteiskunnan eri toimintoja, kuten kaavoitusta, rakentamista, verotusta sekä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Lisäksi maahanmuuttoa koskevien asioiden arvioidaan lisääntyvän, koska Maahanmuuttoviraston sekä hallinto-oikeuksien resursseja lisätään maahanmuuttoasioita koskevien ruuhkien purkamiseksi. Korkeimman hallinto-oikeuden menoja kasvattavat muun ohella myös tietojärjestelmien kehittämistarpeet.

Valiokunta lisää momentille 350 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 10 075 000 euroa.

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Tuomioistuimiin saapuneiden asioiden määrä on 2000-luvulla vaihdellut huomattavasti, mutta viime aikoina asiamäärät ovat alkaneet nousta erityisesti yleisissä tuomioistuimissa velkomusasioiden lisääntyessä. Asiamäärät ovat kääntyneet lievään nousuun myös hallinto-oikeuksissa ja vakuutus oikeudessa. Asiamäärien kasvu on ollut voimakkainta kuitenkin Markkinaoikeudessa, jossa julkisia hankintoja koskevien valitusten vuoksi asiamäärät ovat kolminkertaistuneet vuodesta 2002 lähtien.

Keskimääräiset käsittelyajat ovat Markkinaoikeutta lukuun ottamatta lyhentyneet 2000-luvulla, ja myös yli vuoden vireillä olleiden juttujen määrää on onnistuttu laskemaan. Tuomioistuimissa on tavoitteena lyhentää edelleen käsittelyaikoja ja vähentää yli vuoden vireillä olleiden asioiden määrää.

Valiokunta toteaa, että käsittelyaikojen lyheneminen on tärkeää, mutta keskimääräiset käsittelyaikatiedot eivät anna koko kuvaa asiasta. Tuomioistuinkohtaiset käsittelyaikaerot ovat edelleen suuria, samoin asiaryhmien kesken on merkittäviä eroja.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että hallitus selvittää, minkälaisin keinoin vaativien rikosasioiden kokonaiskäsittelyaikaa voidaan nopeuttaa esitutkinnassa, syyteharkinnassa, kärjäoi-

keudessa ja hovioikeudessa. Valtaosa oikeudenkäynneistä toteutuu kohtuullisessa ajassa, mutta etenkin vaativien rikosasioiden käsittely esitutkinnan alkamisesta aina lainvoimaiseen päätökseen voi kestää varsin pitkään. Suomi on saanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta lukuisia langettavia päätöksiä liian pitkien käsittelyaikojen vuoksi. Valiokunta korostaa myös toimia, joilla parannetaan asioiden kokonaiskäsittelyaikaan liittyvää seurantaa.

Vuoden 2010 talousarvioesityksessä ns. ruuhkanpurkurahat ovat vähentyneet noin 2,6 milj. eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna. Vain Markkinaoikeudessa on vielä lisähenkilöstöä ruuhkien purkamiseen; lisäksi hallinto-oikeuksille osoitetaan ensi vuodelle noin 600 000 euron lisämääräraha turvapaikka-asioiden käsittelyä varten.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ruuhkautuneiden kärjäoikeuksien tilannetta on kuitenkin pystytty helpottamaan lautamiesten käyttöalan supistamisesta syntyneillä säästöillä. Istutuskokoonpanojen muutosten ansiosta pysyväksi vuosittaiseksi säästöksi arvioidaan jopa 2,7 miljoonaa euroa, mikä on antanut mahdollisuuden 28 uuden viran perustamiseen kaikkein ruuhkautuneimpiin kärjäoikeuksiin. Osa viroista korvaa kärjäoikeuksien yhdistymisten myötä lakkautettuja laamannin virkoja.

On tärkeää, että lainsäädäntöuudistusten ansiosta on aikaansaatua säästöjä, jotka on voitu kohdentaa ruuhkautuneille kärjäoikeuksille. Tuomioistuinlaitoksen määrärahatilanne on kuitenkin jatkossakin erittäin kireä, eikä yllättäviin lisäresurssitarpeisiin voida reagoida riittävästi. Uusista viroista huolimatta etenkin pääkaupunkiseudun kärjäoikeuksien työtilanne säilyy ruuhkaisena, sillä asiamäärien ennakoidaan lisääntyvän tuntuvasti velkomus- ja konkurssi-asioiden lisääntyessä.

Valiokunta korostaa voimavarojen oikeudenmukaista ja tarkoituksenmukaista jakamista käsittelyaikojen lyhentämiseksi ja pitää tärkeänä, että organisaatiomuutoksista syntyneet säästöt kohdennetaan ruuhkautuneisiin kärjäoikeuksiin.

30. Syyttäjät

01. *Syyttäjälaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Syyttäjälaitoksen toimintamenoja korotetaan noin miljoonalla eurolla Ruanda- ja WinCapita-juttujen aiheuttamien lisämenojen vuoksi. Tästä huolimatta paikallissyöttäjien henkilötyövuosien määrä vähenee 312:een, mikä on 13 vähemmän kuin vuonna 2009. Lisäksi Ruanda- ja WinCapita-jutut sitovat yli 10 syyttäjää koko vuodeksi, jolloin muihin juttuihin on käytettävissä noin 25 syyttäjää vähemmän kuin tänä vuonna.

Näistä vähennyksistä huolimatta syyttäjien määrä säilyy kuitenkin edelleen korkeampana kuin useina aiempina vuosina, mutta työn luonne on muuttunut vaativammaksi törkeiden talousrikosten lisääntyessä. Esimerkiksi vuonna 2003 poliisin tutkimia törkeitä velallisen epärehellisyyksiä oli 84, kun vuonna 2008 vastaava luku oli jo 185. Laajat talousrikokset ovat työläisiä ja sitovat paljon syyttäjäresursseja. Arvioiden mukaan vaikeimmat neljä prosenttia talousrikoksista aiheuttavat 33 prosenttia syyttäjien työmäärästä. Talouden taantumien myötä vakavien talousrikosten kasvu tulee hyvin todennäköisesti kiihtymään.

Syyttäjien nykyinen määrä ei riitä asioiden hoitamiseen, mikä hidastaa syyteharkinnan valmistumista ja pidentää osaltaan asioiden kokonaiskäsitelyaikaa. Lisäksi työmäärän jatkuvasti kasvaessa on vaarana, että sairauspoissaolot ja ennenaikaiset eläkkeet lisääntyvät. Syyttäjälaitoksen organisaatiota on uudistettu ja rikosprosessikeinoja on kevennetty, mutta saadun selvityksen mukaan näistä toimista ei ole odotettavissa enää merkittäviä lisähyötyjä. Ilman tuntuvia resurssilisäyksiä henkilökuntaa joudutaan edelleen vähentämään vuonna 2011.

Valiokunta lisää momentille 1 650 000 euroa ja korostaa, että syyttäjälaitoksen resurssitilanne on otettava huomioon valmisteltaessa vuosien 2011–2014 määrärahakehyksiä.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että jatkossa selvitetään mahdollisuudet sellaisiin lainsäädännöllisiin uudistuksiin, jotka keventäisivät osaltaan myös syyttäjien työmäärää. Esimerkiksi ta-

lousrikollisuuden vähentämiseen tähtäävän käännetyn arvonlisäveron käyttöönotto vähentää saadun selvityksen mukaan 30 talousrikossyyttäjän nykyisestä työtaakasta lähes puolet.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 42 543 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. *Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahaan on tehty ensi vuodelle noin neljän miljoonan euron tasokorotus, mutta jatkossa lähtökohtana on, että Rikosseuraamuslaitos sopeuttaa menonsa määrärahakehykseen.

Tehokkuus- ja tuottavuushyötyjä pyritään saamaan uudistamalla organisaatiota ja laitosrakennetta. Ensi vuoden alusta yhdistetään Vankeinhoitolaitos, Kriminaalihoitolaitos ja Rikosseuraamusvirasto uudeksi Rikosseuraamuslaitokseksi, jolla on keskusyksikkö ja kolme aluetta nykyisen viiden sijasta. Lisäksi rikosseuraamusalan laitosrakennetta uudistetaan vuoteen 2012 mennessä.

Vankiluku on laskenut selvästi loppuvuoden aikana, ja ensi vuoden keskivankiluvun arvioidaan olevan 3 450, kuten talousarvioesityksessä on arvioitu. Vankiluvun aleneminen antaa mahdollisuuden myös laitosrakennetta koskevien uudistusten jatkamiseen suunnitellulla tavalla.

Ensi vuodelle asetettujen toiminnallisten tavoitteiden mukaan mm. vankien toimintoihin osallistumista sekä rangaistusajan suunnitelmallisuutta lisätään. Resurssien niukkuudesta johtuen mahdollisuudet toimintojen tehostamiseen ovat kuitenkin rajalliset eivätkä asetetut tavoitteet vastaa vielä vuonna 2006 voimaan tulleen vankeuslakiuudistuksen mukaisia tavoitteita. Myös henkilöstön supistaminen ja jaksaminen asettavat lisähaasteita toiminnan kehittämiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että organisaatiota muuttavien uudistusten kautta vapautuvat henkilövoimavarat kohdennetaan vankien parissa tehtävään lähityöhön.

Osa vankiloista on vanhoja ja huonokuntoisia, eikä niissä ole kyetty tekemään riittäviä vuosittaisia korjauksia. Huono kunnossapito rappeuttaa rakennuksia ja aikaistaa peruskorjausten tarvetta. Vankiloiden vuosikorjauksilla on myös työllistävää vaikutusta.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa vankiloiden kunnossapitoon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 218 796 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Sisäasiainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Siviilihenkilöstön kriisinhallintaan osallistumiseen (mom. 24.10.21) esitetty määräraha mahdollistaa operaatioissa palvelevien suomalaisten asiantuntijoiden määrän pitämisen 150 henkilön tasolla. Osallistumistason ylläpitäminen on kuitenkin mahdollista vain, jos kotimaan valmiuksista, kuten operatiivisista valmiuksista ja toimintakyvyn kehittämisestä, vastaavan Kriisinhallintakeskuksen resurssit on mitoitettu oikein.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kasvanut asiantuntijamäärä on lisännyt rekrytointikustannuksia ja koulutuksen tarvetta mm. poliisitehtäviin lähetettävien siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden osalta. Samoin kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan koulutuksen vahvistaminen yhdessä Puolustusvoimien Kansainvälisen Keskuksen kanssa vaikuttaa kustannuksiin.

Valiokunta toteaa, että Kriisinhallintakeskuskelle kotimaan valmiuksiin esitettävä määräraha ei ole riittävä 150 asiantuntijan koulutukseen ja rekrytointiin, ja lisää momentille 135 000 euroa kyseiseen tarkoitukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1. kohta kuten HE 241/2009 vp)

(2. ja 3. kohta kuten HE 138/2009 vp)

10. Poliisitoimi

01. *Poliisitoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta pitää myönteisenä, että vastavalmistuneiden poliisien työllistämiseen on lisätty

3 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee vakinaisten virkasuhteiden lisääntymistä ja työllisyyden turvaamista.

Hallitusohjelman mukaisesti on selvitetty poliisin pitkän aikavälin henkilöstötarpeet (Poliisi 2020). Selvityksen perusteella poliisin toimintaa ja resursseja tullaan jatkossa painottamaan entistä enemmän rikollisuutta ja järjestyshäiriöitä ennaltaehkäisevään ja paljastavaan toimintaan. Samalla on tarkoitus lisätä poliisien määrää 820 henkilötyövuodella vuoden 2007 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Ottaen huomioon, että jo vuonna 2010 koulutettavia poliiseja on noin 100 henkilötyövuotta eläke- ja muuta poistumennustetta vähemmän, tavoitteen saavuttaminen edellyttää Poliisiammattikorkeakouluun rekrytoitavien opiskelijoiden määrän lisäämistä vuoteen 2012 saakka sekä lisäksi poliisin kehystason nostamista vuoden 2010 tasosta.

Lupahallintopalveluiden kysynnän kasvun arvioidaan jatkuvan myös lähivuosina. Nykyinen tilanne on jo selvästi heikentänyt henkilökunnan jaksamista. Valiokunta pitääkin myönteisenä, että lupahallinnon kokonaisvaltaisen kehittäminen on käynnistetty. Tarkoitus on mm. kartoittaa tarpeelliset lainsäädännön muutokset, luoda entistä tehokkaammat lupaprosessit, lisätä sähköistä asiointia sekä varmistaa henkilökunnan työhyvinvointi.

Talousrikostorjunta on vuoden 2010 toiminnassa yksi poliisin painopistealueista. Harmaan talouden rikosten, lähinnä törkeiden veropetosten ja kirjanpitorikosten, määrä on huolestuttavan suuri. Taloudellinen taantuma on lisännyt myös konkurssirikosten määrää. Talousrikostutkintaan on liittynyt kiinteästi rikoshyödyn jäljittäminen ja takaisinsaaminen. Vuonna 2008 laskennallisesti haltuun saatu rikoshyöty yhtä henkilötyövuotta kohti tuotti valtiolle ja asianomistajalle lähes 130 000 euroa, joten takaisin saatu

taloudellinen hyöty on merkittävästi suurempi kuin tutkintaan sijoitetut varat. Toiminnan ennaltaehkäisevä vaikutus olisi kuitenkin parempi, jos poliisi ja veroviranomaiset pystyisivät puuttumaan reaaliaikaisesti talousrikosasioihin. Myös muiden talousrikoksia käsittelevien viranomaisten, kuten syyttäjälaitoksen, tulee olla riittävästi resursoituja.

Poliisi on vuonna 2009 suunnannut yhteensä 60 lisävirkaa kasvaneeseen turvapaikkatutkintaan. Valiokunta korostaa, että tehokkaan tutkimuksen ja päätöksenteon turvaaminen on kokonaisuudessaan halvempaa kuin hakijoiden oleskelun pitkittyminen vastaanottokeskuksissa. Määrärahojen riittävyyttä tulee siten seurata myös poliisin osalta tarkasti ja tarvittaessa palata asiaan lisätalousarvioesityksissä. Resurssien kohdentamisen kannalta on tärkeää poliisin ja maahanmuuttoviranomaisten kiinteä yhteistyö jo päätettäessä hakijoiden sijoittamisesta eri vastaanottokeskuksiin. Valiokunta korostaa lisäksi poliisin kansainvälisen yhteistyön merkitystä perusteettomien turvapaikkahakemusten ennalta ehkäisemiseksi ja pitää myönteisenä mm. Suomen osallistumista Frontexin toteuttamiin operaatioihin. Maasta poistamiskuljetusten osalta myös pohjoismainen yhteistyö voisi tehostaa poliisin toimintaa.

Poliisiasian tietojärjestelmän uudistaminen (Vitja-hanke) on poliisin toiminnan, palvelukyvyn ja tuottavuuden kannalta tärkeä hanke, joka vapauttaa henkilöstöä näkyvään poliisitoimintaan. Hankkeen rahoituksesta on huolehdittu myös kiristyvän talouden aikana ja kustannukset kyetään hoitamaan esitetyllä määrärahalla vuonna 2010.

Valiokunta toteaa, että poliisihallinnon on vaikea toteuttaa hallinnonalan lisääntyviä tehtäviä kehystensä puitteissa. Myös tuottavuusohjelman toteuttaminen asetetuissa aikarajoissa alkaa vaikuttaa epärealistiselta. Poliisimiesten ja lupahallinnon henkilöstömäärät on päätetty perustelluista syistä jättää tuottavuusohjelman toteuttamisen ulkopuolelle. Vähennysvaatimukset kohdistuvat siten jäljelle jäävään määrältään edellisiä ryhmiä hyvin paljon pienempään henkilöstöryhmään. Asiaan tulee kiinnittää huomiota

seuraavissa kehysneuvotteluissa. Samalla poliisihallinnon tulee kuitenkin edelleen aktiivisesti kehittää ja etsiä uusia malleja toimintansa tuottavuuden lisäämiseksi.

Valiokunta lisää edellä olevan perusteella momentille 1 000 000 euroa talousrikostorjuntaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 679 804 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

20. Rajavartiolaitos

01. *Rajavartiolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Rajavartiolaitoksen suorituskyky rajaturvallisuus- ja merellisissä turvallisuustehtävissä perustuu yhä enemmän teknisten välineiden ja järjestelmien käyttöön. Samalla on voitu parantaa tuottavuutta ja vähentää henkilöstön määrää.

Valiokunta pitää myönteisenä talousarvioesitykseen sisältyviä Rajavartiolaitoksen kaluston uudistuksia. Vuonna 2010 voidaan jatkaa vanhentuneen valvontatekniikan uudistamista Dornier-valvontalentokoneissa. Lisäksi myönnetyt tilausvaltuudet partioveneiden ja helikoptereiden uusintaan sekä ulkovartiolaivan hankintaan etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Valiokunta toteaa, että Rajavartiolaitoksen talouden liikkumavara on kuitenkin vuonna 2010 noin 4,0 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2009. Rajavartiolaitos toimeenpanee parhailaan organisaatiouudistusta, jonka tarkoituksena on vähentää toimintamomentin määrärahavajetta vastaava resurssi sekä luoda valmiudet vahventaa pääkaupunkiseudun ja kaakkoisrajan rajatarkastuksia rajaliikenteen kasvun edellyttämällä tavalla. Rajavartiolaitos tulee ylittämään selvästi sille asetetut tuottavuusvaatimukset, joista suurin osa on jo toteutettu vähentämällä 162 henkilöttyvuotta vuosina 2005—2007. Alustavien suunnitelmien mukaan vuosina 2009—2014 vähennetään lisäksi noin 200 henkilöttyvuotta Lapista, Kainuusta ja Pohjois-Karjalasta. Sisäiset voimavarasiirrot vapautta-

vat resursseja kuitenkin merkittävästi vasta ajanjakson loppupuolella.

Talousarvioesitys sisältää 1,1 miljoonan euron lisämäärärahan, jonka avulla voidaan aloittaa merialueen teknisen valvontajärjestelmän vanhenevien sensorien korvaaminen. Esitetyillä toimintamenoilla ei kuitenkaan voida käynnistää investointeja, joiden tarkoituksena on kompensoida henkilöstön vähentämisen seurauksena syntyvää suorituskyvyn laskua. Tällaisia investointeja ovat mm. vanhentuneiden ajoneuvojen korvaaminen ja itärajan teknisen valvontajärjestelmän kehittäminen.

Valiokunta lisää momentille 700 000 euroa itärajan teknisen valvontajärjestelmän kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 220 671 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

01. *Pelastustoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Pelastustoimi toteuttaa vuonna 2010 asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelmaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa ja pyrkii lisäämään turvallisuutta parantavan tekniikan käyttöä. Pelastajakoulutuksen aloituspaikkoja lisäämällä on tarkoitus varmistaa henkilöstön riittävyys. Myös hätäkeskuslaitos on arvioinut, että kattaakseen kehyskauden työvoimatarpeen tulisi Pelastusopiston käynnistää vuosittain ylimääräinen hätäkeskuspäivystäjäkursseja vuoteen 2014 saakka. Työvoimatarvetta lisää mm. palveluksessa olevien poliisien paluu koulutustaan vastaaviin tehtäviin sekä päivystäjien eläköityminen.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää perusteltuna ylimääräisen pelastaja- ja hätäkeskuspäivystäjäkursseja järjestämistä ja korostaa, että asiaan tulee palata tarvittaessa liisätalousarvioesityksessä.

40. Maahanmuutto

01. *Maahanmuuttoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Maahanmuuttoviraston ratkaistavaksi tulevien asioiden määrä on kasvanut edelleen vuonna 2009. Turvapaikanhakijoiden määrän arvioidaan nousevan 5 800 henkilöön. Ratkaisua odottaa noin 4 000 hakijaa. Kaksi suurinta turvapaikanhakijaryhmää ovat irakilaiset ja somalialaiset. Alaikäisten ilman huoltajaa saapuneiden hakijoiden määrä on vähentynyt vuodesta 2008, mutta se pysyy edelleen selvästi aiempaa korkeammalla tasolla. Perhesidehakemusten määrän arvioidaan siten lähivuosina moninkertaistuvan. Esimerkiksi yhtä somalialaista luvan saanutta turvapaikanhakijaa kohden perhesideperusteella lupaa hakee vähintään neljä perheenjäsentä. Oleskelulupahakemusten määrä tulee vuonna 2009 olemaan noin 20 000 kappaletta, ja suurimmat hakijoiden kansalaisuusryhmät ovat venäläiset ja kiinalaiset.

Momentille esitetään 16,58 miljoonan euron määrärahaa. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella vuosien 2009—2010 resurssilisäysten avulla hakemusruuhkaa saadaan tasapainotettua, mutta päätöstä odottavien henkilöiden määrää ei voida oleellisesti vähentää.

Valiokunta toteaa, että Maahanmuuttoviraston resurssien lisäksi on huolehdittava koko turvapaikkaprosessin sujuvuudesta, kuten poliisin ja tuomioistuineläytöksen voimavarojen riittävästä. Turvapaikkaprosessin läpivirtaavuus vaikuttaa suoraan turvapaikanhakijoiden vastaanoton kustannuksiin. Nopea käsittely on myös signaali, jonka välittymisen seurauksena aiheettomasti turvapaikkaa hakevien kiinnostus Suomea kohtaan voisi vähentyä.

Valiokunta nostaa tässä yhteydessä esiin kunnille pakolaisten sijoittamisesta maksettavat korvaukset ja pitää myönteisenä niiden korottamista kymmenellä prosentilla. Korvausten taso on kuitenkin ollut sama jo vuodesta 1993, joten korotuspaineita on edelleen. Korotuksen odotetaan lisäävän kuntien halukkuutta vastaanottaa kuntapaikkaa odottavia pakolaisia ja oleskeluluvan saaneita henkilöitä. Valiokunta korostaa,

että oleskelu vastaanottokeskuksessa hidastaa kotoutumista ja on epätarkoituksenmukaista sekä inhimillisesti että taloudellisesti.

Oleskelulupatarroista siirrytään biometrisiin oleskelulupakortteihin (2008/380/EY), jolloin sirulle tallennetaan haltijan kasvokuva ja sormenjäljet. Molemmat biometriset tunnisteet on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön samanaiskaisesti, viimeistään alkuvuonna 2011. Suomi saanee uuden tilausjärjestelmän rakentamiseen osarahoitusta EU:n SOLID-rahaston ulkorajarahastosta 250 000 euroa. Kansalliseksi rahoitusosuudeksi jää siten vastaavasti 250 000 euroa.

Valiokunta korostaa, että kaikissa EU:n jäsenvaltioissa tulee noudattaa tehtyjä sopimuksia ja soveltaa yhteisön säädöksiä kansainvälistä suojelua hakevien oikeusturvasta, yhdenvertaisesta kohtelusta sekä päätöksenteon avoimuudesta ja ennakoitavuudesta. Tärkeää on myös varmistaa päätöksenteon korkea laatu. Valtiontalouden näkökulmasta tulee samalla kiinnittää huomiota siihen, ettei Suomen turvapaikkapolitiikassa ole sellaisia tekijöitä, jotka houkuttelisivat perusteettomia turvapaikkahakijoita. Kustannusten hallinnan kannalta on tarpeellista, että linjaukset, turvapaikkamenettelyt ja hakijoille maksettavat korvaukset ovat mahdollisimman yhteneviä Pohjoismaissa ja vertailukelpoisten EU-maiden välillä. Valiokunta pitää myönteisenä, että sisäasiainministeriö on jo käynnistänyt asiaan liittyvät selvitykset.

Valiokunta lisää momentille yhteensä 1 000 000 euroa. Lisäyksestä 750 000 euroa osoitetaan turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamiseen ja 250 000 euroa biometristen oleskelulupakorttien tilausjärjestelmän toteuttamiseen. Lisäksi valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että Suomen turvapaikkapolitiikkaa koskevat linjaukset ja käytännöt sekä hakijoille maksettavat

korvaukset saatetaan mahdollisimman yhteneviksi Pohjoismaiden ja vertailukelpoisten EU-maiden kanssa, korostaen samalla päätöksenteon korkeaa laatua ja hakijoiden kohtelua ihmisoikeusstandardien mukaisesti.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 581 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta lisäsi vuoden 2009 talousarvioon momentille 26.01.01 miljoona euroa maahanmuuttajien työllistymisen pilottiohjelman käynnistämiseen. Ohjelman avulla kehitetään uusia malleja kuntien tueksi maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistämisen edistämiseksi sekä tuetaan kuntia myös ehkäisemään ja tunnistamaan ongelmia maahanmuuttajien asuinalueilla.

Valiokunta toteaa, että talousarvioesitys ei sisällä ohjelman toteutuksen jatkamiseen tarvittavaa rahoitusta. Ilman jatkorahoitusta ohjelman toteutus jää keskeneräiseksi hankkeissa kehitettyjen mallien arvioinnin ja käyttöönottamisen osalta. Määrärahaa tarvitaan myös muihin kotouttamista edistäviin toimiin, kuten kokeilulain kustannuksiin sekä kotouttamistoimenpiteiden seurannan ja vaikuttavuuden arviointiin.

Valiokunta pitää pilottiohjelman jatkamista tärkeänä ja lisää momentille 500 000 euroa ohjelman jatkamiseen sekä muihin kotouttamista edistäviin toimiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 359 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. ja 2. kohta kuten HE 138/2009 vp)

(3. kohta kuten HE 241/2009 vp)

(4. ja 5. kohta kuten HE 138/2009 vp)

(3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Puolustusvoimien tavoitteena on vuonna 2010 ylläpitää toiminnan nykyinen taso varusmiesten koulutuksen, reserviläisten kertausharjoitusten ja lento- ja alustoiminnan osalta. Puolustusvoimien tehtävät ja käyttöön osoitettu rahoitus sekä velvoitteet tuottavuuden lisäämiseksi vaikeuttavat kuitenkin tavoitteiden saavuttamista. Kustannuspaineita on lähinnä palkoissa, kiinteistövuokriin ja kunnossapidossa sekä puolustusmateriaalihankintamäärärahojen ostovoiman säilyttämisessä.

Puolustushallinnossa on vähennetty henkilötyövuosia tuottavuusohjelman vaatimusten mukaisesti lähinnä ns. kumppanuusohjelmilla. Arvioitujen suuruisia kustannussäästöjä ei ole kuitenkaan syntynyt (VaVL 9/2009 vp). Valiokunta toteaa, ettei henkilömäärän vähentäminen saa olla itsetarkoitus, vaan uudistusten tulee perustua tuottavuuden todelliseen parantamiseen. Valiokunta pitää myös tärkeänä turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjausta siitä, että puolustusvoimien henkilöstön määrä pysyy 15 000 henkilön tasolla.

Puolustusministeriö on esittänyt valtiontalouden elvytystoimenpiteiksi työllisyyttä tukevia tilalahallinnan ja ympäristönsuojelun hankkeita. Hankkeiden arvo on yhteensä 14,8 miljoonaa euroa, ja ne liittyvät esimerkiksi toimitilojen kunnossapitoon, pilaantuneen maaperän kunnostukseen ja räjähdevarastojen suojavallien rakentamiseen. Valiokunta korostaa, että hankkeiden työllistävä vaikutus on noin 145 henkilötyövuotta, joka jakaantuu usealle eri paikkakunnalle ympäri maata, lisäksi hankkeet ovat nopeasti käynnistettävissä.

Valiokunta muistuttaa siitä, että puolustushallinnon kiinteistöuudistuksen keskeisenä tavoitteena oli saattaa kiinteistökanta asianmukaiselle tasolle sekä turvata sen kunto ja tarvittavat investoinnit. Lisäksi uudisrakennuksista ja perusparannuksista aiheutuvien lisävuokrien maksuun sovittiin vuosittainen 3 miljoonan euron kehyslisäys (VaVM 40/2002 vp). Kunnossapitovastike on kuitenkin jäänyt alle sovittun tason, ja vastaavasti kiinteistöjen korjausvelka muodostuu vuosi vuodelta suuremmaksi. Asia tulee ottaa esiin puolustusministeriön ja valtiovarainministeriön välisissä neuvotteluissa ja tarvittaessa palata asiaan lisätalousarvioesityksissä.

Valiokunta kiinnittää huomiota varusmiesten taloudellisen ja sosiaalisen aseman parantamiseen (kuten VaVM 33/2008 vp) sekä pitää myönteisenä perustettua poikkihallinnollista yhteistyöfoorumia. Sen tehtävänä on laatia aloitteita ja esityksiä asevelvollisten aseman kehittämiseksi sekä parantaa hallinnonalojen yhteistyötä asevelvollisia koskevissa hankkeissa.

Valiokunta toteaa lisäksi, että puolustusvoimien kuvakokoelmat on arkistoitu Sotamuseoon ja puolustusvoimien kuvakeskukseen. Talvisodan ja jatkosodan aikaiset valokuvat ovat pääosin lasinegatiiveilla ja kuvatulosteina. Talvisodan aloittamisesta on kulunut 70 vuotta. Juhlavuotta kunnioittaen valiokunta toteaa, että on korkea aika saada kansakunnan historiaan kuuluvat valokuvat tutkijoiden ja suuren yleisön käyttöön.

Valiokunta lisää momentille yhteensä 1 100 000 euroa. Lisäyksestä osoitetaan 100 000 euroa talousarvioaloitteen TAA 585/2009 vp perusteella viime sotien aikaisten valokuvien digitoinnin aloittamiseen ja 1 000 000 euroa nopeasti käynnistettäviin, työllisyyttä tukeviin tilalahallinnan ja ympäristönsuojelun hankkeisiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 624 346 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Lisäksi määrärahasta saa käyttää 100 000 euroa viime sotien aikaisten valokuvien digitoimisen aloittamiseen. (Uusi)

Valtuudet

(1. kohta kuten HE 241/2009 vp)

(2.—4. kohta kuten HE 138/2009 vp)

(5. kohta kuten HE 241/2009 vp)

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahoista on vähennetty 18 miljoonaa euroa liittyen kaikkia hallinnonaloja koskevaan uudelleen kohdennukseen. Vähennyksestä 5 miljoonaa euroa koskee valuuttakurssimenoja ja 13 miljoonaa euroa muita puolustusmateriaalihankintoja.

Puolustusmateriaalihankinnoista esitetään siirrettäväksi 43 miljoonaa euroa puolustusvoimien toimintamenoihin. Siirto liittyy momentin käyttöperusteiden täsmennykseen puolustus- ja turvallisuushankintojen direktiivimuutoksen mukaisesti.

Varaosavaje. Valiokunta on useassa mietinnössään (mm. VaVM 25/2007 vp, VaVM 33/2008 vp) ottanut esiin puolustusvoimien kaikkia puolustushaaroja koskevan varaosavajeen ja pitää tilannetta edelleen huolestuttavana. Vuonna 2010 varaosiin ja vaihtolaitteisiin on tarkoitus käyttää noin 61 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi kunnossapidon optimitason saavuttaminen edellyttäisi kuitenkin noin 22 miljoonan euron vuotuista lisäkohdennusta ja noin 70 miljoonan euron panostusta kumulatiivisen varaosavajeen poistamiseksi.

Valiokunta pitää puolustusvoimien suorituskyvyn kannalta välttämättömänä varaosavajeen poistamista ja korostaa, että vuonna 2010 ei saa syntyä uutta kumulatiivista varaosavajetta ja toiminnan tason edellyttämät välttämättömät varosahankinnat on sisällytettävä annettuihin suun-

nittelukehyksiin ja tilausvaltuuksiin. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen perusteella puolustusvoimissa on tekeillä suunnitelma, jonka avulla varaosien riittävä taso saavutetaan viimeistään vuonna 2015. Valiokunta pitää tärkeänä, että työn tulokset esitellään eduskunnalle. Varaosavajeen korjaamiseksi on myös oleellista, että hinta- ja kustannustason kompensointi sisältyy jatkossakin puolustusvoimille osoitettaviin määrärahoihin.

Kotimainen puolustusmateriaaliteollisuus. Sotilaallisen huoltovarmuutemme turvaaminen edellyttää kumppanuuksia teollisuuden kanssa. Tässä työssä on tärkeää edetä puolustus- ja turvallisuusteollisuusstrategian mukaisesti ja varmistaa tarpeeksi varhaisessa vaiheessa ne alueet, joissa kotimaisella teollisuudella olisi kykyä kehittyä esimerkiksi pohjoismaiseksi toimijaksi. Suomalaisen puolustusteollisuuden kilpailukyvyn ylläpitäminen edellyttää myös riittävää panostusta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että teollisen yhteistyön vaatimus esitetään aina, kun 10 miljoonan euron raja-arvo ylitetään. Vastakauppojen avulla saadaan kotimaahan hankittavien järjestelmien ylläpito- ja kriisinajan vauriokorjauskykyä ja vain niiden kautta puolustusvälinehankinnoissa (ml. elinkaaripäivitykset) voidaan saavuttaa asetettu vähintään 50 prosentin kotimaisuusaste. Valiokunta korostaa lisäksi, ettei Suomi voi puolustusvälinemarkkinoiden avaamisessa toimia yksipuolisesti, vaan sen on edettävä samaan tahtiin muiden EU-maiden kanssa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kotimainen ruutituotanto on ollut raskaasti tappiollista viime vuosina. Taustalla on mm. puolustusvoimien tilausten väheneminen. Puolustushallinnossa on käynnistetty ampumatarvikkeiden ja räjähteiden elinkaarihallinnasta kotimaisen ruutituotannon turvaamiseksi laaja selvitystyö, jonka perusteella tehdään tarvittavat ratkaisut tulevasta toimenpiteistä. Valiokunta pitää tärkeänä, että selvitystyön tulokset esitellään eduskunnalle.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille esitetään 2,041 miljoonan euron määrärahaa. Siinä ei ole otettu huomioon eduskunnan vuonna 2009 tekemää 200 000 euron lisäystä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tuen vähennys kohdistuu Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry:hyn, joka hoitaa sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Muiden maanpuolustusjärjestöjen tuet on tarkoitus pitää ennallaan.

Valiokunta toteaa, että epävarmuus valtionavun suuruudesta ja erityisesti puolustusvoimien tilausten määrästä aiheuttavat epävarmuutta Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry:lle. Toiminnan suunnittelua ja rahoituksen läpinäkyvyyttä helpottaisi, jos yhdistykselle osoitettavat valtion varat, mukaan lukien puolustusvoimien tilauskanta, kirjattaisiin selkeästi auki talousarvioesitykseen.

Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry hoitaa muiden tehtäviensä ohella mm. taistelukentälle jääneiden suomalaisten sotilaiden jäänteiden etsinnän ja kotimaahan siirtämisen sekä DNA-tutkimusten järjestämisen löydettyjen henkilöllisyyden selvittämiseksi. Rahoitus pohjaa vailla on kuitenkin noin 60 sankarivainajan henkilöllisyyden selvittäminen.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa Maanpuolustuskoulutus ry:n toiminnan tukemiseen ja 55 000 euroa Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry:lle sotavainajien henkilöllisyyden selvittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 296 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

30. Sotilaallinen kriisinhallinta**20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)**

Sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä arvioidaan olevan noin 900 henkilöä vuonna 2010. Joukkojen ylläpitomenoihin esitetään 59,774 miljoonaa euroa (mom. 24.10.20) ja kalusto- ja hallintomenoihin 52,973 miljoonaa euroa (yhteensä noin 113 miljoonaa euroa). Turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa todetaan, että nykyisen vaikutustason ylläpitäminen edellyttää sotilaalliseen kriisinhallintaan käytettävien määrärahojen lisäämistä asteittain 150 miljoonaan euroon.

Momentille esitetään 2,8 miljoonaa euroa pienempää määrärahaa kuin vuonna 2009. Kustannukset kuitenkin nousevat operaatioiden muuttuessa entistä vaativammiksi ja hankittaessa turvallisuustasoa parantavaa varustusta ja materiaalia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kriisinhallinnan erikoismateriaalin lisätarve on 13,5 miljoonaa euroa, josta 8,7 miljoonaa euroa aiheutuu vuonna 2011 valmiudessa olevien kahden EU:n taistelujoukon kriisinhallinnan erikoismateriaalin lisätarpeesta ja 4,8 miljoonaa euroa Afganistanin operaatioon kohdennettujen taisteluosastojen ajoneuvoja korvaavista hankinnoista. Tarkoitus oli, että ajoneuvot palaavat takaisin taisteluosastojen käyttöön vaaleihin liittyvän tukiopeeraation päätyttyä. Joukkojen turvallisuuden parantamiseksi panssaroidut ajoneuvot jätetään kuitenkin operaation käyttöön.

Valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että kriisinhallintaoperaatioiden kustannukset kompensoidaan täysimääräisesti kriisinhallinnan menoista, eikä niitä sisällytetä kansallisen puolustuksen kustannuksiin. On myös välttämätöntä (kuten VaVM 33/2008 vp), että suomalaisille kriisinhallintaan osallistuville sotilaille taataan kaikissa tilanteissa paras mahdollinen suojavaustus.

Valiokunta lisää momentille 500 000 euroa kriisinhallinnan erikoismateriaalin hankintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(2.kappale kuten HE 138/2009 vp)

Momentille myönnetään 53 473 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	11 953 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	154 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 108 000
04. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	10 676 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	30 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	35 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	4 913 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	6 000 000
09. EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirto- korvaukset	7 458 000
12. Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	8 800 000
13. Atalanta-operaation menot	30 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	316 000
Yhteensä	53 473 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

02. (28.10.02 ja 70) *Tullilaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Tullille osoitettu talousarviokehys on 185 000 euroa pienempi kuin vuoden 2009 kehys kasvaneista määrärahatarpeista huolimatta.

Tulli on varautunut vähentämään henkilöstöään tuottavuusohjelman mukaisesti 52 henkilöllä vuonna 2010 ja 65 henkilöllä vuonna 2011. Valtion vuoden 2010 talousarvioesitys merkitsee, että tulli joutuu sopeuttamaan toimintaansa voimakkaasti kompensoimatta jääneiden lisämenojen ja kehysvähennysten vuoksi. Määrärahojensa riittävyyden turvaamiseksi tulli saattaa joutua supistamaan henkilöstömääräänsä yli tuottavuusohjelman tavoitteiden ainakin lyhyellä aikavälillä. Tämä voi johtaa muun muassa peruskoulutuksen saaneiden nuorten työntekijöiden määräaikaisten palvelussuhteiden päättymiseen ja henkilöstön lomautuksiin sekä jopa irtisanomisiin. Tulli joutuu myös priorisoimaan tehtäviään, jolloin saadun selvityksen perusteella myös osa lakisääteisistä tehtävistä jää joko tekemättä tai niiden laatu laskee. Samoin tullin toimipisteiden palveluverkoston joudutaan karsimaan sieltäkin, missä palveluille olisi kysyntää.

Valiokunta pitää tärkeänä, että momentille tehdään määrärahalisäys tullin tehtävien hoitamisen turvaamiseksi. Valvontatoimenpiteiden puutteet johtavat helposti rikollisuuden kasvamiseen. Viennin ja tuonnin viranomaistehtäviin liittyvät edellytykset on kyettävä turvaamaan tulevan talouskasvun tukemiseksi. On tärkeää huomata, että tullin fiskaalisen valvontatehtävän hoitamisesta valtiontaloudelle tuleva hyöty ylittää valvonnan vaatimat henkilöstökustannukset.

Edellä sanotun perusteella valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa ensisijaisesti nuorten määräaikaisten koulutettujen henkilöiden palkkaamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 162 892 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

**90. (28.90, 29.10, osa, 29.80, osa ja 33.60, osa)
Kuntien tukeminen**

30. (28.90.30, 28.90.32, 29.10.30, osa, 29.80.30, osa, 29.80.33, osa ja 33.60.30) *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* (arviomääräraha)

Vuoden 2010 valtionosuusuudistukseen liittyen peruspalvelujen valtionosuusmomentille ehdotetaan yhdistettäväksi nykyinen yleinen valtionosuus, harkinnanvarainen rahoitusavustus, sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset valtionosuudet sekä esi- ja perusopetus, yleiset kirjastot, yleinen kulttuuritoimi sekä taiteen perusopetuksen asukaskohtainen osa. Momentille ehdotetaan noin 7,75 miljardin euron määrärahaa, josta sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuudet ovat noin 5,68 miljardia euroa ja esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen ja kulttuuritoimen valtionosuudet 1,35 miljardia euroa. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 34,08, jolloin kuntien rahoitusosuus on 65,92 prosenttia.

Valiokunta käsittelee opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön vastuualueille kuuluvia toimintoja yksityiskohtaisemmin pääluokkien 29 ja 33 yhteydessä.

Kuntatalous. Kuntien tulot kasvoivat nopeasti vuosina 2005—2008, verotulot kasvoivat keski-

määrin 6 prosenttia ja käyttötalouden valtionosuudet lähes 8 prosenttia vuodessa. Myös menojen kasvu oli voimakasta. Esimerkiksi viime vuonna kuntien menot kasvoivat vielä yli 7 prosentilla. Tästä 5,5 prosenttia selittyy palkkojen kohoamisella ja loput toimintojen laajentumisella ja yleisellä kustannusten nousulla. Myös kuntien lainakanta on kasvanut nopeasti, joten kuntatalouden puskurit taantumaa varten ovat heikot huolimatta pitkästä talouskasvusta.

Kuntatalouden ja erityisesti yhteisöverosta riippuvaisten kuntien tila kiristyi nopeasti alkuvuonna 2009, kun taantumien seurauksena koko maan yhteisöveron tuotto romahti puoleen vuoden 2008 tasosta. Kuntien tulokehitys jatkuu heikkona myös ensi vuonna, jolloin verotulojen arvioidaan vähenevän noin kaksi prosenttia eli noin 300 miljoonaa euroa tämän vuoden verotuloarviosta.

Talousarvioesityksessä arvioidaan, että kuntien ja kuntayhtymien menojen kasvu hidastuisi tänä vuonna 4,5 prosenttiin ja ensi vuonna 3,6 prosenttiin. Kuluvaan vuoden tietoa ei ole vielä käytettävissä, mutta kuntien käyttömenojen kasvu lienee hidastunut viime vuodesta, mutta ehkä vain 1–2 prosentilla. Toisaalta jo yhden prosentin säästö toimintamenoissa merkitsisi runsasta 300 miljoonaa euroa, sillä kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoiksi arvioidaan ensi vuonna noin 33,7 miljardia euroa. Tämä summa vastaisi arvioitua verotulojen alenemaa.

Valtio tukee kuntataloutta tänä ja ensi vuonna yhteensä noin 720 miljoonalla eurolla. Kevään 2009 kehyspäätöksen yhteydessä päätettiin korottaa kuntien yhteisövero-osuutta vuosille 2009–2011, poistaa työnantajan kansaneläkemaksu ja korottaa kiinteistöveroprosenttia. Ensi vuotta koskeva talousarvioesitys vahvistaa kuntataloutta 209 miljoonalla eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna. Peruspalvelujen valtionosuuksiin tehdään ylimääräinen 30 miljoonan euron korotus. Lisäksi kunnallisverotuksen vähennykset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti ja poikkeuksellisen harvan asutuksen kunnille ja saaristokunnille osoitetaan valtionosuusjärjestelmän sisältä 30 miljoonaa euroa ja talousvaikeuksissa oleville kunnille 20 miljoonaa euroa.

Myös valtionosuuksien indeksitarkistukset tehdään täysimääräisinä.

Lisäyksistä huolimatta vuodesta 2010 on tulossa kuntakentälle erittäin vaikea. Yli puolet kunnista on jo päättänyt korottaa veroprosenttiaan, mutta veroprosentin noususta huolimatta kunnallisveron tuoton arvioidaan alenevan työttömyyden ja talouden heikon kehityksen vuoksi. Kuntien talous riippuukin paljolti siitä, miten kunnat pystyvät hillitsemään menojensa kasvua.

Menojen hillitsemiseksi valiokunta korostaa *kunta- ja palvelurakennemuutoksen* yhteydessä tehtäviä ratkaisuja. Kunta- ja palvelurakennemuutos on toistaiseksi painottunut rakenteiden muuttamiseen. Kuntaliitoksia on toteutettu enemmän kuin koskaan aikaisemmin (toteutettu tai toteutumassa 55 kpl), ja lisäksi selvitysvaiheessa on vielä 15 kuntaliitosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueita on perustanut tai suunnittelee perustavansa 260 kuntaa, jolloin alueita muodostuu 66.

Valiokunta korostaa, että uudistusta jatketaan määrätietoisesti hallitusohjelman ja puitelain mukaisesti, jotta asetetut tavoitteet saavutetaan. Jatkossa on erityisen tärkeää panostaa palveluiden sisällön kehittämiseen ja tuottavuuden lisäämiseen kaikkia palvelujen tuottamistapoja hyödyntäen.

Yhteistoiminta-alueiden muodostamisen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja järjestetään entistä suuremmissa kokonaisuuksissa. Tämän seurauksena perusterveydenhuollosta ja sosiaalitoimesta vastaavien organisaatioiden määrä lähes puolittuu, mutta samalla rakenteet ovat kehittymässä hajanaiseen suuntaan.

Valiokunta korostaa, että tavoitteena tulee olla eheä ja toimiva kokonaisuus, jossa perusterveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalitoimeen liittyvät järjestelyvastuualueet tukevat palveluiden järjestämistä ja ovat myös kuntalaisten helposti saavutettavissa. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöjä ja menetelmiä on kehitettävä, jotta palvelujärjestelmä voi vastata kustannusten noususta aiheutuviin haasteisiin.

Seuraava kuntataloutta koskeva kokonaistarkastelu on mahdollista tehdä päätettäessä

vuosien 2011—2014 määrärahakehyksistä, jolloin mm. vuotta 2009 koskevat tilinpäätöstiedot ovat selvillä. Vaikka valtion velkaantumisaste ja velkaantumisnopeus on merkittävästi kuntakenttää suurempaa, on jatkossa arvioitava mahdollisuudet kuntiin suunnattavien elvytystoimien lisäämiseen mm. investointien ja sitä kautta työllisyyden ja verotulojen parantamiseksi. On myös tärkeää, että kunnallisten peruspalveluiden saa-

tavuudesta ja laadusta voidaan huolehtia koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella.

Valiokunnan mielestä jatkossa on myös arvioitava mahdollisuuksia liittää kuntaliitostukeen kannustavia ja tulokseen liittyviä elementtejä siten, että toimintojaan tervehdyttäviä kuntia palkitaan taloudellisesti.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Yleistä. Opetusministeriön hallinnonalalla talousarvioesityksen painopisteitä ovat perusopetuksen, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen laadun kehittäminen sekä aikuiskoulutuksen vahvistaminen. Nuorten koulutusmahdollisuuksien parantamiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn suunnataan lisää määrärahoja. Perusopetus paremmaksi -ohjelmaan esitetään suunnattavaksi ensi vuonna yhteensä 62 miljoonaa euroa. Tästä ryhmäkokojen pienentämiseen suunnataan 30 miljoonaa euroa ja erityisopetuksen vahvistamiseen 15 miljoonaa euroa. Lisäksi kerhotoiminnan tukemiseen ohjataan 8 miljoonaa euroa. Myös taiteen perusopetuksen, joustavan perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen voimavaroja lisätään.

Hallituksen esityksessä painottuvat myös taiteen ja kulttuurin toimintaedellytysten varmistaminen, terveysliikunnan ja liikunnan kansalais-toiminnan edistäminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen. Kohonneet määrärahat parantavat kulttuurin toimintaedellytyksiä ja tuovat vakautta tilanteessa, jossa talouselämän yleinen epävarmuus olisi muuten vaikeuttamassa kulttuurin toimintaa. Valiokunta pitää oikeina myös liikuntabudjetin uusia tukimuotoja, joita ovat urheiluopistojen opintosetelikokeilu sekä nuorten harjoitteluohjelma liikuntajärjestöissä. Urheiluopistojen opintosetelityyppisillä avustuksilla on tarkoitus tukea vähävaraisten henkilöiden (esim. erityisryhmät, työttömät, ikääntyneet) terveyttä edistävää liikuntaa sekä maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. Nuorten harjoitteluohjelman avulla on tarkoitus lieventää nuorisotyöttömyyttä tarjoamalla nuorille mahdollisuuksia työharjoitteluun liikuntajärjestöissä.

Taloustilanteen heiketessä joudutaan tarkasti harkitsemaan määrärahojen käyttö huomioiden

erityisesti nuorten työllisyystilanne. Ensisijaisen tärkeää on nähdä laadukkaan koulutuksen merkitys investointina tulevaisuuteen ja keino-na Suomen selviytymiselle taantumasta. Aikuiskoulutuspaikkojen lisäyksellä vastataan taantumman tuomiin kasvaneisiin tarpeisiin ja edistetään työllisyyttä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan monia lisämäärärahoja, jotka tukevat tätä tavoitetta. Niitä ovat ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen lisämäärärahat sekä korkeakoulutetuille suunnattava oppisopimustyyppinen täydennyskoulutus ja ammattikorkeakoulututkintoon johtavan aikuiskoulutuksen tarjonnan lisääminen.

Elvytyksen kannalta tärkeää on myös, että perustamiskustannusten valtionosuuksien myöntämisvaltuutta ja määrärahoja korotetaan. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että koulujen peruskorjaustarve on edelleen moninkertainen siihen verrattuna, mitä valtio voi perustamiskustannuksia tukea. Valtion osuuden määrä (25—50 %) johtaa myös monessa tapauksessa siihen, että perustamishankkeen aloitusta ei määrää kiireisin tarve vaan kunnan mahdollisuus vastata omasta rahoitusosuudestaan. Huomattava myös on, että koulujen ja kirjastojen perustamishankkeet ovat elvyttäviä toimenpiteitä. Siksi on tärkeää, että kohteiden valinnassa huomioidaan myös hankkeen tosiasialliset työllisyysvaikutukset.

Syrjäytymisen ehkäiseminen. Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn toimenpiteitä toteutetaan eri hallinnonaloilla, hallinnonalojen välisellä yhteistyöllä sekä lukuisien hankkeiden toimesta. Laajan, moniammatillisen yhteistyön lisäksi seudullisen yhteistyön tarve on lisääntynyt lasten ja nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvissä asioissa. Yhteistyöhön perustuvien toimintamallien hyö-

ty on näkynyt palvelujen tehostumisena ja monipuolistumisena lapsen tai nuoren näkökulmasta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että rakenteita ja järjestelmiä edelleenkin kehitetään syrjäytymisen estämistä tukevaan suuntaan. Ennalta ehkäisevät palvelut, kuten liikunta- ja nuorisotyö, kulttuuripalvelut ja koulun oppilashuolto, ovat ensisijaisesti nuorten kannalta tärkeitä, mutta myös kuntien kannalta huomattavasti taloudellisesti helpompia kuin syrjäytymisestä aiheutuvat toimenpiteet jälkikäteen hoidettuina. Monet lapset ja nuoret lisäksi selviytyisivät ongelmista huolimatta kohtuullisesti, jos he saisivat ajoissa tukea lähiyhteisöltä ja palveluista sekä onnistumisen kokemuksia esim. harrastuksissa.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Inarinsaamen kieli on erityisen uhanalaisessa asemassa. Kielen elvyttämiseksi on käynnistetty kielipesätoiminta. Sen inarinsaamenkieliset opetusryhmät tarvitsevat kiireellisesti materiaaleja esiopetukseen ja perusopetukseen, erityisesti vuosiluokille 1—6.

Momentille lisätään 20 000 euroa lisäyksenä inarinsaamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 517 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1.—3. kohta kuten HE 138/2009 vp)

4) 227 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

20. Ammatillinen koulutus

Vuosina 2008—2009 tehdyin päätöksin ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärän lisäys on yhteensä noin 8 400 opiskelijaa. Lisäykset parantavat peruskoulunsa päättävien nuorten

mahdollisuuksia edetä jatko-opintoihin ja saada opiskelupaikka. Yhteiskunnan kannalta puolestaan on välttämätöntä myös varmistaa ammattitaitoisen työvoiman saatavuus tulevina vuosina.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi riittävä koulutuspaikkojen määrä ja oikea sijoittuminen on tärkeää. Ammatillisen koulutuksen vetovoimaisuuden onnistunut lisääntyminen ja koulutuksen keskeyttämisen väheneminen estävät osaltaan nuorten syrjäytymistä. Tehokkaimmiksi keinoiksi vähentää ammatillisen koulutuksen keskeyttämistä ovat osoittautuneet koulutuksen työelämälähtöisyyden ja käytännönläheisyyden lisääminen mm. työssäoppimisen avulla sekä riittävä opintojen ohjauksen tehostaminen. Myös ns. ammattistartti on osoittautunut hyväksi keinoksi syrjäytymisen ehkäisyssä. Valiokunta pitää tärkeänä, että ammattikoulutuspaikkojen riittävästä määrästä edelleenkin huolehditaan.

30. Aikuiskoulutus

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kansanopistojen opintosetelit ovat maahanmuuttajien ja erityisryhmien aikuiskoulutukseen osallistumista lisäävä ja tasa-arvoa vahvistava rahoitustapa. Valiokunta ehdottaa lisäystä näihin avustuksiin.

Kansalaisopistojen moninaiset tehtävät ja toiminnallisen tuloksellisuuden vaatimukset edellyttävät kansalaisopistoilta toiminnan kehittämistä.

Momentille lisätään 150 000 euroa kansanopistoille lisäyksenä maahanmuuttajien ja erityisryhmien opintoseteliavustuksiin ja 200 000 euroa lisäyksenä kansalaisopistojen kehittämisavustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 163 359 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 138/2009 vp)

2) enintään 7 223 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin opintoseteliavustuksiin, laatu- ja kehittämisavustuksiin,

ylimääräisiin avustuksiin ja rakenteellisen kehittämisohjelman tukemiseen sekä laatupalkintoihin.

(Taulukko kuten HE 241/2009 vp)

(3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

53. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Talousarvioaloitteen TAA 105/2009 vp perusteella momentille lisätään 150 000 euroa kansallisen toimintaohjelman "Naiset, rauha ja turvallisuus" toimeenpanoon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 770 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 138/2009 vp)

2) avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön sekä Kriittiselle korkeakoululle ja

3) enintään 150 000 euroa avustusten maksamiseen kansallisen toimintaohjelman "Naiset, rauha ja turvallisuus" toimeenpanoon. (Uusi)

40. (29.40, 50 ja 60) Korkeakouluopetus ja tutkimus

Ammattikorkeakoulujen rahoitus. Opetusministeriön ja ammattikorkeakoulujen välisissä sopimuksissa vuosille 2010–2012 on sovittu ammattikorkeakoulujen opiskelijamäärästä koulutusaloittain, mikä on perusrahoituksen lähtökohdana. Sovitulle opiskelijamäärälle muodostaa pohjan vuoden 2009 yksikköhintapäätösten opiskelijamäärä. Laskennallisen opiskelijamäärän lisäksi suoritettavat tutkinnot vaikuttavat merkittävästi ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen määrään. Ammattikorkeakoulut voivat siten toimimalla tehokkaasti ja huolehtimalla opintoprosessien sujuvuudesta vaikuttaa rahoituksensa tasoon.

Hankerahoituksessa on siirrytty ammattikorkeakoulujen kannalta strategisten hankkeiden

sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen aiempaa vahvemmin. Tämän seurauksena vuoden 2010 osalta on ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan osuutta hankerahoituksesta nostettu huomattavasti vuoteen 2009 verrattuna. Vuonna 2009 tutkimus- ja kehitystyöhön kohdennettava hankerahoitus on yhteensä seitsemän miljoonaa euroa, kun vuodelle 2010 vastaava summa on yli 13 miljoonaa euroa.

Tutkimusinfrastruktuurihankkeet. Opetusministeriön johdolla on laadittu vuonna 2009 valmistunut kartoitus merkittävistä tutkimusinfrastruktuurihankkeista sekä tiekartta uusien hankkeiden kehittämiseksi. Tiekartalle on priorisoitu 20 tutkimusinfrastruktuurihanketta, joista 13 liittyy Euroopan tutkimusinfrastruktuurien strategiafoorumin (ESFRI) priorisoimiin eurooppalaisiin tutkimusinfrastruktuureihin. Kansallisen tiekartan hankkeiden rakentamiskustannusten on arvioitu olevan 230 miljoonaa euroa, ja näiden rahoitusta on ehdotettu lisättävän keskitettynä kilpailtuna rahoituksena, mikä ei kuitenkaan ole toteutunut. Valtion talousarvioletyksessä vuodelle 2010 on osoitettu yhteensä 3 miljoonaa euroa kansallisen tiekartan kiireellisimpien hankkeiden valmisteluun ja käynnistämiseen (kasvihuonekaasujen seurantajärjestelmä ICOS ja biotieteiden infrastruktuurit EATRIS, BBMRI ja ELIXIR). Myös tutkimus- ja innovaationeuvoston tiede- ja koulutusjaosto on todennut päätöksessään (26.5.2009), että kansallista tutkimusinfrastruktuuripolitiikkaa valmistellaan kansalliseen tiekartta-hankkeeseen (2009) perustuen.

50. (29.50.01, 02, 03, 20, osa ja 21) *Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Uusimuotoiset yliopistot aloittavat taloudellisesti ja hallinnollisesti itsenäisinä vuoden 2010 alusta lukien. Yliopistojen valtion rahoitus lisääntyy vuoden 2010 talousarvioletyksessä edelliseen vuoteen nähden noin 98 miljoonalla eurolla. Valiokunta pitää valitettavana, että vertaaminen edelliseen vuoteen on hankalaa, koska

talousarvioesityksen sisällä on runsaasti teknisiä muutoksia. Yliopistojen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävimmät lisäykset ovat Aalto-yliopiston toimintaan 56,1 miljoonaa euroa ja muiden yliopistojen toimintaedellytysten turvaamiseen 17,3 miljoonaa euroa. Yliopistoilla on edelleen myös yhteensä 19,3 miljoonan euron vähennys tuottavuustoimien ja aiempien tuottavuuspalautusten poistumisen perusteella. Hallituksen tavoitteena on, että muutosvaiheessa yliopistojen keskinäiset rahoitussuhteet eivät olennaisesti muutu ja että pitkällä aikavälillä toiminnan tuloksellisuus heijastuu yksittäisen yliopiston saamaan rahoitukseen.

Yliopistolain mukainen kustannustason nousun tarkistaminen tapahtuu ensimmäisen kerran määriteltäessä yliopistojen valtion rahoitusta vuodelle 2011. Vuoden 2010 lisätalousarviossa tullaan kuitenkin ottamaan huomioon lisämäärärahatarpeet, jotka vastaavat valtionhallinnon keskustason työmarkkinasopimuksiin perustuvien mahdollisten palkankorotusten vuoden 2010 määrärahavaikutuksia. Myös arvonlisäverokompensatiota tarkistetaan vuosittain viimeksi toteutuneen yliopistojen keskimääräisen arvonlisäverokertymän perusteella.

Nykyisen hallituksen ohjelman mukaan yliopistojen julkista perusrahoitusta lisätään kauttaaltaan ja yliopistojen perusvoimavaroja lisätään. Yliopistolainsäädännön uudistamisen johdosta yliopistoille tulee monia muita muutoksia, jotka vaikuttavat niiden perusvoimavaroihin. Muutoksia tulee mm. verosäätelyyn ja työttömyysvakuutusmaksuihin.

Valiokunta toteaa, että yliopistojen rahoitukseen jää edelleenkin ongelmia, koska ratkaisu työttömyysvakuutusmaksun osalta on väliaikainen. Yliopistojen työnantajan työttömyysvakuutusmaksua koskevan hallituksen esityksen mukaan menot yliopistoille olisivat vuosina 2010 ja 2011 vuositasolla noin 10,5 miljoonaa euroa. Ilman hallituksen esittämää alennusta yliopistojen työnantajan työttömyysvakuutusmaksun määrä vuoden 2009 alun palkkasummalla lasketuna olisi vuonna 2010 noin 40 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että näihin perusvoimavaroja vähentäviin tekijöihin

saadaan pysyvä ratkaisu niin, että yliopistojen perustoiminta ei heikenny. Tärkeää on, että voimavarat turvataan tasapuolisesti eri yliopistoille.

Momentille lisätään 6 000 000 euroa lisäyksenä yliopistojen valtion rahoitukseen.

Vaihtoehtomenetelmakeskus FICAMin rahoitus. Tampereen yliopiston lääketieteen laitoksella on vuosien ajan rakennettu erilaisen hankerahoituksen turvin perustaa eläinkokeiden vaihtoehtomenetelmiä kehittäväle keskukselle. Keskus aloitti varsinaisen toimintansa loppuvuodesta 2008 Pirkanmaan TE-keskuksen ja Tampereen kaupungin käynnistämishoidon turvin. Tämä rahoitus loppuu huhtikuussa 2010. Eläinkokeiden kansalliselle vaihtoehtomenetelmakeskukselle on selkeä tarve johtuen mm. EU-tason sopimuksista ja tulevasta lainsäädännöstä, eläinkokeiden kalleudesta sekä eettisistä syistä. Tämä tarve on kirjattu myös nykyiseen hallitusohjelmaan. Suomessa on korkeatasoinen eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä kehittävä ja testaava keskus. Tampereen yliopisto on toiminnallaan osoittanut, että se on sopivin ja pätevin sijaintipaikka keskuksiksi. Tampereen yliopistossa on myös keskuksen toimintaa tukevaa solu- ja kudosteknologiaosaamista.

Valiokunta pitää vaihtoehtomenetelmakeskuksen toiminnan turvaamista erittäin tärkeänä. Sen vuoksi momentille lisätään 250 000 euroa Tampereen yliopistolle lisäyksenä vaihtoehtomenetelmiä kehittävän keskuksen rahoitukseen.

Ruotsinkielinen lastentarhanopettajakoulutus. Eduskunta lisäsi kuluvan vuoden talousarviokäsittelyssä määrärahoja pääkaupunkiseudulla toteutettavan ruotsinkielisen lastentarhanopettajien peruskoulutuksen suunnittelua varten.

Suunnitteluun on varmistettu rahoitus vuodelle 2010, ja valmistelutyö on edennyt niin, että koulutus on mahdollista aloittaa Helsingin yliopiston alaisuudessa vuonna 2011. Opetusministeriön tulee huomioida tehty valmistelutyö ja panna tähän seuraavassa talousarviossa. Valiokunta pitää välttämättömänä rahoituksen järjestämistä koulutuksen aloittamiseksi vuonna 2011.

Valiokunta viittaa myös sivistysvaliokunnan lausuntoon ja kiinnittää huomiota siihen, että pula ruotsinkielisistä lastentarhanopettajista on erityisesti pääkaupunkiseudulla. Saadun selvityksen mukaan esimerkiksi Espoossa on jo yli puolet lastentarhanopettajista epäpäteviä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 678 576 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

80. (29.80, osa) Taide ja kulttuuri

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Näkövammaisten kirjaston palveluiden käyttö on lähes kolminkertaistunut aikavälillä 2005—2009. Tämä johtuu muun muassa uusista käyttäjäryhmistä väestön ikääntyessä. Kirjasto on tässäkin kehityksessä saavuttanut hyvin sille asetetut tuottavuustavoitteet. Kirjaston ensi vuoden määrärahojen riittävyys on kuitenkin vaarassa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hallitus esittää tarvittaessa lisätalousarvioesityksessä lisämäärärahaa niin, että kirjasto voi ensi vuonna hoitaa sille kuuluvat tehtävät asianmukaisesti.

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentin 29.80.52 perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään teknisenä siirtona 150 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 40 868 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

34. Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen esityksen mukaan kirjastorakentamiseen varatut määrärahat vähenevät vuonna 2010. Valiokunta pitää valitettavana, että yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin osoitetut määrärahat eivät ole olleet riittäviä pitkään ai-

kaan ja että kaikki rahoituspäätökset on tehty jälkirahoitteisina.

Momentille lisätään 1 000 000 euroa valtionavustuksiin ja momentin perusteluja muutetaan niin, että nämä valtionavustukset voidaan myöntää toteutusaikaisina.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Valtuus

1) Vuonna 2010 saa myöntää valtionavustusta yleisten kirjastojen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionavustukset ovat yhteensä enintään 5 000 000 euroa. *Valtionavustuksista enintään 1 000 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.*

(2. kohta kuten HE 138/2009 vp)

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Lehtikuva-arkisto. Hallituksen esityksessä on ehdotettu määrärahaa lehtikuva-arkiston toimintaa varten. Valiokunta viittaa talousarviomietintöihinsä VaVM 45/2005 vp ja VaVM 25/2007 vp, joissa valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että monien yksityisten lehtikuvaajien hallussa on arvokasta, mutta lajittelematonta kuva-aineistoa. Aineiston kartoittamiseksi on tehty selvitys, ja vuodelle 2010 hallitus ehdottaa 100 000 euron määrärahaa lehtikuva-arkistolle.

Valiokunta huomauttaa, että Museoviraston kokoelmien digitointiaste on selvästi alle Suomen museokokoelmien keskimääräisen digitointiasteen. Sen vuoksi tulee tarkkaan harkita, mikä on ainutlaatuisen kuva-aineiston taltioimiseksi tarkoituksenmukainen sijoituspaikka.

Eräät avustukset. Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarviomietinnössään kulttuuri- ja tiedeinstituuttien sekä Ihmisoikeusliiton toiminnasta ja rauhantyöstä todettuun.

Lisäksi ystävyysseurojen tukemisen osalta valiokunta kiinnittää huomiota kasvavaan yhteistyöhön Aasian maiden kanssa.

Momentille lisätään 200 000 euroa lisäyksenä kulttuuri-instituuttien tukemiseen ja 100 000 euroa lisäyksenä rauhantyön edistämiseen. Li-

säksi momentille lisätään 100 000 euroa, mikä on tarkoitettu lisäyksenä Ihmisoikeusliiton toiminnan tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 10 375 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Harrastajateattereiden tukeminen. Valiokunta pitää välttämättömänä, että näyttämötaiteen edistämiseen varatusta lisämäärästä osa ohjataan korotuksena myös harrastajateattereiden tukemiseen. Valiokunta pitää tärkeänä huolehtia, että harrastajateattereiden avustusten jako on tasapuolista ja avustuksen määrä tulee suhteuttaa toiminnan määrän ja harrastajamäärien mukaan.

Konsertti joka kouluun -hanke. Valiokunta viittaa hankkeesta kuluvan vuoden talousarvion tinnössä lausumaansa. Konsertti joka kouluun -hankkeen tavoitteena on pystyä tarjoamaan Suomen jokaiselle noin 600 000 peruskoululaiselle ainakin yksi elävän musiikin koulukonsertti vuonna 2014.

Momentille lisätään 150 000 euroa, mikä on tarkoitettu Konsertti joka kouluun -hankkeen avustukseen. Tämän johdosta kohdasta Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille siirretään 150 000 euroa yleisen budjetin momentille 29.80.31. Konsertti joka kouluun -hankkeella tulisi olla yhteistyötä alueellisten musiikkioppilaitosten ja esim. Taikalamppu-verkoston kanssa.

Momentin loppusumma ei edellä todetun johdosta muutu.

55. *Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Monissa Suomen museoissa (mm. Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Lapin metsämuseo, Pohjois-Pohjanmaan museo, Pyhälahden valokuvaamomuseo, Tampereen museot ja Varkauden museo) ja yksityisissä kokoelmissa on säilytettyä runsaasti kulttuurihistoriallisesti arvok-

kaita vanhoja valokuvia, negatiiveja sekä niihin liittyviä tekstitietoja.

Tällaisten valokuvakokoelmien tuhoutumisen estämiseksi on välttämätöntä, että ne saadaan pelastettua digitoinnilla ja tunnistamisella sekä liittämällä ne arkistotietokantaan. Tätä varten tarvitaan erillinen valtakunnallinen hanke, joka tukee samalla Suomen Itsenäisyyden 100-vuotisjuhliin valmistautumista. Silloin tarvitaan vanhoja kuvia niin kirjojen kuin dokumenttiohjelmien tekemisessä.

Sisältötyön kattavuuden turvaamiseksi sekä tallennettavan valokuvamateriaalin laajuuden vuoksi on perusteltua osoittaa momentille erillinen määräraha. Määrärahaa tarvitaan useammaksi vuodeksi, ja sillä saa palkata dokumenttikuvaukseen erikoistuneen ammattilaisen tukemaan hankkeen toteuttamista.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa vanhojen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden valokuvien digitointiin, kuva-aiheiden taustahistorian selvittämiseen sekä niissä tarvittavaan asiantuntija-apuun.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 600 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009)

90. Liikuntatoimi

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille* (kiinteä määräraha)

Valiokunta uudistaa kannanottonsa liikunnan koulutuskeskusten lakisääteisistä valtionosuuksista ja kiirehtii toimenpiteitä niiden rahoittamiseksi yleisistä budjettivaroista, joista muukin ammatillinen koulutus rahoitetaan.

91. Nuorisotyö

51. *Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huume-työ sekä tunnustuspalkinnot* (siirtomääräraha 2 v)

Nuorten työpajatoiminnasta on säädetty nuorisolain 7 §:ssä. Kunta päättää, tarvitseeko se toimintaa; velvoitetta ei ole. Vuonna 2008 nuorten

työpajatoimintaan osallistui kaikkiaan lähes 14 700 pajalaista, joista nuorisolain mukaista kohderyhmää oli 8 700. Suurin osa tästä nuorten määrästä on iältään 17—24-vuotiaita. Alle 29-vuotiaiden pajalaisten määrä on kasvanut vuosittain viimeisen viiden vuoden aikana. Nuorten pajalaisten määrän kasvu noudattaa myönnetyn valtionavun kasvua. Nuorten työpajatoiminnan seuranta osoittaa, että kun voidaan palkata lisää pajavalmentajia, niin samalla palvelun tarjonta nuorille lisääntyy. Vakinaisiksi työpajoiksi määriteltäviä on tällä hetkellä 87,3 prosenttia pajoista.

Lääninhallitusten valtakunnallisen kyselyn mukaan nuorten työpajatoiminta kattaa koko maasta yli 73 prosenttia. Läänikohtaiset erot vaihtelevat 58 ja 86 prosentin välillä. Lapin läänissä toiminta kattaa suurimman osan kunnista.

Valiokunta viittaa myös sivistysvaliokunnan lausunnossa työpajatoiminnasta todettuun.

Momentille lisätään 1 500 000 euroa nuorten työpajatoiminnan tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 15 023 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—3. kohta kuten HE 138/2009 vp)

(4. kohta kuten HE 241/2009 vp)

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

22. *Yhteistutkimukset* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta lisää momentille 20 000 euroa. Momentin määrärahaa saa käyttää muun muassa historiikkien laatimiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 333 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

10. Maaseudun kehittäminen

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha kohdistuu pääosin neuvontaan, jota tekevät suomen- ja ruotsinkieliset ProAgria-keskukset sekä erikoisneuvontajärjestöt. Neuvontajärjestöt ovat yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa edistäneet elinkeinotoiminnan kehitystä ja yritystoiminnan monipuolistumista maaseudulla.

Valtionavun keskeisenä tavoitteena on turvata kattavat neuvontapalvelut koko maassa ja vaikuttaa siten suomalaisen maatalouden kilpailukykyyn. Maaseutukeskusten palveluista ovat hyötynneet vuosittain yli 30 000 tilaa ja 3 000 maaseutuyritystä. Neuvontajärjestöt ovat käynnistäneet mm. Plus 20 -ohjelman, jonka tavoitteena on parantaa maatilojen toiminnan tehokkuutta 20 prosenttia vuoteen 2012 mennessä. Myös pienet ja kasvavat tuotannonalat, kuten hevos- ja lammastalous, tarvitsevat kehittyäkseen neuvontaa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan momentille esitettyä 1,152 miljoonan euron vähennystä ja yleistä kustannusten nousua ei voida viedä palveluiden hintaan täysimääräisenä johdun maataloilille kohdistuvasta muusta kustannusten noususta sekä tuotteiden markkinahinto-

jen alentumisesta. Vähennystä ei myöskään voida kompensoida hankerahoitusta lisäämällä.

Valiokunta pitää tärkeänä valtionavun tason turvaamista tilanteessa, jossa EU-tuki- ja muun korkealaatuisen neuvonnan tarve on lisääntynyt ja tuotantoon liittyy usein entistäkin suurempia investointeja. Samalla valiokunta myös korostaa, että neuvontajärjestöjen tulee tiivistää yhteistoimintaansa ja pyrkiä hakemaan edelleen sitäkin kautta toiminnan tehokkuutta.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa neuvontajärjestöille maaseutuneuvonnan rahoittamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 10 668 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

55. *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

Valiokunta viittaa budjettimietintöönsä (VaVM 33/2008 vp) ja eduskunnan hyväksymään lausumaan, jossa edellytetään ottamaan huomioon eduskunnan pysyväisluonteisiksi tarkoittamat määrärahalisäykset ja vakiinnuttamaan ne sellaiselle tasolle, ettei eduskunnan tarvitse korjata tilannetta vuosittain talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Valiokunta pitää erittäin valitettavana, ettei eduskunnan lausumaa ole otettu huomioon 4H-toiminnan osalta.

Valiokunta pitää järjestön toimintaa lasten ja nuorten kansalaistaitojen, työelämävalmiuksien ja yritteliäisyyden edistämiseksi erittäin merkittävänä ja korostaa, että nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen on monin verroin edullisempaa kuin jälkikäteistoimenpiteet. Toiminnan piirissä on 70 000 lasta ja nuorta. Kerhokäyntejä on vuodessa lähes 700 000. Käytännön toteutuksesta vastaa 3 700 koulutettua vapaaehtoista. Valiokunta muistuttaa myös siitä, että maaseutupoliittinen selonteko (VNS 5/2009 vp) painottaa jär-

jestöjen toiminnan merkitystä maaseudun paikallisessa kehittämisessä.

Valiokunta lisää edellä olevan perusteella momentille 180 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Kylätoiminnan valtionapuun esitetään 150 000 euron lisäystä eli 850 000 euron määrärahaa. Paikallistoiminnan vahvistamisen tarve kasvaa entisestään kunta- ja palvelurakenteen uudistamisen myötä. Valtionavulla rahoitetaan kyläasiamiesjärjestelmää ja vahvistetaan kylätoiminnan järjestelmällistä työskentelytapaa. Samalla hyödynnetään paikallisten asukkaiden voimavaroja ja turvataan lähipalveluiden saataavuus.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä kylätoiminnan valtionavun asteittaista nostamista, joka on todettu myös valtioneuvoston maaseutupoliittisessa selonteossa. Viidennessä maaseutupoliittisessä kokonaisohjelmassa vuosille 2009—2013 esitettiin valtionavun korottamista vuosittain 500 000 eurolla. Valiokunta muistuttaa siitä, että suhteellisen vähäisellä valtionavulla voidaan hyödyntää tuhansien vapaaehtoisten työpanosta ja kehittää maaseudun palveluita.

Valiokunta lisää momentille 160 000 euroa kylätoiminnan kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 183 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

20. Maatalous

Vuonna 2010 varaudutaan maatalouselinkeinon taloudellisen tilanteen mahdolliseen heikkeneemiseen. Talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä kirjattiin, että hallitus valmistelee toimenpiteitä taloudellisissa vaikeuksissa olevien maatilayritysten maksuvalmiuden parantamiseksi ja että ehdotukset tuodaan hallituksen käsittelyyn

vuoden 2009 lokakuun loppuun mennessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotuksia ei ole kuitenkaan vielä tehty. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä toimenpiteiden nopeaa valmistelua ja kiirehtii asian eteenpäin viemistä.

47. Elintarvikeketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaa käytetään elintarviketalouden laatustrategian täytäntöönpanoon suuntaamalla varoja laatu- ja laatuketjuhankkeisiin ja laatu- ja laatuviestintään. Tarkoituksena on parantaa elintarviketalouden kilpailukykyä sekä vahvistaa elintarvikeketjun yhteiskuntavastuullisuutta ja kuluttajan luottamusta. Momentilta rahoitetaan myös kestävien elintarvikehankintojen edistämistä julkisen sektorin ammattikeittiöissä.

Valtioneuvoston Kestävät valinnat -periaatepäätöksen mukaan luonnonmukaisesti tuotettua, kasvisruokaa tai sesongin mukaista ruokaa tulee olla tarjolla valtionhallinnon keittiöissä ja ruokapalveluissa vähintään kerran viikossa vuoteen 2010 mennessä ja vähintään kahdesti viikossa vuoteen 2015 mennessä. Kunnille tämä on suositus. Käytännössä kestävä tarjoomus voidaan toteuttaa valmistamalla aterioita esimerkiksi sesonginmukaisista lähi- ja luomutuotteista.

Valiokunta pitää periaatepäätöstä hyvänä ja toivoo myös kuntasektorin sitä noudattavan. Kuntasektoriin kohdistuvien kustannuspaineiden johdosta ruuanvalmistus ja elintarvikehankinnat keskittyvät yhä suurempiin yksikköihin. Tämä on johtanut sesonginmukaisten tuoretuotteiden käytön vähenemiseen, elintarvikkeiden jäljitettävyyden ja alkuperän hämärtymiseen sekä elintarvikekuljetusten pidentymiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä mm. lähikeittiö-hankkeessa tehtävää julkisten keittiöiden neuvontatyötä kestävien hankintojen edistämiseksi. Julkisten keittiöiden vaikutus kestävien hankintojen edistämiseen sekä erityisesti lasten ja nuorten ruokailutottumusten ja kulutuskäyttäytymisen ohjaamiseen on merkittävä. Tuoreempiin ja lyhyemmän toimitusketjun elintarvikkeisiin suunnatut varat ovat pitkällä aikavälillä tarkasteltaessa investointi kansanterveyteen, huoltovarmuuteen ja ympäristöön.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa kestävien hankintojen edistämiseksi julkisissa ruokapalveluissa Lähiruokaviestikampanjalla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 813 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 58 600 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

(Valtuus kuten HE 138/2009 vp)

40. Kala-, riista- ja porotalous

42. *Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Riistavahinkolain (105/2009) mukaan riistaeläimen aiheuttaman vahingon korvaaminen on mahdollista vain valtion talousarvion asettamisrajoissa. Mikäli korvausta ei voida suorittaa talousarvion puitteissa täysimääräisesti, joudutaan jokaiselta vahingon kärsijältä leikkaamaan korvauksia samassa suhteessa. Lain voimaantulo 1.12.2009 lisää myös korvattavien vahinkojen määrää mm. pienentämällä hakijan omavastuuta.

Viime vuosina suurpetokannoissa on tapahtunut voimakasta kasvua, pyyntilupien lisääminen on korjannut tilannetta joiltakin osin. Erityisesti ilveskanta on kuitenkin kasvanut selvästi. Suden, karhun ja ilveksen vahinkoja pystytään vähentämään oikein kohdennetulla metsästyksellä. Sitä vastoin hitaasti lisääntyvän ahman ei katsota kestävänsä kannan vähentämistä.

Suurpedot ovat EU:n luontodirektiivissä tiukasti suojeltuja lajeja, ja niiden metsästys edellyttää tarkkaa selvitystä eläinten määrästä. Kantojen määrittäminen perustuu pitkälti petoyhdyshenkilöiden ja yksittäisten metsästäjien tekemään vapaaehtoistyöhön. Myös nykyistä arvointitapaa täydentävien keinojen selvittämi-

nen on tarpeellista, jotta päästäisiin entistä kattavampaan kantojen määrittämiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä suurpetokantojen arvioinnin kehittämistä ja sitä, että vahinkojen ehkäisemiseksi kohdistettu 500 000 euron määräraha käytetään osoitettuun tarkoitukseen. Valiokunta pitää myös edelleen (VaVM 14/2009 vp) ajankohtaisena, että ministeriö ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin petoeläinten aiheuttamien vahinkojen vähentämiseksi.

43. *Porotalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 1 695 000 euron määrärahaa, joka on 150 000 euroa pienempi kuin vuonna 2009. Eduskunta on korottanut momentin määrärahaa jo useana vuonna ja joutuu sen jälkeen kerran tekemään.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Kuntuharjun koeporotarhan toimintaedellytyksiä on saatettu ajan tasalle rakentamalla asemalle mm. majoitustilaa. Toiminnan kehittämistä tulisi kuitenkin edelleen jatkaa. Paliskuntain yhdistyksen toiminnassa suurimmat kehittämistarpeet liittyvät tietotekniikkaan ja poromiesten elintarvikehygienian, talous- ja yrittäjäsuojeluun. Momentin kolmanteen käyttötarkoitukseen, poroaitosopimusten mukaisten valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon, esitetään lähes 100 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2009, eikä se siten riitä entisen kaltaisiin työsuorituksiin.

Valiokunta lisää momentille 160 000 euroa. Lisäyksestä osoitetaan 10 000 euroa porotalouden koetoimintaan, 60 000 euroa Paliskuntain yhdistyksen tukemiseen ja 90 000 euroa poroaitosopimusten mukaisten aitojen rakentamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 855 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Kalastuksenhoitomaksuja korotetaan elinkustannusindeksin mukaisesti vuonna 2010. Koska määräraha perustuu kerättyihin kalastuksenhoi-

tomaksuihin (kalastuslaki 90 §), on myös momentille esitetty vastaava korotus.

Kotimaisen kalastuselinkeinon vahvuus ovat vahvasti sitoutuneet yrittäjät. Toimintaedellytysten koetaan kuitenkin jatkuvasti heikkenevän. Rannikkokalastuksen suurin ongelma ovat edelleen hylkeet. Valiokunta pitää myönteisenä, että hylkeenkestävien pyydysten hankintaa tuetaan ja maksetaan ns. hylkeensietopalkkiota (mom. 30.40.62). Nämä toimenpiteet ovat elintärkeitä ylläpitämään Suomen rannikoilla tapahtuvaa ammattikalastusta. Lisäksi olisi kuitenkin tärkeä etsiä edelleen myös muita toimenpiteitä hyljevahinkojen vähentämiseksi. Valiokunta toteaa myös, että elinkeinokalatalouden rakennetukihakemusten käsittelyajat TE-keskuksissa (tulevissa ELYissä) ovat venyneet ja asiaan tulee kiinnittää huomiota.

Monella paikkakunnalla voimakkaasti kasvava merimetsokanta vaikuttaa jo merkittävästi kaupallisesti tärkeisiin kalakantoihin. Nykyisen kannan arvioidaan olevan noin 16 000 paria. Hallitusohjelman mukaisesti merimetsojen kannan kasvun rajoittaminen sallitaan erityisillä ongelma-alueilla. Valiokunta painottaa konkreettisia toimia ongelman ratkaisemiseksi.

Valiokunta pitää tärkeänä kalastuselinkeinon itse harjoittamaa elinkeinokalatalouden edistämistoimintaa. Suomen Ammattikalastajaliitto on ainoa valtakunnallinen ammattikalastajien ja kalastuselinkeinon järjestö maassamme. Kalastuselinkeinoon kohdistuu suuria paineita, ja toiminnan kehittämiseksi tarvitaan aktiivisia toimia. Valiokunta lisää talousarvioaloitteen TAA 106/2009 vp perusteella momentille 100 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle tiedotus- ja kehittämistoimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 238 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Määrärahasta osoitetaan 100 000 euroa avustuksena Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle. (Uusi)

(4. kappale kuten 3. kappale HE 138/2009 vp)

62. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahaa saa käyttää mm. kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Vesistöjen rehevöityminen vaikuttaa kalastorakenteeseen vinouttaen sen yleensä särkikala-valtaiseen suuntaan. Vähäarvoista kalaa poistetaan tällöin hoitokalastuksen avulla. Pitkälle rehevöityneissä vesistöissä kalastorakenteen muuttaminen edellyttää usein monivuotista tehokalastusta. Hoitotoimenpiteet poistavat kalojen mukana ravinteita parantaen veden laatua. Siten taloudellisesti arvokkaiden kalojen elinmahdollisuudet kohenevat lisäten näin sekä ammatti- että virkistyskalastuksen tuottoa.

Valiokunta pitää kalakannan hoitotoimenpiteitä tarpeellisina ja lisää momentille 150 000 euroa Säkylän Pyhäjärven ja Onkamojärvien hoitokalastukseen elinkeinokalatalouden edellytysten parantamiseksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 17 466 000 euroa.

(2.—6. kappale kuten HE 138/2009 vp)

50. Vesitalous

31. *Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Pääosa momentin määrärahoista käytetään vesihuollon tukemiseen. Valtion työnä toteutettaviin seudullisiin yhdysvesi- ja siirtoviemärihankkeisiin esitetään 5,1 miljoonaa euroa. Vesihuoltoavustuksiin on tarkoitus käyttää 9,6 miljoonaa euroa. Tästä 3 miljoonaa euroa osoitetaan viemäriverkostojen laajentamisen tukemiseen alueilla, joille on aiemmin valtiontuella rakennettu runkovesijohto. Keskenäisten vesihuolto- ja vesistötöiden jatkamiselle ja loppuunsaattamiselle on varattu hankkeiden toteutuksen mukainen rahoitus. Uusia hankkeita voidaan aloittaa kolme kappaletta. Tarve hankkeiden käynnistämiseen on kuitenkin moninkertainen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan haja-asutusalueella noin 30 prosenttia pysyvässä asuinkäytössä olevista ja 70 prosenttia vapaa-ajan kiinteistöistä täyttää säädetyt jätevesien käsittelyvaatimukset, joiden tulee olla kunnossa vuoden 2013 loppuun mennessä. Nykyiset toteutusmäärät ovat kaukana tavoitteesta, ja tästä aiheutuu riski töiden kasautumiseen siirtymäkauden lopulle.

Valiokunta toteaa, (kuten VaVM 33/2008 vp, VaVL 17/2009 vp), että myös haja-asutusalueella kiinteistöt tulee pyrkiä liittämään kunnalliseen viemäriverkostoon aina, kun se on teknisesti ja taloudellisesti järkevää. Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ilmeni, että jopa 70 prosenttia pienpuhdistamoista ei saavuta vaadittua puhdistustulosta. Valiokunta pitääkin välttämättömänä kotitalouksille ja vesiosuuskunnille markkinoitavien pienpuhdistamolaitteiden toimivuuden ja todellisen puhdistustehokkuuden selvittämistä. Kiinteistön omistajilla tulee myös olla tieto alueista, joille yhteisviemärintiä laajennetaan, jotta välttyään turhilta kiinteistökohtaisilta laitteilta.

Valiokunta toteaa, että hajajätevesiasetuksen toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset ja saatutettavat hyödyt eivät näytä tällä hetkellä olevan suhteessa toisiinsa. Kiinteistökohtaisilla puhdistamojärjestelmillä ei välttämättä ole ympäristön kannalta riittävää puhdistustehoa. Ongelmaksi muodostuu usein myös laitteiden huolto. Erityisesti isoissa vesiosuuskunnissa verkostojen valmistuttua vastuu vesihuollon ylläpidosta pitäisi olla alan ammattilaisilla. Kuntien tulisiikin jo vesiosuuskuntien perustamisvaiheessa sopia, miten myöhempi hoito ja ylläpito varmistetaan.

Valiokunta pitää ympäristöministeriön asettaman hajajätevesityöryhmän ja selvitysmiehen työtä erittäin tarpeellisena. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan uusia ohjauskeinoja, jotta toimien vaikuttavuus ja hyöty-kustannussuhde saadaan asianmukaiselle tasolle.

Valiokunta toteaa, että siirtoviemäreiden ja yhteisten viemäriverkostojen rakentaminen on ympäristön kannalta paras ja toimivin ratkaisu. Valtion tuella voidaan merkittävästi nopeuttaa

haja-asutusalueiden järkevien viemärintihankkeiden toteuttamista ja tukea näin myös hajajätevesiasetuksen toimeenpanoa. Valiokunta lisää momentille 2 700 000 euroa vesihuoltohankkeisiin ja korostaa samalla myös vesihuoltotöiden työllistävää vaikutusta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 19 158 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

60. Metsätalous

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen* (arviomääräraha)

Momentille esitetty määräraha on yhteensä 70,78 miljoonaa euroa. Metsäkeskukset ovat arvioineet todelliseksi tuen tarpeeksi noin 92,283 miljoonaa euroa, josta noin 12 miljoonalla eurola rahoitettaisiin kuluvana vuonna tehtyjä, vuodelle 2010 maksettavaksi siirtyviä töitä. Nuoren metsän hoidon, energiapuun ja haketuksen rahoitustarpeen arvioidaan nousevan yhteensä noin 20 prosenttia vuoteen 2009 verrattuna. Myös teiden perusparannuksen sekä metsänuudistamisen rahoitustarve noussee noin 20 prosenttia. Metsänuudistamisen suoritemääriä lisää talvella 2008—2009 tapahtuneiden myyrätuhojen korjaaminen.

Metsäteollisuustuotteiden kysyntä on vähentynyt voimakkaasti, mikä on näkynyt Suomen metsäteollisuuden tuotannon rajoituksina ja tuotantokapasiteetin sulkemisina. Puukaupassa on kuitenkin nähtävissä piristymistä alkuvuoden hiljaisen kauden jälkeen. Sahatukin ja energiapuun kysyntä ylittää monin paikoin alueen tarjonnan, mutta kuitupuukaupan vilkastumista joudutaan vielä odottamaan. Erityisesti koivukuidun osalta Venäjän puutulleilla on suuri merkitys. Valiokunta pitääkin tärkeänä neuvotteluiden aktiivista jatkamista puutullikysymyksessä tullivapauden saavuttamiseksi.

Metsäsektorin tulevaisuuden näkymät ovat muuttuneet nopeasti. Kansallisen metsäohjelman tavoitteeksi otettiin kotimaisen puunkäytön lisääminen 65—70 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2015 mennessä. Vuonna 2009 kotimai-

sen puunkäytön ennakoidaan kuitenkin jäävän 40 miljoonan kuutiometrin tasolle, kun se vielä vuonna 2007 oli 59,4 miljoonaa kuutiometriä.

Pitkällä aikavälillä uusiutuvaan luonnonvaraan perustuvan metsäsektorin näkymät ovat kuitenkin hyvät. Puun kysyntää kasvattaa mm. tuontiriippuvuuden vähentäminen, kapasiteetin nostaminen käytössä olevilla jalostuslaitoksilla ja puun energiakäytön lisääminen. Uusia mahdollisuuksia on lisäksi mm. puutuoteteollisuudessa ja puurakentamisessa.

Valiokunta toteaa, että myös työllisyyden näkökulmasta metsien monikäyttöä tulee edistää ja jalostusarvoa nostaa. Lisäksi tulee korostaa puumateriaalin ekologisuutta ja toimimista hiilinieluna. Samalla tulee huolehtia nykyisen massa-, paperi- ja puutuoteteollisuuden kilpailuedellytyksistä sekä siitä, ettei metsäteollisuudelle aseteta suurempia rasitteita kuin kilpailijamaissa esimerkiksi energiaverotuksella. Valiokunta pitää välttämättömänä puumarkkinoiden toiminnan parantamista, jota tehdään mm. metsäalan strategisen ohjelman puitteissa. Keinoja voisivat olla esimerkiksi raakapuun hintatietojen saatavuuden parantaminen, sähköisen puukaupan luominen ja keskitettyjen metsävaratietojen laaja hyödyntäminen.

Puukauppamäärien alhaisesta tasosta huolimatta metsänomistajat ovat tehneet runsaasti metsänhoitotöitä, etenkin nuoren metsän hoitotöitä ja siihen liittyvää energiapuun korjuutyötä. Valiokunta pitääkin erittäin tärkeänä metsien puuntuotannollisen tilan parantamista, jotta turvataan tuotannon kestävyys ja metsäsektorin raaka-aineen saanti myös tulevaisuudessa. Valiokunta toteaa, että momentille esitetty määrä-

raha ei ole riittävä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen eikä esitettyihin tarpeisiin nähden ja lisää momentille 1 500 000 euroa. Myös momentin valtuuteen lisätään 1 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 72 280 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Valtuus

Vuonna 2010 saa tehdä edellä mainitun lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 76 530 000 eurolla.

63. Metsähallitus

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintoteknävät (siirtomääräraha 3 v)

Saimaannorpan vapaaehtoinen suojelu on ollut ennakoitua laajempaa. Varsinaisessa talousarviossa vesialueiden omistajille maksettaviin sopimuspalkkioihin on varattu 230 000 euroa. Täydentävässä esityksessä määrää on korotettu momentin päätösosan tekstissä 130 000 eurolla 360 000 euroon.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan momentille esitetty määräraha kattaa kuitenkin vain 230 000 euroa aiheutuvista menoista. Valiokunta lisää momentille 130 000 euroa edellä mainittujen sopimuspalkkioiden maksamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 213 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 138/2009 vp)

(2. kohta kuten HE 241/2009 vp)

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toteutetaan ensi vuoden alussa merkittäviä rakenteellisia uudistuksia, kun toimintansa aloittaa kaksi uutta virastoa, Liikennevirasto ja Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikennevirastoon yhdistetään Tiehallinto, Ratahallintokeskus sekä Merenkululaitoksen väylätoiminto. Liikenteen turvallisuusvirastoon yhdistetään puolestaan Ajoneuvohallintokeskus, Ilmailuhallinto, Rautatievirasto sekä Merenkululaitoksen meriturvallisuustoimisto. Lisäksi Tiehallinnon turvallisuustehtäviä siirretään Liikenteen turvallisuusvirastoon. Tiepiirit sekä Merenkululaitoksen yhteysalustehtävät siirtyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin, joiden liikenne- ja infra -vastuualueille siirtyvät myös lääninhallitusten liikenneosastojen tehtävät.

Liikennesektorilla aloittaa toimintansa myös kolme uutta valtionyhtiötä, kun Ilmailulaitos Finavia, Varustamoliikelaitos Finstaship ja Merenkululaitoksen sisäinen tuotantotoiminta muutetaan kokonaan valtion omistamiksi osakeyhtiöiksi. Näiden muutosten myötä myös pääluokan rakennetta on muutettu merkittävästi.

10. Liikenneverkko

20. (31.10.21, 22 ja 23) *Perusväylänpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan noin 888 miljoonan euron nettomäärärahaa, joka sisältää niin perustienpidon, perusradanpidon kuin myös vesiväylänpidon määrärahat. Määrärahasta on tarkoitus käyttää tienpitoon 536 miljoonaa euroa, radanpitoon 295 miljoonaa euroa ja vesiväyliin 57 miljoonaa euroa.

Määrärahaa on noin 21 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2009 talousarviossa. Suhdannetilanne on kunnossapidon kannalta kuitenkin

selvästi aiempaa edullisempi, sillä maanrakennusalan kustannustaso on pudonnut tuntuvasti viime vuodesta.

Perusväylänpidon rahoitus on kuitenkin ollut jo pitkään tarvetta alhaisempi. Rahoituksen puutteen jatkuessa palvelutaso ja liikenneturvallisuus heikkenevät ja suurten kertainvestointien tarve kasvaa. Väylänpidon pitkäjänteistä suunnittelua on vaikeuttanut myös se, että rahoituksen jälkeenjääneisyyttä on useina vuosina korjattu lisätalousarvioiden yhteydessä. Lisärahoitus on ollut tärkeää, mutta lyhytjänteinen päätöksenteko on heikentänyt töiden kustannustehokasta suunnittelua. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että perusväylänpidon jälkeenjääneisyyden korjaaminen edellyttäisi noin 200 miljoonan euron tasokorotusta.

Perustienpidon rahoituksesta valtaosa kuluu tiestön päivittäiseen hoitoon ja kunnossapitoon, jolloin huonokuntoisen tieverkon määrä pysyy suunnilleen ennallaan. Talousarvioesityksen mukaan yli tuhannesta huonokuntoisesta sillasta voidaan ensi vuonna korjata vain 32 siltaa. Myös alueelliset investoinnit jäävät vähäisiksi eikä uusien teemahankkeiden käynnistämiseen ole mahdollisuutta. Sorateiden kelirikko-ongelmat ovat niin ikään lisääntymässä kasvavien sademäärien myötä. Talousarvioesityksessä ennakoidaan, että liikenneturvallisuudelle asetettuja tavoitteita ei saavuteta.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lisätalousarvion yhteydessä arvioidaan mahdollisuudet perustienpidon rahoituksen lisäämiseen. Perustienpidon hankkeet ovat talouden elvytyksen kannalta perusteltuja, sillä ne ovat työllistäviä ja myös nopeasti käynnistettävissä.

Valiokunta pitää valitettavana, että kevyen liikenteen väylien rakentaminen on lähes pysähtynyt, sillä kevyen liikenteen väylät edistävät merkittävästi liikenneturvallisuutta ja ne ovat

myös tärkeitä liikuntapaikkoja. Saadun selvityksen mukaan kevyen liikenteen väylien rakentaminen on joillakin paikkakunnilla mahdollista vain silloin, jos kunta maksaa entistä suuremman osan rakentamiskustannuksista. Tämä asettaa kunnat ja kansalaiset hyvin eriarvoiseen asemaan.

Niukat määrärahat huomioon ottaen valiokunnan mielestä on syytä arvioida, voidaanko kevyen liikenteen väylien rakentamiseen liittyviä normeja keventää liikenneturvallisuutta vaarantamatta.

Perusradanpidon rahoitus alenee vuosien 2008—2009 tasosta lähes 50 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan radanpidon korvausinvestointeihin olisi ensi vuonna käytettävissä 130—140 miljoonaa euroa, kun niihin on viime vuosina osoitettu 150—180 miljoonaa euroa.

Tiukasta määrärahatilanteesta huolimatta rataverkon kuntoa on pystytty viime vuosina parantamaan. Radan huonosta kunnosta johtuvat liikennerajoitukset ovat vähentyneet ja nopean sekä 25 tonnin akselipainon sallivan rataverkon määrät ovat lisääntyneet. Myös puukuljetuksiin tarvittavien rataosien kuntoa on parannettu. Tasoylikäytävien määrä on myös vähentynyt. Ensi vuoden aikana niiden arvioidaan vähenevän edelleen lähes sadalla, mutta senkin jälkeen liikennöidyllä rataverkolla on vielä yli 3 300 tasoylikäytävää.

Vaikka liikennerajoitusten määrä vähenee, koko rataverkolla on radan huonosta kunnosta johtuvia rajoituksia vielä 300 km, josta 80 km keskeisellä rataverkolla. Lisäksi pistemäisten rajoitusten määrä on kasvamassa, mikä johtuu erityisesti siltojen ja siltapenkkojen huonosta kunnosta. Huonokuntoiset sillat ovatkin jatkossa turvallisuusriskejä, ja niiden vuoksi rajoituksia joudutaan jatkossa lisäämään. Rajoitukset johtavat pidempiin matka-aikoihin ja tavaraliikenteen kuljetusaikojen pidentymiseen, mikä lisää kuljetuskustannuksia.

Valiokunta kiinnittää tässäkin yhteydessä huomiota siihen, että pitkäjänteisemmät rahoituspäätökset vähentäisivät kokonaiskustannuksia ja tehostaisivat töiden suorittamista. Esim.

ratapölkkyjen hinnat nousevat muusta kustannuskehityksestä poiketen, koska rahoituksen niukkuudesta johtuen hankinnat ja asennukset tehdään aiempaa pienemmissä erissä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että *vesiväylänpidon* määrärahatarve on noin 67 miljoonaa euroa, mutta talousarvioesityksen mukaan käytettävissä on vain 57 miljoonaa euroa. Lisätarve aiheutuu saadun selvityksen mukaan siitä, että hallituksen esityksessä on oletettu, että yhtiöittämisestä ja kilpailun avaamisesta saatava tuottavuushyöty realisoituisi jo perustamisvaiheessa, vaikka se näkyikin vasta siirtymäajan jälkeen. Off-shore-tulosten vähenyttyä valtio joutuu maksamaan myös aiempaa suuremman osan jäänmurtokuluista.

Valiokunta lisää momentille 5 600 000 euroa. Lisäyksestä 4 000 000 euroa osoitetaan meriväylien kunnossapitoon ja 1 600 000 euroa ensisijaisesti kevyen liikenteen väylien rakentamiseen ja siltojen korjaamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 894 243 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

(Valtuus kuten HE 241/2009 vp)

41. *Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Renkonharju-säätiö käy neuvotteluja Seinäjoen lentoaseman liittämiseksi Finavian verkkoon. Eräänä liittämisen ehtona on, että lentoaseman infrastruktuuri on kunnossa. Tästä johtuen lentoaseman kunnossapitohalli on määrätty purettavaksi sen liiallisen korkeuden vuoksi. Halli on purettava vuoden 2010 aikana ja sen tilalle on rakennettava uusi halli, jonka kustannusarvio rullaustien on noin 3 miljoonaa euroa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Seinäjoen lentokenttä voidaan liittää Finavian verkkoon ja lisää siksi momentille 1 000 000 euroa kunnossapitohallin ja siihen liittyvän rullaustien rakentamiseen. Lisäksi momentin perusteluihin lisätään, että hankkeen kustannusten avustamiseen voidaan sitoutua siten, että valtionavustusten määrä on enintään 2,7 miljoonaa euroa. Vuoden

2010 osuus avustuksesta on enintään 1 000 000 euroa ja vuoden 2011 osuus enintään 1 700 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevan sekä Mikkelin lentokenttien rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin. Investointiavustus saa olla enintään 90 % investointimenoista. Muiden avustusten yhteismäärä saa olla enintään 70 % käyttömenoista. *Lisäksi määrärahaa saa käyttää Seinäjoen (Rengonharjun) lentokentän kunnossapitohallin ja siihen liittyvän rullauttien rakentamisen avustamiseen.* Avustukset myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisäveroa.

Valtuus

Seinäjoen (Rengonharjun) lentokentän kunnossapitohallin ja siihen liittyvän rullauttien kustannusten avustamiseen voidaan sitoutua siten, että valtionavustusten määrä on enintään 2 700 000 euroa, kuitenkin siten, että valtionavustusten kokonaismäärä on enintään 90 prosenttia kustannuksista pois lukien alv-menot. Vuoden 2010 osuus avustuksesta on enintään 1 000 000 euroa. (Uusi)

78. Eräät väylähankkeet (arviomääräraha)

Liikenneväylien kehittämisinvestointeihin ehdotetaan kaikkiaan noin 524 miljoonan euron määrärahaa, josta 66,5 miljoonaa euroa osoitetaan jälkirahoitus- ja elinkaarihankkeisiin (mom. 31.10.79) ja noin 29 miljoonaa maa- ja vesialueiden hankintoihin (mom. 31.10.76). Kehittämisinvestointien rahoitus on selvästi aiempia vuosia korkeammalla tasolla. Valiokunta on tyytyväinen rahoitustasoon ja toteaa, että tällä hetkellä investointien tekeminen on perusteltua niin työllisyyden kuin myös aiempaa alhaisemman kustannustason vuoksi.

Käynnissä on kaikkiaan 24 kehittämishanketta, joista tiehankkeita on 12 kappaletta, ratahankkeita 8 kappaletta ja vesiväylähankkeita 4 kappaletta. Lisäksi Savonlinnassa on käynnissä

liikenneväylähanke, joka liittyy niin maantie-, rautatie- kuin myös vesiväylän parantamiseen.

Ensi vuonna aloitetaan kaksi uutta hanketta, E18 Koskenkylä—Kotka ja Kokkola—Ylivieska-rataosan kaksoisraide, jotka toteutetaan elinkaarihankkeina. Liikennepoliittisen selonteon mukaisista hankkeista vuosille 2007—2011 on vielä aloittamatta 7 hanketta, mm. E18 Haminan ohikulku, Rovaniemi—Kemijärvi-radon sähköistys ja Uudenkaupungin meriväylä.

Valiokunta pitää hyvänä, että liikennepoliittisen selonteon linjauksia noudattaen vaalikauden aikana on käynnistetty runsaasti väylähankkeita. Hankkeiden rahoituksessa ja suunnittelussa ei ole kuitenkaan päästy toivottuun pitkäjänteisyyteen. Rahoitus perustuu edelleen liiaksi hallituskauden pituisiin valtiontalouden kehyksiin sekä vuotuisiin talousarvioihin ja lisätalousarvioihin. Vuosittaiset vaihtelut liikenneinvestoinneissa ovat siten huomattavia, eikä hankkeiden ajoitus vastaa aina suhdannepoliittisia tavoitteita.

Rahoituksen lyhytjänteisyys ja suunnitelma- valmiuteen liittyvät puutteet korostuvat *Seinäjoen—Oulu-ratahankkeessa*, joka on suurin meillä olevista rataverkon kehittämishankkeista. Vuonna 2007 käynnistetyn hankkeen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 800 miljoonaa euroa, josta elinkaarihankkeena toteutettavan Kokkola—Ylivieska-osuuden kustannukset ovat 250 miljoonaa euroa. Kehys- ja budjettirahoituksen kautta rahoitettava osuus on näin ollen 550 miljoonaa euroa. Ensi vuoden talousarviesitys huomioon ottaen hankkeelle on myönnetty 190 miljoonan euron määrärahat, minkä jälkeen hankkeelta puuttuu vielä 360 miljoonan euron rahoitus.

Kehyspäätösten mukaisella rahoituksella hankkeen arvioidaan valmistuvan kokonaisuudessaan noin vuonna 2025. Hanke voisi valmistua kuitenkin jo vuonna 2015, mikäli peruspäätös toteutettaisiin mahdollisimman tehokkaasti. Tämä edellyttäisi paitsi puuttuvan sopimusvaltuuden (360 milj. euroa) saamista myös sitä, että rakentamiseen osoitetaan vuositasolla 90 miljoonaa euroa. Hankkeen nopeampi toteuttaminen toisi merkittäviä yhteiskuntataloudellisia

sia hyötyjä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan hankkeen tehokkalla ja nopealla toteuttamisella voitaisiin saavuttaa jopa 100—200 miljoonan euron säästöt.

Valiokunta tähdentää, että Seinäjoki—Oulurataosuuden rahoitus tulee turvata siten, että hankekokonaisuus voidaan toteuttaa keskeytyksettä ja mahdollisimman optimaalisella ja kustannustehokkaalla tavalla.

Kuten Seinäjoki—Oulu-hankkeen toteuttaminen osoittaa, nykyisen budjettimenettelyn keskeisenä ongelmana on vaikeus sovittaa suuret investointimenot menokehykseen. Tämä on johtanut lyhytjänteisiin taloudellisesti epätarkoitustenmukaisiin ratkaisuihin sekä siihen, että perinteisen budjettirahoituksen rinnalle on syntynyt muita uusia rahoitusmalleja. Ne ovat toisaalta lisänneet investointien joustavuutta, mutta siirtäneet samalla kustannuksia seuraaville hallituksille.

Valiokunta toteaa, että liikenneinvestointien budjetointikäytäntö sekä niiden käsittelytapa kehityksessä vaativat perusteellista selvitystä ja kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaisen toimintatavan kehittämistä.

Valiokunta viittaa myös vastikään valmistuneeseen (selvityshenkilö Pasi Holmin laatimaan) selvitykseen, jossa on arvioitu tie- ja liikenne-rahastojen toimivuutta. Valiokunta pitää tärkeänä, että selvityksen pohjalta arvioidaan mahdollisuudet rahastojen käyttöönottamiseen sekä muihin liikenneinvestointien budjetointia parantaviin toimiin.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan noin 62,7 miljoonan euron määrärahaa, joka on 0,5 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Talousarvioesityksessä todetut joukkoliikennettä koskevat tavoitteet vastaavat liikennepoliittisen selonteon linjauksia, mutta niukasta määrärahatasosta johtuen asetettujen tavoitteiden saavuttaminen on vaativaa.

Monet ratkaisut kuitenkin edistävät joukkoliikenteen kehittämistä. Joukkoliikenteen järjestämisessä on toteutettu merkittävä kokonaisuudistus 3.12.2009 lukien, jolloin joukkoliikennelaki (869/2009) sekä ns. palvelusopimusasetus (EY) N:o 1370/2007 astuivat voimaan. Joukkoliikenteen kannalta on myös myönteistä, että Kehäraata ja Länsimetron koskevat hankkeet etenevät. Merkittävää on myös työsuhdematkalipun verotuskäytäntöön tehdyt muutokset, joiden arvioidaan lisäävän työsuhdematkalipun suosiota.

Valiokunta pitää myönteisenä myös sitä, että suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea korotetaan kuluvaan vuoden 5 miljoonasta eurosta 7,5 miljoonaan euroon. Määräraha on kuitenkin vaatimaton niihin kustannuksiin nähden, joita joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantaminen edellyttää. Kun lisäksi otetaan huomioon, että Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseutujen ohella myös Oulu on nyt liitetty tukea saavien kaupunkien joukkoon, jää tuen määrä pieneksi.

Momentin selvitysosassa todetaan, että suurten kaupunkien saaman avustuksen edellytyksenä on, että kunnat lisäävät omaa panostustaan joukkoliikenteeseen. Valiokunta toteaa, että suuret kaupungit rahoittavat joukkoliikenteensä lähes kokonaan itse ja tuen määrä, vuositasolla noin 200 miljoonaa euroa, on jo nyt muuta maata olennaisesti korkeammalla tasolla. Valiokunnan mielestä keskeistä on, että kuntien oma tuki ei vähene valtion maksaman tuen vuoksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös haja-asutusalueiden joukkoliikennepalveluiden turvaamiseen. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset maaseudulla ovat vaikeutuneet väestön vähenemisen myötä, jolloin säännöllisiin vuoroihin perustuvaa reittiliikennettä on yhä vaikeampi ylläpitää. Maaseudun peruspalveluluonteisen joukkoliikenteen turvaaminen onkin tärkeää tilanteessa, jossa väestö on suurelta osin ikääntynyt ja vailla muita kulkumahdollisuuksia. Valiokunta korostaa myös ratkaisuja, joissa eri hallinnonalojen järjestämiä kuljetuksia tarkastellaan yhtenä alueellisena kokonaisuutena.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa, josta 200 000 euroa osoitetaan suurten kau-

punkiseutujen joukkoliikenteeseen ja 800 000 euroa alueelliseen ja paikalliseen liikenteeseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 63 675 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

64. *Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoon ja kehittämiseen ehdotetaan 7,867 miljoonan euron määrärahaa, joka on 400 000 euroa kuluva vuotta vähemmän.

Määrärahatilannetta heikentää mm. se, että saariston yhteysalusliikenne on muuttunut kokonaan maksuttomaksi 1.9.2009 lukien, jolloin saamatta jäävät noin 365 000 euron vuotuiset lipputulot. Rahoitus ei myöskään anna mahdollisuutta huonokuntoisten laitureiden kunnostamiseen.

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että talousarvioesitykseen sisältyy valtuus kahden uuden maantielautan hankkimiseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että ensi vuoden aikana voidaan myös solmia yhteysalusliikenteen hoitoon liittyvät pitkäkestoiset (10—15 vuoden) palvelusopimukset. Näin asukkaiden ja saaristoyritysten luottamus saaristoliikenteen jatkuvuuteen paranisi, mikä edistäisi saariston kehitystä. Pitkäkestoiset sopimukset vauhdittaisivat myös huonokuntoisten yhteysalusten uusimista, mikä helpottaisi osaltaan telakoiden vaikeaa työllisyystilannetta.

Valiokunta lisää momentille 800 000 euroa, josta osoitetaan 600 000 euroa saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja 200 000 euroa saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 667 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. *Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus on 4.12.2008 tehdyllä periaatepäätöksellä asettanut tavoitteeksi, että ainakin 99 prosentilla vakinaisista asunnoista sekä yrityksistä ja julkishallinnon vakinaisista toimipaikoista on vuoteen 2015 mennessä mahdollisuus saada käyttöönsä 100 megabitin yhteydet mahdollista-va valokuitu- tai vastaava yhteys. Määrärahakehyksissä on varattu 66 miljoonaa euroa vuosille 2009—2015 kaikkein harvimpaan asuttujen alueiden valokuituyhteyksien kehittämiseen.

Laajakaistahankkeen rahoitusta aikaistetaan nyt niin, että valtionavustusta on käytettävissä ensi vuonna 12,5 miljoonaa euroa kehyksiin merkityn 8,5 miljoonan euron sijasta. Näin pyritään varmistamaan se, että kaikki hankkeet voivat edetä niin nopeasti kuin se suunnitelmavalmiuden puolesta on mahdollista ja että hankkeiden elvyttävä vaikutus on mahdollisimman suuri.

Kuntien maksuosuudeksi oli alun perin kaavailtu kolmannes kustannuksista, mutta monien kuntien heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuen maksuosuutta on sittemmin porrastettu siten, että se voi laskea kahdeksaan tai 22 prosenttiin kustannuksista. Alennettua maksuosuutta voidaan soveltaa kunnissa, joissa laajakaistahankkeen rahoittaminen muodostaisi kohtuuttoman taloudellisen rasitteen.

Nopeat ja luotettavat laajakaistayhteydet ovat välttämättömiä mm. alueellisen tasavertaisuuden ja maan elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyyn kannalta. On myös tärkeää, että kuntien erilainen taloustilanne otetaan huomioon laajakaistaverkon rakennustukea myönnettäessä. Valiokunta korostaa, että jatkossa on tärkeää seurata kuntien mahdollisuuksia selviytyä laajakaistahankkeisiin liittyvistä velvoitteistaan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Utsjoki on Manner-Suomen ainoa kuntakeskus, johon ei ole valokaapeliyhteyttä, vaan viestintäyhteydet ovat varmistamattoman linkkiteknikan varassa. Se ei riitä turvaamaan tarvittavassa

määrin kuvayhteyksiä esimerkiksi terveyskeskuksen ja keskussairaalan välillä.

Saadun selvityksen mukaan Kaamasesta Kari-gasniemen kautta Utsjoelle suunnitellun valokaapeliyhteyden kustannusarvio on noin 1,5 miljoonaa euroa, joka on tarkoitus rahoittaa valtion, kunnan, Huoltovarmuuskeskuksen sekä teleyrityksen yhteisellä rahoituksella. Rahoituksen riittävyyden varmistamiseksi valiokunta

viittaa talousarvioaloitteeseen TAA 564/2009 vp ja lisää momentille 200 000 euroa Utsjoen kuntakeskukseen tulevan valokaapeliyhteyden rakentamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 12 700 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)
(Valtuus kuten HE 138/2009 vp)

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa käytettäväksi nuorille myönnettäviin Yrittäjyysteko-tunnustuspalkintoihin työn, yrittämisen ja työelämäpolittikkaohjelman puitteissa. Palkinnot on tarkoitettu henkilökohtaisina palkintoina sellaisille nuorille, jotka ovat luoneet uutta innovatiivista kasvuyrittäjyyttä rohkealla yrittäjyysteolla. Palkintojen tarkoituksena on kannustaa nuoria yrittäjyyteen ja hyödyntämään uusia kansallisia ja kansainvälisiä mahdollisuuksia talouden murrosvaiheessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 52 107 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

20. Innovaatiopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen

Talouden globaali taantuma on supistanut voimakkaasti kotimaan vientivetoista teollisuutta. Teollinen tuotanto on laskenut jyrkästi viimeisen vuoden aikana, ja teollisuuden suhdannenäkymät ovat edelleen heikot ja tilauskanta alhainen. Etenkin metsäteollisuuden kokonaistuotanto on erittäin matalalla tasolla, sillä alan kapasiteettia on supistettu voimakkaasti ja useita kokonaisia tehtaita on suljettu. Metsäteollisuudesta on hävinnyt noin 15 000 työpaikkaa runsaan vuoden aikana. Tuotanto ja työpaikat ovat supistuneet myös monella muulla teollisuuden alalla, kuten esimerkiksi konepaja- ja telaketeollisuudessa.

Teollisuus on käymässä läpi voimakasta rakennemuutosta, ja teollisten työpaikkojen mää-

rä on vähenemässä. Valiokunta korostaa, että menossa olevan murrosvaiheen aikana on keskeistä huolehtia siitä, että teollisuuden toimintaedellytyksiä vahvistetaan.

Teollisen tuotannon uudistuminen edellyttää uusia korkean jalostusasteen vientituotteita sekä uusia liiketoimintoja. Valiokunta korostaa yritysten t&k-panostuksia ja toteaa, että uusien tuotteiden syntyminen edellyttää pitkäjänteistä panostamista osaamiseen sekä myös yliopistojen, ammattikorkeakoulujen sekä tutkimuslaitosten vahvaa otetta yrityslähtöiseen kehittämis-työhön.

Teollisuuden toimintaedellytysten vahvistaminen edellyttää myös sitä, että kustannustaso on kilpailukykyinen ja että yrityksille tarjotaan kilpailijamaihin nähden tasavertainen viennin rahoitus ja vientitakuut. Lisäksi on luotava yritys- ympäristö, joka kannustaa yrityksiä investoimaan Suomeen. Valiokunta katsoo, että Suomen on myös toimittava EU:ssa aktiivisesti kilpailua vääristävien tukien poistamiseksi ja protektionismin torjumiseksi. Metsäteollisuuden tarvitseman raaka-aineen varmistamiseksi on myös muutettava puunhankintakäytäntöjä.

Koko elinkeinoelämän kilpailukykyyn ja uudistumisen kannalta on olennaista, että talousarvioesityksessä lisätään määrärahoja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan. Poliitiikkalohkon määrärahoiksi esitetään noin 787 miljoonaa euroa, joka on lähes 45 miljoonaa euroa kuluva vuotta enemmän. Tekesin myöntövaltuuksia korotetaan yli 50 miljoonalla eurolla.

Innovaatiopolitiikan kehittymisen kannalta on myös tärkeää, että Suomen innovaatiojärjestelmästä on tehty kansainvälinen arvio. Se antaa tunnustusta suomalaiselle innovaatiojärjestelmälle, mutta pitää sitä myös monimutkaisena ja hajanaisena.

Valiokunta korostaa, että arvioinnin pohjalta on ryhdyttävä määrätietoisiin toimiin innovaatiojärjestelmän ja sen sisällön kehittämiseksi. On myös huolehdittava siitä, että osaamispohjan ja innovaatiotoiminnan kehittämiseen tarvittavista resursseista huolehditaan. Valiokunta katsoo, että Suomen on oltava valmis hyödyntämään innovaatiotoiminnan globaalit mahdollisuudet myös taantuman olosuhteissa. Suomen ei tule myöskään tinkiä tavoitteestaan luoda maailman paras innovaatio- ja yritysympäristö.

Valiokunta korostaa kasvuyrittäjyyden edistämistä, sillä valtaosa tulevaisuuden työpaikoista syntyy kasvuyrityksiin. On löydettävä uusia välineitä ja verokannustimia yritysten kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittamiseen ja keinoja, jotka kannustavat kasvuyrittäjyyteen, keksintöihin ja riskinottoon sekä keksintöjen kaupallistamiseen.

Valiokunta painottaa myös tietotekniikan parempaa hyödyntämistä. Suomi ei ole pysynyt mukana monien muiden maiden tietoyhteiskuntakehityksessä. Digitaalisten palvelujen käyttöä tulee lisätä ja parantaa erityisesti julkisen hallinnon tietojärjestelmien yhteensopivuutta. Näin voidaan osaltaan parantaa julkisen hallinnon tuottavuutta. Valiokunta toteaa tässä yhteydessä, että myös sähköiseen sisällöntuotantoon liittyy merkittävää kasvupotentiaalia.

Korkean teknologian edistäminen edellyttää myös uusien läpimurtojen tunnistamista. Esimerkkinä tästä valiokunta viittaa yhteiseurooppalaisen hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksen perustamishankkeeseen, jossa Suomi on eräänä sijoitusvaihtoehtona. Valiokunta pitää tärkeänä, että työ- ja elinkeinoministeriö ja opetusministeriö selvittävät tämänkaltaisten hankkeiden taroituksenmukaisuuden.

07. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Matkailun edistämiskeskus on käynyt kahden vuoden aikana läpi mittavan rakennemuutoksen. Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) ulkomaantoimistot on lopetettu ja myös kotimaan toimintaa on supistettu, määrärahat ovat samal-

la vähentyneet noin 40 prosenttia. Ensi vuodelle MEK:n määrärahasi ehdotetaan noin 9,3 miljoonaa euroa, joka on noin 5,5 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen vähemmän.

Ulkomaanverkoston sulkemisen jälkeen Matkailun edistämiskeskus on tehnyt Finpron kanssa sopimuksen matkailun edistämispalveluista ulkomailla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämäkin yhteistyömalli on osoittautunut liian kalliiksi ja myös sitä joudutaan supistamaan. MEK on keskittänyt matkailumarkkinointia Visit Finland -verkkopalveluun ja globaaleihin kampanjoihin, joita johdetaan Helsingistä.

Verkkoasioinnin kasvaessa Matkailun edistämiskeskuksen palvelupisteiden tarve vähenee ja toimipisteiden vähentäminen on sen vuoksi perusteltua. Valiokunnan mielestä on kuitenkin syytä vielä arvioida, pystyykö MEK nykyisillä resursseillaan toimimaan Suomen matkailukuvan edistäjänä ulkomailla. Suomi on kansainvälisesti huonosti tunnettu matkailumaa, mikä lisää näkyvyyden ja aktiivisen markkinoinnin tarvetta ulkomailla.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että työ- ja elinkeinoministeriö antaa 31.5.2010 mennessä valtiovarainvaliokunnalle selvityksen Matkailun edistämiskeskuksen toimintaa koskevan uudistuksen vaikutuksista eri kokoisten matkailuyritysten tasolla.

Momentille lisätään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 779 000 euroa.

41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahasi ehdotetaan noin 40,2 miljoonaa euroa, joka on noin 2,4 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen vähemmän. Vähennyksestä kohdistuu valtaosa Fintran rahoitukseen. Tämä merkitsee Fintran saaman valtionavustuksen puuttamista 2,2 miljoonasta eurosta 610 000 euroon.

Fintra on suomalaisen elinkeinoelämän omistama kansainvälisen kaupan koulutuskeskus,

joka valmentaa kansainvälistymisen kynnyksellä olevia ja jo maailman markkinoilla aktiivisesti toimivia suomalaisia yrityksiä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sopeutuminen näin nopeaan ja voimakkaaseen valtionavustuksen pudotukseen on vaikeaa. Tilanne on hankala etenkin siitä syystä, että vaikean markkinatilanteen vuoksi kansainvälistymisvalmennuksen tarve on aiempaa suurempaa.

Momentilta on myönnetty aiemmin 350 000 euron valtionavustus laatutoimintaan, jonka keskeinen työväline on laatupalkintojärjestelmä. Laatupalkintokilpailu järjestetään kaikissa EU-maissa, ja Suomi on myös mukana vuosittain järjestettävässä Euroopan laatupalkinto -kilpailussa. Talousarvioesityksen mukaan laatutoimintaa ei rahoiteta ensi vuonna. Valiokunta pitää laatutoimintaa kuitenkin tärkeänä elinkeinoelämän kilpailukyyn kannalta ja katsoo, että rahoituspohjan jatkuvuuden varmistamiseksi valtionavustusta tarvitaan vielä ensi vuonna.

Valiokunta lisää momentille 700 000 euroa, josta osoitetaan 500 000 euroa Fintran rahoitukseen ja 200 000 euroa laatutoimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 40 917 000 euroa.
(2.—6. kappale kuten HE 138/2009 vp)

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Yritysten kansainvälistymisavustusten myöntövaltuudeksi esitetään noin 25 miljoonaa euroa, joka on noin 6 miljoonaa euroa kuluva vuotta enemmän.

On myös myönteistä, että momentin määrärahaa voidaan käyttää puutuote- ja puurakentamisalan kansainvälistämishankkeen rahoittamiseen. Suomi ei ole noussut globaalisti merkittäväksi toimijaksi puurakentamisessa, sillä todelliset panostukset alan tuotekehitykseen ovat jääneet vähäisiksi huolimatta monista puurakentamisen edistämiseen tähtäävistä ohjelmista.

Valiokunnan mielestä Suomella on kuitenkin hyvät mahdollisuudet kehittyä merkittäväksi globaaliksi puurakentamisen osaajaksi ja suunnannäyttäjäksi rakentamisen energia-, ilmasto-

ja ympäristövaikutusten pienentämisessä. Julkishallinnon sekä t&k-panostusten ja alan toimijoiden yhteisen vahvan tahtotilan avulla puurakentamisesta on mahdollista luoda kansallinen vahvuus ja viennin menestysala. Valiokunta korostaa, että metsäteollisuuden tuotannon aleneminen, riittävät ja laadukkaat raaka-ainevarat sekä yhä lisääntyvä tarve kestävään luonnonvarojen käyttöön ja ilmastonmuutoksen hillintään antavat yhdessä hyvät lähtökohdat puurakentamisen ja puutuoteollisuuden määrätietoiseen kehittämiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että yritysten kansainvälistymishankkeita voidaan muutoinkin tukea aiempaa enemmän, sillä kansainvälisille markkinoille siirtyminen on talouden taantumana vuoksi entistä vaikeampaa. Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa ja korottaa myöntövaltuutta 1,4 miljoonalla eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 24 100 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Valtuus. Uusia avustuksia saa vuonna 2010 myöntää 26 628 000 eurolla. Mikäli vuoden 2009 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämisspäätöksiä vielä vuonna 2010. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Työttömyystilanne on edelleen heikkenemässä, ja työttömyysasteen arvioidaan nousevan ensi vuonna yli 10 prosenttiin ja työttömien työnhakijoiden määrän yli 300 000 henkilöön. Työttömyysajat ovat myös pitenemässä, ja sitä kautta rakenteellinen työttömyys alkaa lisääntyä. Työllisyysasteen arvioidaan laskevan ensi vuonna 66 prosentin tuntumaan eli kymmenen vuoden takaiselle tasolle. Työttömyys saattaa nousta vielä selvästi ennakoitua korkeammaksi, vaikka väestön ikääntymisestä johtuva eläköityminen hidastaa jonkin verran työttömyyden kasvua.

Uusimpien tilastojen mukaan työllisyysaste oli lokakuussa 66,7 prosenttia ja työttöminä oli

8,2 prosenttia. Erityisen huolestuttavaa on nuorten kasvava työttömyys, joka oli lisääntynyt yli 63 prosentilla edellisen vuoden lokakuuhun verrattuna.

Talousarvioesitys suuntaa toimenpiteitä mm. pk-yritysten kasvun, kehittymisen ja kansainvälistymisen edistämiseen sekä yritysten rahoituksen saatavuuden turvaamiseen. Työvoimapolitiikan määrärahoja (noin 552 milj. euroa) suunnataan mm. työvoimakoulutukseen ja starttirahaan ja niiden käytössä painotetaan erityisesti nuoria, vastavalmistuneita, lomautettuja, irtisanottuja ja akateemisia työttömiä. Myös ESR-ohjelmaan varattua rahoitusta suunnataan työllisyys- ja koulutustoimenpiteiden rahoitukseen.

Valiokunta pitää talousarvioesityksen linjauksia hyvinä ja korostaa erityisesti *nuorten työllisyyden* edistämistä. Talousarvioesitykseen sisältyy useita elementtejä, joilla tuetaan nuorten työllisyyttä. Muun muassa nuorten työvoimakoulutusta ja työpajoille työllistämistä lisätään ja oppisopimuskoulutuspaikkojen löytymistä tehostetaan. Nuorten yrittäjyyttä kannustetaan myös erityisillä tunnustuspalkinnoilla (mom. 29.91.51 ja 32.01.01).

Valiokunta pitää myös hyvänä, että valtionhallintoon työllistämisen kiintiötä esitetään nostettavaksi kuluvan vuoden 1 200 henkilötyövuodesta 1 840 henkilötyövuoteen; näin voidaan työllistää aiempaa enemmän ammatillisista oppilaitoksista ja korkeakouluista valmistuvia. Olisi lisäksi tärkeää, että myös pk-yritykset rekrytoisivat nykyistä enemmän nuoria vastavalmistuneita.

Valiokunta korostaa, että nuorten työllisyyden parantamiseen tähtäävien toimenpiteiden vaikuttavuutta on seurattava ja tarvittaessa varauduttava osoittamaan vielä lisäresursseja nuorten ja vastavalmistuneiden työllistymiseen. Valiokunta katsoo, että hallituksen tulisi käynnistää myös kokonaan uusia kokeilumalleja nuorten työllisyyden parantamiseksi. Keskeistä on, että nuorten työttömyys jää mahdollisimman lyhytkestoiseksi, sillä tutkimusten mukaan jo kolmen kuukauden työttömyys voi johtaa nuorten syrjäytymiseen työmarkkinoilta.

Talousarvioesityksen mukaan *korkeasti koulutettujen työllistymiseen* yrittäjinä etsitään uusia malleja. Valiokunta kiirehtii uusien toimintakäytäntöjen käyttöönottamista, jotta käyttämättä oleva osaamispääoma voidaan hyödyntää. Taantumana ja työpaikkojen vähenemisen myötä on vaarana, että osaamista jää käyttämättä mm. siitä syystä, ettei yrityksillä ole varaa tuotekehittelyyn. Samanaikaisesti työttöminä on paljon korkeasti koulutettuja henkilöitä, joiden osaamisella voidaan edistää yrittäjyyttä ja uusien työpaikkojen syntymistä.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota ns. Protomo-malliin, joka on suomalaisten tiede-, koulutus- ja yritys yhteisöjen luoma uusi toimintamalli. Sitä laajentamalla voidaan parantaa ja nopeuttaa osaavien ihmisten ja julkisten sekä yksityisten työyhteisöjen kehittämistarpeiden tuloksellista kohtaantoa.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että työvoimapolitiittisiin toimiin osoitettujen määrärahojen riittävyys seurataan huolella ja että lisämäärärahan tarve otetaan huomioon riittävän ajoissa. Kun suurin osa uusista työpaikoista syntyy pk-sektorille, on myös perusteltua entistä vahvemmin kannustaa uusien yritysten perustamista ja yritysten kasvua. Korkeaksi nousseen työttömyyden alentaminen on erittäin vaikeaa, kuten viime vuosikymmenen lamaan liittyvät kokemukset osoittavat.

42. *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Finnvera Oyj:n alueellisen ja erityiskorkotuen piiriin kuuluvien lainojen myöntämisvaltuutta esitetään lisättäväksi 30 miljoonalla eurolla vuoden 2009 talousarvion tasoon verrattuna. Lisäksi mahdolliseen luottotappioiden lisääntymiseen varaudutaan lisäämällä niihin budjetoitua määrärahaa runsaalla 20 miljoonalla eurolla.

Valiokunta on tyytyväinen Finnveran rahoitustasoon. Rahoituksen riittävyys on kuitenkin seurattava sekä huolehdittava siitä, että riskirahoitukseen liittyvät tuotteet ovat kilpailukykyisiä ja että ne vastaavat parhaalla mahdollisella tavalla yritysten tarpeisiin.

46. *Laivanrakennuksen innovaatiotuki* (siirtomääräraha 3 v)

Laivanrakennuksen innovaatiotukeen osoitetaan 10 miljoonan euron myöntövaltuus. Innovaatiotuki on käytössä jo viidessä merkittävässä Euroopan unioniin kuuluvassa laivanrakennusmaassa, ja tuki on myös Suomen telakkateollisuuden kilpailukyvyyn kannalta välttämätön.

Innovaatiotuesta huolimatta telakkateollisuus on erittäin vaikean tilanteen edessä, sillä alan suhdanne- ja työllisyystilanne on heikentynyt nopeasti. Mikäli uusia laivatilauksia ei saada, lomautettujen määrän arvioidaan nousevan noin 15 000 henkilöön vuoden 2010 syksyyn mennessä. Telakan pitkä seisokki johtaa helposti siihen, että alan erikoisosaaminen katoaa Suomesta pysyvästi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan telakkateollisuuden tulevaisuudennäkymät ovat pitkällä aikavälillä kuitenkin kohtuullisen hyvät ja Suomessa rakennettavien erikoislaivojen kysynnän uskotaan kasvavan muutaman vuoden kuluttua. Tämä edellyttää, että meriteollisuuden osaaminen ja kapasiteetti säilyvät meneillään olevan taluskriisin yli.

Valiokunta korostaa toimenpiteitä, joilla parannetaan alan kilpailukykyä pahimpiin kilpailijamaihin nähden ja joilla pidetään yllä alan osaamista. On myös arvioitava, miten jopa 900 yritystä käsittävän alihankkijaverkoston toimintamahdollisuuksia voidaan edistää. Turun seutukunnassa on ensi vuonna ryhdyttävä myös erityistoimiin mahdollisesti jopa 20 prosenttiin kohoavan työttömyyden torjumiseksi.

64. *Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin* (arviomääräraha)

Momentin myöntämisvaltuudeksi esitetään 13 miljoonaa euroa, josta varataan 5 miljoonaa euroa käytettäväksi äkillisten rakennemuutosten alueille.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että momentin myöntövaltuuden riittävyyttä arvioidaan lisätalousarvion yhteydessä, jotta äkillisiin rakennemuutoksiin ja työttömyyden kasvuun voidaan reagoida nopeasti.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että rakennemuutospaikkakunnille suunnattavien toimenpiteiden keinovalikoimaa pyritään monipuolistamaan ja lisäämään esimerkiksi yritysten perustamista ja kasvua kannustavia elementtejä.

Momentin myöntövaltuutta korotetaan 2,4 miljoonalla eurolla ja momentin määrärahaan lisätään 680 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 19 820 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Valtuus. Vuonna 2010 saa Kainuun hallintokokeilualueutta lukuun ottamatta tehdä enintään 15 400 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin. Vuoden 2009 valtuuden käyttämättä jäävästä osasta saa tehdä sitoumuksia vuonna 2010.

(5. kappale kuten HE 138/2009 vp)

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. *Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahaksi ehdotetaan määräraha-kehityksen mukaisesti noin 4,5 miljoonaa euroa, jonka arvioidaan kattavan noin kaksi kolmasosaa kustannuksista. Kuntien vapaaehtoinen rahoitusosuus on ollut keskimäärin 36 prosenttia. Kuntien rahoituksen määrä vaihtelee kuitenkin alueellisesti huomattavasti; osa kunnista ei rahoita palveluja lainkaan, kun taas joissakin kunnissa kunnat rahoittavat vapaaehtoisesti yli 50 prosenttia kuluista.

Talouden hyvästä kehityksestä huolimatta määräraha on ollut jo pitkään liian niukka. Taloustilanteen heikentyessä yksityisten henkilöiden maksuhäiriöt ovat jo lisääntyneet ja talous- ja velkaneuvonnan asiakasmäärät ovat alkaneet kasvaa. Asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika oli jo viime keväänä noussut 85 päivään, kun jonotusaika saisi asetettujen tavoitteiden mukaan olla korkeintaan 60 päivää.

Valiokunta toteaa, että asiakasmäärän voimakas kasvu edellyttää toiminnan nykyistä tehokkaampaa organisoimista. Onkin tärkeää, että

työ- ja elinkeinoministeriö ryhtyy neuvonnan toimivuutta arvioineen selvityksen (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 8/2009) pohjalta toimiin, jotka parantavat ja tehostavat neuvontapalveluja. Samalla on myös arvioitava mahdollisuudet julkisen palvelun rinnalla toimivien yksityisten neuvontapalveluiden aiempaa laajempaan käyttämiseen.

Valiokunta lisää momentille 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 011 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan 673 000 euron määrärahaa, josta on tarkoitus osoittaa 479 000 euroa Suomen Kuluttajaliitto ry:lle ja 25 000 euroa Kuluttajat — Konsumenterna ry:lle. Eduskunta on lisännyt momentin määrärahaa kolmena edellisenä vuotena 150 000 eurolla, mutta tätä lisäystä ei ole otettu huomioon menokehyksissä eikä talousarvioesityksessä.

Kuluttajajärjestöille ehdotettu määräraha vastaa nimellisesti 1990-luvun määrärahatasoa, mutta rahan arvon alenemisen ja kustannusten nousun vuoksi varsinaiseen kuluttajaneuvontaan suunnattavat resurssit ovat jatkuvasti vähentyneet. Etenkin Kuluttajat — Konsumenterna ry:n resurssit ovat pienet.

Valiokunta lisää momentille 25 000 euroa Kuluttajat — Konsumenterna ry:n toimintaan. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa selvitetään mahdollisuudet Suomen Kuluttajaliitto ry:n ja Kuluttajat — Konsumenterna ry:n toiminnan yhdistämiseen yhdeksi vahvaksi järjestöksi.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 698 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerrahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Alueiden kehittämiseen ja rakennerrahastopolitiikkaan osoitetut määrärahat nousevat kaiken kaikkiaan runsaat 68 miljoonaa euroa vuoden 2009 talousarvioon verrattuna, mutta maakunnan kehittämisrahaan on kohdennettu säästötoimenpiteenä 2,5 miljoonan euron vähennys. Momentin määrärahaksi ehdotetaan noin 30,2 miljoonaa euroa, josta rahoitetaan osaamiskeskusohjelmaa 9 miljoonalla eurolla. Loppuosa momentin määrarahasta, noin 21,1 miljoonaa euroa, on ns. sitomatonta määrärahaa. Vaikka sitomaton määräraha on aiempaa selvästi suurempi, korotus on pitkälti tekninen. Ensi vuonna käynnistyvän koheesio- ja kilpailukykyohjelman toteutukseen käytetään nimittäin ohjelmiin sitomatonta määrärahaa. Näin aidosti sitomattoman rahan osuus vähenee noin 13 miljoonasta eurosta noin 9 miljoonaan euroon.

Valiokunta pitää hyvänä, että kansallisten erityisohjelmien määrä vähennetään kahteen (osaamiskeskusohjelmaan ja koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan), mikä yksinkertaistaa kansallista ohjelmajärjestelmää. Sitomattoman määrärahan merkitys on kuitenkin suuri maakunnan kehittämisen kannalta, sillä se on joustava ja nopea rahoitusinstrumentti esimerkiksi elinkeinoelämän hankkeiden vauhdittamiseen.

64. (32.50.64 ja 32.50.65) EU:n rakennerrahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerrahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)

EU:n rakennerrahasto-ohjelmien myöntämisvaltuuksia aikaistetaan 20 prosentilla. Käytettävissä oleva myöntämisvaltuus vuodelle 2010 on yhteensä noin 534,8 miljoonaa euroa, joka on runsaat 40 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2009 varsinaisessa talousarviossa.

Valiokunta pitää myöntämisvaltuuksien aikaistamista perusteltuna, sillä näin saadaan lisäresursseja helpottamaan nykyistä taloudellista ahdinkoa. Ohjelmiin osallistuminen voi kuitenkin

kin olla vaikeaa kunnissa, joissa taloudellinen tilanne on heikko, sillä kuntien odotetaan osallistuvan ohjelmien rahoitukseen 25 prosentin osuudella. Valiokunta pitää tärkeänä, että kunta-rahoituksen osuutta arvioidaan tarvittaessa vielä uudelleen ja ettei kunnan oman rahoituksen puuttuminen olisi esteenä ohjelmien käynnistymiselle.

Valiokunta toteaa, että EU-ohjelmiin liittyvän suuren hallinnollisen työn vuoksi monet pk-yritykset ja muut toimijat eivät ole halukkaita lähtemään mukaan hankkeisiin. Onkin tärkeää, etteivät kansallisesti päätettävissä olevat säännökset ole tarpeettoman tiukkoja. Rakennerahoito-ohjelmilla on onnistuessaan erittäin suuri merkitys aluepolitiikassa; tavoitteena on, että niiden avulla luodaan yli 12 000 uutta yritystä ja yli 50 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2014 mennessä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että myöntövaltuuksien aikaistamisesta johtuen on syytä varautua siihen, että kansallisen aluekehitysrahoituksen tarve saattaa kasvaa ohjelmakauden loppupuolella.

60. Energiapolitiikka

Energiapolitiikan määrärahoiksi esitetään runsaat 67 miljoonaa euroa, josta energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen sekä energiatiedotukseen osoitetaan 3,4 miljoonaa euroa ja energiatukeen 52,6 miljoonaa euroa. Energiatuen myöntövaltuus on 44,1 miljoonaa euroa, minkä lisäksi vuonna 2010 saa tehdä sitoumuksia 20 miljoonan euron arvosta siten, että niistä saa aiheutua menoja aikaisintaan vuonna 2012. Talousarvioesityksen lähtökohtana on, että hallitus toteuttaa ilmasto- ja energiapolitiikkaa vuonna 2008 valmistuneen strategian mukaisesti siten, että Suomi täyttää EU:n vuodelle

2020 asettamat tavoitteet vähentää päästöjä, lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta.

Asetetut tavoitteet ovat erittäin vaativia, etenkin uusiutuvan energian käytön lisäämistä koskeva tavoite, jonka mukaan Suomen tulee lisätä uusiutuvan energian osuutta 28,5 prosentista 38 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen on vaikeutunut entisestään metsäteollisuuden tuotantokapasiteetin supistuessa.

Työ- ja elinkeinoministeriö onkin aivan hiljattain todennut, että Suomi ei saavuta uusiutuvan energian käyttöä koskevaa tavoitetta ilmastostrategian mukaisilla toimilla. Metsäteollisuuden vähenevä bioenergian tuotanto sekä uusiutuvan energian käyttövelvoitteiden mukainen lisäys on kyettävä uudessa tilanteessa kattamaan muualla kuin metsäteollisuudessa.

Valiokunta toteaa, että asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää suuria muutoksia sekä energian tuotannon rakenteisiin että lisääntyviä ja pitkäjänteisiä tutkimus- ja kehityspanostuksia. Käytettävissä oleva aika on varsin lyhyt, mikä edellyttää määrätietoisia ja tehokkaita toimia uusiutuvan energian lisäämiseksi ja energiatehokkuutta parantavien teknologioiden edistämiseksi.

Valiokunta korostaa myös viestinnän, neuvonnan ja koulutuksen merkitystä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi. Yritykset, kunnat ja kulluttajat tarvitsevat helposti saatavilla olevaa puolueetonta tietoa hyvistä energiankäyttöä tehostavista ja uusiutuvan energian käyttöä lisäävistä toimenpiteistä. Valiokunta pitää hyvänä, että talousarvioon sisältyy erikseen myös materiaalitehokkuuden edistämiseen osoitettu 500 000 euron määräraha. Materiaalitehokkuutta parantamalla voidaan saada säästöjä yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

03. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan noin 4,1 miljoonan euron määrärahaa. Se vastaa suunnilleen tämän vuoden määrärahatasoa, ja se sisältää myös ruuhkan purkuun tarkoitettun määrärahalisäyksen.

Lautakunnan toiminta ruuhkautui jo heti sen toiminnan käynnistyessä vuonna 2007, kun sinne siirtyi tarkastuslautakunnasta yli 15 000 ratkaisematonta valitusasiaa. Sen jälkeen ratkaisemattomien asioiden määrä kasvoi noin 30 000 kappaleeseen, jolloin käsittelyajat venyivät lähes 19 kuukauteen.

Lautakunnan toimintatapoja on tehostettu, ja käsittelyajat ovat lyhentyneet muutamalla kuukaudella. Tavoitteena on, että ne lyhenevät ensi vuonna 10 kuukauteen ja vuoden 2011 loppuun mennessä 6 kuukauteen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan jatkossa on vielä tarkoitus selvittää, voitaisiinko työkyvyttömyyseläkeasioiden käsittely siirtää työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan.

On myönteistä, että lautakunta on pystynyt tehostamaan toimintaansa ja lyhentämään käsittelyaikojaan. Valitukset koskevat kuitenkin keskeisiä perusturvaan liittyviä kysymyksiä, ja siihen nähden käsittelyajat ovat valiokunnan mielestä vielä liian pitkiä. Lisäksi on vaarana, että taantuman myötä valitusten määrät kääntyvät kasvuun.

Valiokunta toteaa, että asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että lautakunnan resurssit säilyvät vähintään nykyisellä tasolla. Mikäli lautakuntien työnjakoa muutetaan, on huolehdittava kummankin lautakunnan resurssitarpeista.

03. (33.03, osa) Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. *Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos joutuu supistamaan henkilöstöään ja toimintaansa talousarvion määrärahojen niukkuuden vuoksi.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos tekee väestön terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää tutkimusta ja kehittämistä, joka liittyy mm. sairauksien ja vajaakuntoisuuden ehkäisyyn. Tutkimuksella on tärkeä asema myös kuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisessä ja ohjaamisessa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että laitoksen talouden tasapaino pitkällä aikavälillä turvataan ja että sen asema alan vahvana tutkimuslaitoksena säilyy myös tulevaisuudessa.

63. *Eräät erityishankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Pidä kiinni -hoitojärjestelmä on valtakunnallinen erityistason hoitojärjestelmä päihdeongelmallisille odottaville äideille ja vauvaperheille. Se koostuu seitsemästä päihdeongelmien hoitoon erikoistuneesta ensikodista ja niiden avopalveluyksiköistä. Keskimäärin kaksi kolmasosaa ensikodeissa ja kolme neljäsosaa avopalveluyksiköissä olevista äideistä kuntoutuu niin hyvin, että lapsen huostaanottoa ei tarvita.

Raha-automaattiyhdistys on korvannut kolmen kuukauden hoitomaksut raskauden aikana ensikotihoitoon tulevien osalta. Tarkoituksena on kannustaa kuntia aktiivisesti tunnistamaan ja ohjaamaan raskaana olevat päihdeongelmaiset naiset *Pidä kiinni -hoitojärjestelmään*. Ennakko-tietojen mukaan Raha-automaattiyhdistyksen tuki kuitenkin vähenee ensi vuonna 3 miljoonaan euroon (vähennystä 400 000 euroa) ja loppuu sen jälkeen kokonaan.

Valiokunta viittaa talousarvioaloitteeseen TAA 720/2009 vp ja lisää momentille 400 000 euroa Pidä kiinni -hoitojärjestelmän jatkuvuuden turvaamiseen. Valiokunta pitää välttämättömänä, että hoitojärjestelmän vaatima rahoitus otetaan huomioon seuraavassa kehyspäättöksessä.

Lisäksi momentille lisätään 100 000 euroa käytettäväksi *vanhusten perhehoidon* kehittämiseen. Tällä hetkellä perhehoidossa on vain noin 100 ikäihmistä, mutta vanhuksen kannalta yksilöllisen ja yhteiskunnan kannalta taloudellisen perhehoidon käyttöä on perusteltua lisätä. Vanhusten perhehoito tarkoittaa hoitoa vanhuksen oman kodin ulkopuolella yksityiskodissa. Toiminnan laajentaminen koko maahan edellyttää mm. tiedottamista, perhehoitajien rekrytointia ja koulutusta sekä riittävien ohjeiden laatimista.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 340 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

20. Työttömyysturva

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Työttömyysturvalain muuttamista koskevan esityksen eduskuntakäsittelyssä lakiin lisättiin säännös, joka parantaa yrityksessä työllistyneen perheenjäsenen työttömyysturvaa (HE 179/2009 vp — StVM 50/2009 vp). Muutoksen kustannusvaikutus on 1 000 000 euroa, josta 300 000 euroa kohdistuu momentille 33.20.51 ja 700 000 euroa momentille 33.20.52.

Momentille lisätään 300 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 150 705 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 241/2009 vp)

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Momentin 33.20.51 kohdalla todettuun viitaten momentille lisätään 700 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 939 700 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

50. Veteraanien tukeminen

Sotainvalidien ja veteraanien erityisetuksiin esitetään 371 miljoonaa euroa, mikä on noin 35 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Vaikka kokonaismääräraha alenee, veteraania kohti tarkoitukseen varattu määräraha nousee lähes tuhannella eurolla.

Rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahojen tarve alenee kuluvaan vuoden noin 38 miljoonasta eurosta noin 34,1 miljoonaan euroon. Veteraanien määrän perusteella määräraha olisi laskenut runsaaseen 32 miljoonaan euroon, mutta hallitus esittää kuntoutusmäärärahaan 1,8 miljoonan euron lisäystä.

Valiokunta toteaa, että rintamaveteraanikuntoutuksen tavoitteena on, että veteraanit saavat kuntoutusta säännöllisesti vuosittain. Jotta kuntoutus tukisi parhaalla mahdollisella tavalla rintamaveteraanien toimintakyvyn edistämistä ja säilyttämistä, kuntoutuksen tulee olla kiinteä osa veteraanin muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Onkin tärkeää, että palvelutarpeen arvio toteutetaan yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Määrärahojen riittävyyden varmistamiseksi on myös välttämätöntä, että kunnat noudattavat annettuja ohjeita, jolloin kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus päästä vuosittaiseen kuntoutukseen.

60. (33.60, osa) Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Vuoden 2010 alusta kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuudet siirretään valtiovarainministeriön pääluokkaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen momentille 28.90.30. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta sosiaali- ja terveydenhuollon osuus on noin 5,68 miljardia euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin osoitettu noin 21 miljoonan euron korotus kohdistetaan mm. vammaislaainsäädännön toimeenpanoon, opiskelijaterveydenhuollon ja neuvolapalvelu-

jen parantamiseen sekä perusterveydenhuollon ja ikäihmisten palvelujen kehittämiseen.

Kuntatalouden heikentyessä kuntien mahdollisuudet sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen ovat vaarassa heikentyä. Etenkin ikääntyvän väestön määrän kasvu asettaa suuria haasteita palvelujärjestelmälle. Lisäksi myös mm. perusterveydenhuoltoon, lastensuojeluun, päihdehuoltoon ja mielenterveystyöhön kohdistuvat palvelutarpeet ovat kasvaneet. Kunnat joutuvatkin parantamaan toiminnan tehokkuutta uudistamalla palvelurakenteitaan ja sopeuttamaan toimintaansa heikentyneeseen taloudelliseen tilanteeseen.

Edellisen laman jälkeen suuri määrä lapsiperheitä ja muita kotitalouksia jäi suhteellista köyhyyttä kuvaavan rajan alapuolelle, ja etenkin lapsiperheiden suhteellinen köyhyys on kasvanut aina viime vuosiin asti. Edellisen taantumien aikana vähennettiin myös useita sosiaali- ja terveydenhuollon ennaltaehkäiseviä palveluja, mikä on myöhemmin vuosina ollut osaltaan kasvattamassa kalliiden erityispalveluiden tarvetta.

Valiokunta korostaa, että talouden kireästä tilanteesta huolimatta on tärkeää huolehtia riittävästä perusturvasta sekä toimista, joilla torjutaan köyhyyttä ja syrjäytymistä. Etenkin nuorten syrjäytymisestä aiheutuu yhteiskunnalle mitattavia kustannuksia, ja se heikentää osaltaan myös työllisyyttä ja talouden kasvua.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että ennaltaehkäisevästä ja ns. matalan kynnyksen toiminnasta huolehditaan, sillä ennaltaehkäisevällä toiminnalla saadaan niin inhimilliseltä kannalta kuin myös taloudellisesti parhaimmat tulokset. Tarve varhaisen tuen ja puuttumisen lisäämiseen korostaa myös kansalaisjärjestöjen tärkeää roolia hyvinvoinnin edistämässä.

Päihdehuolto. Päihdehaitat ovat alkoholinkulutuksen kasvun myötä lisääntyneet ja vaikeutuneet. Alkoholien aiheuttamien sairauksien ja kuolemantapausten määrät ovat kasvaneet, ja alkoholi on jo työikäisten yleisin kuolinsyy. Myös mielenterveys- ja päihdeongelmien esiintyminen samanaikaisesti on lisääntynyt. Vanhempien päihdeongelmat näkyvät mm. perheväki-

valtana sekä huostaanottoina, jotka kuormittavat lastensuojelua.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan eniten puutteita on katkaisuhoidon ja avopalveluiden saatavuudessa. Kuntasektorilla päihdehuollon määrärahoja on kuitenkin jo yleisesti supistettu. Vähenevät resurssit ovat johtamassa myös järjestöiltä hankittavien palveluiden vähentämiseen ja siten monipuolisen osaamisen vähentämiseen.

Valiokunta korostaa avohuollon kehittämistä sekä varhaisessa vaiheessa tarjottavaa hoitoa, jolloin voidaan välttyä sairauksien pahenemiselta ja pitkittymiseltä. Päihdekuntoutuksen edistäminen edellyttää myös moniammatillisen yhteistyön vahvistamista julkisen sektorin sekä kansalaisjärjestöjen kanssa.

Päihdeäitien Pidä kiinni -hoitojärjestelmän osalta valiokunta viittaa momentin 33.03.63 kohdalla todettuun.

Valiokunta on huolissaan myös A-klinikkasäätiön ylläpitämän Järvenpään sosiaalisairaalan toimintamahdollisuuksista.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Järvenpään sosiaalisairaalan rahoituspohja on kuntien talouden heikentyessä huonontunut nopeasti. Sosiaalisairaala on Suomen ainoa päihdesairaala, joka tarjoaa laadukkaita hoitoja päihde- ja huumeongelmiin ja joka tekee niihin liittyvää tutkimus- ja kehittämistyötä. Kuntien maksusitoumusten vähentyessä on vaarana, että sairaala joutuu rahoituspohjan kaventuessa supistamaan palvelutuotantoaan ja irtisanomaan työntekijöitään. Toiminnan vähentäminen johtaisi ensi vaiheessa sairaalan perheosaston sulkemiseen.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että Järvenpään sosiaalisairaalan toimintamahdollisuudet ja rahoituspohja turvataan, sillä sairaalassa on paljon sellaista erityisosaamista, jota alan muut toimijat eivät pysty tarjoamaan. Valiokunnan mielestä on selvitettävä mahdollisuudet osoittaa sosiaalisairaalle valtakunnallinen erityistehtävä, joka olisi osa sosiaali- ja terveydenhuollon erityisvastuualueiden valtakunnallisesti keskitettäviä tehtäviä ja joka rahoitettaisiin erityisrahoituksella.

Lastensuojelu. Lastensuojelun asiakkaiden kokonaismäärä on kymmenen viime vuoden aikana kaksinkertaistunut. Avohuollon asiakkaana lastensuojelussa olleiden lasten ja nuorten määrä on yli 60 000, ja sijaishuollon asiakkaana on yli 16 000 lasta. Lastensuojeluun myös tulee vuosittain enemmän asiakkaita kuin sieltä poistuu.

Lastensuojelun resurssit eivät anna vielä mahdollisuutta huolehtia kaikista uuden lastensuojelulain asettamista velvoitteista. Etenkään ammattitaitoisia sosiaalityöntekijöitä ei ole riittävästi, mikä vaikeuttaa mm. laissa asetettujen määräaikojen noudattamista. Lastensuojelun asiakkaina olevien perheiden ongelmat ovat myös yhä vaativampia, mikä lisää lastensuojeluviranomaisten työtä.

Valiokunta korostaa varhaisen puuttumisen, ennaltaehkäisyn sekä avohuollon vahvistamista, mitkä ovat uuden lastensuojelulain keskeisiä tavoitteita. Laitossijoitusten tilalle tarvitaan myös lisää perhehoitopaikkoja, mikä vähentäisi kuntien kustannuksia ja antaisi lapselle mahdollisuuden asua kodinomaisissa olosuhteissa. Valiokunta korostaa myös toimia, joilla kehitetään lapsiperheiden kokonaisvaltaista ja sektorirajat ylittävää kotipalvelua.

Mielenterveystyö. Mielenterveyshäiriöiden kansanterveydellinen merkitys on kasvanut, sillä vaikka itse häiriöt eivät ole yleistyneet, on niihin liittyvä työkyvyttömyys lisääntynyt voimakkaasti. Uusista työkyvyttömyyseläkkeistä joka kolmas myönnetään psyykkisin perustein. Hoitoon ja sosiaalivakuutukseen liittyvät kustannukset ovat mittavia, minkä lisäksi esimerkiksi menetetystä työpanoksesta ja tuottavuuden laskusta johtuvat menot ovat erittäin suuria. Avohoidon kehittäminen on myös jäänyt toissijaiseksi, sillä suuri osa hoidon kustannuksista kohdistuu laitoshoitoon.

Valiokunta pitää tärkeänä, että mielenterveystyöhön liittyvää osaamista vahvistetaan perusterveydenhuollossa ja että mielenterveyttä edistävään ja ongelmia ehkäisevään työhön panostetaan aiempaa enemmän. Myös mielenterveystyöhön liittyvää moniammatillisuutta on li-

sättävä ja palveluiden alueellista tasapuolisuutta parannettava.

Mielenterveysongelmien ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyn kannalta on tärkeää huolehtia paitsi lasten myös nuorten mielenterveysongelmien varhaisesta tunnistamisesta. Valtaosa aikuisten mielenterveyden häiriöistä alkaa nuoruusiässä, jolloin niiden oikea-aikaisella tunnistamisella ja hoidolla voidaan ehkäistä aikuisuuden mielenterveyshäiriöitä ja vähentää niihin liittyvää työkyvyttömyyttä.

Valiokunta lisää nuorten mielenterveyspalveluiden parantamiseen 300 000 euroa. Määräraha osoitetaan momentille 33.60.31 ja se ohjataan Kaste-ohjelman kautta toteutettaviin nuorten mielenterveyspalveluita edistäviin hankkeisiin.

Omaishoito. Valiokunta pitää myös tärkeänä toimenpiteitä, joilla voidaan parantaa omaishoidon suosiota ja omaishoitajien asemaa. Keskeisiä epäkohtia ovat mm. omaishoidon tuen saantikriteerien epäyhtenäisyys sekä omaishoitajien vapaapäiväjärjestelyihin liittyvät ongelmat. Myös mielenterveyskuntoutujien omaisten mahdollisuudet tuen saamiseen ovat usein muita heikkommat, koska psyykkisiä tekijöitä ei oteta riittävästi huomioon etenkin tilanteissa, jossa käytetään fyysistä toimintakykyä kuvaavia mittareita.

Omaishoidon tuen uudistamista käsitellään SATA-komiteassa, jonka on määrä tehdä ehdotukset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen valmistelu käynnistetään mahdollisimman pian SATA-komitean ehdotusten valmistuttua.

Vanhustyö. Vanhusväestön tarvitsemien palvelujen saatavuus ja voimavarat vaihtelevat maan eri puolilla, ja hoidon ja hoivan laadussa on eroja myös hoitoyksiköittäin. Osassa Suomen kunnista noudatetaan vuonna 2008 annettuja ikäihmistien palveluiden laatusuosituksia (STM 2008:3) kohtuullisen hyvin, mutta osassa puutteet ovat ilmeisiä. Hallitus onkin valmistelemassa lainsäädäntöä, joka turvaisi palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden maan eri puolilla.

Valiokunta painottaa toimia, jotka edistävät vanhusten toimintakyvyn säilymistä ja parantavat mahdollisuuksia omatoimisuuteen ja kotona asumiseen. Laituskustannuksia voidaan vähentää myös vanhusten perhehoidolla, joka sopii hyvin esim. dementoivia sairauksia sairastaville tai turvattomuutta tai yksinäisyyttä kokeville ikäihmisille. Vanhusten perhehoidon edistämiseksi valiokunta on lisännyt 100 000 euroa momentille 33.03.63.

Valiokunta korostaa myös uuden teknologian kehittämistä ja sen hyödyntämistä osana vanhus-tenhuollon palvelujen kehittämistä.

Lasten ja nuorten syöpähoitojen myöhäisvaikutukset. Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös lasten ja nuorten syöpähoitojen vaikutuksiin ja niiden seurantaan. Lasten ja nuorten syöpähoitot ovat kehittyneet voimakkaasti, ja jo valtaosa syöpään sairastuvista lapsista ja nuorista paranee. Saadun selvityksen mukaan lähes puolelle syövän sairastaneista lapsista ja nuorista jää kuitenkin joko sairauteen tai sen hoitoon liittyvä terveyshaitta. Lisäksi toisen syövän vaara on yli 10-kertainen muuhun väestöön verrattuna. Hoidosta ja sairaudesta johtuvia, usein vasta pitkän ajan kuluttua ilmeneviä haittavaikutuksia ei kuitenkaan välttämättä tunnusteta, sillä syöpää sairastaneiden nuorten terveyttä ei seurata systemaattisesti.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä laatii kuluvan vuoden loppuun mennessä ehdotukset, joiden tarkoitus on parantaa syöpäsairauksien hoitojärjestelmää. Valiokunta pitää tärkeänä, että samalla selvitetään mahdollisuudet syövästä aiheutuneiden haittojen seurantajärjestelmän kehittämiseen.

31. *Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta viittaa edellä luku- ja alueluissa esitettyyn ja lisää momentille 300 000 euroa nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen. Määrärahalisäys ohjataan Kaste-ohjelman puitteissa toteutettaviin hankkeisiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 27 300 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

70. Terveiden ja toimintakyvyn edistäminen

50. *Terveiden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Terveiden edistämisen momentille ehdotetaan 4,1 miljoonan euron määrärahaa, mikä on 5,2 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Määrärahan mitoituksessa on otettu vähennyksenä huomioon 2 miljoonan euron siirto Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenomomentille (33.03.04). Lisäksi määrärahasta kohdennetaan uudelleen 3,2 miljoonaa euroa siirtämällä terveyden edistämistä koskevien hankkeiden rahoittamisvastuuta Raha-automaattiyhdistyksen rahoitettavaksi.

Talousarvioesityksen perustelujen mukaan käynnissä olevien hankkeiden jatkuvuus on tarkoitus turvata. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on laatinut ehdotuksen terveyden edistämisen määrärahan käyttösuunnitelmaksi. Ehdotukseen sisältyy yhteensä 50 hanketta, joista 31 on sellaisia, joita on rahoitettu jo vuonna 2009. Uusia hankkeita on 19. Yhdenkään käynnissä olevan hankkeen rahoitusta ei ehdoteta lopetettavaksi.

Myös Raha-automaattiyhdistys on lähtenyt siitä, että kaikki sellaiset hankkeet rahoitetaan, joita on rahoitettu vuonna 2009 terveyden edistämisen määrärahalla. Lisäksi voidaan rahoittaa 4–5 uutta hanketta.

Määrärahamuutoksista huolimatta terveyden edistämisen hankkeisiin on käytettävissä vastaava määrä rahaa kuin vuonna 2009. Muutos merkitsee kuitenkin järjestöille suunnattujen avustusten vähenemistä 3,2 miljoonalla eurolla. Tämä on järjestötoiminnan kannalta valitettavaa, sillä Raha-automaattiyhdistyksen avustukset ovat muutoinkin vähenemässä.

Valiokunta pitää terveyden edistämisen keskeisenä epäkohtana sitä, että siihen suunnattu rahoitus on kaiken kaikkiaan erittäin vähäistä. Niukan resursoinnin vuoksi rahoittamatta jää paljon sellaisia kehittämishankkeita, jotka vas-

taisivat hyvin ajankohtaisiin terveyden edistämisen haasteisiin. Määräraha on myös erittäin pieni niihin tavoitteisiin nähden, joita terveyden edistämiseksi on asetettu.

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio-määräraha)

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on nousut esille huoli järjestöjen toimintamahdollisuuksista Raha-automaattiyhdistyksen tuoton alentuessa. Talousarvioesityksen mukaan järjestöille osoitetaan noin 278 miljoonaa euroa, mikä on 15 miljoonaa euroa vähemmän kuin vielä alkusyksystä arvioitiin.

Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa alettiin 1990-luvulla käyttää osittain myös sellaisiin tehtäviin, jotka kuuluvat lähtökohtaisesti valtion budjettivaroista rahoitettavaksi, kuten esimerkiksi veteraanien ja sotainvalidien kuntoutukseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan avustuksiin käytettävissä olevasta määrärahasta osoitetaan tällä hetkellä noin 30 prosenttia muuhun kuin arpajaislain mukaiseen yleishyödylliseen kansalaistoimintaan.

Kuten edellä momentin 33.70.50 kohdalla on todettu, Raha-automaattiyhdistyksen varoista on ensi vuonna tarkoitus käyttää lisäksi 3,2 miljoonaa euroa sellaisiin terveyttä edistäviin hankkeisiin, jotka on aiemmin rahoitettu budjettivaroista. Järjestöjen avustuksiin voidaan näin ollen

osoittaa lähes 25 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen vähemmän.

Valiokunta pitää tätä valitettavana, sillä julkisen palvelujärjestelmän rahoituksen kireydestä johtuen järjestötyölle olisi päinvastoin vielä aiempaa suurempaa kysyntää. Avustusten vähentyessä valiokunta on huolissaan toiminnan jatkuvuudesta etenkin sellaisilla rajapinnoilla, joissa järjestöjen toiminta uhkaa supistua, mutta joista julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto ei ole aiemmin huolehtinut. Talouden taantuman vuoksi kunnilla on heikot mahdollisuudet kanavoida rahoitusta tehtäviin, joita ne eivät ole aiemminkaan hoitaneet.

Valiokunta korostaa, että avustuspäämäärärahojen supistukset tulee tehdä niin, etteivät olemassa olevat toiminnot ja käynnissä olevat hankkeet vaarannu. On myös tärkeää, että leikkausten työllisyysvaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että avustusten myöntämisen periaatteita ja kriteereitä kehitetään niin, että ne parhaalla mahdollisella tavalla vastaavat nykypäivän toimintaympäristön haasteisiin. Keskeistä on myös turvata Raha-automaattiyhdistyksen tuleva toiminta ja huolehtia siitä, että Raha-automaattiyhdistyksellä on jatkossa mahdollisuudet myös kokonaan uusien hankkeiden avustamiseen.

Veteraanikuntoutuksen määrärahatarve vähenee lähivuosina. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa Raha-automaattiyhdistyksen tuotto palautetaan vähitellen sosiaali- ja terveysjärjestöille väestön terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

Hallitusohjelmassa on merkittävä painotus ympäristöasioissa, kuten ilmastomuutos, energian säästö, vesien tilan parantaminen, Itämeren tila ja kestävä aluerakenne. Ympäristöhallinnon hoidettavaksi tulevien asioiden määrä on ollut jatkuvassa kasvussa.

Hallinnonalan supistuva rahoitus on epäsuhteessa laajeneviin velvoitteisiin nähden, erityisesti toiminnallisen rahoituksen vähäisyys aiheuttaa hankaluuksia. Vaikuttavien ja kustannustehokkaiden toimenpiteiden valinnassa on keskeinen merkitys mahdollisuudella teettää taustaselvityksiä ja tutkimuksia. Määrärahojen väheneminen yhdessä tuottavuusohjelman edellytysten ja aluehallintouudistuksen kanssa asettaa hallinnonalan vaikeaan tilanteeseen. Ympäristölupavirastot ja alueellisten ympäristökeskusten ympäristölupatehtävät siirtyvät vuoden 2010 alussa osaksi perustettavia aluehallintovirastoja ja muu osa alueellisista ympäristökeskuksista osaksi perustettavia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Valiokunta korostaa, että aluehallintouudistuksen toimeenpanossa tulee turvata ympäristöhallinnon palvelukyky ja laatu, sekä muistuttaa siitä, että ympäristöministeriön hallinnonalan asioiden sisältöohjaus tulee edelleen ympäristöministeriöstä.

65. *Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 2 miljoonan euron määrärahaa. Esitys ei sisällä eduskunnan vuodelle 2009 lisäämää 50 000 euron määrärahaa, joka tehtiin siitä syystä, ettei momentin käyttöperusteiden laajennus tietyn tyyppisiin virkistysaluehankintoihin pienentäisi järjestöille osoitettavaa tukea.

Valiokunta toteaa edelleen (kuten VaVM 33/2008 vp), ettei vuoden 2009 budjettiin tehty momentin käyttötarkoituksen laajennus saa vähentää järjestöjen avustuksia. Momentin keskeinen tavoite on tukea valtakunnallisia luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöjä sekä edistää saariston ympäristön hoitoa ja jätehuoltoa. Valtakunnallisilla järjestöillä on merkittävä yhteiskunnallinen rooli, ja niiden avustustaso tulee turvata.

Valiokunta lisää edellä olevan perusteella momentille 50 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 050 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 138/2009 vp)

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

52. *Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Metsähallituksen hoidossa on 35 kansallispuistoamme, muut valtion mailla sijaitsevat suojeluyms. erityiskohteet sekä erämaa-alueet (yhteensä 4,6 miljoonaa hehtaaria). Metsähallitus hoitaa myös yksityisiä suojelualueita ja mm. koordinoi Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen hoitoa sekä vastaa valtion yleisten vesi-alueiden (noin 2,4 miljoonaa hehtaaria) hoidosta.

Kansallispuistot ja luonnonsuojelualueet muodostavat alueellisen suojeluverkoston rungon, jonka avulla säilytetään kansallisesti ja kansainvälisesti arvokkaimmat kohteet. Samanaikaisesti ne ovat yleisölle avoimia luonnonnähtävyyksiä ja matkailun merkittävä vetovoimatekijä. Ihmisten liikkumista ja hyvinvointia edistävien palveluiden tuleekin olla helposti saavutettavissa ja kaikkien käytettävissä.

Kansallispuistojen käyntimäärät ovat viime aikoina kasvaneet keskimäärin 3 prosenttia vuodessa. Lisääntyvä käyttö nostaa ylläpitokustannuksia ja asettaa haasteita alueiden kestäväälle käytölle. Samalla on kuitenkin huomioitava, että kansallispuistojemme matkailijat jättävät paikallistalouteen noin 70 miljoonaa euroa vuodessa ja sen työllisyysvaikutuksen arvioidaan olevan 893 henkilötyövuotta (Metsähallituksen ja Metsätutkimuslaitoksen selvitys, 2009). Suosituimmissa kansallispuistoissa kävijöiden rahankäyttö voi tuoda lähialueille jopa 20 euroa jokaista puiston palvelurakenteisiin sijoitettua euroa kohti.

Merenkurkun saaristo liitettiin vuonna 2006 Unescon maailmanperintöluetteloon. Toiminnan käynnistämiseen on saatu määrärahoja yhteensä 810 000 euroa, jotka ovat käytettävissä vuoden 2009 loppuun. Maailmanperintöalueen jatkorahoitus on kuitenkin auki. Valiokunta pitää tärkeänä, että alueen kehittämistä ja ylläpitämistä voidaan jatkaa hallinto- ja kehityssuunnitelman mukaisesti.

Valiokunta toteaa, että valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen Selkämeren kansallispuiston perustamisesta ja tarkoitukseen myönnettävästä 500 000 euron määrärahasta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrärahaesitys on tarkoitus tehdä yhtäaikaisesti valmistelussa olevien säädösmuutosten kanssa.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota Metsähallituksen 15,1 miljoonan euron tasesiirtoon julkisten hallintotehtävien omaisuudesta peruspääomaan. Käytännössä tämä tarkoittaa 110 000 hehtaarin siirtoa luontopalveluista liiketoiminnan tuulivoima-aluekäyttöön. Valiokunta toteaa, että tuulivoiman käyttöalueiden tarkennuttua tulee tarkoitukseen mahdollisesti käyttämättä jääneet alueet palauttaa julkisten hallintotehtävien omaisuuteen, ja lisäksi valiokunta korostaa, ettei alueiden käyttötarkoitusta ole myöskään syytä laajentaa.

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa Merenkurkun saariston maailmanperintöalueen hallintoon, opastukseen ja hoitoon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 26 291 000 euroa.

(2.—5. kappale kuten HE 138/2009 vp)

63. *Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot* (siirtomääräraha 3 v)

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus (METSO) -ohjelman mukaisten metsäalueiden hankintaan ja korvauksiin esitetään käytettäväksi 22,5 miljoonaa euroa. Se on lähes kolme kertaa enemmän kuin vuonna 2009, mutta 5 miljoonaa euroa periaatepäätöksessä (Valtioneuvoston periaatepäätös METSO-toimintaohjelmasta 2008—2016) linjattua vähemmän. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan puun hinnan aleneminen mahdollistaa kuitenkin periaatepäätöksessä asetettujen tavoitteiden saavuttamisen ja 5 000 hehtaarin suuruisen alueen liittämisen suojelun piiriin. Vuonna 2009 vastaava luku oli 1 500 hehtaaria. Lisäksi METSO-ohjelmaan esitetään lähes 5 miljoonaa euroa käytettäväksi metsäisten alueiden ennallistamiseen ja yksityisten suojelualueiden hoitoon sekä noin 10 miljoonaa euroa maa- ja metsätalousministeriön pääluokassa talousmetsien luonnonhoidon kehittämiseen.

Valiokunta pitää myönteisenä, että yleisistä taloudellisista tilanteesta huolimatta METSO-ohjelman rahoitusta on voitu huomattavasti lisätä ja valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaiset tavoitteet voidaan saavuttaa vuonna 2010. Alkuperäisen METSO-ohjelman tavoitteet luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämisestä jäävät kuitenkin saavuttamatta, ja valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa seurataan myös niiden toteutumista.

64. *EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha vastaa EU:lta tulona saatavaa osuutta rahoituskauden 2007—2013 LIFE+-ohjelmasta osarahoitettaviin hankkeisiin. LIFE+ rahoittaa luonnonsuojelu- ja ympäristöhankkeita yhteisön ympäristöpolitiikan ja -lainsäädännön toteuttamiseksi. Hankkeiden avulla voidaan tehdä mm. erilaisia luonnonhoitotöitä, kuten kansainvälisestikin arvostettujen lintuvesiemme kunnostustöitä. Kansallisen rahoituksen osuus on hankkeissa keskimäärin 50 prosenttia.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kansallisen rahoituksen niukkuus ja sen lähteiden hajanaisuus ovat vähentäneet hakemusten määrää, mikä puolestaan johtaa siihen, ettei Suomi pysty jatkossa täysimääräisesti hyödyntämään lähes 9 miljoonan euron jäsenosuuttaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että EU-rahoitus hyödynnetään täysimääräisesti, ja sen varmistamiseksi ympäristöministeriön tulee huolehtia kansallisen rahoitusosuuden turvaamisesta, esimerkiksi osoittamalla kansalliset määrärahat tarkoitukseen varatulle momentille, kuten tehdään rakennerahastojen kohdalla.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötoihin esitetään 12,5 miljoonan euron määrärahaa. Vuonna 2009 määräraha on lähes 19 miljoonaa euroa. Valiokunta on jo useana vuotena joutunut lisäämään momentin määrärahoja tarpeen ollessa huomattavasti kehyspäätöstä suurempi.

Kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät tulee saattaa talousjätevesiasetuksen vaatimuksen mukaisiksi tai liittää vesihuoltoverkkoon vuoden 2013 loppuun mennessä. Tämä aiheuttaa erityisen tarpeen siirtoviemäreiden rakentamiselle (vrt. VaVM 25/2007 vp, VaVM 33/2008 vp). Ympäristökeskusten esitysten ja maakuntaohjelmien toteuttamissuunnitelmien mukaan vuosina 2010—2013 tulisi käynnistää vielä ainakin 40 uutta siirtoviemärihanketta. Esitetyllä määrärahalla niitä voidaan kuitenkin aloittaa vain kaksi.

Valiokunta toteaa, että yhteinen viemäröinti ja jätevesien johtaminen kunnallisille jätevesipuhdistamoille on teknisesti, taloudellisesti ja erityisesti ympäristön kannalta paras ratkaisu, jolla vältetään puhdistustulokseltaan epävarmimpien kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien rakentaminen.

Valiokunta toteaa myös, että haja-asutuksen jätevesihuollon uudistuksen toimeenpano on lähtenyt liian hitaasti liikkeelle. Käytössä olevat ohjaukset ovat riittämättömiä, ja valiokunta odottaa, että ympäristöministeriön asettama selvitysmies yhdessä hajajätevesityöryhmän kanssa esittää tarvittavat toimet tilanteen korjaamiseksi. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota sa-

maan asiakokonaisuuteen myös maa- ja metsätalousministeriön pääluokan käsittelyn yhteydessä (mom. 30.50.31).

Momentin määrärahan osalta on lisäksi huomioitava, että sillä tulee pystyä rahoittamaan mm. saastuneiden alueiden kunnostuksia pohjaveden pilaantumisten ehkäisemiseksi.

Valiokunta pitää esitettyä määrärahaa tarpeisiin nähden liian pienenä ja lisää momentille 3 000 000 euroa korostaen samalla ympäristötöiden työllistävää vaikutusta. Lisämäärärahan johdosta vuoden 2010 sitoumuksista aiheutuvat menot vuosina 2010—2012 nousevat 3 000 000 eurosta 6 000 000 euroon.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 15 500 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Valtuus. *Uusia hankkeita saa tehdä siten, että niistä vuoden 2010 jälkeen aiheutuva määrärahan tarve on enintään 6 000 000 euroa. (Uusi)*

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Valtion elvytys- ja tukitoimia rakentamiselle voidaan pitää kokonaisuutena tarkastellen onnistuneina. Valtion tukemaa uudistuotantoa lähtee liikkeelle vuoden 2009 loppuun mennessä yli kolminkertainen määrä vuoteen 2008 verrattuna. Myös asuntojen korjausrakentaminen on selvästi lisääntymässä, ja samalla rakentamisen resursseja on siirtynyt uudisrakentamisesta korjausrakentamiseen. Vapaaarahoitteinen asuntuotanto on sitä vastoin ollut lähes pysähdyksissä rahoituskriisin ja taloudellisen taantuman myötä. Elvytystoimilla on siten kyetty myös ennaltaehkäisemään rakennusalan työttömyyden lisääntymistä. Vaikka merkkejä rahoitusmarkkinoiden palautumisesta on jo olemassa, valiokunta pitää esitettyjä valtion tukitoimia perusteltuina edelleen vuonna 2010.

Rahoituksen saatavuus korkotukituotantoon oli vaikeimmillaan vuoden 2008 syksyllä. Rahoitus on edelleen ongelmallinen, mutta tilanne on jonkin verran helpottunut. Lainojen marginaalien nousu näyttäisi tasoittuneen, ja marginaalit ovat jopa hieman laskeneet. Laina-ajat

ovat lyhentyneet, mutta pitkiä lainojakin on jälleen tarjolla. Rahoituksen saatavuudessa on kuitenkin suuria eroja yrityksestä, hankkeesta ja rahoittajatahosta riippuen.

Korkotukilainojen hyväksymisvaltuus, 1,67 miljardia euroa, on pidetty vuoden 2009 tasolla vuonna 2010. Valtuus mahdollistaa arviolta 12 000 asunnon rakentamisen, joista noin 4 000 asuntoa olisi ns. välimallin mukaista tuotantoa. Määräaikaisiin käynnistysavustuksiin on varattu 69 miljoonan euron valtuus. Sen suuruus on valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen aiesopimukseen sitoutuneissa kunnissa 15 000 euroa/asunto ja muissa kunnissa 10 000 euroa/asunto.

Asunto- ja vuokratyöyhtiöiden korjauksiin tarkoitettuja suhdanneluonteisia avustuksia jatketaan nykyisin ehdoin 31.3.2010 saakka. Tämän jälkeen avustusta myönnetään ainoastaan energiatehokkuutta parantaviin korjauksiin tai siirtymiseen uusiutuviin energialähteisiin. Uudisrakentamisen energiatehokkuutta parantavat uudet rakentamismääräykset tulevat voimaan 1.1.2010. Ne tiukentavat noin 30 prosenttia nykyistä määräästasoa. Asuntokanta uudistuu kuitenkin vain noin yhden prosentin vuosivauhtia, joten päästöjen vähentämisen kannalta on myös erittäin oleellista, miten energiatehokkuusvaatimukset kohdistetaan olemassa olevaan rakennuskantaan.

Valiokunta toteaa, että energia- ja ilmastostrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sekä uudis- että korjausrakentamisen energiatehokkuuden parantamista. Tällöin myös myönnettäviltä avustuksilta on jatkossa perusteltua vaatia energiatehokkuuden parantamista. Lisäksi on tärkeää, että vuoden 2010 alussa voimaan tulevien rakennusmääräysten vaikuttavuutta ja toimivuutta seurataan, ettei synny uusia rakennuskantaa ja siten kansantaloutta rasittavia ongelmia. Säästöjen ja määräraysten muuttuessa tulee huolehtia myös energiaa säästäviin ratkaisuihin liittyvästä neuvonnasta ja tiedotuksesta.

Valtion tukitoimia suunniteltaessa tulee ottaa huomioon pitkäjänteinen vuokra-asuntojen ylläpito ja näihin liittyvä korjaustoiminta. Jo raken-

nusvaiheessa tulee varmistaa riittävä laadunvalvonta mm. kosteus- ja homeongelmien estämiseksi. Valtiovarainvaliokunta kiinnittää ympäristövaliokunnan (YmVL 30/2009 vp) tavoin huomiota siihen, että kosteus- ja homeongelmien aiheuttama korjausvelka on valtava ja suunnitelma valtion omien rakennusten korjaustoimille tulisi saada nopeasti aikaan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen kysyntä kasvakeskuksissa on lisääntynyt voimakkaasti. Samalla vuokrataso on noussut ja asumiskustannusten suhteellinen osuus nettotuloista on kasvanut. Myös vuokrasaatavien määrä on monissa kunnissa kasvanut.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että valtion tukeman asuntotuotannon vuokrataso pystytään pitämään vuokralaisten maksukykyyn mukaisena sekä uusissa että vanhoissa vuokra-asuntokohteissa, ja pitää tärkeänä kuntien nopeita tukitoimenpiteitä vuokrasaatavien osalta häättöjen välttämiseksi. Uusia keinoja vuokratason kohtuullisena pitämiseen tulee etsiä aktiivisesti sekä pääoma- että käyttökustannuksia tarkastelemalla ja mm. normitalkoissa esiin tulleiden asioiden korjaamisella. Asiantuntijakuulemisessa esiin nousi jälleen kerran (vrt. VaVM 33/2008 vp) myös asuntorahoituksen ehtojen parantaminen esimerkiksi omavastuukorkoa alentamalla.

Vapaaarahoitteista vuokra-asuntotuotantoa tuetaan ns. välimallin avulla, joka on jo tuonut ja tuo vuosina 2009–2010 huomattavan lisäyksen valtion tukemaan asuntotuotantoon. Tätä voidaan pitää lähtökohtaisesti hyvänä, koska se tasapainottaa asuntojen kysyntää ja tarjontaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan välimallin mukaisessa asuntotuotannossa mm. vuokrataso muodostuu kuitenkin korkeammaksi kuin perinteisessä korkotukituotannossa ja lisäksi sen kerrotaan jossain määrin vähentäneen varsinaista ARA-tuotantoa, joka tähtää asuntojen säilymiseen pitkäaikaisessa vuokrakäytössä. Välimallilla tuotetut asunnot on mahdollista muuttaa omistusasunnoiksi jo 5 vuoden kuluttua lainan ensimmäisen erän nostamisen jälkeen, jos korkotukilaina on maksettu takaisin ja valtio on vapautettu kohteeseen liittyvästä takausvastuus-

ta. Valiokunta pitää välimallia hyvänä suhdanneluonteisena toimenpiteenä, jolla on onnistuttu elvyttämään asuntotuotantoa, mutta pitää tarpeellisena arvioida sen jatkoa suhdannetilanteen muuttuessa.

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 49,5 miljoonan euron määrärahaa, josta 46,5 miljoonaa euroa käytetään korjaus- ja terveyshaitta-avustuksiin ja 3 miljoonaa euroa energia-avustuksiin. Määrärahaa esitetään pienennettäväksi 19 miljoonaa euroa vuoteen 2009 verrattuna. Vähennys kohdistuu energia-avustuksiin, joita tuetaan vuonna 2010 suhdanneluonteisten avustusten kautta. Valiokunta pitää tärkeänä huolehtia määrärahan palauttamisesta energia-avustuksiin suhdanneluonteisten avustusten aikanaan päättyessä.

Korjaus- ja terveyshaitta-avustuksilla voidaan vastata ikääntyvän väestön tarpeisiin, ja valiokunta pitää erittäin tarpeellisena, että hissi-avustuksiin varataan riittävästi määrärahoja. Hissit ovat olennainen osa esteettömyyden toteuttamista ja edistävät ikääntyvän väestön kotona asumista.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Erityisryhmien asuminen. Eduskunta nosti vuonna 2009 erityisryhmien investointiavustuksen 110 miljoonaa euroon. Vuodelle 2010 esitetty valtuus on 85 miljoonaa euroa. Avustuksen nostamiseen on kuitenkin paineita erityisesti dementoituneiden vanhusten, kehitysvammaisten, pitkäaikaisasunnottomien ja opiskelijoiden asumishankkeissa.

Dementoituneille vanhuksille on jo nyt monissa kunnissa liian vähän asuntokohteita, ja jatkossa tarve kasvaa vielä lisää. Keskivaikeaa ja vaikeaa dementiaa sairastavat ihmiset eivät tule toimeen tavallisissa asunnoissa ilman jatkuvaa apua.

Kehitys- ja vaikeavammaisten asumista pohjittanut työryhmä on linjannut raportissaan, että vuoden 2015 loppuun mennessä kehitysvam-

maisten pitkäaikaisten laitospaikkojen määrä on laskettava 500 paikkaan nykyisestä 2 000 paikasta. Samanaikaisesti on vastattava myös lapsuudenkodista muuttavien kehitysvammaisten asunnontarpeeseen. Työryhmä on katsonut, että tämä edellyttää vähintään 3 600 uutta asuntoa vuosina 2010–2015. Raha-automaattiyhdistys on sitoutunut 130 asunnon vuosittaiseen rahoittamiseen, jolloin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen rahoittamisvastuulle jää noin 470 asuntoa vuodessa.

Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishojelman tavoitteena on pitkäaikaisesti asunnottomien ihmisten määrän puolittaminen vuoden 2011 loppuun mennessä verrattuna vuoden 2008 tilanteeseen. Tämä edellyttää noin 2 000 uutta asutopaikkaa. Taloustilanteen seurauksena asunnottomien määrä on kuitenkin lähtenyt kasvuun. Tällä hetkellä näyttää siltä, että vaikka ohjelman asutopaikkatavoitteet saavutetaan, pitkäaikaisasunnottomien määrä ei vähene ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Valiokunta pitää tärkeänä erityisryhmien asuminen tarpeisiin vastaamista ja korottaa 25 000 000 eurolla erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaista avustusvaltuutta.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta. Hallitusohjelman mukaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) toimintaedellytyksiä parannetaan osoittamalla sille asuntorahastosta resursseja asumisen kehittämishankkeisiin. Ympäristöministeriö ohjaa ARAa tutkimus- ja kehittämistoiminnan suuntaamisessa keskuksen toiminnan kannalta keskeisimmille alueille, kuten erityisryhmien asumiseen, ARA-tuotantoon ja asuinalueisiin liittyvään kehittämiseen sekä energiatehokkaaseen asuntojen korjaamiseen.

Valiokunta pitää tarpeellisena asumiseen liittyvää kehittämistoimintaa ja lisää momentin perusteluihin, että vuonna 2010 saa valtion asuntorahaston varoista käyttää enintään 700 000 euroa asumisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamiseen ympäristöministeriön vahvistaman käyttösuunnitelman mukaisesti.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—8. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Avustukset

Vuonna 2010 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 110 000 000 euroa.

(10.—15. kappale kuten HE 138/2009 vp)

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Vuonna 2010 saa valtion asuntorahaston varoista käyttää enintään 700 000 euroa asumisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamiseen ympäristöministeriön vahvistaman käyttösuunnitelman mukaisesti. (Uusi)

(17. kappale kuten 16. kappale HE 138/2009 vp)

TULOARVIOT

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille ehdotetaan lisättäväksi 40 895 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto on 13 114 792 000 euroa. Lisäys johtuu meno-

momenteille ehdotetuista muutoksista, joiden yhteismäärä on 40 895 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille merkitään nettotuloa
13 064 792 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 138/2009 vp)

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan sekä tuloarviot että määrärahat päätyvät 50 474 025 000 euroon.

Valiokunta on lisännyt määrärahoja 40 895 000 euroa, joka on vastaavasti lisätty tuloarvioihin momentille 15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta.

Tuloarvioiden eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	31 239 699 000	31 239 699 000
Os. 12	4 678 934 000	4 678 934 000
Os. 13	1 318 700 000	1 318 700 000
Os. 15	13 195 797 000	13 236 692 000
Yhteensä	50 433 130 000	50 474 025 000

Määrärahojen eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	122 249 000	122 249 000
Pl. 22	15 323 000	15 323 000
Pl. 23	78 296 000	78 296 000
Pl. 24	1 190 110 000	1 190 160 000
Pl. 25	790 030 000	792 410 000
Pl. 26	1 266 425 000	1 269 760 000
Pl. 27	2 707 405 000	2 709 260 000
Pl. 28	14 868 020 000	14 869 020 000
Pl. 29	6 207 626 000	6 217 546 000
Pl. 30	2 828 298 000	2 833 498 000
Pl. 31	2 206 352 000	2 214 952 000
Pl. 32	4 224 111 000	4 227 616 000
Pl. 33	11 526 987 000	11 528 787 000
Pl. 35	325 898 000	329 148 000
Pl. 36	2 076 000 000	2 076 000 000
Yhteensä	50 433 130 000	50 474 025 000

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2010 hyväksytään hallituksen esityksen ja sitä täydentävän esityksen mukaisena edellä todetuin muutoksin,

että talousarvioaloitteet TAA 105, 106, 564, 585 ja 720/2009 vp hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—104, 107—563, 565—584, 586—719, 721—1109/2009 vp hylätään,

että edellä momentin 26.40.01 kohdalla ehdotettu lausuma hyväksytään ja

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2010 alkaen.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk		Pia Viitanen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	vjäs.	Esko Ahonen /kesk
jäs.	Tarja Filatov /sd		Leena Harkimo /kok
	Christina Gestrin /r		Hanna-Leena Hemming /kok
	Pertti Hemmilä /kok		Timo Kalli /kesk
	Bjarne Kallis /kd		Reijo Kallio /sd
	Kyösti Karjula /kesk		Matti Kauppila /vas
	Esko Kiviranta /kesk		Inkeri Kerola /kesk
	Mikko Kuoppa /vas		Katri Komi /kesk
	Reijo Laitinen /sd		Valto Koski /sd
	Mika Lintilä /kesk		Lauri Kähkönen /sd
	Olli Nepponen /kok		Ville Niinistö /vihr
	Tuija Nurmi /kok		Reijo Paajanen /kok
	Kirsi Ojansuu /vihr		Heli Paasio /sd
	Heikki A. Ollila /kok		Aila Paloniemi /kesk
	Markku Rossi /kesk		Antti Rantakangas /kesk
	Matti Saarinen /sd		Eero Reijonen /kesk
	Petri Salo /kok		Kimmo Sasi /kok
	Sari Sarkomaa /kok		Ulla-Maj Wideroos /r
	Minna Sirnö /vas		Tuula Väättäinen /sd

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Mari Nuutila

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila
valiokuntaneuvos Jukka Vanhanen

VASTALAUSE 1 /sd

Yleisperustelut

Sosialidemokraattien käsitys yhteiskunnan kehittämisen suunnasta perustuu ihmisarvon ja vapauden kunnioittamiseen ja toteuttamiseen sekä yhteisvastuuseen ja oikeudenmukaisuuteen. Yhteiskunnan on tasapainotettava vahvojen ja heikkojen asemaa sekä kavennettava hyvinvointieroja. Jokaisesta on pidettävä huolta.

Talouspolitiikan yhtenä keskeisenä tavoitteenä pitää olla korkea työllisyys, matala työttömyys ja työurien pidentäminen sekä aktiivisen työvoimapolitiikan harjoittaminen. Sekä naisten että miesten työhön osallistumista on edistettävä mm. työn ja perhepolitiikan yhteensovituksella.

Järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä koulutuksen alalla kuuluu julkiselle valalle. Palvelut lisäävät hyvinvointia, terveyttä ja osaamista. Palvelut helpottavat työn ja perheen yhteensovittamista, ja ne antavat vapautta toimia työelämässä ja yhteiskunnassa. Sosiaaliturva ja progressiivinen verotus tasoittavat aidosti tulonjakoa. Perustoimeentulon turvan perinteisillä toimeentuloturvan alueilla sekä koulutuksessa ja kuntoutuksessa on oltava kattava. Köyhyyttä ja syrjäytymistä on ehkäistävä ja vähennettävä aktiivisesti ja määrätietoisesti.

Hyvinvointierot ovat kasvaneet. Esimerkiksi vaikka lapsiperheiden keskuudessa hyvin pärjäävien osuus ulkoisilla mittareilla on suuri, erittäin huonosti pärjäävien perheiden osuus kasvaa. Yhä useamman lapsiperheen taloudellinen tilanne on huonontunut mm. työttömyyden seurauksena.

Lasten ja lapsiperheiden palveluihin panostaminen on vaikuttavinta hyvinvointipolitiikkaa. Suomessa käytetään julkisiin hyvinvointipalveluihin, kuten koulutukseen, sosiaalihuoltoon ja terveydenhuoltoon, vähemmän rahaa kuin muissa Pohjoismaissa. Taloustaantumisen varjolla ei saa leikata lasten ja lapsiperheiden palveluita. 1990-luvun laman virheitä palveluiden leikkauksissa ei saa toistaa.

Päihdeongelmaisten ja mielenterveyspotilaiden hoito on suurissa vaikeuksissa — hoitopaikkoja ei riittävässä määrin ole ja entisiä ollaan supistamassa. Omaishoitajien ja -hoidettavien asema on niin ikään jo monin paikoin merkittävästi heikentynyt, erityisen vähäistä on mielenterveyspotilaiden omaishoitajien tuki. Myös ikäntyneiden palveluissa on suuria kuntakohtaisia eroja.

Työn, palveluiden ja oikeudenmukaisuuden vaihtoehto

Esitämme vaihtoehtobudjetissamme teollisuuden toimintaedellytysten vahvistamista sekä työttömien auttamista ja koulutuksen tukemista. Kuntataloutta pitää vahvistaa ja rakentaa sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa hyvinvointiyhteiskuntaa.

Ensi vuoden talousarvion vaihtoehtomme noudattaa aiemmin esittämiämme oppositiopolitiikan linjauksia. Oikeudenmukaisuuden linjaa jatkamme myös veropolitiikan osalta. Ansiotulojen verotusta kevennämme niin, että verotus ei kiristy ja kotitalouksien ostovoima turvataan. Marginaaliveroalennuksia emme tee, ja käytämme näin säästyneet 250 miljoonaa euroa muihin tarpeellisimpiin ja elvytyksen kannalta tehokkaisiin kohteisiin. Vaihtoehtobudjetin rahoittamiseksi kiristämme jäteveroa ja säädämme pakkausveron. Harmaan talouden torjumiseksi otamme käyttöön käännetyin alv-veron. Nostamme pääomatuloveron 30 prosenttiin, laajennamme pörssikaupan myyntivoittoverotusta ja toteutamme Windfall-veron, jotta verotuksessa oikeudenmukaisuus lisääntyy ja veronmaksukyky huomioidaan paremmin sekä turvataan valtion verotulopohjaa.

Olemme kantaneet koko oppositiokauden ajan huolta hallituksen veropoliittisesta linjasta, josta meidän mielestämme puuttuvat kaikki hyvän veropolitiikan ominaisuudet. Veropolitiikan keskeinen tarkoitus on palveluiden ja tulon-

siirtojen kestävä rahoittaminen. Veropohja on pyrittävä pitämään mahdollisimman laajana sekä yhtenäisenä. Verotuksen keskeisimpiä periaatteita ovat oikeudenmukaisuus ja veronmaksukyky. Oikein ajoitetulla ja kohdennetulla verotuksella voidaan vaikuttaa työllisyyteen, tulonjakoon, ympäristöön, terveyteen sekä talouden kilpailukykyyn.

Suomella ei ole varaa massatyöttömyyteen

Meidän linjamme on aito vaihtoehto hallituksen linjalle. Pidämme talouspolitiikan tärkeimpänä tekijänä lyhyellä aikavälillä työllisyyden turvaamista ja työttömyyden kasvun hidastamista. Hallitus on laiminlyönyt työllisyyden hoidon ja toistamassa 1990-luvun laman virheet työllisyydenkin hoidon osalta.

Tällä hetkellä työllisyys ei supistu pelkästään teollisuudessa ja rakentamisessa. Yksityisen kulutuksen lasku heikentää työllisyyttä myös palvelualoilla. Erityisen huolestuttavaa on nuoristyöttömyyden raju kasvu ja rakenteellisen työttömyyden kääntymisen nousuun.

Suhdannepoliittisesti on täysin väärin, että työllisyys on kuluvan vuoden aikana supistunut myös julkisella sektorilla. Valtiolla väki vähenee tuottavuusohjelman myötä, ja kunnat vähentävät työvoimaansa kuntatalouden vaikeuksien syvenyessä.

Sosialidemokraatit esittävät 130 miljoonaa euroa työvoimapolitiittisiin toimiin ja työllisyysperusteisiin investointeihin ensi vuodelle. Nuorille työttömille on tarjottava riittävästi koulutusta, tukityötä, työharjoittelua ja työpajapaikkoja. Näiden avulla nuoret eivät syrjäydy, ja he pysyvät kiinni työelämässä. Koulutuksen avulla lisätään osaamista. Aikuis-, ammatti- ja korkeakoulutuksen resursseja on vahvistettava. Koulutuksen avulla tarjotaan sekä mahdollisuus työllistymiseen että silta työstä ja työttömyydestä uuteen työhön.

Kun sekä välittömät että välilliset työllisyyttä ja työllistymistä lisäävät toimet huomioidaan, nousevat meidän esityksemme ensi vuonna noin miljardiin euroon. Valtionhallinnon tuottavuusohjelma on keskeytettävä.

Kuntalaisten palvelut on taattava

Porvarihallituksen tavoitteena on ohentaa kuntien palveluja ja luoda markkinoita yksityisille palveluille. Tämä näkyy mm. palveluseteliratkaisuissa ja monissa muissa sosiaalipolitiikan valinnoissa. Sosialidemokraatit uskovat vahvaan valtioon ja kattaviin sekä toimiviin julkisiin palveluihin. Jos kuntien yhteisistä palveluista ei pidetä huolta, luodaan tarve yksityisille palveluille ja samalla synnytetään tyytymättömyyttä verovarjoilla tuotettuja palveluita kohtaan. Tämä on näkyvissä jo terveyspalveluiden kohdalla. Kehitystä ei saa vahvistaa, vaan on panostettava julkiseen terveydenhoitoon ja erityisesti perusterveydenhuoltoon.

Kuntatalouden tilanne on heikentynyt kuluvan vuoden aikana, ja ensi vuonna tilanne heikenee edelleen. Moni kunta tekee historiansa heikoimman tuloksen. Veronkorotuspaineet jatkuvat lähivuosina. Suurimmassa osassa kuntia verotulot vähenevät, palveluita leikataan, velkaantuminen kiihtyy ja henkilöstöä lomautetaan sekä vähennetään. Ensi vuonna 181 kuntaa nostaa tuloveroprosenttiaan, mutta siitä huolimatta verotulot ovat ensi vuonna pienemmät kuin tänä vuonna. Vuosi 2010 on kuntien ja niiden järjestämien hyvinvointipalvelujen rahoituksen kannalta vaikea suurista verojen korotuksista huolimatta.

Kunnat on jätetty tällä vaalikaudella yksin ongelmiansa kanssa, eikä hallitus ole turvannut kuntien palveluiden tuottamiseen riittävää rahoitusta. Poliitikallaan hallitus on pakottanut kunnat leikkaamaan tai karsimaan palveluitaan ja vähentämään henkilökuntaa. Palveluiden saatavuudessa ja niiden alueellisessa tarjonnassa on suuria puutteita. Rapautuvat palvelut ovat vakava uhka kansalaisten oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun kannalta.

Hallituksen talouspolitiikan virheiden maksajina eivät saa olla lapset ja vanhukset. Talouden tervehdyttämistä ei saa hoitaa päivähoidon, terveyspalvelujen tai vanhustenhuollon alasajon kautta. Kuntiin tarvitaan yksinkertaisesti lisää taloudellisia voimavaroja ja henkilökuntaa tuottamaan palveluita.

Kuntien peruspalveluiden turvaamiseen sosialidemokraatit esittävät kuntien valtionosuuksiin 500 miljoonan euron lisäystä ensi vuodelle. Tämä tarkoittaisi noin 100 euroa asukasta kohden vuodessa. Tällä korotetulla valtionosuudella voidaan kunnissa parantaa vanhusten hoitoa, huolehtia perusterveyden hoidon tasosta ja panna lastenpalveluihin. Kuntien valtionosuuksien lisäys vähentää myös tarvetta veronkorotuksiin ja lomautuksiin sekä ylivelkaantumiseen.

Kuntien rakentamisen edistämällä voidaan vaikuttaa nopeasti rakentamisen elvyttämiseen ja edesauttaa alan työpaikkojen syntymistä. Tämän vuoksi esitämme jakamattomien veikkausvoittovarojen rahastosta ylimääräistä ja kahden vuoden määräaikaista tukea kuntien liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotilojen kunnostukseen.

Oikeudenmukaisuus kasvaa oikeista teoista

Yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta mitataan sillä, miten se kohtelee heikompiaan. Porvarihallitus on lisännyt tulonsiirtoja, mutta unohtanut kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, kuten työttömät ja toimeentulotuen varassa elävät.

Tuloerot ovat kasvaneet Suomessa viime vuosina varsin selvästi. Erityisesti lapsiperheiden asema on heikentynyt, ja kaikkein eniten ovat kärsineet yksinhuoltajat. Heidän köyhyysriskinsä on myös suurin.

Pidämme tilannetta huolestuttavana ja esitämme kaikkiaan noin 400 miljoonaa euroa köyhyyden poistamiseen ensi vuonna. Kohdentamalla esitykset mahdollisimman tehokkaasti haluamme parantaa huonoimmassa taloudellisessa tilanteessa olevien kansalaisten arjessa selviytymistä.

Työttömäksi jääneen perusturvaa parannetaan korottamalla peruspäivärahaa (43 euroa/kk), nostamalla työttömyysturvan lapsikorotuksia 20 prosentilla ja luopumalla työmarkkinatuen puolison ja vanhempien tulojen tarveharkinnasta. Lapsiperheitä tuetaan nostamalla lapsilisän yksinhuoltajakorotusta (20 euroa/kk), nostamalla lapsiperheiden toimeentulotukea (30 euroa/kk) ja parantamalla yleistä asumistukea.

Eläkkeensaajien arkea helpotetaan korottamalla eläkkeensaajien asumistukea (50—70 euroa/kk).

Pienituloisten toimeentuloa parannetaan myös keventämällä pienituloisten kunnallisverotusta. Lisäksi tulonsiirrot on kohdennettu niitä kipeästi tarvitseville.

Kansainvälistä oikeudenmukaisuutta tuetaan pitämällä kiinni YK:ssa sovitusta kehitysyhteistyön tavoitteesta 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta vuoteen 2015 mennessä.

Teollisuus tarvitsee nopeita tukitoimia ja Suomi ympäristövetoista kasvua

Suomessa teollisuustuotannon pudotus on ollut voimakasta. Vuoden 2009 toisella neljänneksellä teollisuustuotannon volyymi laski Suomessa noin 27 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Tuotannon supistuminen jatkui Suomessa voimakkaampana kuin Yhdysvalloissa tai EU-maissa keskimäärin. Tuotannon volyymi supistui kaikilla päätoimialoilla. Lomautukset ja irtisanomiset ovat kasvaneet vuoden aikana.

Teollisuutemme tuotteiden kulutukseen eli kysyntään ulkomailla Suomen hallitus ei luonnollisestikaan voi vaikuttaa, mutta teollisuuden suhteelliseen kilpailukykyyn talouspolitiikalla voidaan kotimaassa vaikuttaa, ja tämän hallitus on lähes tyystin unohtanut sekä laiminlyönyt. Yritysten tuottavuutta on kyettävä parantamaan, jotta työpaikat Suomessa voidaan turvata. Sekä yritysten että julkisen sektorin on tehtävä määrätietoista työtä tuottavuuden parantamiseksi.

Sosialidemokraattien esityksistä useat tukevat ympäristövetoista kasvua ja energiatehokasta rakentamista sekä uusiutuvien energiamuotojen käyttöä.

Esitämme teollisuuden toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaamiseksi seuraavia toimia. Pitkäaikainen ja maltillinen raamisopimus palkoista vakauttaisi kustannuskehityksen lähivuosille. Kohtuuhintaisen energian saanti on turvattava mm. perusvoimaratkaisun avulla ja teollisuuden sähkövero pitää poistaa.

Metsäteollisuuden puunsaannin turvaamiseksi metsäverotusta pitää kehittää puunmyyntiä

kannustavampaan suuntaan. Metsätilojen kokoa on kasvatettava pitkäaikaisilla ja kestävillä toimilla. Puukuidun saatavuus on turvattava metsälakien ensiharvennusvelvoitteita tehostamalla.

Puutuoteteollisuuden tuotteiden kilpailukykyä on vahvistettava. Ilmastonmuutoksen hillinnässä rakentamisessa pitää pyrkiä päästöttömyyteen edistämällä puurakentamista sekä pien-, kerrostalo- että julkisessa rakentamisessa. Normiohjauksella rakentamista ohjataan vähäpäästöisempiin rakennusmateriaaleihin; betonista, teräksestä, kivistä ja rautarakentamisesta puurakentamiseen.

Julkisia alushankkeita on aikaistettava puolustus-, sisäasiain- sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonaloilla. Ministeriöiden välistä yhteistyötä on vahvistettava ja vauhditettava päätöksentekoa. Telakkateollisuustyöryhmän välimietinnön esitykset innovaatiotuesta, työvoimakoulutuksesta, tutkimus- ja kehitystoiminnasta sekä alihankkijaverkoston tukemisesta on toteutettava.

Liikenneinvestointeja on lisättävä ja kohdennettava teollisuuden kilpailukyvyn kannalta tehokkaasti edistämällä mm. raide- ja vesiliikenteen vähäpäästöisiä toimintamalleja. Tutkimus- ja kehitysrahoituksen ympäristöosuutta pitää samalla kasvattaa. Ympäristö- ja palvelualojen vientiä on tehostettava.

Rakennemuutospaikkakuntien tukea pitää tehostaa erityisesti uusien yritysten perustamisen osalta. Tukien kohdennus ja toimivuus pitää varmentaa uuden yrityksen perustamisen ja ensimmäisten kuukausien aikana. Työvoimakoulutukseen pitää lisätä määrärahoja ja räätälöidä koulutus yritysten tarpeita paremmin vastaavaksi. Rahoitus voidaan toteuttaa meidän talousarviolisäyksistämme. Koulutusta ja osaamista on vahvistettava. Aikuis- ja täydennyskoulutuksen resursseja ja yrityslähtöisyyttä on lisättävä. Nuorille on tarjottava kesätyö-, harjoittelu- ja työsäoppimispaikkoja.

Porvarihallituksen talouspolitiikka hakoteillä

Hallitus on aliarvioinut jatkuvasti kansainvälisen taantuman vaikutukset Suomeen, eikä se vie-

läkään suostu näkemään nousevan työttömyyden synnyttämää inhimillistä ja taloudellista riskiä. Edellisen laman virheet toistuvat. Avoimen työttömyyden kasvu ja erityisesti nuorten sekä pitkäaikaistyöttömyyden kasvu syövät pohjaa myös tulevalta nousulta ja työvoiman ikääntymishaasteeseen vastaamiselta.

Harjoitettu finanssipolitiikka ei ole ollut parasta mahdollista, ja se on näkynyt kansantaloutemme suorituskäyvissä. Kokonaistuotanto on pudonnut tämän vuoden aikana Suomessa muuta Eurooppaa nopeammin. Suurista veronkevennyksistä huolimatta kotimainen kysyntä on laskenut tuntuvasti.

Tehottoman elvytyksen johdosta työttömyys on kasvanut rajusti. Lokakuussa Suomesta hävisi vuodessa lähes 120 000 työpaikkaa. Työttömiä työnhakijoita on 77 000 enemmän kuin vuosi sitten. Varsinkin nuorten työttömyys on noussut hurjalla vauhdilla. Pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt nousuun ensi kerran vuoden 1996 jälkeen. Työttömien määrän kasvu jatkuu nopeana ensi vuonna.

Hallitus on juuttunut ohjelmaansa kirjattuihin veronalennuksiin, joita suunniteltiin alun perin täysin erilaiseen suhdannetilanteeseen. Elvytyspolitiikkaan on laskettu mukaan myös sellaisia eriä, joita ei perinteisesti meillä eikä muualla lasketa elvytykseksi. Verojen alentaminen ja pitäytyminen tiukoissa valtion menokehyksissä eivät ole jättäneet tilaa menoelvytykselle, mikä on osaltaan johtanut siihen, että myös kotimainen kysyntä on Suomessa supistunut rajusti. Ensi vuoden näkymiä heikentää edelleen se, että finanssipolitiikan vetoapu on loppumassa, minkä vuoksi kunnat ovat karsimassa menojaan.

Hallituksen lume-elvytykseen on kiinnitetty huomiota myös rajojemme ulkopuolella. Euroopan komissio moitti hallitusta tehottomasta elvytyksestä ja siitä, että elvytyksen pääpaino on 85-prosenttisesti veroelvytyksessä. Lisäksi komissio moittii hallitusta kuntien taloustilanteen laiminlyömisestä. Elvytyksen kannalta tämä on huono asia, koska kunnat tekevät Suomessa noin 75 prosenttia julkisista investoinneista. Komission kritiikki noudattaa sosialidemokraattien esittämää kritiikkiä oppositiokaudella. Komis-

sion ohella nykyhallitusta ovat arvostelleet OECD ja useat suomalaiset talousasiantuntijat.

Sosialidemokraattien esityksiä oppositiokaudella

Olemme aikaisemmin esittäneet hallituksen politiikan vaihtoehdoksi mm:

- Loppuvuosi 2007: Vahvan kasvun, työllisyyden ja oikeudenmukaisuuden vaihtoeh-
tobudjetti.
- Syksy 2008: Yhteistyötarjous hallitukselle
uhkaavan talous- ja työllisyyskriisin eh-
käisemiseksi.
- Loppuvuosi 2008: Elvytysbudjetti vuodel-
le 2009.
- Kevät 2009: Kuntien pelastusrengasohjel-
ma.
- Loppukevät 2009: Työllisyyslisäbudjetti.
- Loppuvuosi 2009: Työn, palveluiden ja
oikeudenmukaisuuden elvytysbudjetti ja
teollisuuden tukiohjelma vuodelle 2010.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyt-
täviksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

*Eduskunta edellyttää, että kansantalou-
den ja viennin kannalta keskeisen teolli-
suuden toimintaedellytykset, työpaikat ja
kestävä kasvu on turvattava. Kohtuuhin-
taisen ja riittävän energian saanti on tur-
vattava ja teollisuuden sähkövero poistet-
tava. Metsäteollisuuden raaka-aineiden
saantia on vahvistettava uudistamalla ve-
rotusta kannustavammaksi. Telakkateol-
lisuuden työllisyyden vahvistamiseksi on
aikaistettava julkisia alushankintoja, pa-
nostettava innovaatiotukeen ja tutkimus-
ja tuotekehitykseen sekä alihankintaver-
koston kehittämiseen.*

Vastalauseen lausumaehdotus 2

*Eduskunta edellyttää, että osaamispanok-
sia on eSuomessa vahvistettava. Ympäris-
tövetoiseen kasvuun on panostettava. Ym-
päristö- ja palvelualojen vientikonsepte-
ja on myös vahvistettava ja tuettava
markkinointia.*

Vastalauseen lausumaehdotus 3

*Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää
sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta
kunnissa julkisten sosiaali- ja terveyden-
huollon palveluiden turvaamiseksi, erityi-
sesti lasten ja nuorten sekä vanhusten ja
vammaisten palveluiden osalta, sekä kan-
salaisten tasavertaisuuden vahvistami-
seksi omaishoidossa. Omaishoidon tuen
siirtoa Kansaneläkelaitokselle ja tuen
kriteerien tarkentamista tulee kiirehtiä.*

Vastalauseen lausumaehdotus 4

*Eduskunta edellyttää, että hallitus korot-
taa työllisyysmäärärahojen tasoa työllis-
tymis- ja koulutusmahdollisuuksien luo-
miseksi nuorille, työvoimakoulutuksen
tarjonnan parantamiseksi sekä valtion ja
kuntien tukityöllistämispaiikkojen lisää-
miseksi. Heikoimmassa työmarkkina-ase-
massa olevien ihmisten asemaa tulee pa-
ranta.*

Vastalauseen lausumaehdotus 5

*Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee
parannuksia pienituloisten toimeentu-
loon, erityisesti köyhimpien lapsiperhei-
den asemaan, parantamalla sosiaalitur-
van tasoa ja varaamalla tähän tarvittavat
määrärahat. Hallituksen tulee korottaa
työttömyysturvan vähimmäispäiväraho-
ja, työttömyysturvan lapsikorotuksia, sa-
moin kuin yksinhuoltajaperheiden lapsili-
sää ja lapsiperheiden toimeentulotukea.
Työmarkkinatuen tarveharkinnasta on
luovuttava. Myös yleistä asumistukijär-
jestelmää on parannettava muuttamalla
tulorajoja ja luopumalla kohtuuttomista
asunnon ikä- ja pinta-alavaatimuksista.
Eläkkeensaajien asumistukea on korotet-
tava.*

Vastalauseen lausumaehdotus 6

*Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy
toimenpiteisiin perusväylänpidon, jouk-
koliikenteen ja teemahankkeiden määrä-
rahojen korottamiseksi sekä osoittaa etu-
painotteisesti määrärahoja valtakunnal-
liseen laajakaistahankkeeseen ja koko
maan kattavaan digitalisoimiseen. Toimi-*

va liikennejärjestelmä tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kilpailukykyä ja talouskasvua sekä Suomessa että kansainvälisesti. Liikennepolitiikan on perustuttava pitkäjänteiseen suunnitteluun, ja siinä tulee korostua myös liikenneturvallisuuden sekä ympäristökysymysten.

Vastalauseen lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa yleissivistävän koulutuksen valtionosuuksia, jotta lasten ryhmäkoot eivät kasva. Hallituksen toimien seurauksena kuntien taloustilanne on heikentynyt niin, että ryhmäkoot kasvavat vastoin hallitusohjelman kirjauksia. Peruskoulutuksen hyvästä tasosta ei saa tinkiä. Riittävällä perusopetuksen rahoituksella ehkäistään myös syrjäytymistä.

Vastalauseen lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että Suomen on pidettävä kiinni kansainvälisestä sitoumuksesta maailmanlaajuisen köyhyyden vähentämiseksi. Kehitysapua tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan. Kehitysyhteistyömäärärahoja on nostettava tasaisen kasvun periaatteella vuosittain, jotta 0,7 prosentin tavoite bruttokansantulosta saavutetaan vuoteen 2015 mennessä.

Vastalauseen lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että valtiontakauksen avulla rakennetaan järjestelmä, jossa omistusasuja saa joustoa asuntolainan maksuun äkillisen työpaikan menetyksen yllättäessä. Myös maksuvaikeuksiin joutuneelle vuokra-asukkaalle tulee luoda malli, jonka avulla turvataan mahdollisuus säilyttää koti tilapäisten maksuvaikeuksien yllättäessä.

Vastalauseen lausumaehdotus 10

Eduskunta edellyttää, että hallitus panostaa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamiseen. Nyt rakennettavien asuntojen vuokrat muodostuvat monesti liian korkeiksi. Siksi asuntotuotannon korkotuen ehtoja on parannettava puolittamalla omavastuukorko 3,4 prosentista 1,7 prosenttiin. Lisäksi eduskunta edellyttää, että tässä suhdannetilanteessa rakennetaan valtion tuella myös kohtuuhintaisia omistusasuntoja nuorille ja lapsiperheille. Uudisrakentamisessa tulee johdonmukaisesti lisätä puurakentamisen osuutta.

Vastalauseen lausumaehdotus 11

Eduskunta edellyttää, että ARA-vuokra-asuntojen perusparannusjärjestelmä uusitaan siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan ja tuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen. Hallituksen on välittömästi puolitettava korkotuen omavastuu 3,4 prosentista 1,7 prosenttiin ja porrastettava tuki energiatehokkuuden mukaan niin, että alhaisimman omavastuun saa kaikki energiatehokkuuden kriteerit täyttävä remontti.

Vastalauseen lausumaehdotus 12

Eduskunta edellyttää, että nykymuotoinen henkilöstön irtisanomisohjelmaksi muodostunut valtion tuottavuusohjelma keskeytetään ja arvioidaan uudelleen lakisääteisten palveluiden turvaamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 13

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen, jossa Veikkaus Oy:n aikaisempien vuosien ylijäämästä tuloutetaan 80 miljoonaa euroa käytettäväksi 2 vuoden aikana edunsaajille jakosuhtelain mukaisesti erityisesti kuntien liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotilojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen.

*Yksityiskohtaiset perustelut***MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA**

Hallitus päätti keväällä 2009 kehysneuvotteluissa 60 miljoonan euron kasvusta varsinaiseen kehitysyhteistyöhön vuoden 2010 budjettiin. Myöhemmin budjettiriihessä päädyttiin kuitenkin vain 4 miljoonan euron lisäykseen. Sovitusta kasvusta leikattiin siis 56 miljoonaa euroa.

Vaikka Suomi saavuttaa EU:n tavoitteen, 0,51 prosenttia bruttokansantulosta vuonna 2010, kehitysapua tarvitaan enemmän kuin koskaan ja euromääräisistä sitoumuksista olisi tärkeää pitää kiinni.

Talous-, ruoka- ja ilmastokriisit ovat aiheuttaneet inhimillisen katastrofin. Nälkäisten määrä on kasvanut 115 miljoonalla kahdessa vuodessa ja on nyt yli miljardi ihmistä. Maailmanpankki ennakoii äärimmäisessä köyhyydessä (alle 1,25 dollarilla päivässä) elävien ihmisten määrän nousevan vuoden loppuun mennessä lähes 200 miljoonalla vuoden 2007 tasosta.

Lisäksi hallitus päätti, että pakolaisten vastaanottoon käytettäviä rahoja voi entistä enemmän lukea varsinaiseen kehitysyhteistyöhön. Pakolaiskuluihin voidaan jatkossa laskea esimerkiksi Afganistanista, Irakista ja Somaliasta tulevien turvapaikanhakijoiden ensimmäisen vuoden kuluja riippumatta siitä, saavatko he myönteisen vai kielteisen päätöksen. Aiemmin kehitysyhteistyöksi on laskettu vain myönteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden kulut. Kehitysmaiden tilanne ei parane tilastokikkailulla.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Suomalainen kehitysyhteistyö on hallituksen leikkauspäätöksen jälkeen vaikeiden valintojen edessä. Suunnitelmia ja lupauksia joudutaan hylkäämään. Kehitysyhteistyön laadun kannalta on erittäin tärkeää, että kehitysavun määrärahat kasvavat tasaisesti ja ennustettavasti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 56 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA**

Merkittävin uhka kansalaisten turvallisuudelle on syrjäytyminen, jonka ehkäiseminen on paras oikeuspolitiikka. Työttömyyden lisääntyminen ja hallituksen rikkaimpia suosiva veropoliittikka ovat osaltaan lisänneet tuloeroja, köyhyyttä ja syrjäytymistä. Tuloerojen kasvun suhteen tilanne on tällä hetkellä pahin sitten sotien. Kansalaisten pahoinvoinnin lisääntyminen näkyy myös henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrän kasvussa. Sosialidemokraatit peräänkuuluttavat hallitukselta poliittisen painopisteen siirtämistä työllisyyden voimakkaampaan tukemiseen, kattavampaan sosiaaliturvaan sekä maahanmuuttajien parempaan kotouttamiseen. Rikollisuuden ennaltaehkäisyn kannalta on olennaista huolehtia sekä poliisin toimintamahdollisuuksista että riittävistä oikeuspoliittisen tutkimuksen määrärahoista. Oikeuslaitos on tilanteessa, jossa määrärahojen kroonistuneesta niukuudesta johtuen kansalaisten oikeusturvan ja perustuslain edellyttämää tuomioistuinasian käsittelyä kohtuullisessa ajassa ei enää pystytä takaamaan. Kaiken kaikkiaan ihmisten oikeusturva on heikentynyt ja heikkenee oleellisesti, ellei lisäresursseja oikeuslaitokselle saada. Useat oi-

keuslaitoksen tärkeimmistä asiantuntijoista ovat moittineet hallitusta oikeusturvan puutteiden vähättelystä. Esimerkiksi Pauliine Koskelo on todennut, että Suomen vähättely itseensä kohdistuvista Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen langettavista tuomioista on häpeällistä. Koskelon mukaan hallitus ei ole kyennyt luomaan uskottavaa strategiaa tilanteen pelastamiseksi.

01. Ministeriö ja hallinto

04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos on valtionhallinnon pienin sektoritutkimuslaitos. Sen toiminnan tehostaminen on ollut valtioneuvoston tavoitteena jo pidemmän aikaa, viimeksi asia on kirjattu istuvan hallituksen hallitusohjelmaan. Määrärahat toiminnan tehostamiseksi ja parempaa säädösvalmistelua tukevan tiedon tuottamiseksi ovat jääneet puuttumaan jokaisesta talousarvioesityksestä. Myös rikollisuuden ennaltaehkäisyyn kannalta on olennaista huolehtia riittävästä oikeuspoliittisen tutkimuksen määrärahoista. Sosialidemokraatit ovat toistuvasti esittäneet oikeuspoliittisen tutkimuksen määrärahoihin lisäyksiä. Oikeusministeriön pääluokan talousarvioesitys vuodelle 2010 ei kuitenkaan edelleenkään sisällä määrärahalisäyksiä oikeuspoliittisen tutkimuksen vahvistamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.01.04 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustoiminnan kehittämiseen.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Oikeuslaitokset käräjäoikeudesta lähtien potevat henkilöstöpulaa. Juttujen käsittely viivästyy, ja ensi vuonnakin on vanhentumassa juttuja, joista Suomi saa taas EU:lta huomautuksen ja velvoituksen maksaa korvauksia. Nykyisillä re-

sursseilla kuuden vuoden käsittelyaika ylittyy ensi vuonnakin useassa asiassa. Korvauksien maksamisen sijaan (Laki 362/2009) voitaisiin palkata tuomareita ilman, että asianomaisten oikeuden viivästymisen seurauksena aiheutuu kohtuutonta haittaa.

Taantuma vaikuttaa asiamääriin niitä lisäävästi, eikä talousarvioesitys huomioi tätä riittävästi. Vuodesta 2010 on tulossa käräjäoikeuksille erittäin vaikea. Asiamääräarvioita on nyt korjattu ylöspäin, mutta budjettimäärärahoja vastaavasti ei. Käräjäoikeuksien budjetin ensi vuoden resursseilla ei kyetä pitämään edes nykyistä käsittelyajoista kiinni.

Oikeuslaitoksen niukat resurssit on jaettu epätarkoituksenmukaisesti, esim. poistuneiden lautamieskustannusten säästöt eivät ohjautuneet täysimääräisesti käräjäoikeuksien henkilöstöresursseihin, vaikka tätä edellyttivät laki- ja valtiovarainvaliokuntakin (LaVL 15/2008 vp, VaVL 33/2008 vp). Pahiten ruuhkautuneiden käräjäoikeuksien henkilöstöresursseja on vahvistettava. Hovioikeuksien resursseja leikataan, eikä valituslupalaki ehdi helpottamaan juttumäärää vielä ensi vuonna.

Oikeuslaitoksen henkilöstön tuomareiden ja syyttäjien hyvinvointi ja jaksaminen on yhä suuremmin vaakalaudalla. Tuomariliitto on lausunnossaan talousarvioesityksestä esittänyt käräjäoikeuksien määrärahoihin 2,13 miljoonan euron määrärahalisäystä, millä olisi mahdollista palkata jopa 18 uutta tuomari-sihteeri-työparia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 2 100 000 euroa 18 käräjätuomari-sihteeri-työparin palkkaamiseksi pahimmin ruuhkautuneisiin käräjäoikeuksiin.

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Erityisesti syyttäjäpuolella resurssien riittämättömyys vaikuttaa syyteharkintaan ja asioiden

etenemiseen. Hallitusohjelmassa todetaan, että vaativien rikosasioiden tutkimista tulee tehostaa ja nopeuttaa. Erityisen resurssi-intensiivistä on monimutkaisten talousrikosasioiden selvittäminen sekä esitutkinta- että syyteharkintavaiheessa. Poliisin ja syyttäjän riittävän aikainen ja kiinteä yhteydenpito esitutkinnassa edistää korkealaatuista tutkintaa ja asioiden laadukasta valmistelua tuomioistuimia varten. Kiinteä esitutkintayhteistyö ja syyttäjän aseman korostuminen vaativissa talousrikosasioissa niiden tutkinnasta pääkäsittelyn valmisteluun ja asian oikeuskäsittelyyn sitoo runsaasti syyteharkinnan resursseja.

Syyttäjätöimen resurssit ovat hallituksen esittämällä tasolla vakavissa talousrikoksissa riittämättömät. Talousrikosten osuus kaikkein vaativimmista rikosasioista on huomattavan suuri, ja talousrikollisuus aiheuttaa yhteiskunnalle mittavia vahinkoja sekä horjuttaa yleistä luottamusta niin elinkeinoelämään kuin hallintoon ja oikeuslaitokseen. Sosialidemokraattien talousarvioaloitteella esittämämme poliisin talousrikostutkintaan käytettävien resurssien lisääminen merkitsisi talousrikosten ruuhkautumista syyteharkintaan ilman kohdistettua vastinparia syyttäjapuolella. Talousrikosten tehokkaan selvittämisen turvaamiseksi viranomaisketjun kaikilla tasoilla tulee syyttäjälaitoksen resursseja lisätä vastaavasti.

Hallitus on budjettiriihessään lisännyt syyttäjälaitoksen määrärahoja miljoonalla eurolla, mutta tämä kohdistunee pääasiassa yhden erityislaatuisten talousrikosvyyhdin, ns. Wincapita-jutun, selvittämiseen. Sosialidemokraattien tavoitteena on kokonaisvaltainen talousrikostutkinnan kehittäminen, eikä pelkkä yksittäisen jutun perusteella tapahtuva reaktiivinen määrärahatilkintä. Valtiovarainvaliokunta on lisäksi päättänyt korottaa syyttäjälaitoksen määrärahoja loppuvuoden jakovarasta 1,6 miljoonalla eurolla. Katsomme edelleen, että talousrikostutkinnan tehostamiseksi määrärahanpahan tulisi olla 1,5 miljoonaa euroa hallituksen esittämää korkeampi.

Lausunnossaan talousarvioesityksestä syyttäjälaitos toteaa, että käännetyin arvonlisäverojärjestelmän käyttöönotto vapauttaisi kallisarvoisia

syyttäjäreksursseja huomattavasti. Käännetty arvonlisävero sisältyy sosialidemokraattien vaihtoehtoiseen budjettiesitykseen ensi vuodelle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.01 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin vaikeiden talousrikosten selvittämiseksi.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vankeuslaki (767/2005) edellyttää, että jokaiselle vangille laaditaan yksilöllinen suunnitelma, ns. Ransu, rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta varten. Todellisuudessa vankeinhoidon kroonisen resurssipulan vuoksi riski- ja tarvearvioita tehdään vain murto-osalle vangeista. Riski- ja tarvearviointia pystytään tällä hetkellä soveltamaan pääsääntöisesti vain pitkäaikaisvankeihin. Ransujen toteutumisella on myös havaittu olevan merkittäviä alueellisia eroja. Tilanne on vankien yhdenvertaisuuden kannalta kestävä.

Oikeusministeri ja sosiaali- ja terveysministeri ovat syksyllä 2009 julkisuudessa todenneet, että jo pitkään Suomen mainetta tahranneet paljusellit jäävät pian historiaan. Sosialidemokraatit katsovat, että vuoden 2010 talousarvio olisi ollut mitä mainioin tilaisuus korjata tämä vankien ihmis- ja perusoikeuksia loukkaava asiain-tila pysyvästi. Vankiloissa oli vuoden 2009 alussa vielä runsaat 500 vankipaikkaa, joissa on käytössä paljut. Vankeinhoitolaitoksen ja Senaatti-kiinteistöjen tavoitteena on ensi vuoteen mennessä peruskorjata muun muassa kaikki sellaiset vankilaosastot, joissa oli käytössä paljusellejä. Vaikka Konnunsuolta ja Keravalta paljusellipaikkoja on poistettu, Kuopion ja Mikkelin vankiloiden peruskorjaukset valmistuvat vasta puolentoista vuoden kuluttua. Tämän jälkeen paljusellipaikkoja jää vielä Hämeenlinnan vankilaan ja Helsingin vankilaan, joissa asuu myös van-

kien pieniä lapsia. Näiden sellien käyttö on välittömästi lasten kohdalla lopetettava ja paljuselipaikat joko korjattava tai vaihdettava. Sosiaalidemokraatit katsovat, että vankien perusoikeuksien toteutumisen varmistaminen vuoden 2010 aikana edellyttäisi kahden miljoonan euron lisäpanostusta Rikosseuraamuslaitoksen määrärahoihin, jotta paljuselipaikat saadaan poistettua myös Helsingin ja Hämeenlinnan vankiloista.

Myös Rikosseuraamusvirasto on lausunnossaan talousarviosta todennut, että vankiloiden peruskorjausten määrärahat ovat alimitoitettut. Vuosittainen vaje kunnossapidolle on viraston mukaan noin 2,1 miljoonaa euroa. Vankeinhoito sai viime vuoteen verrattuna lisämäärärahaa 3 miljoonaa euroa. Sillä pyritään lisäämään rangaistusajan suunnitelmallisuutta, missä tilanne on tällä hetkellä vankeuslain hengen vastainen. Sosiaalidemokraatit katsovat, että sekä vankeusajan suunnitelmallisuuden lisääminen että vankiloiden peruskorjaus edellyttävät lisämäärärahaa Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenoihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.01 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa, joista 2 000 000 euroa käytetään vankeinhoitopalvelujen kehittämiseen ja 2 000 000 euroa vankilatilojen peruskorjaukseen.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtioneuvoston vuoden 2009 turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko perustui laajaan turvallisuuskäsitykseen. Kuitenkin selonteon kehittämiseen tähtäävät toimenpiteet painottuivat puolustuspolitiikkaan, eikä esimerkiksi siviilikriisinhallinnan osaamisen edistäminen nous-

sut selonteossa juurikaan esille. Tämä voi joutua osin traditiosta, jossa laajan turvallisuuskäsitteen omaksuminen on kuitenkin verraten uusi asia. Omalta osaltaan myös budjettikehysten niukkuus estää kehittämistoimenpiteiden toteuttamista.

Sosiaalidemokraatit ovat pitäneet järjestelmällisesti esillä laajaa turvallisuuskäsitystä ja mahdollisten turvallisuushkien ennaltaehkäisyä. Kriisinhallinta on keskeinen Suomen turvallisuuspolitiikan keino, jolla Suomi osaltaan pyrkii edistämään maailman konfliktialueiden vakautta. Siviilikriisinhallinnassa Suomi painottaa poliisi-, oikeusvaltio- ja rajaturvallisuus- sekä ihmisoikeusasiantuntemusta. Selonteosta ilmenee, että tavoitteena on kasvattaa huomattavasti eri siviilikriisinhallintaoperaatioissa palvelevien suomalaisten asiantuntijoiden määrää nykyisestä noin 150 henkilöstä. Lisäksi siviilikriisinhallintaa kehitetään ja vahvistetaan valtioneuvoston hyväksymän siviilikriisinhallinnan kansallisen strategian pohjalta.

Siviilikriisinhallinnan tehostamistoimenpiteiden katsotaan selonteossakin edellyttävän määrärahojen lisäämistä sekä asiantuntijoiden lähettämiseen että siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen. Tämä merkitsee sitä, etteivät valtiontalouden kehykset ole selonteon mukaan riittäviä, vaan tarvitaan kehykset ylittävää lisärahoitusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.01.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa siviilikriisinhallinnan koulutustoimintaan.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden on arvioitu aiheuttavan vuosittain yli 5 miljardin euron suuruiset vahingot. Summasta noin puolet aiheutuu verotulojen menetyksistä ja puolet elinkeinoelämälle ja yksityisille kuluttajille aiheutuista vahingoista.

Harmaaseen talouteen liittyvä pimeä työ vastaa noin 80 000 henkilötövuotta. Vahinkojen määrän voidaan olettaa nopeasti kasvavan mm. globalisaation ja tietotekniikan kehittymisen mukanaan tuomien laajentuvien rikoksenteo- mahdollisuuksien johdosta.

Talousrikosten tutkimuksen nopeuttaminen edellyttää ensisijaisesti poliisitoimen resurssien turvaamista. Talousrikstorjuntaan sijoitetut resurssit korvautuvat moninkertaisesti takaisin saatuna rikoshyötynä. Myös poliisin perustoinnoista viime aikoina kaikkein ruuhkautunein eli lupayksiköt tarvitsisivat lisäpanostusta kasautuvien hakemusten johdosta.

Myöskään sähköisen asioinnin kehittäminen ei saa valtioneuvoston talousarvioesityksessä ministeriössä kaivattua lisäpanostusta. Sähköisen asioinnin kehittäminen tapahtunee siten poliisin perusrahoituksesta, mikä on pois muusta poliisitoiminnasta. Samalla tuottavuusohjelman henkilötövuosileikkaukset vähentävät poliisitoimen resursseja. Katsomme, että poliisien työllisyyden turvaaminen ja hälytysvalmiuden parantaminen erityisesti maan pitkien etäisyyksien vuoksi ja sitä kautta hälytysviiveiden lyhentäminen olisi edellyttänyt vastaavaa lisäpanostusta talousarvioon.

Sosialidemokraatit esittivät talousarvioaloitteella (TAA 76/2009 vp) yhteensä 10 miljoonan euron lisäpanostusta poliisitoimen toimintamenoihin. Kun eduskuntakäsittelyn aikana poliisitoimelle on myönnetty kolmen miljoonan euron lisäpanostus vastavalmistuneiden poliisien työllistämiseen, poliisi on sisäisin siirroin mahdollistanut 60 lisäviran perustamisen lupayksikkönsä sekä valtiovarainvaliokunta on suunnannut vielä miljoona euroa talousrikosten torjuntaan, katsomme, että jäljelle jäävä todellisen lisämäärärahan tarve poliisin toimintamenoihin on neljä miljoonaa euroa, suunnattuna erityisesti talousrikosten torjuntaan ja tutkimiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa poliisitoimen toimintamenoihin.

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Rajavartiolaitoksen määrärahataso laskee hallituksen esityksessä todellisuudessa kolmella miljoonalla eurolla sen jälkeenkin, kun valtiovarainvaliokunta päätti jakovarasta lisätä itärajan teknisen valvontajärjestelmän kehittämiseen tarvittavan miljoona euroa momentin määrärahoihin. Lisäys ei kuitenkaan riitä turvaamaan laskevassa määrärahatilanteessa kamppailevan laitoksen investointeja, joilla voitaisiin kompensoida henkilöstön vähenemisestä aiheutuva rajaturvallisuuden suorituskyvyn lasku. Sosialidemokraatit katsovat, että Rajavartiolaitoksen tulevaisuuden toimintakyvyn turvaaminen määrärahataso säilyttämällä on välttämätöntä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.20.01 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa rajavartiolaitoksen toimintamenoihin.

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Sosialidemokraatit ovat vaihtoehtobudjetissaan vuodelle 2010 esittäneet, että kireässä taloudellisessa tilanteessa valtion tulisi aikaistaa ja tukea kalusteinvestointeja, jotka ovat kuitenkin välttämättömiä tehdä. Laivatalusten volyymi on romahtanut 97 prosenttia verrattuna vuoden 2008 tilanteeseen. Suomen telakat eivät ole saaneet tilauksia vuoden 2008 kesän jälkeen. Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetissa aikais-tettuihin alustilauksiin kohdennetaan yhteensä 100 miljoonaa euroa. Tilaukset jakautuvat puolustus-, liikenne- ja viestintä- sekä sisäasiainministeriön hallinnonaloille. Tilausten kotimaisuusaste on korkea ja työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä erityisesti Turun alueella ja Satakunnassa.

Sisäasiainministeriön kohdalla kyse on Rajavartiolaitoksen kalustosta, jonka uusiminen ja varustelu ovat Rajavartiolaitoksen laskevien henkilötövuosien näkökulmasta enemmän kuin

perusteltuja. Jo tehtyjen sitoumuksien kiirehtiminen ja lähivuosien suunnitelmien toteuttaminen aikaisemmin edellyttävät lisämäärärahoja ilma- ja vartioalusten hankinnan momentille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.20.70 otetaan lisäyksenä 35 000 000 euroa kalusteinvestointien tekemiseen.

40. Maahanmuutto

03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Kotoutumisen edistäminen jää hallituksen talousarvioesityksessä häpeällisen vähälle huomiolle. Sisäasiainministeriön jo pitkään vaatima pieni mutta merkityksellinen kahden miljoonan euron panostus maahanmuuttajien työllistämistä edistävän ns. kuntapilotin rahoittamiseksi jää tässäkin esityksessä toteutumatta. Myös valtiovarainvaliokunta on todennut, ettei hallituksen esitys sisällä ohjelman toteutuksen jatkamiseksi riittävää määrärahanpanostusta, vaikka esittääkin momentille osaa siitä eli 450 000 euron lisäystä.

Sosialidemokraatit katsovat, että ohjelman jatkorahoituksen turvaaminen on välttämätöntä suurten kaupunkiemme kehittäessä malleja maahanmuuttajien paremmaksi työllistämiseksi, mikä jatkossa hyödyttää myös muita kuntia, nopeuttaa kotoutumista ja lisää taloudellista tuottavuutta. Jotta mallien kehittämistyön loppuun saattaminen voidaan turvata ja ohjelmaan jo sijoitetut eurot saadaan kantamaan täysi hedelmä, tulee momentille myöntää täysimääräinen ministeriön esittämä yhteensä kaksi miljoonaa euroa ohjelman loppuun saattamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.03 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa ns. kuntapilotin kustannusten valtion osuuden kattamiseen.

30. Valtion korvaukset kunnille (arviomääräraha)

Kunnille pakolaista kohti heidän vastaanottamisestaan maksettaviin laskennallisiin korvauksiin, ns. kuntakorvauksiin, ei ole myönnetty tasokorotusta 16 vuoteen. Korvaukset ovat siten jääneet kauas jälkeen kunnille syntyvistä todellisista kustannuksista, mikä on osaltaan aiheuttanut haluttomuutta kunnissa myöntää kuntapaikkoja oleskeluluvan jo saaneille pakolaisille ja turvapaikanhakijoille.

Kuntakorvausten krooninen jälkeenjääneisyys aiheuttaa sen, että pakolaistatuksen saaneita perheitä joudutaan makuuttamaan vastaanottokeskuksissa ja pahimmillaan pakolaisleireillä ulkomailla, koska vapaaehtoisia vastaanottavia kuntia ei tahdo löytyä. Tästä aiheutuu valtiolle hitaan kotoutumisen ja syrjäytymisen seurauksina paljon suuremmat kustannukset inhimillisestä kärsimyksestä puhumattakaan, sillä vastaanottokeskukset on tarkoitettu vain lupaa tai palautusta odottaville. Tällä hetkellä vastaanottokeskuksissamme odottaa jo yli 500 luvan saanutta ihmistä, joiden oikea paikka olisi kunnissa. Kuntapaikkoja ulkomaisilla pakolaisleireillä odottavia kiireellisiä tapauksia on onneksi vähemmän.

Nyt annetussa talousarvioesityksessä pakolaista kohti maksettavat korvaukset nousivat 10 prosentilla, mikä on erittäin myönteistä. Se ei kuitenkaan nosta tasoa riittävästi, sillä itse kustannuksissa on tapahtunut Kuntaliiton edellisen arvion mukaan jo yli 40 prosentin indeksikorotus. Sisäasiainministeriö itse esitti tämän vuoden budjettiesityksessään korotusta 20 prosentilla. Sosialidemokraatit ovat esittäneet vastaavasti 20 prosentin korotusta korvauksiin. Pidemmällä tähtäimellä kuntakorvaukset tulisi tasapainottaa todellisen kustannustason kanssa, ja jatkossa korvaukset tulisi myös sitoa indeksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.30 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa pakolaisista kunnille maksettavien laskennallis-

ten korvausten korottamiseksi 20 prosentilla.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Taloustilanne vaatii edelleen valtiolta nopeita ja tehokkaita elvyttäviä toimenpiteitä, joilla autetaan ahdingossa olevia yrityksiä ja pystytään turvaamaan työpaikkoja.

Laivatilauksen volyymi on romahtanut 97 prosenttia verrattuna vuoden 2008 tilanteeseen. Suomen telakat eivät ole saaneet tilauksia vuoden 2008 kesän jälkeen. Sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetissa aikaistettuihin alustilauksiin kohdennetaan 100 miljoonaa euroa. Tilaukset jakautuvat puolustus-, liikenne- ja viestintä- sekä sisäasiainministeriön hallinnonaloille. Tilauksen kotimaisuusaste on korkea ja työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä erityisesti Turun alueella ja Satakunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 27.10.18 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa alushankintojen aikaistamiseen.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

02. (28.10.02 ja 70) Tullilaitoksen toimintameno (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2010 talousarvioesityksessä tullille on esitetty 161,9 miljoonan euron määrärahaa, joka on riittämätön edes tuottavuusohjelman mukaisen 2 460 henkilötyövuoden kustannuksiin. Palkkakustannusten vaje vuodelle 2010 on noin 4—5 miljoonaa euroa. Määrärahaleikkausten vuoksi tullit joutuu aloittamaan palveluverkoston supistamisen. Tullin pitkäjänteisen ja tehokkaan toiminnan kannalta hallitut muutokset, toimintojen kehittäminen ja tuottavuutta aidosti lisäävät hankkeet olisivat valtionkin edun mukaisia. Hallituksen nykyisellä linjalla tällainen kehitys ei kuitenkaan ole mahdollista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.10.02 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa tullilaitoksen toimintamenoihin.

50. Eläkkeet ja korvaukset

16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Ylimääräiset taiteilijaeläkkeet myönnetään tunnustuksena ansiokkaasta toiminnasta luovana tai esittävänä taiteilijana. Taiteilijaeläkkeen määrää on alennettu asteittain vuodesta 1992 silloisesta 65:stä nykyiseen 35 uuteen vuosittaiseen eläkkeeseen. Eläkettä hakevien määrä on kuitenkin lähes kaksinkertaistunut samana aikana. Taiteilijoiden työllistämisedellytyksiä ja sosiaaliturvaa selvittäneen toimikunnan seurantatyöryhmä on ehdottanut, että taiteilijaeläkkeiden määrä palautettaisiin asteittain aiempaan 65 vuosittaiseen uuteen eläkkeeseen. Tätä ehdotusta on tuettu myös eduskunnassa. Iso joukko eläkekään tulevista taiteilijoista on yhä vailla riittä-

vää eläketurvaa. Tarve ylimääräisiin taiteilija-eläkkeisiin on ilmeinen, mutta määrärahaa siihen ei esitetä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.50.16 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden myöntämiseksi.

**90. (28.90, 29.10, osa, 29.80, osa ja 33.60, osa)
Kuntien tukeminen**

30. (28.90.30, 28.90.32, 29.10.30, osa, 29.80.30, osa, 29.80.33, osa ja 33.60.30) Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arvio-määräraha)

Kunnat lomauttavat, karsivat palvelujaan ja kohdentavat talouden tasapainottamisen niihin palveluihin ja kuntalaisiin, jotka ovat kaikkein heikoimmilla. Kunnat eivät selviä peruspalveluistaan. Lomautukset koskevat suurimmaksi osaksi juuri sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä. Valtion vastuuta hyvinvointipalveluista on nostettava. Kunnat tekevät nyt perusoikeuksien vastaisia ratkaisuja. Tätä ei voi katsoa sivusta. Hallituksen on vastattava ihmisten turvallisesta arjesta ja palveluiden toimivuudesta. Esitämme sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin 400 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 79/2009 vp ehdotamme,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 400 000 000 euroa valtionosuuteen kunnille peruspalveluiden järjestämiseen.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Kuntien taloudellinen tilanne heikkenee nopeasti, ja kunnissa suunnitellaan ja jo toteutetaan mittavia leikkauksia opetustoimeen. Monien kuntien päätökset ja suunnitelmat uhkaavat pe-

rustuslaissa säädettyjen perusoikeuksien toteutumista ja vaarantavat kansalaisten yhdenvertaisuutta.

Samaan aikaan kunnille suunnitellaan lisää tehtäviä. Esimerkiksi kaavailtu erityisopetusuudistus lisää väistämättä perusopetuksen kustannuksia. Yleisopetusryhmiin integroitavat erityistä tukea tarvitsevat oppilaat asettavat lisähaasteen opetusryhmien koon pienentämiselle, opettajien täydennyskouluttamiselle ja muille tukitoimille. Erityisopetuksen uudistus vaatii pitkäaikaisen ja tarpeellisen rahoituksen, ja siihen on välttämätöntä kohdistaa rahaa. Myös opinto-ohjausta ja oppilashuoltoa tulisi lisätä joka tasolla.

Opetusryhmiä on mahdollista pienentää ainoastaan palkkaamalla kuntiin lisää opetushenkilökuntaa. Hallituksen toimilla opetusryhmien kokoihin ei ole tullut merkittäviä muutoksia, ja monessa kunnassa opetusryhmien koot ovat jatkaneet kasvuaan, toisin kuin hallitusohjelmassa linjataan.

Lisäksi kaavailut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä esi- ja perusopetuksen ja eräiden muiden opetusministeriön hallinnonalan valtionosuuksien yhdistäminen ja siirtyminen oppilas-kohtaisista valtionosuuksista asukaskohtaisiin valtionosuuksiin lisäävät järjestelmän laskennallisuutta. Tällöin toiminnan ja talouden yhteys etääntyy ja samalla rahoituksen ohjausvaikeus heikkenee.

Hallituksen esittämät valtionosuudet ovat riittämättömät tilanteessa, jossa kunnat joutuvat karsimaan perusopetuksen laadusta.

SDP on ehdottanut opetustoimen valtionosuuksiin 2,41 prosenttiyksikön nostoa, joka merkitsisi 100 miljoonaa euroa lisää kuntien opetustoimeen.

Oppilaitosten peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeiden rahoitus ei ole riittävää. Rahoituksen on myös oltava reaaliaikaista. Koulurakennuksen sisäilmaongelmat uhkaavat henkilökunnan ja oppilaiden terveyttä, ja siksi toimenpiteisiin tulisi ryhtyä pikaisesti. Kyselyn yhteydessä esimerkiksi alakouluista kosteusvaurioita löytyi 24 prosentissa ja homealtistusta 15 prosentissa. Yli puolessa alakouluista aiheutui haittaa vuosikorjausten laiminlyönnistä ja 80 pro-

sentissa rakennuksista ilmanvaihto oli riittämätön. Lisäksi rakennusinvestoinnit tukisivat kuntien toimintaa taloudellisesti vaikeana aikana.

Nyt on oikea aika kouluttaa. SDP on vaatinut jo pidemmän aikaa, että koulutukseen on panostettava enemmän. Laman syventyessä yritykset irtisanovat ja lomauttavat, työttömien työntekijöiden määrä kasvaa jatkuvasti. Hallitus on hoitanut työttömyyttä huonosti, ja tästä vain yhtenä esimerkkinä voidaan mainita, ettei hallitus ole panostanut tarpeeksi ammatilliseen koulutukseen. Ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden edistäminen on keskeinen tekijä, kun etsitään ratkaisuja työttömyyteen, mutta myös työurien pidentämiseen. Työvoiman osaamistason parantaminen on tärkeä osa työelämän muutosturvaa. Tarvitsemme vailla ammatillista koulutusta olevien tai vanhentuneen koulutuksen omaavien koulutustason kohottamista, mutta myös korkeasti koulutettujen osaamistason ylläpitämistä. Lisäksi tarvitsemme tulevaisuuden osaajia: tämä tarkoittaa ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkojen lisäämistä ja ammatillisen koulutuksen oikeaa kohdentamista ja ohjausta. Vaikka hallitus onkin suunnannut jonkun verran voimavaroja aikuiskoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen, suurin ongelma hallituksen toiminnassa on se, että se ei ole ottanut tarpeeksi tosissaan laman vaikutuksia suomalaiseen yhteiskuntaan.

Hallituksen on syytä herätä tukemaan myös ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämis-toimintaa. Monet ammattikorkeakoulut ovat itse valmiita auttamaan ja järjestämään työmarkkinakelpoisuutta ylläpitäviä ja lisääviä erikois- ja täydennyskoulutustoimia, jos ne saavat siihen tukea.

Uutta yliopistolakia säädettäessä hallitus korosti, että yliopistojen rahoitus turvataan eikä tuottavuusohjelma enää koskisi uudenmuotoisia yliopistoja. Nyt kuitenkin yliopistorahoihin on kohdistumassa reaalisesti nettopienennys, vaikka budjettiluvut kasvua näyttävätkin. Rehtorien neuvosto on julkisuudessa arvioinut, että yliopistojen budjettivaje tulee olemaan 1—5 prosenttia ensi vuonna, ja kertonut sen tarkoittavan taloudellista kriisiä. Lisäksi budjettiesityksessä

todetaan, että tuottavuustavoitteet sisällytetään uusimuotoisten yliopistojen valtionapuperusteisiin, ja näyttää siltä, että tämä jatkuisi myös tulevana vuosina. Näin lohkaistaan edellisvuosien tapaan 11 miljoonaa euroa yliopistojen rahoituksesta.

Ensi vuodelle Aalto-yliopisto saa toimintamenoihin lisää 56 miljoonaa euroa, kun samaa rahaa muille jaetaan yhteensä vain noin 17 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan rahoituksen yhteissaldo jää käytännössä lähes plus-miinus-nollaksi tai jopa miinusmerkkiseksi kaikilla muilla yliopistoilla paitsi Aalto-yliopistolla, jonka määrärahat kasvavat. Tässä on räikeä ristiriita. Hallitus on linjallaan ajamassa koko muuta yliopistokenttää ahdinkoon.

Uuden yliopistolain yhteydessä yliopistoille luvattiin, että uudesta oikeusasemasta aiheutuvat kustannukset korvataan yliopistoille, mutta toisin kävi. Työttömyysvakuutusmaksun tuomat uudet kustannukset ovat jääneet budjetissa huomioimatta, ja tämä aiheuttaa lähtökohtaisesti n. 40 miljoonan euron loven yliopistojen rahoitukseen. Kun hallitus ei syksyn aikana tähän ratkaisua löytänyt, syntyi lopputuloksena kahta seuraavaa vuotta koskeva poikkeuslaki, jossa työnantajamaksuja väliaikaisesti pienennetään.

Tämä ratkaisu ei ole kestävä. Siinä maksajiksi joutuu työttömyysvakuutusrahasto ja sitä kautta muut palkansaaajat ja työnantajat. Asia on ratkaistava nostamalla luvatusi yliopistojen perusrahoitusta.

Poikkeuslain jälkeenkin yliopistojen maksettavaksi jää 10,5 miljoonan euron ylimääräinen erä, jota eduskunnan tässä budjetissa tekemä 6 miljoonan euron lisäys paikkaa vain osin. Tilanne on tällaisena kestämaton, ja se tulee ratkaista välittömästi nostamalla yliopistojen perusrahoitusta työttömyysvakuutusmaksuja vastaavalla summalla.

Erityisesti nuorten työttömyys on kasvanut lyhyessä ajassa erittäin suureksi. SDP on esittänyt eri toimia työttömyyden ja nuorisotyöttömyyden hoitamiseksi. Yksi tapa on tukea nuorten työpajatoimintaa. Työpajatoiminta edistää nuorten työssä oppimista, lisää ammatillisia valmiuksia sekä tukee nuorten ammatinvalintapro-

sessia. Mielestämme tätä toimintaa pitäisi vahvistaa esitettyä enemmän.

SDP:n mielestä myös yleisten kirjastojen rakentamista tulisi tukea enemmän.

On myönteistä, että veikkauksen jakamattomien voittovarojen rahastosta tuloutetaan vuosina 2010—2013 yhteensä 182,6 miljoonaa euroa jaettavaksi ns. jakosuhdelain mukaisesti tieteeseen, taiteeseen, nuorisotyöhön ja liikunnan tukemiseen. Sosialidemokraattien mielestä nykyinen vaikea taloudellinen tilanne, työttömyyden kasvu ja kuntien investointilama vaativat kuitenkin isoja ja nopeita toimenpiteitä. Ehdotamme, että Veikkaus Oy:n aikaisempien vuosien ylijäämästä tuloutetaan 80 miljoonaa euroa käytettäväksi kahden seuraavan vuoden aikana edunsaajille jakosuhdelain mukaisesti muun muassa kuntien liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen.

10. (29.10, osa) Yleissivistävä koulutus

30. (29.10.30, osa) Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hallitus on laittanut liikkeelle uudistuksia, kuten esimerkiksi erityisopetuksen uudistuksen, joiden pitkäjänteistä rahoitustarvetta ei ole kuitenkaan turvattu. Kuntien taloudellisesta ahdingosta on useita esimerkkejä: opettajia lomautetaan, opetusryhmät kasvavat ja oppilashuolto on puutteellista. Oppilaiden oikeus opetukseen on turvattava kaikissa tilanteissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 100 000 000 euroa valtionosuuteen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin.

34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Eri puolilla Suomea on tärkeitä ja työllistäviä hankkeita, jotka eivät käynnisty ilman valtion li-

särahoitusta. Suomessa on useita kosteus- ja homevaurioista kärsiviä koulurakennuksia, jotka vaativat pikaista kunnostamista. Homekoulujen korjausta ja muita kiireellisiä rakennus- ja peruskorjaushankkeita on vauhditettava. Hallituksen toimenpiteet ovat olleet riittämättömiä.

Ehdotamme momentille 10 miljoonan euron lisäystä. Tämän lisäyksen johdosta toteutusaikaisia myöntämisvaltuuksia voidaan korottaa ainakin 14 miljoonalla eurolla. Hallitus esittää toteutusaikaisina myönnettäviksi valtuuksiksi vain 16,5 miljoonaa euroa. Katsomme, että kaikki myöntämisvaltuudet tulisi olla ensi vuonna toteutusaikaisia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa homekoulujen korjauksiin.

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneen työvoiman tarve ja ammatillisen koulutuksen suosio ovat jatkuvasti kasvaneet. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa nuorten on myös järkevää panostaa koulutukseen, kun työ- ja harjoittelupaikkoja on niukasti tarjolla. Kevään yhteishaussa koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten tilanne on myös selvitettävä. Ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkoja on lisättävä enemmän, jotta suomalaisen elinkeinorakenteen muutokseen, väestön ikääntymiseen ja alakohtaiseen työvoimapulaan kyetään vastaamaan. Hallitus on alimitoittanut aloituspaikkojen määrän.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 82/2009 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.20.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 5 000 000 euroa ammatilliseen peruskoulutukseen.

30. Aikuiskoulutus

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten hallitsemiseksi vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on tarve kehittää ja uudistaa toimintaansa. Tämä edellyttää riittäviä taloudellisia resursseja. Vapaan sivistystyön toimijoiden merkitys korostuu taloudellisesti vaikeina aikoina elinikäisen oppimisen mahdollistajina, ihmisten aktiivisen kansalaisuuden ylläpitäjinä sekä henkisen hyvinvoinnin lisääjinä.

Järjestöllistä sivistystyötä tekevilla opintokeskuksilla on hyvät toiminnalliset edellytykset tarttua erityisiin opinnollisiin haasteisiin, kuten esimerkiksi erityisryhmien aktivoimiseen. Uudet haasteet ja uudenlaisten toimintamuotojen kehittäminen edellyttävät kuitenkin myös rahallista resursointia. Opintokerho-opiskeluun myönnetty valtion tuki on kuitenkin viime vuosina jäänyt vähäiseksi. Myös opintokeskuksille osoitettu valtionosuus opintokeskusten muuhun opintotoimintaan on riittämätön kansalaisjärjestöjen tarpeisiin nähden.

Vapaan sivistystyön opintoseteleillä on mahdollista tukea nuoria työttömiä ja estää syrjäytymistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.30 otetaan lisäyksenä yhteensä 1 000 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin, josta osoitetaan 400 000 euroa opintokeskuksille, 300 000 kansalaisopistoille ja 300 000 kansanopistoille.

31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)

On tärkeää, että vailla ammatillista koulutusta olevien tai vanhentuneen koulutuksen omaavien koulutustason kohottamiseen esitettäisiin lisää rahaa. Hallitus nimittäin ensi töikseen lakkautti edellisen hallituksen perustaman Noste-koulutuksen ja sen rahoituksen. Ammatillinen koulu-

tus tarvitsee lisäpaikkoja. Myös työssä oppimisen laadun varmistaminen edellyttää opettajien työelämätaitojen ja työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämistä ja tarvitsee lisävoimavaroja. Ammatillinen koulutus tarvitsee myös tutkimus- ja kehittämisrahaa alueellisen tehtävän toteuttamiseen mm. lisäämällä työelämän kehittämis- ja palvelutehtävään osoitettua rahoitusta. Myös korkeasti koulutettujen lisäkoulutuksesta on huolehdittava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.31 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa aikuiskoulutukseen.

40. (29.40, 50 ja 60) Korkeakouluopetus ja tutkimus

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Ammattikorkeakoulut toimivat erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa. Ne ovat merkittävä työelämän asiantuntijoiden kouluttaja sekä alueensa työelämän kehittäjä. Ammattikorkeakoulut tuottavat teknologisten innovaatioiden lisäksi myös sosiaalisia ja järjestelmäinnovaatioita. Ammattikorkeakouluja tulisi rohkaista entisestään suunnittelemaan paikallisten yrittäjien kanssa kehittämishankkeita, joihin myös vastavalmistuneet opiskelijat voisivat työllistyä 3–6 kuukaudeksi.

Lisäksi olisi hyödyllistä, jos oppilaitoksissa voitaisiin järjestää ammattikorkeakouluopintojen täydentämismahdollisuus ja ylempien ammattikorkeakouluopintojen suoritushahdollisuus työstä lomautetuille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin.

50. (29.50.01, 02, 03, 20, osa ja 21) Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Sosialidemokraatit esittivät keväällä 2009 vaihtoehdon hallituksen tuomaan uuteen yliopistolaikiin. Katsoimme, että laissa ei olisi täytynyt esimerkiksi yliopistojen autonomian vahvistaminen. Hallitus joutuikin muuttamaan lain keskeisiä kohtia. Samassa yhteydessä kritisoiimme hallituksen tapaa arvottaa rahoituksella eri yliopistoja. Esimerkiksi uusi Aalto-yliopisto saa kohutuuttoman potin verrattuna muihin julkisoikeudellisiin yliopistoihin, joiden saama rahoitus on huvennut nousseisiin kustannuksiin.

17,3 miljoonaa euroa on täysin riittämätön summa muiden yliopistojen toimintaedellytysten turvaamiseksi. On otettava huomioon myös tuottavuusohjelman perusteella tehtäväksi ehdotetut yliopistojen rahoituskehyksen leikkaukset. Valtion on pidettävä huolta, että tieteenalat, jotka eivät saa kerätyksi yksityistä rahoitusta, saavat korvaavan rahoituksen. SDP on jo aikaisemmin esittänyt, että yliopistojen perusrahoitusta olisi tullut kohentaa 200 miljoonalla eurolla vaalikauden aikana tiede- ja teknologianeuvoston suosituksen mukaisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.50 otetaan lisäyksenä 21 000 000 euroa julkisoikeudellisten yliopistojen toimintaan.

70. Opintotuki

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Keväällä 2008 valtioneuvosto nosti opiskelijaaterian enimmäishintaa 25 sentillä ilman ateriatuen korotusta. Hinnan korotus tuli kokonaisuudessaan opiskelijoiden maksettavaksi. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen arvo on näin ollen palautettava vuoden 2008 tasolle.

Opiskelijaruokailu on tehokas tapa edistää opiskelijoiden ruokavalion terveellisyyttä ja sitä kautta opiskelijoiden hyvinvointia. On erittäin tärkeää, että opiskelijat saavat kohtuuhintaista ja

laadukasta ruokaa. Tällä on paljon positiivisia seurannaisvaikutuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen.

80. (29.80, osa) Taide ja kulttuuri

34. Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Kirjastorakentamiseen varattujen määrärahojen taso ei ole riittävä.

Valtionavustukset on voitava myöntää toteutusaikaisina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.34 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin.

91. Nuorisotyö

51. Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huume-työ sekä tunnustuspalkinnot (siirtomääräraha 2 v)

Nuorten työpajatoiminta edistää nuorten työssä oppimista, lisää ammatillisia valmiuksia sekä tukee nuorten ammatinvalintaprosessia. Työpajatoiminnalla ennaltaehkäistään työttömien tai opintonsa keskeyttäneiden nuorten syrjäytymistä. Lisäksi toiminnalla helpotetaan päihde- ja mielenterveysongelmaisia ja maahanmuuttajia pääsemään kiinni työelämään. On huomioitava myös, mitä syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ilman työpajatoimintaa maksavat yhteiskunnalle. Työpajakustannuksiin kannattaa panostaa enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.91.51 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa nuorten työpajatoimintaan.

Pääluokka 30**MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

Sosialidemokraattien mielestä maatilatalouden kehittämisessä on nyt panostettava erityisesti työvaltaisen kotieläintuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen ja nuorten tuottajien jaksamiseen. Uusien rahoitusmallien sijasta hallituksen EU-maatalouspoliittisissa linjauksissa erityisesti maidontuotannon toimintaedellytysten turvaamiseksi on korjaamisen tarvetta. Maakohdainten maitokiintiöiden luopumiseen kevästä 2007 sopeutunut hallitus on tehnyt virheen erityisesti poikkeuksellisten luonnonolosuhteiden ja maidontalouden edellytysten näkökulmasta. Maidontuotanto pitää turvata kansallisin toimin.

Maamme metsätalouden kilpailuedellytykset pitää turvata. Energiaveropäätöksiä on tarkistettava kilpailukykyä heikentävien ratkaisujen osalta. Metsäverotusta on uudistettava puukaupan vauhdittamiseksi. Samoin on turvattava puukuidun saatavuus metsälakien ensiharvennusvelvoitteita tehostamalla. Aktiivisemmalla Venäjä-politiikalla on varmistettava koivukuidun kohtuuhintainen saatavuus.

Haja-asutusalueiden vesihuolto on monelta osin puutteellinen ja vaatisi kiireisiä toimenpiteitä sekä lisää määrärahoja. Nykyisten määrärahojen taso ei vastaa todellista tarvetta. Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen määrä on kasvanut voimakkaasti, ja tämän kehityksen tulee näkyä myös valtion talousarvioesityksessä.

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu**20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)**

Eläinkokeet ovat perusteltuja usein lääketieteellisistä syistä. Velvoite eläinkokeen korvaamisesta muulla menetelmällä aina kun mahdollista on kirjattu useisiin Suomea sitoviin kansainvälisiin säädöksiin (mm. direktiivi 86/609/ETY). Myös eduskunta on useaan kertaan ottanut kantaa vaihtoehtojen menetelmien puolesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.30.20 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa eläinkokeiden vaihtoehtojen tukemiseen.

50. Vesitalous**20. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)**

Vesitalouden määrärahat vuoden 2009 lisätalousarviot huomioon (30.50) ottaen laskevat kuluvan vuoden tasosta lähes 12 miljoonaa euroa. Maamme vesistöjen kunnon parantamiseksi on tehtävä töitä entistä enemmän. Myös maaseudun asutuksen kehittämiseksi ja merkittävien elintarvikejalostuslaitosten ja voimakkaiden karjatalousalueiden vedensaannin varmistamiseksi on kiireesti toteutettava suunnitellut uudet keskitetyt vedenottamot ja kattava runkovesijohto. Maaseudun elinvoimaisuus edellyttää myös jätevesi-investointien parantamista. Viime vuonna tehdyn tarveselvityksen mukaan tarve maaseudun järkevien viemärintihankkeiden toteuttamisen kiirehtimiseksi olisi (MMM) kehyskaudelle varatun kehyksen ylittävän 15 miljoonaa euron lisärahoituksen lisäksi noin 25 miljoonaa euroa. Näin saataisiin vielä noin 10 000 taloutta viemäriverkoston piiriin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.50.20 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa vesistö- ja vesihuoltotöihin.

31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Vesihuollon taso vaikuttaa hyvin monin eri tavoin ihmisten hyvinvointiin, kuten terveyteen, hygieniaan ja asumismukavuuteen sekä ympäristön tilaan. Maamme vesistöjen kunnon parantamiseksi on tehtävä töitä entistä enemmän. Pääosa määrärahoista käytetään vuonna 2010 vesihuollon tukemiseen valtion työnä toteutettaviin seudullisiin yhdysvesijohto- ja siirtoviemärihankkeisiin sekä vesihuoltoavustuksiin. Maa-

seudun elinvoimaisuus edellyttää myös, että vesihuollosta ja tulvasuojelusta huolehditaan riittävien panostuksin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.50.31 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa maaseudun vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikennepolitiikan on oltava pitkäjänteistä, ennustettavaa, luotettavaa ja ympäristöystävällistä investointipolitiikkaa. Epävarmuus vaikuttaa kielteisesti joka taholle ja käy kalliiksi kaikille sekä heikentää liikenneturvallisuutta merkittävästi. Pitkäjänteisyyden perusehto on uskottavuus ja määrärahojen riittävyys. Hallitus on omassa liikennepoliittisessa selonteossaan todennut: "Toimiva liikennejärjestelmä ja pitkäjänteinen liikennepolitiikka tukevat elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä sekä sitä kautta talouskasvua. Valtion lyhytjänteinen, hankekohtainen budjetointikäytäntö vaikeuttaa osaltaan hankkeiden tehokasta toteuttamista." Eduskunta on jo useampana vuonna edellyttänyt, että määräraha-kehityksen on jo alusta lähtien sisällettävä riittävät määrärahat liikenneväylien pitkäjänteiseen kehittämiseen. Eduskunnan valtiovarain- sekä liikenne- ja viestintävaliokunta ovat myös toistuvasti vaatineet hallitusta lisäämään perusväylänpidon määrärahoja.

Keskeisin viesti liikenne- ja viestintävaliokunnan antamassa lausunnossa valtiontalouden kehyksistä vuosille 2010–2013 on: "Perusväylänpitoon on osoitettava jo vaalikauden kehyspäätöksessä liikenneverkon riittävän kunnan ja tarpeellisen kehittämisen turvaava rahoitus. Liikenneinvestoinneista ja niiden rahoituksesta on päätettävä parlamentaarisesti yhtä vaalikautta pidempinä kokonaisuuksina ja siten, että ra-

kentamisen volyymi on tasainen myös hallituskausien taitteessa." Valiokunta kiinnitti vakavaa huomiota siihen, että perusväylänpidon rahoitus on ollut jo pitkään alempi kuin mitä esimerkiksi väylävirastot ovat perustellusti esittäneet tarvittavan. Valiokunta ei myöskään nähty, että kehyspäätöksen linjaukset toisivat nimenomaan perusväylänpitoon riittävästi kipeästi kaivattuja lisäresursseja tai poistaisivat jälkeensijaisuutta. Perusväylänpidon kokonaisuuden kannalta puhutaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan jo yli 200 miljoonan euron tasokorotustarpeesta: "Pitkään jatkuneesta alhaisesta rahoitustasosta johtuen väyläverkkoa ei ole kaikin osin voitu pitää riittävän hyvässä kunnossa, millä on selkeä kielteinen vaikutus myös liikenneturvallisuuteen. Tämä koskee tienpitoa, radanpitoa sekä merenkulkua."

Liikenne- ja viestintävaliokunta jatkoi samansisältöisellä kritiikillä myös vuoden 2010 budjetista: "Tilanne on huolestuttava, koska rahoituksen puutteen jatkuessa pitkään on vaarana, että ajaututaan merkittäviin palvelutase- ja liikenneturvallisuusongelmiin sekä suuriin kertainvestointitarpeisiin. Rataverkon heikosta kunnosta johtuvien rajoitusten määrä vuonna 2010 on 300 kilometriä, joista 80 kilometriä on keskeisellä rataverkolla, jolla ei saisi olla näitä rajoituksia lainkaan. Tieverkolla taas erityisen huonossa kunnossa ovat sillat ja alemmanasteinen tieverkko. Monet kunnille tärkeät paikalliset hankkeet, kuten liikenneturvallisuutta parantavat ja maankäyttöä tukevat risteyshankkeet tai kevyen liikenteen väylät joudutaan siirtämään tulevaisuuteen."

Myös elinkeinoelämän edustajat ovat useaan otteeseen vedonneet hallitukseen, että jo pelkästään taloudellisen taantuman takia liikenneinvestoinnit ja niiden riittävä rahoitus ovat ratkaisevassa asemassa työllisyyden ja Suomen kilpailukykyyn kannalta, mutta myös ilmastotavoitteiden saavuttamiselle. Liikenneväylien yksittäiset kehittämisinvestoinnit eivät riitä, jos samaan aikaan laiminlyödään muun väyläverkon palvelutason ylläpito ja kehittäminen. Toistuva pienimuotoinen lisäbudjettirahoitus ei ratkaise ongelmaa.

Erityisiä tarpeita on kevyen liikenteen väylien rakentamisessa ja tasoristeysten poistamisessa sekä keskisuuria investointeja sisältävissä teemapaketeissa.

Hallitus toteaa liikennepoliittisessa selonteossaan, että noin 90 prosenttia liikenteen kasvihuonepäästöistä on peräisin tieliikenteestä ja tieliikenteen päästöistä puolestaan 60 prosenttia tulee henkilöautoliikenteestä.

Myös liikenne- ja viestintävaliokunta on linjannut yksimielisesti, että "joukkoliikenteen kehittämiseen ja tukemiseen ja sitä kautta myös liikenteen haitallisten päästöjen vähentämiseen on löydettävä nykyistä selvästi tehokkaammat keinot. Suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukemiseen varatut määrärahat ovat riittämättömät, jos vakavasti tähdätään joukkoliikenteen osuuden merkittävään nostamiseen." Valiokunta painotti myös tasavertaisten, asiointiyhteydet turvaavien joukkoliikennepalvelujen tarjoamista myös haja-asutusalueiden asukkaille. Valiokunta on katsonut myös, että suurten kaupunkien joukkoliikenteeseen osoitettu tuki on edelleen liian pieni.

SDP:n mielestä nykyisellä joukkoliikennetuella ei saavuteta niitä tavoitteita, joita hallitus on asettanut muun muassa ilmaston lämpenemisen hillitsemiseksi. Joukkoliikenteen houkuttelevuutta on lisättävä kehittämällä lippujärjestelmiä, joukkoliikenteen palvelujen yhteensopivuutta, palvelutasoa ja luotettavuutta.

10. Liikenneverkko

20. (31.10.21, 22 ja 23) Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Sosialidemokraatit ovat jo useana vuonna huomauttaneet, että hallituksen osoittamat määrärahat perusväylänpitoon ovat liian vähäiset ja riskitiedossa eduskunnan yksimielisesti hyväksymän liikennepoliittisen selonteon kanssa.

Hallitus ei noudata omaa selontekoaan, vaan päinvastoin perusväylänpidon kokonaisrahoitusta on jälleen alennettu, tällä kertaa noin 21 miljoonaa euroa vuoteen 2009 verrattuna. Liikenne- ja valtiovarainvaliokunta sekä useat asian tuntijat kantavat huolta siitä, että valtion suurin

omaisuuserä rapistuu ja sen arvo laskee jatkuvasti perusväylänpidon riittämättömien resursien vuoksi. Perusväylänpitoon on osoitettava liikenneverkon riittävän kunnon ja tarpeellisen kehittämisen turvaava rahoitus. Liikenne- ja viestintävaliokunta on yksimielisesti vaatinut jopa 200 miljoonan euron tasokorotusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 74 000 000 euroa perusväylänpitoon.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta on lisättävä, sillä raide- ja joukkoliikenteen edistäminen on edellytys ilmastonmuutoksen kannalta kestäväen yhdyskuntarakenteen kehittämiselle.

Joukkoliikenteen osuus kotimaisesta henkilöliikennesuoritteesta on noin 15 prosenttia, ja sen osuus on vuosi vuodelta laskenut. Henkilöliikenteen määrällinen kasvu koostuu lähes yksinomaan henkilöautoilun lisääntymisestä. SDP:n mielestä hallitus on osoittanut mitättömän pientä tukea joukkoliikenteeseen, vaikka sen huomattavasti voimakkaammalle tukemiselle on olemassa vankat liikennepoliittiset, ympäristöpoliittiset ja turvallisuuteen perustuvat tekijät.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 19 000 000 euroa joukkoliikenteen tukemiseen.

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Laivatilausten volyymi on romahtanut 97 prosenttia verrattuna vuoden 2008 tilanteeseen. Suomen telakat eivät ole saaneet tilauksia vuoden 2008 kesän jälkeen. Sosialidemokraattien vaihtoehtobudjetissa aikaistettuihin alustilauksiin kohdennetaan 100 miljoonaa euroa. Tilauk-

set jakautuvat puolustus-, liikenne- ja viestintä- sekä sisäasiainministeriön hallinnonaloille. Tilausten kotimaisuusaste on korkea, ja työllisyysvaikutukset ovat merkittäviä erityisesti Turun alueella ja Satakunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.64 otetaan lisäyksenä 35 000 000 euroa alushankintojen aikaistamiseen.

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestintän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus asetti laajakaistayhteyksien kehittämistä käsitelleessä periaatepäätöksessään viime vuoden lopussa tavoitteeksi, että lähes kaikilla kansalaisilla on vuoteen 2015 mennessä mahdollisuus saada käyttöönsä 100 Mbit/s:n valokuitutai vastaava laajakaistayhteys. Liikenne- ja viestintävaliokunnan asiantuntijakuulemisissa on kuitenkin käynyt ilmi, että laajakaistahankkeeseen varattu kokonaiskustannusarvio saattaa ylittyä merkittävästi.

Nopeat ja luotettavat laajakaistayhteydet ovat välttämättömiä esimerkiksi alueellisen tasavertaisuuden ja maan elinvoimaisuuden sekä kilpailukyyn kannalta. On myös muistettava, että laajakaistahankkeet ovat tehokkaasti työllistäviä. Sähköinen asiointi lisää myös tuottavuutta.

Suomi on jäänyt kansainvälisessä vertailussa jälkeen tietoyhteiskuntakehityksessä. Valtion pitää tehdä nopea korjausliike tietoyhteiskunnan kurssin muuttamiseksi. Esimerkiksi EVAn uusimmassa raportissa ollaan huolissaan, ettemme nykyinenolla selviä ikääntymisen, talouskriisin ja kiihtyvän globalisaation haasteista. Tässä valossa laajakaistahankkeeseen vuodelle 2010 varatut rahat ovat riittämättömät.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.40.50 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa valtakunnalliseen laajakaistahankkeeseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Suomessa on turvattava yritysten toimintaedellytykset ja huolehdittava yritysten kilpailukyvyistä, jotta teollisuus ja työpaikat pysyvät Suomessa. Esitämme, että tuotannon ja työpaikkojen turvaamiseksi Suomessa pitää seuraavat toimet toteuttaa mahdollisimman pikaisesti. On saatava aikaan pitkäaikainen ja maltillinen raamisopimus palkoista. Kohtuuhintaisen energian saanti on turvattava mm. perusvoimaratkaisun avulla ja teollisuuden sähkövero on poistettava sekä toteutettava eri toimialoille kohdennettuja toimia. Esitämme, että ympäristö- ja palvelualojen vientiä on vauhditettava ja lisättävä määrärahoja innovaatiopolitiikkaan ja yritysten kansainvälistymiseen. Telakkateollisuustyöryhmä esitti marraskuussa erityisesti Varsinais-Suomeen kohdennettuja erityistoimia. Lisäksi esitämme eri ministeriöiden alushankintoja aikaistettavaksi 100 miljoonalla eurolla.

Pidämme talous- ja velkaneuvonnan palveluiden tarjonnan tilaa huolestuttavana. Esitetyllä määrärahalla ei saavuteta asetettuja tavoitteita, ja kansalaiset joutuvat asuinpaikan mukaan eriarvoiseen asemaan.

Huolimatta vakavasta tilanteesta työmarkkinoilla hallitus pitää työvoimapolitiikan määrärahat sillä tasolla kuin ne olivat hyvänä työllisyysvuotena eli vuonna 2008. Taantumassa hallitus siis laiminlyö riittävät rakenteellisen työttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvua ehkäisevät toimet. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi työvoimapolitiikan aktiivitoimien piiriin pääsevien määrän vähenevän ensi vuonna merkittävästi. Työvoimapolitiittisissa toimenpiteissä olevien määrä laskee ensi vuonna 20 prosenttiin, kun vuonna 2008 työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin sijoitettuna oli keskimäärin 28,8 prosenttia työttömistä. Työ- ja elinkeinotoimistojen henkilöstön määrä lisääntyy väliaikaisesti vain 4 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna samaan aikaan, kun työttömyys saattaa lisääntyä jopa 40 prosenttia vuodesta 2008.

Nuorten työttömyys on kasvanut nopeasti ja merkittävästi. Esimerkiksi Tampereella nuorisotyöttömyys on kasvanut vuodessa liki 75 prosenttia. Nuorten syrjäytymisen ehkäisytöihin on ryhdyttävä nopeasti ja kunnianhimoisesti. Helpompaa on ehkäistä työttömyyttä kuin auttaa pitkään työttömänä ollut takaisin työelämään. Nuoret työnhakijat tarvitsevat nimenomaan heille suunniteltuja ja suunnattuja palveluja ja erityisosaamista. Tarvitaan vähintään kolmen vuoden korvamerkitty toimintapaketti, jolla hoidetaan nuorisotyöttömyyttä. Paketilla lisättäisiin nuorten työharjoittelumahdollisuuksia, oppilaitosten aloituspaikkoja, tukityöllistämistä ja työvoimakoulutusta. On lisättävä nuorten tukityöllistämistä kuntiin, valtiolle ja järjestöihin. Nuorten mahdollisuuksia työvoimapolitiiseen koulutukseen tulee lisätä ja monipuolistaa huomioiden esim. Suomen energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet.

20. Innovaatiopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen

41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha putoaa ensi vuonna 2,4 miljoonaa euroa. Määrärahaleikkausta ei pitäisi tehdä, koska tilanne Suomen viennin kannalta säilyy vielä pitkään haasteellisena. Tämän vuoksi Fintran toimintaa pitää edelleen tukea ja painottaa vientiponnisteluissa myös ympäristö- ja palvelualojen viennin vauhdittamista. Laaturaporttiosuunnitelma on edelleen tärkeä työväline. Esitämme lisäyksestä Fintralle 1 000 000 euroa ja laatutoimintaan 700 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.41 otetaan lisäyksenä 1 700 000 euroa valtionavustuksena eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi.

42. Innovaatiokeskittymien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Suomen innovaatiotoimintaa on tehostettava. Uuden liiketoiminnan synnyttämiseen pitää lisätä määrärahoja. Suomella on osaamista monella alueella, ja uusia nousevia alueita ovat ympäristö- ja palvelualat. Näiden alueiden liiketoiminnan synnyttämiseen ja yritysten kansainvälistymisen edistämiseen pitää lisätä määrärahoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.42 otetaan lisäyksenä 12 000 000 euroa innovaatiokeskittymien kehittämiseen.

43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Yritysten kansainvälistymisavustuksia pitää lisätä tässä taloudellisessa tilanteessa tuntuvasti. On tärkeää, että tuetaan perinteisten vientialojen ohella myös uusia toimialoja. Suomella on osaamista ympäristö- ja palvelualoilla. Nyt näiden alojen kansainvälistämishankkeita pitäisi vauhdittaa ja laajentaa tukea näille aloille. On hyvä, että hallitus esityksessään laajentaa määrärahojen myöntämistä puutuote- ja puurakentamisen kansainvälistymishankkeisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.43 otetaan lisäyksenä 28 800 000 euroa kansainvälistämisavustuksiin yritysten yhteishankkeisiin.

45. Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu (siirtomääräraha 3 v)

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.45 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa yritysten tutkimushankkeiden valmisteluun.

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Työttömyyden ja erityisesti nuorisotyöttömyyden kasvun takia tarvitaan työ- ja elinkeinotoimistoihin lisähenkilökuntaa. Tehokkaaseen työnhaun ohjaukseen, osoitusten tekemiseen ja henkilöiden esittelemiseen avoimina oleviin työpaikkoihin tarvitaan lisää henkilöstöä työ- ja elinkeinotoimistoihin. Hallituksen esittämällä resursseilla ei tätä lisätyötavoitetta kyetä hoitamaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.01 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin.

42. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha)

Finnvera Oyj:n suhdannelainoja ja -takauksia voidaan myöntää sellaisille yrityksille, joiden kannattavuus tai maksuvalmius on heikentynyt vuonna 2008 alkanutta rahoituskriisiä seuranneen taloudellisen laskusuhdanteen takia ja joilla arvioidaan olevan edellytykset kannattavaan toimintaan suhdannetilanteen parannuttua. Jotta suhdannerahoituksella voidaan vaikuttaa telakoiden alihankintaverkoston tilanteeseen helpottavasti, on tärkeitä huolehtia, että Finnvera Oyj:llä on käytettävissään riittävät valtuudet suhdannerahoituksen myöntämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.42 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa Finnveran suhdannerahoitukseen.

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Yritysten investointeihin ja kehittämishankkeisiin myönnettäviä avustuksia myönnetään muun muassa pk-yritysten kasvua, osaamista, verkostoitumista ja kansainvälistymistä edistäviin

hankkeisiin. Äkillisen rakennemuutoksen alueilla avustuksia suunnataan erityisesti uusia työpaikkoja sekä työllistymismahdollisuuksia luoviin hankkeisiin. Lisäyksestä 5 miljoonaa euroa on tarkoitettu käytettäväksi valtioneuvoston vahvistamalla äkillisen rakennemuutoksen alueilla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.45 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmisteluun.

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)

Laivanrakennuksen innovaatiotukea voidaan maksaa Suomessa rekisteröidylle laivanrakennusyritykselle, laivankorjausyritykselle ja laivankonversioyritykselle. Avustusta voidaan myöntää uuden alustyyppin kehittämiseen, suunnitteluun, aluksen innovatiivisiin osiin sekä innovatiivisten tuotanto-, suunnittelu- ja logistiikkamenetelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke toteutetaan Suomessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.46 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa laivanrakennuksen innovaatiotukeen.

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Talusasiantuntijat ennustavat työttömyyden merkittävää kasvua ensi vuonna. Työttömyysasteen ennustetaan olevan 10–13 prosenttia vuonna 2010. Silti työvoimapolitiikan määrärahat nousevat tämän vuoden määrärahoihin verrattuna alle 10 prosentilla, vain n. 40 miljoonalla. Näillä määrärahoilla olisi työttömien ns. aktiivointiaste asiantuntija-arvioiden mukaan ensi vuonna vain n. 21 prosenttia, kun se hyvänä työllisyysvuonna, vuonna 2008, oli keskimäärin 28,8 prosenttia työttömistä.

Työllistämistoimiin on varattava riittävät määrärahat niin, että useampi pääsee aktiivitoimenpiteisiin. On parempi tarjota työ- ja koulutautumismahdollisuuksia kuin päästää ihmisiä syrjäytymään työelämästä. On järkevää lisätä aikuisten työttömien koulutusta, jotta työelämän rakennemuutoksiin voidaan helpommin vastata ja työttömyydestä rakentaa silta työhön.

Työttömyyden pitkittymisen estämiseksi ja erityisesti nuorten työttömien tilanteen parantamiseksi sosialidemokraatit esittävät työllisyyspakettia, josta tämä talousarvioaloite muodostaa osan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin.

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Työllisyysperusteisilla investointiavustuksilla pyritään edistämään uusien työpaikkojen syntymistä. Työllisyystyöohjelmaa käytetään virastojen ja laitosten investointihankkeiden osarahoitukseen ja sillä pyritään aientamaan työllisyyden hoidon kannalta merkittäviä hankkeita.

Metsäteollisuuden vaikeudet jatkuvat, ja monet metsäteollisuuspaikkakunnat ovat vaikeuksissa. Monella muullakin toimialalla tuotantoa on jo leikattu ja leikataan myös ensi vuonna. Silti hallitus leikkaa ensi vuoden talousarvioesityksessä investointimäärärahoja, jotka ovat tärkeä tuki mm. äkillisten rakennemuutospaikkakuntien tukemisessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.64 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa alueellisen ja paikallisen työllisyyden parantamiseen sekä äkillisten rakennemuutosten aiheuttamien ongelmien vaikutusten lieventämiseen.

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Kotitalouksien velkaantuminen on ollut viime aikoina nousussa. Eniten kotitalouksien velanottoa ovat lisänneet asuinrakennusinvestoinnit sekä vilkas vanhojen asuntojen kauppa. Näiden lisäksi myös velaksi kuluttaminen on lisääntynyt. Tämä kehitys yhdessä työttömyyden kasvun kanssa ennakoi sitä, että tarve talous- ja velkaneuvontaan ei vähene, pikemminkin päinvastoin. Näin ollen ei ole myöskään perusteita vähentää tarkoitukseen osoitettavaa määrärahaa vuoden 2009 tasosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.40.31 otetaan lisäyksenä 1 100 000 euroa velkaneuvonnan järjestämiseen.

50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)

Kuluttajajärjestöjen merkitys on ollut Suomessa suuri ennen kuluttajalainsäädäntöä. Lainsäädännön kehityksen myötä järjestöjen merkitys on jonkin verran vähentynyt. Tilaa järjestöille edelleen on kuluttajien etujärjestönä neuvonta- ja tiedotustehtävissä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.40.50 otetaan lisäyksenä 125 000 euroa valtionavustuksena kuluttajajärjestöille.

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerrahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisraha on valtion talousarviossa alueiden kehittämiseen tarkoitettu kansallinen määräraha. Sitä voidaan osoittaa alueellisiin ohjelmiin, ulkomaisiin yhteistyöhankkei-

siin sekä alueiden elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Yleisesti maakunnan kehittämistä rahaa käytetään maakuntaohjelman toimintalinjojen mukaisten määräaikaisten kehittämishankkeiden toteuttamiseen.

Valtion ensi vuoden talousarvioesityksessä maakunnan kehittämistä rahaa on leikattu 2,5 miljoonalla eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna. Tämä vaikeuttaa monien maakuntien toimintaa, varsinkin niiden, joiden EU:n aluekehitysrahat ovat meneillään olevalle ohjelmakaudelle tuntuvasti vähentyneet.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.50.43 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa maakunnan kehittämistä rahaa korottamiseen.

60. Energiapolitiikka

20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 3 v)

Suomessakin joudutaan kiinnittämään huomiota näihin toimiin jatkossa, kun edistetään energiansäästösopimusten toimeenpanoa ja kehittämistä sekä vauhditetaan uuden energiateknologian ja bioenergian käyttöönottoa. Tulevaisuudessa pitäisi vaikuttaa asenteisiin, käyttötottumuksiin ja eri tilanteissa tehtäviin valintoihin. Opastus- ja tiedotustoiminnassa on pyrittävä mahdollisimman laajalle käyttäjäryhmälle annettavaan energiansäästöön ja uusiutuvien energianlähteiden käyttöön liittyvään tietoon. Hallituksen talousarvioesitys ei riittävässä määrin ota huomioon näitä tarpeita, eikä esityksessä varata riittäviä määrärahoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.60.20 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen sekä energiatiedotukseen.

Pääluku 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallitus on pitkään toistellut, kuinka paljon edeltäjänsä sosiaalisesti oikeudenmukaisempi se on. Tekemiensä sosiaaliturvan parannusten tuottaman hyödyn porvarihallitus on kuitenkin toisella kädellä ottanut pois esimerkiksi korottamalla sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja, rapauttamalla kuntatalouden ja suosimalla yksityisiä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Kunnat lomauttavat, karsivat palvelujaan ja kohdentavat talouden tasapainottamisen niihin palveluihin ja kuntalaisiin, jotka ovat kaikkein heikoimmilla. Kunnat eivät selviä palveluistaan. Lomautukset koskevat suurimmaksi osaksi juuri sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä. Valtion vastuuta hyvinvointipalveluista on nostettava. Kunnat tekevät nyt perusoikeuksien vastaisia ratkaisuja. Tätä ei voi katsoa sivusta. Hallituksen on vastattava ihmisten turvallisesta arjesta ja palveluiden toimivuudesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien tasoa on nostettava.

Kuntien veronkorotukset kohdentuvat kiipeimmin pienituloisiin ihmisiin, jotka eivät maksa valtionveroa. Pitkäaikaistyöttömyys on nousussa, mutta hallitus ei korota työttömien perusturvan tasoa. Erityisesti työttömien vanhempien työttömyysturvan tasoa on kohennettava. Myös asumistukiin ja lapsiperheiden toimeentulotukeen tarvitaan kipeästi parannuksia.

01. Hallinto

03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on sosiaalivakuutuksen erikoistuomioistuimeen rinnastettava lautakuntatyypinen muutoksenhakuelin, joka ratkaisee Kansaneläkelaitoksen etuasasioiden valituksia ensiasteena. Muutoksenhakulautakunta on jo useiden vuosien ajan kärsinyt pitkistä käsittelyajoista ja valitusten

ruuhkautumisesta. Kohtuuttoman pitkät valitusten käsittelyajat vaarantavat mm. ihmisten toimeentulo- ja oikeusturvan ja aiheuttavat epävarmuutta ja epätietoisuutta ihmisten arkipäiväiseen elämään. Mm. apulaisoikeuskansleri on kiinnittänyt huomiota lautakunnan valitusruuhkiin.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnassa on viime vuosina ollut noin 30 000 käsittelemättä asiaa. Jono ei ole sanottavasti lyhentynyt, vaikka lautakunnan toimintaa on tehostettu ja resursseja jonkin verran lisätty. Vuonna 2009 näyttää siltä, että vaikka sisään tulevan valitusmäärän suuruinen juttumäärä saadaan ratkaistua, pysyy noin 30 000 asiaa edelleenkin jonossa. Apulaisoikeuskansleri on vuonna 2008 tarkastuksessa todennut, että kohtuullisena käsittelyaikana voitaisiin pitää enintään kuutta kuukautta. Lautakunnan keskimääräinen valitusten käsittelyaika oli vuonna 2008 16 kuukautta 10 päivää. Vuoden 2010 valtion talousarvioesityksessä hallitus esittää lautakunnalle ensi vuoden resursseilla käsittelyajaksi 14 kuukautta. Tämä ei vastaa apulaisoikeuskanslerin näkemystä kohtuullisesta käsittelyajasta. Kansleri on ilmoittanut, että hän tekee vielä vuoden 2009 aikana uusintatarkastuksen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintaan.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on esittänyt vuodelle 2010 suurempia määrärahoja kuin mitä tälle vuodelle on myönnetty. Budjetin perusteluiden mukaan ruuhkan purkamiseen liittyvät määräaikaisten lisäresurssit on tarkoitus poistaa vuoden 2010 päättyessä. Noin 30 000 valitusasian ruuhkan purkaminen kokonaan kestää nykyisillä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan työntekijäresursseilla ja keskimääräisellä viime vuosien käsittelytahdilla kuitenkin vajaat kaksi vuotta ilman, että yhtään sinä aikana sisään tulevaa uutta valitusta ratkaistaan. Muutoksenhakulautakunnalle tulee myöntää ainakin sen itsensä esittämä määräraha vuodelle 2010.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.01.03 otetaan lisäyksenä 810 000 euroa sosiaalitur-

van muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja eräät palvelut

51. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsiperheiden köyhyyden lisääntymistä selittävät työttömyyden kasvu, perhevapaiden käytön yleistymisen ja lamavuosina tehdyt perheetuksien leikkaukset sekä niiden ostoarvon heikkeneminen. Lapsiperheiden köyhyys on merkittävä riskitekijä lasten ja nuorten kehitykselle. Köyhyys vaikuttaa kielteisesti mielenterveyteen ja heikentää sosiaalista selviytymistä lisäten syrjäytymisriskiä ja ylläpitäen ylisukupolvista köyhyyttä. Köyhyys heikentää lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua täysipainoisesti yhteisön ja yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lapsiperheiden köyhyys on sekä inhimillisesti että taloudellisesti äärimmäisen kallista.

Tutkimusten mukaan mm. yksinhuoltajaperheet kuuluvat riskiryhmään pienituloisuuden suhteen. Tämän vuoksi yksinhuoltajaperheiden köyhyyden vähentämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Yksinhuoltajaperheiden työllisyys on laskenut 1990-luvun alusta, ja heille työn ja perheen yhteensovittaminen tuo muita perheitä enemmän vaikeuksia. Lapsilisästä maksettava yksinhuoltajakorotus on tällä hetkellä 46,60 euroa/kk/lapsi. Yksinhuoltajakorotuksen määrä tulee nostaa 66,60 euroon /kk/lapsi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.51 otetaan lisäyksenä 37 000 000 euroa lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen korottamiseen budjettiperusteisesti 20 eurolla kuukaudessa.

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Erityisesti suurimmissa kaupunkikeskuksissa asuminen on kallistunut huomattavasti, mikä on vaikeuttanut erityisesti lapsiperheiden taloudellista tilannetta. Jotta asuminen ei vie kohtuutonta osaa lapsiperheiden käytettävissä olevista tu-

loista, tulee lapsiperheiden asumisen tukia parantaa ja yleisen asumistuen määräytymisperusteita yksinkertaistaa. Kohtuuhintaisen asumisen turvaamiseksi tarvitaan myös kuntien maa-, kaa-voitus- ja asuntopolitiikan vahvistamista.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 93/2009 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.10.54 otetaan lisäyksenä 60 000 000 euroa yleisen asumistuen parantamiseen.

20. Työttömyysturva

31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Kuntouttavaan työtoimintaan velvoitetaan ensi vuoden alusta osallistumaan nuorten työttömien ohella myös 25 vuotta täyttäneet henkilöt. Seurauksena kuntouttavasta työtoiminnasta kieltäytymisestä, sen keskeyttämisestä tai omasta syytä keskeyttämään joutumisesta olisi työmarkkinatukea saavan työttömän osalta 60 päivän karenssi sekä toimeentulotukea saavan työttömän osalta toimeentulotuen perusosan alentaminen enintään 20 prosentilla henkilön iästä riippumatta.

Tilanne on jo tällä hetkellä osassa kuntia se, ettei niillä ole mahdollisuuksia järjestää mielekästä ja työllistymistä edistävää kuntouttavaa työtoimintaa. Joissain kunnissa kuntouttavaa työtoimintaa ei voida järjestää lainkaan. Kuntouttava työtoiminta saattaa laadultaan olla velvoitetyön tyypeistä, kun sen kuuluisi olla kuntouttava prosessi, jossa asiakkaan henkilökohaisia ominaisuuksia vahvistetaan niin, että hänellä on mahdollisuus päästä ensisijaisiin työhallinnon toimenpiteisiin ja askeleen lähemmäs kohti avoimia työmarkkinoita. Esimerkiksi riittävää ohjausta ja neuvontaa ei anneta eikä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuki ole riittävää. Parhaat tulokset ja vaikuttavuus kuntouttavassa työtoiminnassa saavutetaan, kun kuntouttavan työtoiminnan paikkoja hankitaan valmennukseen erikoistuneista organisaatioista, joissa ohjaajat ovat koulutettuja yksilö-, ryhmä-

ja työvalmennuksen ammattilaisia ja jotka pysyvät tarjoamaan monia erilaisia ja eritasoisia tehtäviä.

Kuntouttavan työtoiminnan laadussa on siis parantamisen varaa. Nyt hallitus on entisestään laajentanut kuntien järjestämisvelvollisuutta. Tehty lainmuutos merkitsee Kuntaliiton arvion mukaan sitä, että kuntouttavan työtoiminnan piiriin tulee jopa kymmeniä tuhansia ihmisiä. Tämä tarkoittaa Kuntaliiton mukaan merkittävän 180 miljoonan euron lisämäärärahan tarvetta (tämä arvio perustuu Kelan tilastoon, jonka mukaan niitä, jotka täyttävät aktivointisuunnitelman laadinnan edellytykset, on 51 000). Hallitus taas on varannut kunnille tähän tarkoitukseen 2,1 miljoonan euron vuosittaisen valtionosuuslisäyksen.

Hallituksen ja Kuntaliiton arviot siis eroavat toisistaan huomattavasti. Lisätessään kuntien tehtäviä, mutta varatessaan ilmeisen riittämättömät määrärahat uudistuksen toteuttamiseen hallitus osoittaa myös ymmärtämättömyyttä kuntatalouden jo valmiiksi vakavaa tilannetta kohtaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.31 otetaan lisäyksenä yhteensä 30 000 000 euroa valtion korvaukseksi kunnille kuntouttavan työtoiminnan laajentamiseen.

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Työttömien perusturva laahaa kaukana muun toimeentulon kehityksestä. Pitkäaikaistyöttömät muodostavatkin miltei puolet kaikista toimeentulotuen saajista. Tilanne on hälyttävä. Työttömyyden rajun kasvun myötä yhä useampi suomalainen on vaarassa syrjäytyä sekä työmarkkinoilta että yhteiskunnasta, kun heikko tulotaso estää oman tulevaisuuden suunnittelun. Huono-osaisuuden kasvu tulee pysäyttää kohen- tamalla pienituloisimpien toimeentuloa.

Korottamalla työttömyyspäivärahan tasoa ja tarkistamalla sen ohella asumistukea sekä pienituloisten verotusta saadaan nykyisin toimeentulotukea saavia kotitalouksia pois tuen piiristä.

Näin myös siirretään kuntien sosiaalitoimen työpanosta hakemuskäsittelyistä kuntouttavaan ja ennalta ehkäisevään sosiaalityöhön.

Työmarkkinatuen ja työttömän peruspäivärahan taso ilman lapsikorotuksia on keskimäärin 551 euroa kuukaudessa. Työttömien aseman parantamiseksi ehdotamme kahden euron suuruista korotusta työttömyyspäivärahaan. Tällöin tuki nousisi indeksikorotuksineen kuukausitasolla noin 594 euroon ja päivätasolla noin 27,6 euroon. Muun muassa toimeentulotukimenojen väheneminen kompensoisi työttömän peruspäivärahojen korotuksen kustannuksia.

Lapsiperheiden aseman kohentamiseksi tulee työttömyysturvan lapsikorotusten tasoa nostaa. Esitämme myös työttömyyspäivärahojen lapsikorotuksiin 20 prosentin korotusta.

Työttömyyspäivärahojen tasokorotuksiin tulee liittää riittävä määrä aktiivitoimenpiteitä, joilla pitkäaikaistyöttömiä voidaan auttaa työllistymään uudelleen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 576/2009 vp viitaten, ehdotamme,

että momentille 33.20.51 otetaan lisäyksenä yhteensä 60 000 000 euroa työttömyyspäivärahojen korottamiseen budjettiperusteisesti 2 eurolla päivässä sekä työttömyysturvan lapsikorotusten korottamiseen 20 prosentilla.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Työttömien aseman parantamiseksi ehdotamme kahden euron suuruista korotusta työttömyyspäivärahaan. Tällöin tuki nousisi indeksikorotuksineen kuukausitasolla noin 594 euroon ja päivätasolla noin 27,6 euroon. Muun muassa toimeentulotukimenojen väheneminen kompensoisi työttömän peruspäivärahojen korotuksen kustannuksia.

Työttömyysturvan tarveharkinta on poikkeuksellinen ilmiö Suomen muuten yksilöllisessä sosiaaliturvassa. Missään muussa elämän riskitilanteessa kansalaisella ei ole vaaraa jäädä kokonaan ilman sosiaaliturvaa puolison tulojen takia. Tilanteen ongelmallisuutta lisää avioliittolaki, jonka mukaan vain aviopuolisot ovat velvol-

isia elättämään toisiaan. Tutkimuksen mukaan tarveharkinnan kohteeksi joutuneista työttömistä lähes puolet elää avoliitossa eikä näin ollen voi vaatia elatusta puolisoiltaan. Parisuhteessa elävä työtön on vaarassa jäädä kokonaan ilman työmarkkinatukea, jos puoliso ansaitsee yli 2 400 euroa kuukaudessa. Puolison tulojen tarveharkinnassa työmarkkinatuen tarveharkinta kohdistuu useimmiten naisiin, joten tarveharkinta on myös välillisesti tasa-arvokysymys.

Myös vanhempien tulot vaikuttavat työmarkkinatukeen, jos työtön asuu vanhempiensa kanssa samassa taloudessa eikä täytä työssäoloahtoa. Sosiaaliturvan yksilöllistä luonnetta on syytä vahvistaa. Tästä syystä työmarkkinatuen tarveharkinnasta tulee luopua.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 95/2009 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.20.52 otetaan lisäyksenä yhteensä 110 000 000 euroa työmarkkinatuen korottamiseen budjettiperusteisesti 2 eurolla päivässä sekä työttömyysturvan lapsikorotusten korottamiseen 20 prosentilla sekä tarveharkinnan poistamiseen työmarkkinatuesta puolison ja lasten osalta.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Isäkuukautta pidennetään kahdella viikolla 1.1.2010 alkaen. Uudistus on positiivinen paitsi vanhemmuuden kustannusten jakamisen ja siten sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta, etenkin siksi, että näin tuetaan toimivan isä-lapsisuhteen kehittymistä. Tehdyn lakiuudistuksen epäkohtia ovat kuitenkin eroperheiden jääminen epätasa-arvoiseen asemaan sekä se, että ns. monikkoperheiden isäkuukautta ei uudistuksessa pidennetty lapsikohtaisesti niin, että monikkoperheen isällä olisi yhden lapsen isän kanssa tasa-arvoinen asema, mitä tulee vauvan kanssa vietetyn ajan pituuteen.

Eroperheiden lasten yhteishuoltajuus ja vuoroasuminen ovat yleistyneet Suomessa. Yksin- ja yhteishuoltajien liitto on arvioinut, että noin 5—10 prosentissa vanhempien tekemissä uusissa sopimuksissa sovitaan lapsen vuoroasumisesta kummankin vanhemman luona. Lisäksi on yhä yleisempää, että lapsi tapaa etävanhempaa 8—12 päivää kuukaudessa. Yhteensä noin kolmannes erolapsista tapaa siis etävanhempaansa paljon eli käytännössä asuu myös etävanhemman luona.

Mualla asuva vanhempi ei kuitenkaan ole oikeutettu tasavertaisesti perhevapaisiin, kuten isyysvapaaseen. Isyysrahaan tulee olla oikeus myös isällä, joka ei asu yhteisessä taloudessa äidin kanssa. Niissä tilanteissa, joissa lapsen isyyttä ei ole vahvistettu, tai tilanteissa, joissa isä ei asu yhteisessä taloudessa äidin kanssa eikä myöskään käytä oikeuttaan isyysvapaaseen, tulee äidillä mielestämme olla oikeus käyttää nämä vanhempainpäivärahan lisäpäivät.

Ns. monikkoperheissä (kaksoset ym.) taas isällä ja jokaisella lapsella tulee olla oikeus keskinäisen isä-lapsisuhteen tukeen yksilökohtaisesti. Isän mahdollisuus osallistua lasten päivittäiseen hoitoon on myös hyvin tärkeää monikkoperheen jaksamiselle ja selviytymiselle. Siksi myös monikkoperheille on syytä säätää oikeus pidempään isäkuukauteen. Monikkoperheiden isillä tulisi olla oikeus isyysrahaan kustakin syntyvistä lapsesta enintään 24 arkipäivän pituiselta kaudelta välittömästi heidän pitämänsä vanhempainrahakauden päätyttyä. Tämä tarkoittaisi, että kaksosten isällä olisi lain asettamien ehtojen täytyttyä oikeus isyysrahaan enintään 48 arkipäivän pituiselta kaudelta, kolmosten isällä enintään 72 arkipäivän pituiselta kaudelta, nelosten enintään 96 arkipäivän pituiselta kaudelta jne.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.30.60 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa monikkoperheiden isyyslomien budjettiperusteeseen pidentämiseen ja yksinhuoltajaperheiden ja etävanhempien saattamiseksi isyyslomien pitämisen suhteen

tasa-arvoiseen asemaan muiden perheiden kanssa.

40. Eläkkeet

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Eläkkeellä olevien ihmisten arkea on helpotettava paitsi toimivilla palveluilla myös riittävillä tulonsiirroilla. Pientä kansan- ja työeläkettä saavien aseman parantamiseksi tulee eläkkeensaajien asumistukea parantaa. Eläkkeensaajien asumistuen parannus kohdentuu erityisesti sellaisiin eläkeläisiin, jotka asuvat vuokra-asunnoissa alueilla, joilla asumiskustannukset ovat korkeat. Eläkkeensaajien asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen rajamäärät ovat jääneet selkeästi jälkeen vuokrien korotuksista.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 96/2009 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.40.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 60 000 000 eläkkeensaajien asumistuen parantamiseen.

60. (33.60, osa) Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin (siirtomääräraha 3 v)

Lähes kaikki kunnat ovat lopettaneet lapsiperheiden kotipalvelun. Perheen ainoaksi avunlähteeksi saattaa jäädä Mannerheimin Lastensuojeluliiton hoitaja, jonka tuntipalkkio (n. 10 euroa) on kuitenkin monille huoltajille liian kallis. Lisäksi tätä palvelua ei kaikilla paikkakunnilla ole. Moni huoltaja joutuukin turvautumaan palkattomiin vapaisiin. Erityisen vaikea on saada hoitoapua vammaiselle lapselle. Vaikka monet kunnat ovat lisänneet lastensuojelun palveluihinsa perhetyötä, ehtii perhetyö lasten ja vanhempien tueksi vasta, kun ongelmat ovat jo kriisiytyneet. Arkisena, käytännöllisenä tukena annettava ko-

tipalvelu ennaltaehkäisisi lastensuojelutoimienpiteiden tarvetta. Esitämme tämän vuoksi lisäämäärärahaa lapsiperheiden kotipalvelun tehostamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (Kaste-ohjelma) osana.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.31 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa lapsiperheiden kotipalvelun tehostamiseen.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustointaan (kiinteä määräraha)

Vaikka erikoissairaanhoidon mukaisen tutkimustoiminnan tulos ja volyymi ovat viime aikoina lisääntyneet huomattavasti, leikkasi hallitus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoimaa tutkimuksen erityisvaltionosuusrahoitusta eli ns. EVO-rahoitusta viime vuonna 8,7 miljoonalla eurolla. Vaatimuksistamme huolimatta rahoja ei palautettu budjettiin. Ensi vuodelle esitetään samansuuruisia summaa kuin tänä vuonna on ollut käytettävissä. Tämä voi johtaa siihen, että tutkimuksen rahoittajilla tulee jatkossa olemaan nykyistä merkittävämpi valta vaikuttaa siihen, mitä ylipäänsä tutkitaan ja missä. Valtion tulee turvata tutkimuksen julkinen rahoitus puolueettoman tutkimustoiminnan turvaamiseksi. Näistä syistä esitämme, että EVO-tutkimuksen määrärahoja on korotettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.32 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustointaan.

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Ensisijaisten etuuksien, kuten lapsilisien, korotukset eivät auta toimeentulotukea saavia lapsiperheitä, sillä etuudet huomioidaan toimeentulotuen määrässä. Lapsiperheiden toimeentulotuen tasoa tulee tästä syystä parantaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 97/2009 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.60.35 otetaan lisäyksenä 16 000 000 euroa toimeentulotuen lapsikorotuksen korottamiseen budjettiperusteisesti 30 eurolla kuussa.

37. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin

Nykyisessä talouden tilanteessa valtion tulee panostaa julkiseen rakentamiseen. Korjausrakentamisella elvytettäisiin rakennusala ja parannettaisiin alan työllisyystilannetta. Julkisten rakennusten — päiväkotien, terveyskeskusten ja vanhainkotien — homekorjauksiin ja energiatehokkuuden parantamiseen tulee osoittaa lisää määrärahoja, jotta rakennusten viihtyvyys voidaan taata kaikille kansalaisille.

Väestön ikääntyminen asettaa asuinrakennusten tekniselle varustetasolle uusia vaatimuksia. Vanhainkotien esteettömyydestä ja turvallisuudesta on pidettävä huolta. Myös päiväkotien ja terveyskeskusten erityistarpeet tulee huomioida. Kunnallisten rakennusten käyttäjien hyvinvoinnista täytyy kantaa vastuuta. Tämä edellyttää homevaurioiden korjaamista ja sen rahoituksen varmistamista. Hallituksen on kohdennettava lisää resursseja kunnallisten rakennusten kosteusvaurioiden korjauksiin ja energiatehokkuuden parannuksiin.

Hallituksen budjettiesityksen mukaan kuntien korjausavustukset ovat jälkirahoitteisia, joten kunnat saisivat investoimansa rahat takaisin vasta vuonna 2012. Tämä ei ole hyvää suhdannepolitiikkaa. Vaadimme kuntien investointi- ja korjausrakentamisen tuen määrän korottamisen lisäksi tuen toteuttamista rakennusaikaisena rahoituksena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.37 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin.

70. Terveysten ja toimintakyvyn edistäminen*50. Terveysten edistäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Terveysten edistämisen momentilta leikataan 5,2 miljoonaa euroa. Vähennyksestä kohdennetaan uudelleen 3,2 miljoonaa euroa siirtämällä terveyden edistämistä koskevien hankkeiden rahoittamisvastuuta Raha-automaattiyhdistyksen rahoitettavaksi. Hallitus siirtää Ray:lle vastuuta julkiselle vallalle kuuluvista tehtävistä. Käytännössä muutos merkitsee Ray:n järjestöille suunnattujen avustusten vähenemistä 3,2 miljoonalla eurolla. Järjestöjen avustusten leikkaaminen merkitsisi moninaisia ongelmia järjestöille, jotka tekevät tärkeää työtä niin palvelujen tarjoajina kuin niiden kehittäjinä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.90.50 otetaan lisäyksenä 3 200 000 euroa järjestöjen toiminnan tukemiseen.

Pääluokka 35**YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA**

Ympäristöministeriön määrärahatilanne on vakavasti vaarantunut. Hallitus on torjunut kaikki ympäristöministeriön lisäyksesitykset. Vasta jakovaroista saatiin näennäistä helpotusta ympäristötöiden ahdinkoon muutaman miljoonan ja ympäristöjärjestöjen muutaman kymmenentuhannen euron määrärahakorjauksilla. Pienen ministeriön resursseja on pienennetty koko hallituskauden ajan ja pienennetään edelleen, vaikka sen resursseja pitäisi tässä tilanteessa ilmastomuutoksen haasteeseen vastattaessa tuntuvasti nostaa. Kuluneen hallituskauden aikana ympäristöhallinnon menokehystä on leikattu siten, että se edustaa jo alle prosenttia valtion talousarviosta. Ympäristöhallintoa heikennetään edelleen siirtämällä alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (69,6 miljoonaa euroa) työ- ja

elinkeinoministeriön alaisuuteen (ELY). Sen seurauksena ympäristöhallinnon toimintamenot supistuvat ennätyksellisen pieniksi (76,77 miljoonaa euroa). Ympäristövaliokunta on kiinnittänyt samaan asiaan huomiota esittämällä ympäristöministeriön toimintamenoihin ja kehittämisrahoihin korotusta.

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot*01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Sosialidemokraatit pitävät ympäristöministeriön määrärahoja riittämättöminä. Vuosi vuodelta vähenevillä määrärahoilla on mahdotonta turvata ympäristöministeriön hallinnonalalle riittävät tutkimus- ja kehitysvoimavarat, joita ympäristöpolitiikan suunnittelu, toimeenpääntö ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus edellyttävät. Tutkimusmäärärahat ovat lähes puolittuneet muutamien viime vuosien aikana.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että momentille 35.01.01 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa ministeriön tutkimuksen, kehityksen ja suunnittelun määrärahoihin.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu*77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)*

Ympäristötöiden momentilta valtion budjetista rahoitetaan ympäristön suojelun kannalta olennaisia vesihuoltohankkeita ja pilaantuneiden alueiden parannuksia. Valtion vuoden 2009 talousarvio ja lisätalousarviot yhteen laskettuina muodostivat kuluvan vuoden toteutuneeksi määrärahasoksi yhteensä 18 950 000 euroa. Vuoden 2010 talousarviossa hallitus esittää määrärahasoksi merkittävästi leikattua 12 500 000 euroa. Suunta on roimasti aleneva, vaikka sitä vertaisi vain vuoden 2009 varsinaisen talousarvion sisältämään määrärahasoon.

Suomessa on arvioitu pilaantuneiden kohteiden määräksi noin 20 000. Kokonaisrahoitustarpeeksi on arvioitu 1—1,2 miljardia euroa seu-

raavan 20 vuoden aikana. Erityisesti Itämeren suojeluun liittyvien ympäristötöiden merkitys on kasvanut Itämeren tilan huonontuessa. Ympäristötyö määrärahalta on huomattava merkitys Itämeren kuormituksen vähentämisessä, kun haja-asutuksen jätevesikuormitusta saadaan pienennettyä. Määrärahojen tarve tähän työhön on hallituksen arviota suurempi, sillä jopa kymmenet viemärihankkeet eri puolella Suomea odottavat riittäviä resursseja käynnistyäkseen.

Valtiovarainvaliokunta esitti kolmen miljoonan euron lisäystä ympäristötöiden määrärahoihin eduskunnan jakovaroista. Lisäys on tärkeä mutta suuruusluokaltaan aivan liian pieni. Talousarvioaloitteessa (TAA 99/2009 vp) esitimme kymmenen miljoonan euron lisäystä ympäristötöiden määrärahoihin. Koska hallitus esittää kolmea miljoonaa euroa jakovaroista, jää esityksestämme uupumaan edelleen seitsemän miljoonaa euroa ensi vuodelle.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa ympäristötöiden määrärahojen turvaamiseksi.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Kuntien rakennusinvestointeja tuettava

Kuntien investointimahdollisuudet ovat heikentyneet kiristyneessä suhdannetilanteessa. Kuntien talouden elvyttäminen vaikuttaisi kaikkein varmin kotimaisen kysynnän elpymiseen ja työpaikkojen turvaamiseen alueellisesti tasapainoisella tavalla. Ehkäistäkseen taloudellisen taantuman syvenemistä valtion tulisi voimakkaasti ohjata kuntia sijoittamaan peruskorjaukseen ja uusiin rakennusinvestointeihin. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kuntien omavaraisuudesta on huolehdittu, jotta esimerkiksi rakennusrahastojen liian korkea omavastuuosuus ei estä kuntia käyttämästä panosta hyväkseen. Kuntien valtionosuuksien kasvattamisen ohella rakennusinvestointien pikainen käynnistäminen edellyttää lisäpanostusta valtiolta. Rakentamisen ohjauksen on kuitenkin myös tuettava raken-

nuskannan energiatehokkuuden ja taloudellisuuden parantamista.

Kuntien rakentamisen suoraksi tukemiseksi tulisi ottaa käyttöön kahden vuoden määräajaksi kunnille suunnattu investointituki. Tuki olisi tarkoitettu käytettäväksi kuntien julkisten rakennusten, kuten sairaaloiden, koulujen ja päiväkotien, uudis- ja peruskorjausrakentamiseen. Määrärahaa varattaisiin vuodelle 2010 yhteensä 30 000 000 euroa. Määrärahaa saisi käyttää kuntien rakennusinvestointien tukemiseen. Avustuksen suuruus olisi enintään 10 prosenttia investoinnin kokonaiskustannuksista. Määrärahaa myöntäisi kuntien hakemuksesta ympäristöministeriö. Hakemusten käsittelyssä tulisi priorisoida energiatehokkaita hankkeita.

Kodin säilyttävä, jos työpaikka menee

Taloudellisessa lamassa ihmisten henkilökohtaisen toimeentulon hetkellinen notkahdus johtaa tällä hetkellä usein siihen, että omistusasunnosta joudutaan luopumaan. Pahimmassa tapauksessa taakaksi jää vielä asuntovelka. Sosialidemokraatit esittävät, että työttömyyden satuttaessa tai yrityksen mennessä nurin ihmisen tulisi voida säilyttää kotinsa kohtuullisin ehdoin. Valtion tulee valmistella takausmalli, jossa omistusasuja saa väliaikaista joustoa asuntovelan maksukustannuksiin, jolloin tarpeettomilta henkilökohtaisilta konkursseilta voitaisiin välttyä.

Mallissa valtio voisi antaa asuntolainalle väliaikaisen takauksen, jos omistusasujan tulotaso romahtaa esimerkiksi työttömyyden, sairauden tai konkurssin vuoksi. Valtion on edellytettävä pankeilta joustavuutta lainojen lyhennysaikataulujen järjestelyissä. Osana tällaista lyhennysten järjestelyä voidaan em. tilanteissa käyttää myös valtion myöntämää määräaikaista täytetakausta. Tilanteen normalisoiduttua lainanmaksu jatkuisi vanhoilla ehdoilla.

Lisää asuntoja rakennettava nuorille

Uusien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamisen ja jo olemassa olevien vuokra-asuntojen peruskorjauksen lisäksi valtion asuntorahaston varoista tulisi tukea nykyistä voimakkaammin myös kohtuuhintaista uustuotantoa

erityisesti nuoria ja lapsiperheitä silmällä pitäen. Uudisrakentamisessa tulisi suosia ja edistää puurakentamisen osuutta. Omistusasuntojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) nojalla on toistaiseksi myönnetty lähinnä omakotikorkotukilainoja, mutta mikään ei estäisi ottamasta uudelleen käyttöön henkilökohtaisia ns. HK-lainoja eli korkotuettujen lainojen myöntämistä myös uustuotannolle laajemmin.

Tällöin ARA myöntäisi rakennusaikaisen valtion takaaman lainan ja valvoisi tonttihinnan, mikä vaatisi kuntien tonttiluovutusta, rakennuskustannuksen ja myyntihinnan kohtuullisuutta, jotka tiedot olisivat avoimia päätöksen jälkeen. Osakkeenostajat saisivat valtion täytetakaaman osakeasuntolainan, minkä takuun aikana osakkeen enimmäismyyntihintaa voitaisiin kasvattaa vain rakennuskustannusindeksin nousun verran. Halutessaan asukas voisi vapautua valtion takauksesta, mutta myyntihinta olisi kuitenkin rajoitettu uushankinnasta seuraavan 10 vuoden ajan.

Valtion korkotukea voisi hakea ja sen myöntämisen edellytyksenä olisi oltava asunnon tarvetta ja sosiaalista tilannetta koskeva tarveharkinta (kunta voisi päättää asiasta ARAn ohjeiden mukaisesti). Korkotuen omavastuukoron määräyksessä pitäisi ottaa huomioon korkojen verovähennysetuus. Osakeasuntoja voitaisiin myydä myös ilman mitään valtion osallistumista, mutta ARAn määrittämään hintaan. Osakkeet olisivat lainan vakuutena nykysäännösten mukaan 60 prosenttiin asti, joten valtion täytetakausten tulisi olla 25—30 prosenttia myyntihinnasta, loput 10—15 prosenttia olisi asukkaalla omaa rahaa.

Korkotukimenot jäisivät suunnilleen samansuuruisiksi kuin normaali korkovähennysoikeus koko lainasta on, jos arvioidaan, että vuosittainen korkotuettu HK-asuntotuotanto olisi 3 000 asuntoa, joiden keskipinta-ala olisi 60 as^m², hankinta-arvo 3 000 e/as^m² ja inflaatio eli hankinta-arvon nousu olisi keskimäärin 2 prosenttia/vuosi sekä korkotukilaina olisi 80 prosenttia asunnon hankinta-arvosta ja korkotuki 25 prosenttia omavastuun ylittävistä korosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 14

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kiireellisesti esityksen, jolla parannetaan kuntien rakennusinvestointimahdollisuuksia ottamalla käyttöön määräraikainen kunnille suunnattu investointituki. Avustuksen tulisi olla 10 prosenttia investoinnin kokonaiskustannuksista, jolloin vuoden 2010 rahoitustarve olisi noin 30 000 000 euroa.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Suomessa asumiskustannukset ovat kohonneet voimakkaasti ja edelleen on odotettavissa huomattavia asumiskustannusten nousuja. Erityisesti vuokrat ovat nousseet jopa keskituloisten näkökulmasta hyvin korkeiksi. Valtion tukemassa uustuotannossa vuokrataso muodostuu asukkaiden tulotasoon nähden kohtuuttomaksi.

Rakennusalan heikentynyt työllisyys edellyttää yhteiskunnan tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämistä. Hallitus on tuonut malleja ns. välimallin asuntojen rakentamiseksi, mutta niillä ei pystytty varmistamaan vuokrien asettumista kohtuulliselle tasolle. Lisäksi hallitus on laajentanut valtionavustuslain (688/2001) nojalla myönnettyjä investointiavustuksia, mutta yksin tämäkään tukitoimenpide ei johda vuokrien kohtuullisuuteen.

Jotta ihmisille voitaisiin jatkossakin tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, ARA-vuokra-asuntojen uustuotannon korkotukilainoituksen ehtoja on korjattava merkittävästi siten, että uustuotannolle myönnettävän 10 000 tai 15 000 euron käynnistysavustuksen lisäksi korkotuen nykyinen omavastuukorko, nykyisellään 3,4 prosenttia, puolitetaan. Näin päästäisiin nykyisillä rakennuskustannuksilla noin 10 euron/m² lähtövuokratasoon, jota voidaan pitää asumisen nykyhinnoissa kohtuullisena.

Myös ARA-vuokra-asuntojen perusparannusjärjestelmä tulisi uusita siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan uustuotannon lainaehtoja vastaavalla tavalla ja lisätuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen. Tälle tulisi va-

rata valtion asuntorahaston talousarviossa noin 30 miljoonaa euroa. Arvioitu ARAn menojen kasvu ensimmäiselle vuodelle olisi noin kahdeksan miljoonaa euroa. Näiden linjausten toteuttamiseksi tarvittavaa ARAn valtuuden riittävyttä on syytä seurata vuoden 2010 aikana, ja jos lisäämistarvetta ilmenee, valtuutta tulee nostaa lisäbudjetin avustuksella.

Vanhoiden vuokratalojen peruskorjaus on kii-reellistä saada liikkeelle erityisesti ottaen huomioon synkentynyt taloudellinen tilanne ja ensi vuoden rakennusalan työllisyysnäkömät. Samalla on mahdollista huolehtia remonttien energiatehokkuudesta siten, että korkotuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen niin, että alhaisimman koron saa eniten energiatehokkuutta edistävä remontti. Järjestelmä olisi yksinkertaisesti porrastettu siten, että omavastuuosuus laskee asteittain energiatehokkuuden toteutumisen suhteen ja alhaisin omavastuu eli 1,7 prosenttia on sellaisilla remonteilla, jotka täyttävät kaikki ennalta asetetut energiatehokkuustavoitteet.

Energiatehokkaiden korjausremonttien tukemiseksi tarvitaan hallituksen esittämää pientaloille kohdistuvaa kotitalousvähennystä vastaava yhdenvertaisemmin kohdentuva panostus. Sosiaalidemokraatit ovat esittäneet, että kotitalousvähennystä tulisi laajentaa koskemaan asunto-osakeyhtiöiden remonteja. Eri asumismuotojen välisen tasapuolisuusongelman lisäksi hallituksen esittämässä muodossa kotitalousvähennyksen ongelma on, ettei sen käyttöä ole rajattu energiatehokkuuden mukaan. Nyt sitä saa hyödyntää esimerkiksi kesämökin muuttamiseksi talviasuttavaksi tai öljykattilan vaihtamiseksi toiseen, mitä ei voida pitää ekologisesti kestävä-nä verokannustimena.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 100/2009 vp ehdotamme,

että momentin 35.20.60 perusteluihin lisätään, että vuonna 2010 tulee vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) sekä sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (666/2001) perusteella lainansaajan maksettavaksi

jäävän perusomavastuun korkotukilainan korosta säädetty prosenttimäärä puolittaa valmistuvien uusien asuntojen asumiskustannusten pitämiseksi kohtuullisena ja

että momentin 35.20.60 perusteluihin lisätään, että vuonna 2010 ARA-vuokra-asuntojen perusparannusjärjestelmä uusitaan siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan uustuotannon lainaehtoja vastaavalla tavalla ja tuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. (11.01.01, osa) Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille lisätään 350 miljoonaa euroa. Ansio- ja pääomatuloveron tuottoa korotetaan arvioitua paremman verotulokertymän johdosta 250 miljoonalla eurolla.

Verotuksen painopistettä on siirrettävä työn verotuksesta pääoman, omaisuuden, ympäristön ja kulutuksen verottamiseen. Kokonaisvero-astetta ei kuitenkaan voida enää laskea lähivuosina tapahtuvan väestön runsaslukuisen eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Pääomaverotuksen nostaminen kahdella prosenttiyksiköllä 30 prosenttiin ensi vuoden alusta alkaen tasaisi ansio- ja pääomatulojen välistä veroeroa ja tuottaisi valtiolle noin 100 miljoonaa euroa nykyistä enemmän verotuloja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.01.01 arvioitua tuottoa korotetaan 250 000 000 eurolla

ja että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 15

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen pääomatuloveroprosentin nostamisesta 30 prosenttiin, mikä lisää verotulokertymää 100 000 000 eurolla.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Aloitteella esitetään käyttöönotettavaksi käännetty arvonlisäverojärjestelmä. Sillä tarkoitetaan järjestelmää, jossa arvonlisäveron maksu on siirretty työsuoritukset tekevältä aliurakoitsijalta työsuorituksen vastaanottavalle pääurakoitsijalle toimialoilla, joille on luonteenomaista pitkät aliurakointiketjut, kuten rakentamisessa. Käännetty arvonlisävero on käytössä myös monissa EU-maissa. Käännetyllä arvonlisäverojärjestelmällä pyritään estämään tilanteet, joissa aliurakoitsijan maksamatta jääneet arvonlisäverot hyväksytään vähennyskelpoisiksi pääurakoitsijan arvonlisäverotuksessa. Toisena keskeisenä tavoitteena on ollut pienentää veronkierrosta johtuvia kilpailun vääristymiä markkinoilla. Tämän lisäksi ensi vuodeksi esitetty talouden elvytyspaketti piristäisi taloutta hallituksen esitystä paremmin, eikä arvonlisäverokannan alenema olisi niin suurta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 16

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen arvonlisäverolain muuttamisesta, jolloin verotulokertymä kasvaa 130 000 000 euroa.

08. Valmisteverot

07. Energiaverot

Ydin- ja vesivoimakapasiteetille säädettävä ns. Windfall-vero leikkaisi osin niitä ylimääräisiä tuloja, jotka markkinahinnoitteluun siirtyminen on aikaansaanut sähköntuottajille ja joita päästökaupan käynnistyminen ja päästöoikeuksien kal-

listuminen on lisännyt edelleen. Veron tuotoksi arvioidaan 375 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen Windfall-verosta, jolloin verotulokertymä kasvaa 375 000 000 euroa.

10. Muut verot

Pakkausveron tarkoituksena on vähentää pakkausmateriaalin aiheuttamaa ympäristökuormitusta kannustamalla kuluttajia ja pakkausten valmistajia sekä maahantuojia suosimaan uudelleenkäytettäviä pakkauksia ja vähentämään pakkausmateriaalien käyttöä silloin, kun se on tuotteen säilyvyyden ja suojaamisen kannalta mahdollista. Veron kohteena ovat jätelain tuottajavastuun mukaisesti ammattimaiset tuotteiden pakkaajat ja pakattujen tuotteiden maahantuojat. Pakkausvero koskee siten kaikkien kuluttajapakkausten lisäksi ns. ryhmä- ja kuljetuspakkauksia. Ympäristösyiden lisäksi tätä edellyttää eri tuotteiden tasapuolinen kohtelu. Pakkausvero suosii materiaalitehokkaita ja uudelleenkäytettäviä pakkauksia, sillä se kannetaan vain ensimmäistä kertaa käyttöön otettavilta pakkauksilta. Veron määrä perustuu pakkausmateriaalin painoon, ja verotaso määräytyy ympäristöperustein eri materiaalien suuntaa-antavan elinkaari-analyysin perusteella. Siten se kannustaa materiaalitehokkuuteen myös tuotteiden pakkauksia valmistettaessa. Pakkausveron ympäristönsuojellisuuden päätavoitteena on kaikenlaisen pakkausjätteen määrän vähentäminen. Vero käyttöön otettaessa sen ensimmäisen vuoden tuotoksi voidaan arvioida yhteensä 135 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen pakkausverosta, jolloin verotulokertymä kasvaa 135 000 000 euroa.

05. Varainsiirtovero

Arvopaperikaupan leimavero poistettiin 1.5.1992 alkaen. Päätöstä perusteltiin yritysten oman pääoman hankkimisen helpottamisella sekä osakemarkkinoiden elvyttämällä. Arvopaperikaupan leimaveron suuruus ennen sen poistamista oli 1 prosentti kauppahinnasta. Parhaimmillaan eli vuosina 1988 ja 1989 arvopaperikaupan leimaverosta kertyi valtiolle tuloa vuosittain noin 300 miljoonaa markkaa.

Voimassa olevaan varainsiirtoveroon vaikuttaa moni seikka, kuten veropohja, verotaso ja niiden vaikutukset pörssin arvopaperivaihdantaan. Varainsiirtoveron veropohjaan kuuluvat nykyisin vain kotimaisten yhtiöiden osakkeet ja nekin vain silloin, kun kaupan osapuolista ainakin toinen on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Veropohjan laajuus vaikuttaa siihen, mikä osa pörssin vaihdosta tulisi veron piiriin; iso osa kaupoista tapahtuu ulkomaisten omistajien kesken.

Aloitteella esitetään säädettäväksi lakiin vaatimus arvopaperikaupan vuosi-ilmoituksen antamisesta, kun kaupan osallisena on Suomen verovelvollinen. Vuosi-ilmoituksen saamisen arvopaperikaupan suomalaisilta verovelvollisilta sekä etävälittäjien verovalvonnan tehostamisen seurauksena verotulot lisääntyisivät varovaisinkin arvion mukaan 300 miljoonaa euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen varainsiirtoverosta ja verotusmenettelystä, jolloin verotulokertymä kasvaa 300 000 000 euroa.

08. Jätevero

Jäteverolain ulottaminen koskemaan myös yksityisiä kaatopaikkoja tehostaa jätehuoltoa ja vähentää ympäristöhaittoja. Verotuloja laajennuk-

sesta arvioidaan kertyvän noin 135 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen jäteveron laajentamisesta, jolloin verotulokertymä kasvaa 135 000 000 euroa.

Osasto 12**SEKALAISET TULOT****29. Opetusministeriön hallinnonala***88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajais-*
ten voittovaroista

On myönteistä, että veikkauksen jakamattomien voittovarojen rahastosta tuloutetaan vuosina 2010—2013 yhteensä 182,6 miljoonaa euroa jaettavaksi ns. jakosuhdelain mukaisesti tieteen, taiteen, nuorisotyön ja liikunnan tukemiseen. Sosialidemokraattien mielestä nykyinen vaikea taloudellinen tilanne, työttömyyden kasvu ja investointien tarve vaativat kuitenkin mittaluokaltaan isoja ja nopeita toimenpiteitä. Ehdotamme, että veikkauksen voittovarojen rahastosta tuloutetaan 80 miljoonaa euroa käytettäväksi 2 vuoden aikana. Varat suunnataan veikkauksvoittovarojen edunsaajille muun muassa kuntien liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilojen kunnostukseen. Lisäksi on pidettävä huoli siitä, että myös tieteen puoli saa tästä osuutensa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 12.29.88. lisätään 80 000 000 euroa käytettäväksi edunsaajille ja erityisesti kuntien liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotilojen kunnostukseen.

Osasto 15

Ehdotus

LAINAT

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2010 hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Jos edellä olevat menot ja tulot hyväksytään, talousarvion tasapainottamiseksi tarvittava laina on määrältään 12 981 058 000 euroa. Momentin 15.03.01 loppusumma on siten 12 981 058 000 euroa.

että edellä ehdotetut 20 lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2009

Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tarja Filatov /sd
Pia Viitanen /sd

Tuula Väättäinen /sd
Reijo Kallio /sd
Lauri Kähkönen /sd
Valto Koski /sd
Heli Paasio /sd

VASTALAUSE 2 /vas

Yleisperustelut**Työllisyys**

Työllisyys heikkenee edelleen, ja pitkäaikais-työttömyys uhkaa nousta vakavaksi ongelmaksi. Tähän ei hallitus ollut talousarvioesityksessään varautunut eikä esitä mitään torjuntatoimia. Työllisyyttä tukevien määrärahojen taso on riittämätön. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvuun määrärahoissa ei ole varauduttu, vaan hallitus sallii kasvun.

Matalapalkkatuki ja työntäjän Kela-maksujen poisto ovat Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen mukaan tehoton ja toimimaton tapa aikaansaada työpaikkoja. Nämäkin "elvytys-eurot" olisi pitänyt käyttää aidosti työllistävään elvytykseen.

Elvytys

Hallitus toteuttaa elvytyksen nimissä politiikkaa, jossa korostuvat rahan vallan epäinhimilliset kasvot ja joka eriarvoistaa suomalaisia lapsesta ikäihmisiin asti. Hallitus tyytyi Euroopan unionin puitteissa siihen, että jäsenmaat sopivat aivan riittämättömistä panostuksista elvytykseen. Kun Suomen työllisyyteen viennillä on suuri vaikutus, olisi yhteisen eurooppalaisen elvytyksen korkeampi taso edistänyt vientiämme.

Talousahdingossa hallituksen oma elvytys on riittämätöntä, lisää epäoikeudenmukaisuutta ja kohdentuu tehottomasti:

(1) Hallituksen elvytys on riittämätön. Erilaisen käyttämättömien valtuuksien nimittäminen elvytykseksi on suurta huijausta eikä kerro todellista tilannetta.

(2) Suuret veronkevennykset, jotka kohdistuvat myös kaikkein hyvätuloisimpiin. Veronkevennyksiä ei suunniteltu, vaan niiden tarkoituksena oli ennen kaikkea hyvätuloisten hyödyttäminen.

Hallitus lukee nyt veronkevennykset osaksi elvytystä, vaikka kaikkiin tuloihin ulottuvat veronkevennykset ovat elvytysvaikutukseltaan kaikkein tehottomimpia. Elvytyksen kannalta olisi tehokkaampaa ja samalla oikeudenmukaisempaa parantaa pienimpiä etuuksia, kuten työttömyysturvaa ja eläkkeitä, ja kohdistaa verojen keventäminen pieniin ja keskisuihin tuloihin.

(3) Kunnat tarvitsevat lisää rahaa, jotta ne eivät vähennä investointejaan ja suunnittele henkilöstösupistuksia. Tämä olisi elvytyksen kannalta myös erittäin tehokasta, mutta siihen hallitus ei suostu. Vasemmistoliitto esittää tuntuva panostusta.

(4) Hallitus ei riittävästi panosta asuntotuotantoon ja perusinvestointeihin. Me ehdotamme teihin ja rautateihin korkeampaa määrärahaa.

Ennalta ehkäisy

Suomen talous ja siten myös työllisyys riippuvat poikkeuksellisen paljon viennistä ja nimenomaan tuotantohyödykkeiden viennistä. Viennin rakennetta tulisi kyetä monipuolistamaan.

Palveluilla on keskeinen merkitys työllisyydelle. Palvelut muodostavat 2/3 BKT:stämme ja 70 prosenttia työpaikoistamme. Jos hallitus haluaisi aidosti ennaltaehkäistä taantumaa ja työttömyyskierteen syvenemisen, hallitus olisi talousarviossaan tukenut tuntuvasti julkisen ja yksityisen palvelusektorin työllisyyttä. Hallitus ei kuitenkaan tee näin.

Veroratkaisuillaan hallitus vaarantaa palvelualan pien- ja yksinyrittäjien toimintamahdollisuudet tavalla, jossa yrittäjätulo uhkaa jäädä niin pieneksi, ettei yrittäminen enää kannata.

Taantumaa aikana vaarassa ovat kuntien tuottamat julkiset palvelut. Eli juuri ne palvelut, jotka ovat elintärkeitä turvaverkkojamme silloin, kun taantuma on pahimmillaan. Kuntatalouden kurjistuessa valtion olisikin turvattava kunnille

päivähoidon, koulujen, terveydenhoidon ja kulttuurin riittävä rahoitus. Hallituksen esittämä ja valiokunnan enemmistön hyväksymä määrärahojen taso johtaa kuitenkin näiden palvelujen raajuun heikkenemiseen.

Kuntaliiton arvion mukaan maan hallituksen vuoden 2010 talousarvioesitys on kuntien vaikean taloustilanteen helpottamisen kannalta täysin riittämätön. Ensi vuodeksi 181 kuntaa nostaa veroprosenttia, ja lisäksi kunnat joutuvat ottamaan runsaasti lisää lainaa. Kuntien on näissä oloissa pakko tehostaa säästötoimia, mikä vaikuttaa vääjäämättä kielteisesti palvelujen laatuun.

Vanhasen hallitusten harjoittama henkilöstön leikkausohjelma on täysin väärin ajoitettu. Tuottavuusohjelmahan merkitsee käytännössä ensisijaisesti henkilöstön vähentämistä aikana, jolloin juuri julkisen sektorin pitäisi pystyä turvaamaan työllisyys. Tuottavuustyön ongelmana on hallintovaliokunnan lausunnon (HaVL 18/2009 vp) mukaan se, että se näyttäytyy yhä edelleen liiallisesti matemaattisiin henkilöstöleikkauksiin perustuvana saneeraushankkeena.

Myöskin kokonaistaloudellinen tarkastelunäkökulma näyttää olevan yhä taka-alalla. Lausunnon mukaan henkilöstön määrää koskevat ratkaisut on kytkettävä hallinnonaloittain tehtävien määrittelyn ohella todellisiin tuottavuutta tehostaviin hankkeisiin ja prosesseihin. Muussa tapauksessa palvelut heikkenevät ja hallinnon tuottavuus tosiasiallisesti vähenee. Tässä taloudellisessa ja työllisyystilanteessa valiokunta esittää lausuntonaan, että budjettitalouden piirissä väliaikaisesti luovuttaisiin sitovien matemaattisten henkilötyövuosikehysten asettamisesta. Valiokunta huomauttaa lausunnossaan, että kehykset ovat osaltaan eri puolilla valtionhallintoa ohjanneet toimintaa ehkä liikaakin muun muassa ostopalvelujen käyttämiseen oman työn sijaan. Juuri tällä hetkellä valtiolla on pulaa rahasta, mutta osaavasta työvoimasta sen sijaan ei. Lausunnossa todetaankin, että sitovista henkilötyövuositavoitteista luopuminen määräajaksi loisi joustavuutta, kun voitaisiin pysyttää palveluksessa vakituista henkilöstöä ja palkata

määräaikaista työvoimaa. Sitä kautta olisi saata-vissa aikaa myös kustannussäästöjä.

Polttoaine-, ruoka- ja talouskriisien sekä ilmastonmuutoksen uhreja ovat ennen kaikkea kehittyvien maiden asukkaat. Pahimmillaan nälkä, äärimmäinen köyhyys ja kuihtuva elinympäristö johtavat satojen miljoonien ihmisten kuolemaan ja siihen, että sadat miljoonat ihmiset ajautuvat pois kotiseuduiltaan. Suomen kaltaisilla mailla ei yksinkertaisesti ole varaa itsekkyteen edes taantuman keskellä, vaan kehitysyhteistyö-apumme on vastattava hallituksen esittämää paremmin ajan haasteisiin.

Maaailman köyhimpien maiden asukkaita koettelee samanaikaisesti ruoka-, energia- ja talouskriisi sekä ilmastonmuutokset. Pelkästään globaalin taantuman seurauksena vuoden 2010 loppuun mennessä arvioidaan yli 89 miljoonan ihmisen ajautuvan äärettömään köyhyyteen eli elämään alle eurolla päivässä. Tämä sen lisäksi, että vuoden 2009 lopulla yli 1,5 miljardia ihmistä elää köyhyydessä eli alle 2 eurolla päivässä.

WHO:n mukaan terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden rakenteisiin panostaminen on juuri taantuman aikana elintärkeää, jotta pystytään ylläpitämään vakautta ja kiihdyttämään talouden toipumista.

Taantuma syöksee myös monen suomalaisen elämän raiteiltaan. Perinteisesti kansalaisjärjestöillämme on ollut vahva rooli ihmisten syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä ja jälkihoidossa. Nyt tämä toiminta on vakavasti vaarassa, kun RAY:n rahoitus kansalaisjärjestöille uhkaa tyrehtyä. Esimerkiksi ensi vuonna RAY:n rahoitus järjestöille on 20 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2009.

Harmaa talous

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden määrän arvioidaan olevan Suomessa 4—5 prosenttia bruttokansantuotteesta eli noin 5—7 miljardia euroa vuodessa.

Tätä määrää tulisi saada pienemmäksi ja samalla kasvattaa verotuottoja. Lakeja noudataville yrityksille tiukasta harmaan talouden torjunnasta olisi etua.

Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma harmaan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tulisi olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden ja todellisen tilaajavastuun (mm. työsuhdesaattavien suoritusvastuu laiminlyöntitilanteissa) vahvistaminen
- arvonlisäveron käännetty verovelvollisuus
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus
- luottamusmiesten ja henkilöstön edustajien valvonta-, tiedonsaanti-, neuvottelu-oikeuksien ja työsuhdeturvan parantaminen
- ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävien yritysten reaaliaikainen ilmoitusvelvollisuus henkilöstöstään verottajalle
- erityisesti ulkomaisen työvoiman työehtojen tarkastusresurssien lisääminen työsuojelupiireissä (vrt. ehdotuksemme momentille 33.70.01)
- työsuojeluviranomaisten ja verohallinnon kiinteä yhteistyö, tietojen vaihto ja molempuolinen, havaittujen laiminlyöntien oma-aloitteinen ilmoittaminen sekä
- riittävät taloudelliset lisäresurssit verottajalle, työsuojelupiireihin, poliisille, syyttäjälle ja oikeuslaitokselle harmaan talouden torjuntatyöhön.

Opetus-, tiede- ja kulttuuri

Vasemmistoliiton tavoitteena on oppivelvollisuusiän nostaminen 18 ikävuoteen niin, että oppivelvollisuuden piiriin luettaisiin tällöin myös oppisopimuskoulutus. Liikkeelle voitaisiin lähteä tämän toteuttamisessa myös siten, että ensi vaiheessa se mahdollistettaisiin riittäväällä koulutustarjonnalla ja vasta sen jälkeen säädettäisiin velvoittavaa lainsäädäntöä.

Hallitus ei takaa kaikille nuorille, työttömille ja työttömyysuhan alla eläville koulutuspaikkoja, joiden avulla ennaltaehkäistäisiin sekä syrjäytyminen että mahdollistettaisiin osaamisen uudistaminen. Lisäpanokset ammatilliseen koulutukseen, yliopistoille ja vapaaseen sivistystyöhön ovat elintärkeitä, jotta selviäminen ihmisten arjen tasolla taantumasta mahdollistuu.

Vanhasen hallitus ajaa alas valtion omaa tutkimustoimintaa kovalla kädellä aikana, jona juuri tarvitsisimme valtion tutkimuslaitosten tuottamaa tutkittua tietoa selvittääksemme taantumasta. Valtion tutkimuslaitoksien toiminta on turvattava, jotta yhteiset lamalääkkeemme perustuvat tietoon kylmän eriarvoistavan ideologian sijaan.

Kulttuurin merkitys ihmisten arjessa selviytymisessä taantumun keskellä korostuu. Valitettavasti kunnissa kuitenkin juuri nyt säästetään kulttuurista. Siksi valtion pitäisi lisätä omaa rahoitusosuuttaan, jotta ammattilaisten toteuttama kulttuurin kokijuus, kuluttajuus ja luojuus mahdollistuisi kaikkien suomalaisten arjessa.

Oikeudenmukaisuus

Verolakien käsittelyssä olemme esittäneet, että suurituloisimmat jätettäisiin veronkevennyksen ulkopuolelle. Sen sijaan pienten tulojen verotusta kevennettäisiin nostamalla kunnallisverotuksen perusvähennys 3 000 euroon. Edelleen mielestämme on perusteltua säätää omaishoitajien pienet korvaukset verovapaiksi.

Oikeudenmukaisuus edellyttää myös, että miljoonaomaisuuksista ryhdytään jälleen verotamaan. Vanhasen ensimmäinen, keskustasta ja sosialidemokraateista koostuva hallitus teki suuren virheen poistaessaan varallisuusveron.

Verotuksen kestävä periaate on, että veroja kukin maksaa kykynsä mukaan. Mitä suuremmat tulot, sitä suhteellisestikin enemmän veroja voi maksaa. Se on myös oikeudenmukaista.

Vanhasen toinen hallitus on kuitenkin edeltäjänsä tapaan viemässä verotusta kohti tasa-veroa. Kaikkein eniten pääomatuloja saavat maksavat nyt saman veroprosentin mukaan kuin keskivertopalkansaaja eivätkä suinkaan sen mukaan kuin jos kyse olisi vastaavan suuruisista palkkatuloista.

Vuoden 2009 ylimääräinen tuloveron kevennys myös suurimpiin tuloihin oli työllisyyden kannalta tehoton ja oikeudenmukaisuustavoitteen vastainen. Veronkevennyksen vastapainoksi hallitus korottaa yleistä arvonlisäveroprosenttia 1.7. lukien. Kokoomuksella ja keskustalla on

aikomus jatkaa tuloverotuksen keventämistä ja arvonlisäveron korottamista tulevinakin vuosina. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ei hyväksynyt yleisen arvonlisäveroprosentin korottamista.

Sen lisäksi hallitus ajoi kiinteistöveron korottamista, vaikka kiinteistövero ei lainkaan ota huomioon ihmisten maksukykyä. Kiinteistöveron asukkaat maksavat yhtiövastikkeissa ja vuokrissa välillisesti kunnalle ja omakotitalossa asuva itse suoraan kunnalle. Käsiteltäessä kyseistä lakiehdotusta vasemmistoliitto ei hyväksynyt kiinteistöveron ala- ja ylärajojen korottamista.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä esitti talousarviokäsittelyn pohjaksi

- että vuodessa yli 60 000 euroa ansaitsevien verotusta ei kevennetä vaan kiristetään (vrt. ehdotuksemme vuoden 2010 veroasteikoksi)
- että osinko- ja muita pääomatuloja verotetaan muiden ansiotulojen yhteydessä progressiivisesti ja samalla puututaan listattomien osakeyhtiöiden osinkotulon verottomuuteen
- otetaan jälleen käyttöön varallisuusvero, jota kannettaisiin yli 1 milj. euron varallisuudesta
- energiayhtiöille kertyvän ylimääräisen voiton (ns. windfall-voitto) verottaminen
- otetaan käyttöön käännetty arvonlisäverojärjestelmä harmaan talouden ja veronkieron vähentämiseksi
- pörssissä nykyisin verottomana tapahtuvan arvopaperikaupan säätäminen verolliseksi
- tehdään asteittain tulot, myös palkkatulon sijaan tulleet etuustulot, verottomiksi 10 000 euroon saakka, missä tarkoituksessa ehdotimme vuoden 2010 kunnallisverotuksen perusvähennykseksi 3 000 euroa.

Emme ole voineet hyväksyä pellon luovutuksen määräaikaista verottomuutta, sille ei ole olemassa päteviä perusteita. Samoin vastustimme työnantajan kelamaksun poistamista.

Oikeudenmukaisuus edellyttää myös, että pienimmät etuudet korotetaan 700 euroon kuu-

kaudessa. Työttömyysajan perusturvan lisäksi esitimme valiokuntakäsittelyssä, että myös muu perusturva eli isyys-, äitiys- ja vanhempainraha sekä kansaneläke korotetaan 700 euroon kuukaudessa. Samalla olisi tietenkin tarkistettava asumistukia, jotta korotus ei vähentäisi niitä.

Lapsilisää on tarpeen korottaa 15 euroa kuukaudessa. Tietenkin samalla lapsilisän toimeentulotukea vähentävä vaikutus täytyy estää.

Nyt näyttää siltä, että valtion tuottavuusohjelma johtaa myös yhteiskuntaa ja sen ongelmia koskevan tutkimustiedon vähenemiseen. Tästä syystä olemme tehneet lisäysehdotuksia valtiovarainministeriön hallinnonalan lukuun 28.30.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että hyväksytään seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta toteaa, että nykyinen pääomatulon verotus on epäoikeudenmukainen suosiessaan suuria pääomatuloja saavia, ja edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen progressiivisesta pääomaverosta, joka on pienistä pääomatuloista matala nousten suuremmista pääomatuloista 32 prosenttiin.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen suurten varallisuuksien verottamisesta.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen pörssin kaupan käynnin verottamisesta.

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että Kela-maksua ryhdytään perimään uudelleen työnantajilta.

Vastalauseen lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että hallitus vastaa polttoaine-, ruoka- ja talouskriisien sekä ilmastonmuutoksen asettamiin haasteisiin korottamalla kehitysyhteistyömäärärahoja, jotta kehittyvien maiden asukkaila on mahdollisuus selvittää arjestaan.

Vastalauseen lausumaehdotus 6

Asumiskustannukset ovat kohonneet voimakkaasti. Erityisesti on kasvukeskuksissa kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista huutava pula. Kovan rahan vuokra-asuntotuotanto on romahtanut, mikä on osaltaan johtanut vuokrien voimakkaaseen nousuun. Siksi eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi ja korkotukiehtojen muuttamiseksi niin, että asumiskustannukset vuokralaisille eivät nouse kohtuuttomiksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kiireisesti esityksen yleisen asumistuen, eläkeläisten asumistuen ja opiskelijoiden asumislisän ehtojen parantamiseksi, jotta nämä ryhmät eivät kärsisi korkeista asumiskustannuksista.

Vastalauseen lausumaehdotus 8

Hallituksen toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi ovat riittämättömät. Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa tavoitteekseen kansainvälistä yhteisöä oikeudellisesti sitovan sopimuksen syntymisen, missä sovitaan kehittyneiden maiden 30–40 prosentin kasvihuonekaasujen päästövähennystavoitteista vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä.

Vastalauseen lausumaehdotus 9

Eduskunta toteaa, että 181 kuntaa on joutunut nostamaan veroprosenttia ensi vuodeksi ja vieläkin useammassa kunnassa joudutaan tinkimään peruspalveluista ja investoinneista. Eduskunta edellyttää hallituksen antavan pikaisesti esityksen kuntien valtionosuuksien lisäämiseksi niin, että investoinnit voidaan toteuttaa eivätkä kunnat joudu pakkolomautamaan henkilöstöään.

Vastalauseen lausumaehdotus 10

Eduskunta toteaa, että lapsikäyhyys on lisääntynyt ja erot lasten välillä terveyden, koulutuksen, harrastamismahdollisuuksien ja toimeentulon suhteen ovat kärjistymässä. Jokaisella lapsella pitää olla oikeus turvalliseen lapsuuteen. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta kaikille lapsille luodaan mahdollisuudet kehittää itseään ja harrastaa. Toimeentulon osalta on tarpeen sitoa lapsilisät indeksiin ja lisäksi huolehtia siitä, että lapsilisän korotus ei leikkaa toimeentulotukea.

Vastalauseen lausumaehdotus 11

Pitkäaikaistyöttömyys on suurin yksittäinen syy pitkäaikaisköyhyyteen. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen työmarkkinatuen tarveharkinnasta luopumiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 12

Sadattuhannet eläkeläiset ovat edelleen EU:n köyhyysrajan alapuolella. Eduskunta edellyttää kansaneläkkeisiin tasokorotusta, joka nostaa eläkkeet köyhyysrajan yläpuolelle, ja sitä, että indeksitarkistukseksi otetaan käyttöön taitetun työeläkeindeksin sijaan puoliväli-indeksi (palkat 50 %, hinnat 50 %).

Vastalauseen lausumaehdotus 13

Sotiemme veteraanien joukko on ikääntynyt ja harvenemassa. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee pikaisesti lain, jolla taataan vuosittainen kuntoutus kaikille sotiemme veteraaneille ja heidän puolisoilleen riippumatta sotainvaliditeetista ilman erillistä hakemista.

Vastalauseen lausumaehdotus 14

Elvytykseen ja ennaltaehkäisyyn tarvitaan tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi. Eduskunta edellyttää, että valtion omien tutkimuslaitosten toimintamahdollisuudet turvataan.

Vastalauseen lausumaehdotus 15

Rahalaitokset eivät palvele kansalaisia tasapuolisesti. Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimiin valtion omistaman pankin perustamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut**MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Kriisinhallinta*****21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)***

Eduskunta edellytti Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 1/2009 vp) johdosta hyväksymissään kannanotoissa (EK 17/2009 vp), että siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet nostetaan tasolle, joka takaa jatkuvasti vähintään 150 siviilikriisinhallinta-asiantuntijan tason. Ulkoasiainvaliokunnan arvion mukaan tämä edellyttäisi 5—6 miljoonan euron lisäystä vuosittain.

Vasemmistoliitto muistuttaa, että siviilikriisinhallinnan merkitys konfliktien ennaltaehkäisyssä ja jälkihoidossa on viime vuosina korostunut entisestään. Katsomme ulkoasiainvaliokunnan tavoin, että siviilikriisinhallintaa on tulevana vuosina määrätietoisesti kehitettävä. Mutta, kuten ulkoasiainvaliokunta omassa budjettilausunnossaan toteaa, siviilikriisinhallintaan osoitetut määrärahat eivät nykyisellään ole oikeassa suhteessa käytännön todellisiin tarpeisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.10.21 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa siviilikriisinhallinta-asiantuntijamenoihin.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö***66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)***

Ulkoasiainvaliokunta arvioi vuosittaisen lisäystarpeen olevan keskimäärin noin 100 000 000 euroa vuosina 2011—2015, jotta Suomi saavuttaa YK:lle ja EU:lle antamansa sitoumuksen kehitysyhteistyön tasosta vuonna 2015.

Vasemmistoliiton mielestä Suomen on kannettava globaali vastuunsa myös talouskriisin keskellä. Vasemmistoliitto ei hyväksy hallituksen 60 miljoonan euron leikkausta kehityksessä sovitusta. Emme myöskään hyväksy, että Suomen hallitus haluaa kaunistella kehitysyhteistyötilastoja "ODA plus" -kelpoisilla pakolaiskuluilla. Jokainen maahanmuuttoon laitettu euro on tarpeen, mutta pakolaisiin Suomessa käytetyt eurot eivät auta hätää kärsiviä ihmisiä kehitysvissä maissa itsessään.

Viite: TAA 553/2009 vp (Lapintie ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 80 000 000 euroa käytettäväksi varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Ministeriö ja hallinto*****04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)***

Taantuman aikana tarve tutkittuun tietoon korostuu, jotta päätöksenteko aidosti vastaa ajan haasteisiin. Tästä huolimatta Vanhasen hallitus on leikannut toimintamahdollisuuksia lähes kaikilta valtion tutkimuslaitoksilta. Pidämmekin tärkeänä, että oikeuspoliittisella tutkimuslaitoksella on riittävät voimavarat mielekkään yhteiskunnallisen tärkeän tiedon tuottamiseen yhteis-

kunnallisen keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.01.04 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Oikeuspoliittiselle tutkimuslaitokselle.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Suomi on toistuvasti saanut tuomion Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta liian pitkistä oikeudenkäyntiajoistaan. Tästä asiasta poliittisia päättäjiä on moittinut muun muassa korkeimman oikeuden presidentti. Liian pitkät käsittelyajat vaarantavat sekä ihmisten oikeusturvan että uskon oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Oikeusistuiimiin tarvitaan myös lisäresursseja harmaan talouden vastaiseen toimintaan.

Viite: TAA 852/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa hallinto-oikeuksien, hovioikeuksien, käräjä-oikeuksien, vakuutus-oikeuden, markkina-oikeuden sekä työtuomioistuimen käsittelyaikojen lyhentämiseen, harmaan talouden torjuntatyöhön sekä toimintatavoitteiden ja henkilöstöresurssien turvaamiseen. Tästä summasta käräjä-oikeuksille osoitetaan 2 000 000 euroa ruuhkien purkamiseen.

Lisäksi ehdotamme, että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 16

Eduskunta edellyttää, että oikeudenkäyntiprosessien kokonaiskestolle asetetaan sitovat tavoiteajat, jotka takaavat sekä oikeusturvan että oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin.

04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Taantuman jatkuessa, tuloerojen kasvaessa ja oikeudenkäyntikulujen noustessa matalan kynnyksen oikeusavun tarve on selkeästi kasvanut. Tälle tosiasialle hallitus kuitenkin ummistaa silmänsä.

Kuluttajariitalautakunnan käsittelyajat ovat edelleen kohtuuttoman pitkät. Kuluttajariitalautakunta on muun muassa joutunut viime aikoina ratkomaan lisääntyvässä määrin auto- ja asuntokauppaan ja kiinteistönvälitykseen liittyviä kiistoja. Nämä kiistat ruuhkauttavat kuluttajariitalautakuntaa myös tulevana vuonna.

Viite: TAA 853/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.10.04 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenoihin.

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Harmaan talouden torjunta edellyttää myös ulosottoimen voimavarojen lisäämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.20.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toiminnan turvaamiseksi ja harmaan talouden torjuntatyön vahvistamiseksi.

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan suunnattujen voimavarojen tarve kasvaa rajat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton lisääntyessä. Torjunta

vaatii toki tässä esitetyn määrärahan lisäyksen ohella myös muita toimia, kuten lainsäädännön muutoksia ja ulkomaista työvoimaa käyttävien yritysten valvonnan tiukentamista.

Valiokunta on lisännyt 1,65 milj. euroa, mikä ei kuitenkaan ole riittävä.

Viite: TAA 1102/2009 vp (Yrttiaho).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.01 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa harmaan talouden ja talousrikosten torjuntaan sekä vakavien rikosten käsittelyn tehostamiseen.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kansantalouden kannalta on kallista laiminlyödä uusintarikollisuuden ehkäisytyö. Uusintarikollisuuden ehkäisy kuitenkin edellyttää, että vankeusaikana vangeille tarjotaan mahdollisuus aktivoitua ja ottaa oma elämä haltuunsa koulutuksen, kuntoutuksen ja työn avulla. Vanhasen hallitus ei kuitenkaan ole valmis panostamaan tähän.

Taantuman keskellä on tärkeää, että julkisia korjausinvestointeja lisätään työllisyyden tukemiseksi. Vankilalaitoksistamme useimmat tarvitsisivat vähintäänkin pintakorjausta, jolla ennaltaehkäistäisiin myös myöhemmät investointipaineet.

Viite: TAA 854/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.01 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa, mistä osoitetaan 5 000 000 euroa vankiloiden vuosikorjauksiin, 2 000 000 euroa vankien terveydenhuoltopalveluihin ja 3 000 000 euroa henkilöstön lisäresursointiin sekä vankien aktivointiin.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Eduskunta edellytti selonteon johdosta hyväksymissään kannanotoissa (EK 17/2009 vp), että siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet nostetaan tasolle, joka takaa jatkuvasti vähintään 150 siviilikriisinhallinta-asiantuntijan tason. Tämän tason ylläpito ulkoasiainvaliokunnan arvion mukaan edellyttää 5—6 miljoonan euron lisäystä vuosittain.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.01.01 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa siviilikriisinhallinnan kansallisten valmiuksien vahvistamiseen siten, että Suomi voi jatkuvasti pitää vähintään 150 siviilikriisinhallinnan asiantuntijaa kansainvälisissä tehtävissä.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Harmaan talouden määrä on kasvanut viime vuosina ja aiheuttaa muun muassa rakennus- alalla 400—500 miljoonan euron vuotuiset vahingot. Taantuman syvenemisen pelätään lisäävän talousrikoksia.

Harmaan talouden torjuntaan tarvitaankin lisäpanoksia sekä verottajalle, työsuojelupiireihin, poliisille, syyttäjälle että oikeuslaitokselle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa poliisille harmaan talouden torjuntatyöhön.

20. Rajavartiolaitos*01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Saatujen selvitysten perusteella Rajavartiolaitoksen on vähennettävä vähintään 200 henkilötyövuotta Rajavartiolaitoksen vahvistetussa strategiassa suunniteltujen voimavarasiirtojen ohella, jotta toimintamomentin määräraha-vaje voitaisiin kattaa. Vähennys kohdennettaisiin jälleen kerran valtakunnallisen painopistealueen ulkopuolella sijaitseviin toimipisteisiin etenkin Lapissa, Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Pohjanlahdella.

Leikkaus yhdessä jo aikaisemmin suunnitellun voimavarasiirron kanssa laskisi selvästi Rajavartiolaitoksen suorituskykyä mainituilla alueilla sekä kykyä tuottaa turvallisuuspalveluja rajaseudun ja saariston ihmisille. Pääkaupunkiseudun ja kaakkoisrajan rajatarkastuksia ei voitaisi myöskään vahventaa strategiassa suunnitellulla tavalla.

Tällaista merkittävää Rajavartiolaitoksen toimintakyvyn heikentämistä ei voida pitää perusteltuna eikä hyväksyttävänä. Rajavartiolaitoksen on kyettävä huolehtimaan Suomen osalta EU:n ulkorajan tehokkaasta valvonnasta sekä myös toimivasta rajatarkastusjärjestelmästä.

Viite: TAA 384/2009 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.20.01 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset*02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Organisaatiomuutokset eivät täytä henkilöstövajetta. Lisäksi odotettavissa on, että nykyisin hätäkeskusten palveluksessa olevia poliiseja siirtyy lähivuosina varsinaisiin poliisin tehtäviin enenevässä määrin.

Vaikka tämä on ollut hallituksen tiedossa, lisähenkilöstön palkkaamiseen ei kuitenkaan talousarvioesityksessä ole varauduttu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.30.02 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa hätäkeskusten lisähenkilöstön koulutus- ja palkkausmenoihin.

40. Maahanmuutto*01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Oleskelulupien käsittelyssä kyse on pitkälti yksilön oikeusturvasta. Nykyisillä resursseilla käsittelyajat ovat edelleen pitkiä. Jos maahanmuuttovirastolle kohdennetaan lisäresursseja, oleskelulupapäätökset nopeutuvat ja muun muassa vastaanottokustannuksia voidaan alentaa.

Hyvään hallintokulttuuriin kuuluu myös kattava neuvonta, joka auttaa vaikeissa asioissa. Siksi on tärkeää, että sellaisissa ihmisen perusoikeuksien kannalta keskeisissä asioissa kuin oikeudessa elää ja asua jossakin palvelu on lähellä ja henkilökohtaista. Maan kattavat neuvontapisteet ja monikielinen valtakunnallinen neuvontapuhelin ovat myös avainasemassa, kun etsitään keinoja nopeuttaa oleskelulupa- ja kansalaisuushakemusten käsittelyä Maahanmuuttovirastossa.

Viite: TAA 275/2009 vp (Kauppila) — palveluneuvonta Päijät-Hämeessä, TAA 855/2009 vp (Sirnö) — neuvontapalvelut.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.01 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa, mistä 1 000 000 euroa maahanmuuttajille suunnattujen valtakunnallisten neuvontapalveluiden järjestämiseen ja 1 500 000 euroa oleskelulupien käsittelyn nopeuttamiseen.

03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseen sijoitetaan Suomessa huomattavan vähän verrattuna moneen muuhun eurooppalaiseen valtioon. Ilman tukea maahan-

muuttajat uhkaavat jäädä vaille normaaleja kiin-nekohtia suomalaiseen arkeen.

Silti sisäasiainministeriön oman arvion mu-kaan hallituksen talousarvioesitys on alimitoi-tettu tältä osin, eikä momentille esitetty raha riit-tä kuin murto-osaan tarpeesta. Valiokunta korot-ti määrärahaa, ei kuitenkaan riittävästi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.03 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa maahan-muuttajien kotoutumisen ja työllistymi-sen edistämiseen, muun muassa vuonna 2009 aloitetun kuntapilottiohjelman jatkorahoitukseen ja ihmiskaupan uh-rien tunnistamiseen tähtäävään etsi-vään työhön.

30. Valtion korvaukset kunnille (arviomäärä-raha)

Sisäasiainministeriö esitti vuoden 2010 talous-arvioon, että pakolaisten kuntiin sijoittamisesta kunnille maksettavia korvauksia korotettaisiin 20 prosenttia. Talousarvioon kuitenkin saatiin vain 10 prosentin korotus.

Korvausten taso on pitkään pysynyt samana, ja korvauksen jälkeenjääneisyys kustannuskehi-tyksestä on johtanut siihen, että kunnat ovat ha-luttomia ottamaan vastaan pakolaisia. Tästä puo-lestaan on aiheutunut turhia inhimillisiä ja ta-loudellisia kustannuksia, kun jo oleskeluluvan saaneita ei ole pystytty sijoittamaan kuntiin.

Kuntien haluttomuus vastaanottaa pakolaisia onkin johtanut siihen, että vuoden 2009 marras-kuun alussa vastaanottokeskuksissa oli 400 pa-kolaista tai oleskeluluvan saanutta odottamassa kuntaan sijoittumista. Näiden 400 sijoittamis-taan odottavan henkilön majoittaminen vastaan-ottokeskuksessa maksaa noin 500 000 euroa kuukaudessa eli noin 6 miljoonaa euroa vuodes-sa. Vuonna 2010 kuntapaikkojen tarpeen arvioi-daan nousevan entisestään.

Viite: TAA 856/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.30 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa pakolais-ten sijoittamisesta maksettavien lasken-nallisten korvausten korottamiseen si-ten, että korvaus on yli 7-vuotiaan hen-kilön osalta 2 281 euroa vuodessa ja alle 7-vuotiaasta 7 467 euroa vuodessa.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLIN- NONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomäärä-raha 3 v)

Emme pidä tarkoituksenmukaisena määräraho-jen indeksisidonnaisuutta. Tästä syystä momen-tilta on vähennettävä seuraavat erät:

- vuoden 2008 toteutuneen indeksikehityk-sen jälkikäteinen kustannustasotarkastus 15 170 000 euroa,
- ennakollinen kustannustasotarkastus (1,5 %) 15 170 000 euroa.

Huomautamme, että vain osa kansalaisille tär-keistä etuuksista on sidottu indeksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 27.10.18 vähennetään 30 340 000 euroa.

ja että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 17

Eduskunta edellyttää, että puolustus-määrärahojen osalta luovutaan muista hallinnonaloista poikkeavasta indeksi-korotuskäytännöstä, koska korkeammille indeksikorotuksille ei ole turvallisuus-poliittisia perusteita eikä muiden tähdel-lisempien menotarpeiden takia myöskään taloudellisia mahdollisuuksia.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (28.01, osa) Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Harmaan talouden torjunta edellyttää verotarkastusten lisäämistä. Kun yhden verotarkastajan arvioidaan tuovan valtiolle 148 000—150 000 euroa kustannusten ollessa 50 000 euroa, tarkastajien lisääminen merkitsee lisätuottoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.01.01 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa verotarkastusten lisäämiseen harmaan talouden ehkäisemiseksi

10. Verotus ja tullitoimi

02. (28.10.02 ja 70) Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus esittää riittämätöntä rahoitusta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.10.02 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa tullilaitoksen toimintamenoihin.

30. (28.30 ja 28.01, osa) Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Taantuman aikana tarve tutkittuun tietoon korostuu, jotta päätöksenteko aidosti vastaa ajan haasteisiin. Tästä huolimatta Vanhasen hallitus on leikannut toimintamahdollisuuksia lähes kaikilta valtion tutkimuslaitoksilta. Pidämmekin

tärkeänä, että Tilastokeskuksella on riittävät voimavarat mielekkään yhteiskunnallisen tärkeän tiedon tuottamiseen yhteiskunnallisen keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.30.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 Tilastokeskuksen toiminnan turvaamiseksi.

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Taantuman aikana tarve tutkittuun tietoon korostuu, jotta päätöksenteko aidosti vastaa ajan haasteisiin. Tästä huolimatta Vanhasen hallitus on leikannut toimintamahdollisuuksia lähes kaikilta valtion tutkimuslaitoksilta. Pidämmekin tärkeänä, että Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksella on riittävät voimavarat mielekkään yhteiskunnallisen tärkeän tiedon tuottamiseen yhteiskunnallisen keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.30.02 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toiminnan turvaamiseksi.

03. (28.01.08) Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Taantuman aikana tarve tutkittuun tietoon korostuu, jotta päätöksenteko aidosti vastaa ajan haasteisiin. Tästä huolimatta Vanhasen hallitus on leikannut toimintamahdollisuuksia lähes kaikilta valtion tutkimuslaitoksilta. Siksi Väestörekisterikeskuksen asianmukainen toiminta edellyttää suurempaa määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.30.03 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Väestörekisterikeskuksen toiminnan turvaamiseksi.

50. Eläkkeet ja korvaukset*16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)*

Ylimääräinen taiteilijaeläke on erittäin tärkeä taiteilijoille, koska useat heistä ovat eläneet ja työskennelleet apurahoilla ja vähäisillä keikkatuloilla, joista ei ole kertynyt lainkaan eläkettä. Niiden henkilöiden määrä, joille vuosittain maksetaan valtion ylimääräistä taiteilijaeläkettä, on 2000-luvulla ollut vain runsaat 1 000 henkilöä.

Lisärahan tarkoituksena on nostaa vuosittain myönnettävien ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden määrä 35:stä 45:een sekä korottaa ylimääräisen eläkkeen tasoa. Opetusministeriön arvion mukaan lisäkustannukset nykytasoisesta yhdestä taiteilijaeläkkeestä olisivat ensi vuonna noin 14 800 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.50.16 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän lisäämiseen ja tason ylläpitämiseen budjettiperusteisesti.

90. (28.90, 29.10, osa, 29.80, osa ja 33.60, osa) Kuntien tukeminen

Verotulojen ehtyessä kuntien talous ajautuu vaikeuksiin, mikä johtaa investointien lykkäämiseen ja henkilöstön rekrytointikieltoihin ja lomautuksiin. Moni kunta joutuu vähentämään palveluja, nostamaan kunnallisveroastettaan tai lisäämään palvelumaksuja. Jotta jokaisella kuntalaisella olisi vaikeinakin taloudellisina aikoina käytettävissään kattava tukiverkko, valtion rahoitusta kunnille on lisättävä.

30. (28.90.30, 28.90.32, 29.10.30, osa, 29.80.30, osa, 29.80.33, osa ja 33.60.30) Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Valiokunnan enemmistön hyväksymä määrärahasiis ei ole riittävä sen enempää kuntien vaikean taloudellisen tilanteen kuin kansalaisten tarvitsemien arjen palvelujenkaan kannalta.

Viittamme tässä yhteydessä myös Minna Sirnön ym. lakialoitteeseen LA 92/2009 vp.

Viite: TAA 1026/2009 vp (Virtanen — sosiaali- ja terveydenhuolto), TAA 339/2009 vp (Korhonen — ikäihmisten hoiva), TAA 1103/2009 vp (Yrttiaho — omaishoito), TAA 385/2009 vp (Kyllönen — vaikeavammaiset) ja TAA 954/2009 vp (Valpas — harkinnanvarainen korotus).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 840 000 000 euroa, mistä 50 000 000 euroa kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen, budjettiperusteisesti sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin 600 000 000 euroa, budjettiperusteisesti 100 000 000 euroa ikäihmisten hoivan parantamiseen, budjettiperusteisesti 30 000 000 euroa omaishoidon kehittämiseen ja 10 000 000 euroa omaishoitajien työterveystoiminnan toteuttamiseen sekä budjettiperusteisesti 50 000 000 euroa vaikeavammaisten avustajapalvelujen kehittämiseen ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 18

Eduskunta edellyttää, että omaishoitajien tukijärjestelmää uusitaan siten, että omaishoidon tuesta tehdään verotonta, etuoikeutettua tuloa, omaishoidon tuen tasoa korotetaan, sen saantiperusteita yhtenäistetään, omaishoitajat saatetaan työterveydenhuollon piiriin ja vastataan omaishoitajien omaan kuntoutuksen tarpeeseen.

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen*40. Tuki työnantajille (arviomääräraha)*

Lakia väliaikaisesta työnantajien matalapalkkatuesta sovelletaan määräaikaisena vuosina 2006—2010. Työntantajille suunnattu vastikke-

ton matalapalkkatuki on kallis ja tehoton tapa työllistää. Maksuperusteena on se, että työnantaja maksaa työntekijälleen riittävän pientä palkkaa eli tuki vääristää normaaleja palkkamekanismeja. Näistä syistä määräaikaisesta matalapalkkatukikokeilusta on luovuttava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 28.91.40 vähennetään 70 000 000 euroa matalapalkkatukeen ehdotetusta määrärahasta.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Esitämme, että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 19

Eduskunta edellyttää, että veikkausvoittovaroja käytetään jatkossa vain arpajaislain mukaisten edunsaajien toiminnan edistämiseen tieteen, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön saralla. Samalla eduskunta edellyttää, että veikkausvoittovaroilla maksettavaksi ei siirretä sellaisia pysyviä toimintoja, joiden pitää olla normaalin budjettirahoituksen piirissä.

10. (29.10, osa) Yleissivistävä koulutus

Vasemmistoliiton koulutuspoliittisen linjauksen mukaan nuorten oppivelvollisuutta jatkettaisiin 18 ikävuoteen saakka. Oppivelvollisuuden suorittaminen tapahtuisi kaikkien alle 18-vuotiaiden osalta valinnaisesti joko peruskoulussa ja lukiossa, peruskoulussa ja ammatillisissa oppilaitoksissa tai oppisopimuskoulutuksessa taikka ammatilliseen koulutukseen integroidussa työpajatoiminnassa. Uudistus tulisi saattaa voimaan 1.8.2010.

30. (29.10.30, osa) Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lasten tasa-arvoiset oikeudet koulutukseen eivät toteudu Vanhasen hallituskaudella. Hallituksen esitys ja valiokunnan enemmistön linja eivät suo kunnille riittävästi rahoitusta perusopetuksen laadukkaaseen toteuttamiseen ja luokkakokojen pienentämiseen. Hallitus ei myöskään riittävästi tue lasten yksilöllistä tuen tarvetta kouluaikana.

Ehdotuksemme on myös osa oppivelvollisuuden nostamiseen tähtäävää esitystämme.

Viite: TAA 27/2009 vp (Arhinmäki), TAA 25/2009 vp (Arhinmäki, ym.), TAA 26/2009 vp (Arhinmäki), TAA 365/2009 vp (Kuoppa ym.), TAA 280/2009 vp (Kauppila ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa, josta osoitetaan 12 000 000 euroa yleissivistävän koulutuksen valtionosuuksiin 4 000 oppilaspaikan lisäämiseen perusopetukseen ja 2 000 paikan lisäämiseen lukioihin, 50 000 000 euroa lukiolaisten oppikirjojen kustantamiseen, 25 000 000 euroa peruskoulujen luokkakokojen pienentämiseen, 1 000 000 euroa koulunkäyntiavustajien lisäämiseen, 2 000 000 euroa kunnille maahanmuuttajalasten aiheuttamien lisäkustannusten kattamiseen sekä 9 000 000 opetustuntikohtaiseen taiteen perusopetuksen valtionosuuteen ja 1 000 000 euroa taiteen perusopetuksen harkinnanvaraiseen valtionavustukseen.

34. Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Rakennuslalla taantuma on johtanut rakennushankkeiden alun siirtymiseen tai jopa joistakin rakennushankkeista luopumiseen. Tässä tilanteessa työllisyyden ylläpitämiseksi ja elvytystoimena on lisättävä julkisia rakennus- ja korjausinvestointeja.

Lapsemme joutuvat työskentelemään kouluissaan olosuhteissa, jotka muun muassa home-ongelmien takia vaarantavat lapsen terveyden. Tarvittaisiinkin pikaisia korjausinvestointeja terveen oppimisympäristön aikaansaamiseksi. Valitettavasti kuntien talous ei salli tätä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa käytettäväksi peruskoulujen homevaurioiden korjaamiseen ja muihin perusparannusinvestointeihin

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Ehdotuksemme on myös osa oppivelvollisuuden nostamiseen tähtäävää esitystämme sekä nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisytyötä.

Viite: TAA 28/2009 vp (Arhinmäki), TAA 366/2009 vp (Kuoppa ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.20.30 otetaan lisäyksenä 68 000 000 euroa, josta 8 000 000 euroa valtionosuuksiin ammatillisen koulutuksen lisäämiseksi 4 000 oppilaalla ja 60 000 000 euroa ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien oppilaiden kirjojen kustantamiseen.

30. Aikuiskoulutus

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Ihmisten oikeus oppia uutta ja uusintaa osaamista on turvattava myös taantuman keskellä. Vapaa sivistystyö mahdollistaa matalan kynnyksen elinikäisen opiskelun. Mutta tämä arvokas työ on vaarassa, kun rahoitus on taantuman johdosta supistumassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.30 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa, josta osoitetaan 300 000 euroa kansalaisopistoille, 300 000 euroa kansanopistoille ja 400 000 euroa opintokeskuksille.

31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)

Ammatillisen lisäkoulutuksen tarve kasvaa taantuman aikana. Silti hallitus ja eduskunnan enemmistö eivät ole valmiita satsaamaan siihen tarvetta vastaavasti.

Viite: TAA 857/2009 vp (Sirnö ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.31 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa ammatilliseen lisäkoulutukseen.

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimuskoulutus on joustava tapa hankkia ammattitaito ja suorittaa perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto työn ohessa. Oppisopimuskoulutus sopii sekä nuorille että vanhemmille oppijoille. Oppisopimuskoulutus on erityisen tärkeä väylä työelämään niiden nuorten kohdalla, joille ammattitutkinnon suorittaminen oppilaitoksessa on vaikeaa. Pitkäaikaistyöttömälle oppisopimuskoulutus voi olla ainoa tie päästä kiinni työhön.

Oppisopimuskoulutetuista työllistyy noin 90 prosenttia. Koulutusmuoto on tehokas myös työnantajapuolelle: yritys voi kouluttaa ihmisiä nopeasti ja täsmällisesti niihin tehtäviin, joihin se kaipaa lisätyövoimaa. Lisäksi oppisopimuskoulutus on hyväksi koettu tapa siirtää työpaikalla eteenpäin niin kutsuttua hiljaista tietotaitoa.

Oppisopimuskoulutuksen lisäys on osa vasemmistoliiton ehdottamaa oppivelvollisuuden nostamishanketta.

Viite: TAA 29/2009 vp (Arhinmäki), TAA 212/2009 vp (Kangas) ja TAA 281/2009 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.32 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa oppisopimuskoulutukseen koulutuksen lisäämiseksi 3 000 opiskelijapaikalla.

40. (29.40, 50 ja 60) Korkeakouluopetus ja tutkimus

01. (29.60.01) Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Taantuman aikana tarve tutkittuun tietoon korostuu, jotta päätöksenteko aidosti vastaa ajan haasteisiin. Tästä huolimatta Vanhasen hallitus on leikannut toimintamahdollisuuksia lähes kaikilta valtion tutkimuslaitoksilta. Pidämmekin tärkeänä, että Suomen Akatemialla on riittävät voimavarat mielekkään yhteiskunnallisen tärkeän tiedon tuottamiseen yhteiskunnallisen keskustelun ja päätöksenteon pohjaksi.

Viite: TAA 858/2009 vp (Sirnö ym.)

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.01 otetaan lisäyksenä 6 500 000 euroa Suomen Akatemian toimintamenoihin.

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lisäpanostamisen sijaan Vanhasen hallitus leikkaa resursseja ammattikorkeakouluilta sekä niiden varsinaisesta opetustoiminnasta että tutkimustoiminnasta. Ammattikorkeakouluilla on kuitenkin keskeinen merkitys alueiden ja elinkeinoelämän selviämistaistelussa taantuman aikana.

Viite: TAA 859/2009 vp (Sirnö ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa ammattikorkeakouluille, josta määrärahasta osoitetaan 5 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen opetustoimintaan ja 3 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaan.

50. (29.50.01, 02, 03, 20, osa ja 21) Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistouudistus uhkaa ensi vuonna johtaa muiden kuin Aalto-yliopiston toimintamahdollisuuksien heikkenemiseen. Vaikka uudistuksessa muuta luvattiin, valtion tuottavuusohjelman leikkaukset koskevat yliopistoja myös ensi vuonna. Hallitus ei myöskään edes kompensoi lupauksensa mukaisesti uudistuksen seurauksena yliopistoille aiheutuvia kuluja. Seurauksena on, että opiskelija-opettajasuhde ja perustutkimus uhkaavat heiketä vielä kuluvankin vuoden tasosta.

Mielestämme yliopistojen kehittäminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja selkeää taloudellista lisäresursointia. Yliopistoja tulee kohdella tasapuolisesti. Opetusresursseja on lisättävä luopumalla suunnitelluista henkilöstöleikkauksista.

Viite: TAA 860/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.50 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa, josta 21 000 000 euroa yliopistojen ja 4 000 000 euroa yliopistokeskusten toimintamahdollisuuksien turvaamiseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintotuen taso on nykyisin riittämätön, ja opintotukea on syytä kehittää eri tavoin. Näitä ovat esimerkiksi:

— opintotuen asumislisän muuttaminen ympärivuotiseksi,

- vanhempien tuloihin perustuvan opintorahan tarveharkinnan poistaminen itsenäisesti asuvilta alle 20-vuotiailta toisen asteen opiskelijoilta.

Viite: TAA 968/2009 vp (Valpas) — asumislisä, TAA 30/2009 vp (Arhinmäki) — alle 20-vuotiaat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 43 000 000 euroa, mistä osoitetaan 20 000 000 euroa opintorahan asumislisän maksamiseen koko kalenterivuodelta ja 23 000 000 euroa toisen asteen opiskelijoiden opintorahaan.

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelien ateriatuen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille terveellinen ja ravitseva ateria kerran päivässä kohtuulliseen hintaan. Opiskelijat ovat oikeutettuja alennukseen aterian hinnasta ravintoloissa, jotka ovat ateriatuen piirissä. Tuki maksetaan suoraan ravintoloitsijalle, joka saa pyytää opiskelijalta lounaasta määrättyä enimmäishintaa.

Viite: TAA 31/2009 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen.

80. (29.80, osa) Taide ja kulttuuri

30. (29.80.30, osa) Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (arviomääräraha)

Kuntien heikentynyt talous uhkaa myös kirjastoja. Taantuman keskellä juuri kirjastoilla on keskeinen tehtävä ylläpitää ihmisten tietotaitoja, antaa elämyksiä ja ehkäistä syrjäytymistä.

Viite: TAA 32/2009 vp (Arhinmäki ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.30 otetaan lisäyksenä 8 500 000 euroa, josta määrärahasta osoitetaan 4 000 000 euroa tietoyhteiskuntahanketta tukevien ja kansalaisten tasa-arvoisuutta lisäävien julkisten asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen yleisiin kirjastoihin sekä 4 500 000 euroa kirjastojen henkilöstöresursseihin ja aineistohankintoihin.

33. (29.80.33, osa) Valtionavustukset kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen (arviomääräraha)

Kuntien saamia valtionosuuksia kulttuuritoimintansa ylläpitämiseen leikattiin Vanhasen ensimmäisen kauden aikana tuntuvasti, eikä niitä sen jälkeen ole kertaakaan nostettu. Kun taantuma heikentää kuntien mahdollisuutta ylläpitää kulttuuritoimintaansa, ovat suomalaisten kulttuuriset oikeudet eriarvoistumassa kiihtyvällä tavalla.

Viite: TAA 862/2009 vp (Sirnö ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.33 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa käytettäväksi kuntien kulttuuritoiminnan turvaamiseen ja edistämiseen.

34. Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Suomessa yhteiskunta on pyrkinyt turvaamaan informaation säilymistä ja löytämistä laajalla kirjastojärjestelmällä. Suomessa on tieteellisten kirjastojen lisäksi noin tuhat yleistä kirjastoa sivukirjastoineen. Suomen hyvä kirjastolaitos on nostanut yleistä sivistystasoa ja tasannut eroja sosiaaliluokkien välillä. Ihmisten osallistumista korostavassa tietoyhteiskunnassa jokaisella kansalaisella pitäisi olla mahdollisuus osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Tässä toimivalla ja kattavalla kirjastolaitoksella on keskeinen rooli.

Hallitus on kuitenkin vähentämässä valtionosuutta yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja siten heikentämässä kirjastolaitoksen roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös kirjastojen perustamiskustannusten myöntämismahavuudet ovat riittämättömät. Suunnitteilla on useita kirjastohankkeita, jotka näillä määrärahoilla lykkääntyvät kohtuuttomasti. Tämä asettaa myös eri kunnissa asuvat ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Viite: TAA 368/2009 vp (Kuoppa ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.34 otetaan lisäyksenä 4 600 000 euroa yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja että momentin perusteluihin lisätään, että perustamishankkeita koskevia valtionosuuden myöntämispäätöksiä saa tehdä vuonna 2011 enintään 10 000 000 eurolla.

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Valtion taiteilija-apurahan suuruus on 1.1.2010 lukien 1 558,55 euroa kuukaudessa sisältäen taiteilijalle tulevan maksun MYEL:n mukaisen sosiaaliturvan rahoittamiseen. Kuitenkaan valtion taiteilija-apuraha ei edelleenkään ole edes sillä reaalitasolla, jolla se oli vuonna 1970, kun taiteilija-apuraha otettiin käyttöön. Apurahalla taiteilija kustantaa itselleen työvälineet ja työtilat sekä huolehtii omasta ja mahdollisten elättäviensä toimeentulosta apurahakauden aikana.

Myönnettyjen taiteilija-apurahavuosien määrä on edelleen tuntuvasti jäljessä aiemmista sitoumuksista. Apurahojen merkitys taiteen ammattilaisten työskentelymahdollisuuksille on selkeästi lisääntynyt. Siksi vasemmistoliiton mielestä myös apurahan saajien määrää on kasvatettava. Lisäksi taiteilijoiden kaikkia apurahoja tulee korottaa, jotta apurahat voitaisiin verottaa ja ne oikeuttaisivat taiteilijat sosiaali- ja eläketurvaan. Tasokorotus on välttämätön, jotta taiteilijoiden nettotulot eivät vähenisi. Yksityisten

säätiöiden maksamien apurahojen taso vaihtelee, mutta uudistus koskisi myös niitä.

Viite: TAA 33/2009 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.51 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa taiteilijoiden apurahojen tason ja määrän nostamiseen.

91. Nuorisotyö

51. Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huume-työ sekä tunnustuspalkinnot (siirtomääräraha 2 v)

Suomella ei ole varaa siihen, että yksikään nuori syrjäytyy. Vanhasen II hallitus on kuitenkin täysin epäonnistunut ehkäisemään nuorisotyöttömyyden räjähdysten.

Siksi tarvitsemme lisäpanoksia muun muassa nuorten työpajatoimintaan, jossa mahdollistetaan nuorten yksilöllinen selviäminen toiminnallisen oppimisen avulla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.91.51 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa nuorten työpajatoimintaan ja että vastaavalla summalla korotetaan Veikkauksen tuloutusodotusta.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha on ollut riittämätön ja tarpeeseen nähden alimitoitettu.

Viite: TAA 283/2009 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.10.63 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa maaseudun rakenteen kehittämiseen.

60. Metsätalous

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)*

Määräraha on riittämätön. Kotimaan hakkuumahdollisuuksista kyetään nykyään hyödyntämään vain 85 prosenttia. Alueellisista metsäohjelmista laskien määrärahan pitäisi olla selvästi suurempi.

Viite: TAA 287/2009 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.60.44 otetaan lisäyksenä 27 000 000 puuntuotannon kestävyys turvaamiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. (31.10.21, 22 ja 23) *Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)*

Perusrakenteen investoinnit ovat vuosia olleet riittämättömiä. Nykyisissä oloissa lisäpanostus pitäisi lisäksi yllä työllisyyttä.

Viite: TAA 220/2009 vp (Matti Kangas) — tienpito ja TAA 388/2009 vp (Kyllönen) — radanpito.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.20 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa, mistä osoitetaan 50 000 000 euroa tienpitoon ja 50 000 000 euroa radanpitoon.

50. *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Valtio tuki yksityisteiden ylläpitoa vielä 1990-luvun alkupuolella 34 000 000 eurolla. Tälle vuodelle hallitus esittää vain 23 000 000 euroa, mikä on täysin riittämätön avustuksiin, sillä avustuksiin oikeutettuja yksityisteitä on noin 55 000 km.

Yksityistiet ovat tärkeä osa Suomen metsäteollisuuden puuhuollon kannalta. Valtion avustus on entistä tärkeämpi, koska kunnat kireästä rahatilanteesta johtuen ovat pienentäneet yksityisteille myönnettäviä avustuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen.

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Ilmastomuutoksen torjumiseksi joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta on parannettava lisäämällä joukkoliikenteen rahoitusta valtion toimesta. Koko maan joukkoliikenteen matkoista noin 70 prosenttia tehdään pääkaupunkiseudun YTV-alueella, Tampereella ja Turussa. Suomessa isojen kaupunkien joukkoliikenne perustuu pääosin joukkoliikenteen lipputuloihin ja kuntien omaan rahoitukseen. Suurissa kaupungeissa joukkoliikenteen pitää olla todellinen vaihtoehto yksityisautoilulle.

Viite: TAA 34/2009 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa Helsingin ja muiden suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukemiseen.

65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)

Liikenteen ylläpitäminen edellyttää korkeampaa määrärahatasoa.

Viite: TAA 294/2009 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.65 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HAL- LINNONALA

20. Innovaatiopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen

06. Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Taantuma ja siihen liittyvä tuotannollinen murros elinkeinoelämässämme edellyttävät julkista lisäpanostusta tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Ilman tätä Suomella ja suomalaisilla ei ole mahdollisuutta selvittää ilmasto- ja talouskriisin haasteista. Silti hallitus talousarvioesityksensä esittää, että Tekesin toimintamenoista leikataan yli miljoona euroa vuoden 2009 tasosta. Tämä on vastoin hallituksen itsensä laatimaa innovaatiaselontekoa sekä tutkimus- ja kehittämistoimintamme nostamista esimerkiksi ilmasto- ja energiakysymysten osalta maailman kärkeen.

Viite: TAA 866/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.06 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa Tekesin toimintamenoihin.

40. (32.20.20 ja 40) Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Telakoiden nykyinen tilanne edellyttää voimakasta kehitystyötä niiden tulevaisuuden turvaamiseksi. Myös puunjalostuksen rakennemuutos edellyttää panostusta innovointiin.

Viite: TAA 1107/2009 vp (Yrttiahho) — telakat ja TAA 222/2009 vp (Kangas) — puunjalostus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.40 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa, mistä 20 000 000 euroa telakoiden innovaatio-ohjelman toteuttamiseen ja 20 000 000 euroa puunjalostuksen innovaatio-ohjelmaan.

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Pidämme työllisyysmäärärahoja riittämättöminä. Sen lisäksi, että lisäysehdotuksillamme muille momenteille on työllisyysvaikutuksia, on tarpeen myös kasvattaa tätä määrärahaa. Vaarana on, että pitkäaikaistyöttömyys kasvaa voimakkaasti.

Sosiaalisten yritysten tarkoituksena on luoda työpaikkoja erityisesti vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille. Erona muihin yrityksiin on, että sosiaalisen yrityksen työllistämistä työntekijöistä vähintään 30 prosenttia on vajaakuntoisia tai yhteensä vajaakuntoisia ja pitkäaikaistyöttömiä. Laki sosiaalisista yrityksistä tuli voimaan vuoden 2004 alussa. Lainsäädäntö sosiaalisista yrityksistä sisällytettiin pääministeri Matti Vanhasen hallituksen ohjelmaan ja työllisyyden politiikkaohjelmaan.

Työllisyysmäärärahojen leikkaaminen sosiaalisilta yrityksiltä on ajanut yrityksiä tilanteeseen, jolloin heillä on puoli vuotta aikaa saada lain edellyttämä 30 prosentin sääntö toteutettua. Kun yritys ei saa palkkatuetuutta työntekijöiltä,

uhkaa sitä sosiaalisen yrityksen statuksen muuttuminen.

Hallitusohjelman teemana on "Vastuullinen, välittävä ja kannustava Suomi". Siinä todetaan mm.: "Työvoimapolitiittisten toimien, kuten työvoimakoulutuksen ja tukityöllistämisen, vaikutavuutta on oleellisesti parannettava pitäen selkeästi tavoitteena henkilön työllistymistä." Hallitus on myös luvannut, että "Palkkatuen riittävyyden turvaamiseksi ja sen ennakoitavuuden parantamiseksi työllisyysmäärärahojen alueellisessa jaossa vuonna 2007 sosiaalisten yritysten määrärahat kiintiöidään erikseen." Näin ei ole tapahtunut.

Työttömien työllistämiseksi käytetty vain 8 euron ylläpitokorvaus on täysin riittämätön. Se ei peitä edes työssäkäyntikuluja työttömien motivoinnista puhumattakaan. Hallituksen esitys vain euron korotuksesta ko. rahaan on vaikeassa jamassa olevien työttömien näkökulmasta melkein pä pilkantekoa.

Viite: TAA 745/2009 vp (Puhjo) — työllistämism. ym. toimet, TAA 298/2009 vp (Kauppila) — sosiaalinen yrittäjyys ja TAA 914/2009 vp (Tennilä) — ylläpitokorvaus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 165 000 000 euroa, mistä osoitetaan 150 000 000 euroa työllistämism-, koulutus- ja erityistoimiin, 10 000 000 euroa sosiaalisten yritysten toimintaedellytysten turvaamiseen ja 5 000 000 euroa työllistettyjen työttömien ylläpitokorvauksen korottamiseksi budjettiperusteisesti 8 eurosta 15 euroon päivältä.

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Velkaneuvonnan ongelmana ovat riittämättömät resurssit. Siksi esimerkiksi Itä-Lapissa on saanut palvelua vain kahtena päivänä viikossa. Ei

voi olla niin, että pahassa tilanteessa oleva velkaantunut joutuu odottelemaan neuvontaan pääsyä kohtuuttomasti ja velkaneuvonnan työntekijät nääntyvät valtavan työtaakan alle. Resursseja onkin ryhdyttävä lisäämään merkittäväällä tavalla jo ensi vuoden budjetissa.

Viite: TAA 915/2009 vp (Tennilä).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.40.31 otetaan lisäyksenä 1 100 000 euroa velkaneuvonnan voimavarojen lisäämiseen.

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerrahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisrahaa käytetään alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen mukaan lukien osaamiskeskus-, aluekeskus- ja kaupunkipoliittiset toimenpiteet ja ohjelmat. Se on alueiden kehittämislaissa tarkoitettua alueiden kehittämiseen tarkoitettua rahoitusta, joka suunnataan erityisesti alueellisen osaamisen ja kehittämisen vahvistamiseen.

Vuoden 2009 talousarviossa tarkoitukseen oli varattu 32,6 milj. euroa, mutta ensi vuodeksi ehdotetaan tätä pienempää summaa. Ehdotetusta 30 156 000 eurosta ohjelmiin sitomatonta olisi 21 156 000 euroa. Pidämme tätä riittämättömänä.

Viite: TAA 916/2009 vp (Tennilä).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.50.43 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa maakunnan kehittämisrahan sitomattomaan osuuteen.

63. Kainuun kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Kainuun hallintokokeilu on ollut nyt toiminnassa reilut neljä vuotta. Muutokset palveluissa, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa mutta

myös toisen asteen koulutuksessa, ovat merkittäviä ja tulevat olemaan esimerkkinä kuntien palvelurakenteita kehitettäessä. Kainuun maakunta hallinnoi myös useita aikaisemmin ministeriöiden ohjausvaltaan kuuluneita asioita. Työ- ja elinkeinoministeriön talousarvioon sisällytetty Kainuun kehittämisraha kattaa kaikki laissa Kainuun hallintokokeilusta (343/2003) määrätyt menot maakunnan alueella.

Maakunnan kehittämisrahaan kuuluu siis laaja kirjo erilaisia toimintoja alkaen työllistämistoimista jatkuen aina ympäristötöiden suunnittelusta ja rakentamisesta, peruskorjauksista ja rakentamisvelvoitteista aiheutuviin menoihin, perustienpitoon ja tieverkon kehittämiseen.

Tieverkoston kehittäminen on jäänyt viime vuosien aikana hyvin vähälle Kainuun alueella. Tähän nähden määrärahaa on syytä korottaa.

Viite: TAA 391/2009 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.50.63 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa Kainuun kehittämisrahaan käytettäväksi työllistämistoimiin kuten ympäristötöiden suunnitteluun ja rakentamiseen, peruskorjauksiin ja rakentamisvelvoitteista aiheutuviin menoihin, perustienpitoon ja tieverkon kehittämiseen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Oikeudenmukaisuus edellyttää myös, että pienimmät etuudet korotetaan 700 euroon kuukaudessa. Työttömyysajan perusturvan lisäksi esitimme valiokuntakäsittelyssä että myös muu perusturva eli isyys-, äitiys- ja vanhempainraha sekä kansaneläke korotetaan 700 euroon kuukaudessa. Samalla olisi tietenkin tarkistettava asumistukia, jotta korotus ei vähentäisi niitä.

03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Tällä hetkellä yli 30 000 valitusta ruuhkauttaa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan. Keskimääräinen käsittelyaika on yli 15 kuukautta. Tilanne on kestävä, koska kyse kuitenkin on mitä suurimmassa määrin ihmisten perusoikeuksien toteutumisesta: oikeudesta toimeentuloon ja terveyteen.

Viite: TAA 867/2009 vp (Sirnö), TAA 1027/2009 vp (Virtanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.01.03 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin ruuhkien purkamiseksi ja ihmisten perusturvan ajallaan saamisen turvaamiseksi.

03. (33.03, osa) Tutkimus- ja kehittämis-toiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yt-neuvottelut päättyivät marraskuussa. Stakesin ja Kansanterveyslaitoksen yhdistämisestä vuodenvaihteessa syntynyt laitos irtisanoo noin sata henkilöä, joista osa toimii osa-aikaisessa työssä.

Irtisanomiset ovat seurausta siitä, ettei Vanhasen hallitus noudata yhdistämissopimusta ja uhkaa aliresursoinnillaan vaarantaa pysyvästi Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintaa.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toiminta kuitenkin edellyttäisi selkeästi lisämäärärahoja muun muassa hiv-työhön ja lähisuhdeväkivaltayksikön perustamiseen. Lähisuhdeväkivallan yksikkö toimisi pysyvänä asiantuntijaelimenä ja koordinoisi lähisuhdeväkivallan vastaista työtä. Lähisuhdeväkivaltahan ei ole yksityisasia vaan Suomen suurimpia ihmisoikeusongelmia.

Viite: TAA 950/2009 vp (Uotila) — lähisuhdeväkivalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.03.04 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin estämään suunnitellut irtisanomiset ja 1 500 000 euroa lähisuhdeväkivaltayksikön perustamiseksi laitoksen yhteyteen ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 20

Eduskunta edellyttää, että Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen edellytykset toimia hiv-epidemian ehkäisemiseksi sekä tartunnan saaneiden hyvinvoinnin edistämiseksi varmistetaan.

50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunnan enemmistön hyväksymä määrärahasato on riittämätön laitoksen asianmukaisen toiminnan kannalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.03.50 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa valtionapuna Työterveyslaitoksen menoihin.

10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus ja eräät palvelut

51. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsiperheiden köyhyyden torjumiseksi lapsilisää tulee korottaa 15 euroa kuukaudessa ensimmäisestä lapsesta lähtien. Stakesin tutkimusten mukaan köyhien lapsiperheiden lukumäärät ovat lisääntyneet. Eriarvoisuus lisääntyy, kun köyhien lapsiperheiden lapsilla ei ole muun muassa samanlaisia harrastusmahdollisuuksia kuin paremmin toimeentulevien perheiden lapsilla. Lapsilisiä ei ole sidottu indeksiin, joten niiden reaaliarvo on pudonnut ja osaltaan lisännyt lapsiperheiden köyhyyttä.

Viite: TAA 372/2009 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.51 otetaan lisäyksenä 195 000 000 euroa lapsilisien budjettiperusteiseen korotukseen.

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Asumistuki on nykyisellään riittämätön, ja asumisen kallistuminen vie kohtuuttoman suuren osan pienituloisten ihmisten tuloista.

Viite: TAA 301/2009 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.54 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 60 000 000 euroa yleisen asumistuen korotukseen.

20. Työttömyysturva

Työttömyys on yhä koko Suomea koskettava ongelma erityisesti nyt, kun lomautus- ja irtisanomisilmoituksia tulee satoja päivittäin.

Talouden vaikeuksien jatkuessa ja noususuhdanteen viipyessä pitkäaikaistyöttömyys tulee yhä useamman kohtaloksi. Pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien osuus uhkaa kasvaa ja heidän sijoittumisensa työmarkkinoille on epätodennäköistä ilman erityisiä tukitoimia. Myös maahanmuuttajien tilanne vaatii erityistoimia.

Työttömyysajan perusturvan taso on liian alhainen, minkä lisäksi verotus on pienissä etuustuloissa ankaraa. Perusturvan taso tulee nostaa 700 euroon kuukaudessa.

Verotuksessa puolisoita kohdellaan itsenäisinä ihmisiä niin, etteivät toisen tulot vaikuta toisen veron määrään lisäävästi tai vähentävästi. Tällöin ei ole perusteita myöskään sitoa työmarkkinatukea toisen puolison tuloihin.

31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttöminä olleille työllistymismahdollisuuksien ja elämänhallinnan parantamiseksi. Taantuman aikana kuntouttavan työtoiminnan tarve lisääntyy entisestään. Silti Vanhasen hallitus ei

ole valmis lisäämään kuntouttavan työtoiminnan määrärahoja.

Viite: TAA 94/2009 vp (Filatov ym.)

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.31 otetaan lisäyksenä budjettiperusteisesti 30 000 000 euroa kunnille maksettavaan korvaukseen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 21

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla kehitysvammaiselle, mielenterveyskuntoutujalle, päihdehuollon asiakkaalle taikka muulle sosiaalihuollon asiakkaalle maksettua toiminta-avustusta, jolla tuetaan asiakkaan hoitoa, kuntoutusta tai yhteiskuntaan sopeutumista, korotetaan vastaamaan yleisiä elinkustannuksia. Samalla eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla verovapaasti saatavan korvauksen kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta rajaa nostetaan.

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Työttömyys on merkittävin pitkäaikaisköyhyyden syy. Siksi osana vasemmistoliiton perusturvauudistusta esitämme, että peruspäiväraha nousee 700 euroon kuukaudessa.

Viite: TAA 576/2009 vp (Mustajärvi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.51 otetaan lisäyksenä 22 914 000 euroa työttömyysturvan peruspäivärahan korottamiseksi budjettiperusteisesti niin, että 1.7.2010 peruspäiväraha nousee 700 euroon kuukaudessa.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Työttömyys on merkittävin pitkäaikaisköyhyyden syy. Siksi osana vasemmistoliiton perustur-

vauudistusta esitämme, että työmarkkinatuki nousee 700 euroon kuukaudessa.

Viittaamme tätä menolukua koskeviin perusteluihimme.

Viite: TAA 577/2009 vp (Mustajärvi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.52 otetaan lisäyksenä 127 408 000 euroa työmarkkinatuen korottamiseksi budjettiperusteisesti siten, että 1.7.2010 lukien työmarkkinatuki nousee 700 euroon kuukaudessa.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Viittaamme tätä menolukua koskeviin perusteluihimme perusturvan tasosta.

Perhevapaajärjestelmää on perusteltua parantaa. Viittamme myös Uotilan lakialoitteeseen LA 110/2009 vp ja Sirnön lakialoitteeseen LA 111/2009 vp. Näissä aloitteissa vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa nykyisen äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaajärjestelmän uudistamista. Ehdotamme nykyisen äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan yhdistämistä uudeksi vanhempainvapaaksi, joka olisi yhteensä 18 kuukauden pituinen (474 arkipäivää).

Nykyiset perhevapaat muodostuvat 105 arkipäivän pituisesta äitiysvapaasta, 18 arkipäivän pituisesta isyysvapaasta ja ns. isän 12 arkipäivän pituisesta bonusvapaasta. Näiden lisäksi vanhemmat sopivat 158 arkipäivän eli vähän yli kuuden kuukauden pituisen vanhempainvapaan jakamisesta keskenään. Kahden vanhemman perheillä on käytössään enimmillään 275 ja yhden vanhemman perheillä 263 arkipäivää äitiys- ja vanhempainvapaata. Nykyisiin perhevapaisiin verrattuna ehdotuksemme pidentäisi vanhempien mahdollisuutta hoitaa lasta kotona vanhempainvapaalla nykyisestä 9,5 kuukauden ikäisestä puolentoista vuoden ikäiseksi.

Ehdottamamme uusi vanhempainvapaa koostuisi kolmesta reilun 6 kuukauden jaksosta, jois-

ta yksi 6 kuukauden jakso kuuluisi äidille, yksi isälle ja yksi 6 kuukauden jakso olisi jaettavissa vanhempien sopimalla tavalla.

Viite: LA 110/2009 vp (Uotila ym.), LA 111/2009 vp (Sirnö ym.), TAA 392/2009 vp (Kyllönen ym.), TAA 746/2009 vp (Puhjo ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.30.60 otetaan lisäyksenä 92 000 000 euroa, josta budjettiperusteisesti 30 000 000 euroa valtionosuuteen sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahojen nostamiseen 700 euroon kuukaudessa 1.7.2010 alkaen, 55 000 000 euroa perhevapaiden ns. 6+6+6-mallin käynnistämiseen 1.7.2010 alkaen, 2 000 000 euroa aikuisten mielenterveyskuntoutukseen ja 5 000 000 euroa yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten ja monisairaiden kuntoutukseen.

40. Eläkkeet

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Ehdotamme määrärahaa kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen 700 euroksi kuukaudessa 1.7.2010 lukien.

On tarpeen lieventää eläkkeensaajan asumistuen tukiehtoja ja tarkistaa omavastuuosuuksia.

Viite: TAA 869/2009 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.40.60 otetaan lisäyksenä 521 000 000 euroa, josta budjettiperusteisesti 461 000 000 euroa kansaneläkkeen korottamiseksi budjettiperusteisesti siten, että 1.7.2010 lukien kansaneläke nousee 700 euroon kuukaudessa, sekä 60 000 000 euroa eläkkeen saajien asumistuen korottamiseen.

50. Veteraanien tukeminen

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

On aihetta suoda kunnille lisää rahaa avopalveluiden järjestämiseen kaikille sotainvalideille sekä hautausapuun käytettäväksi kaikkien sotainvalidien jälkeen.

Viite: TAA 393/2009 vp (Kyllönen), TAA 930/2009 vp (Tiusanen), TAA 931/2009 vp (Tiusanen), TAA 993/2009 vp (Valpas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.50.51 otetaan lisäyksenä 16 000 000 euroa, josta osoitetaan 15 000 000 euroa sotilasvammalain nojalla kunnille korvattavien avopalveluiden järjestämiseen budjettiperusteisesti kaikille sotainvalideille ja 1 000 000 euroa käytettäväksi kaikkien sotainvalidien jälkeen maksettavaan hautausapuun

60. (33.60, osa) Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)

Vuoden 2009 talousarviossa määrärahaa perusteetta supistettiin merkittävästi. Ensi vuodeksi ehdotetaan saman suuruista määrärahaa. Ehdotamme korkeampaa määrärahaa.

Viite: TAA 1028/2009 vp (Virtanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.32 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan.

33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)

Ehdotettu määräraha on riittämätön.

Viite: TAA 1029/2009 vp (Virtanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.33 otetaan lisäyksenä 15 000 000 euroa erikois-sairaanhoidollain mukaisen perus- ja erikoistumiskoulutuksen korvausten maksamiseen yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille.

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Toimeentulotukea saavia kotitalouksia lienee vuonna 2009 noin 220 000. Suurin osa on yhden hengen kotitalouksia, mutta yksinhuoltajat ovat taloudellisesti haavoittuvimpia: Stakesin mukaan toimeentulotukea saa joka neljäs suomalainen yksinhuoltajaperhe, yhteensä 27 500 perhettä. Kaikkiaan toimeentulotukea saavia lapsiperheitä on lähes 50 000 (Stakes 2006).

Lapsilisällä kompensoidaan perheille lasten kasvattamisesta aiheutuvia kuluja. Lapsilisiä ei ole sidottu indeksiin, ja lapsilisien reaaliarvon lasku pakottaa köyhät perheet turvautumaan toimeentulotukeen. Toimeentulotuen perusosan määräytymisperusteita kuitenkin muutettiin 1.1.1994 alkaen siten, että lapsilisät otetaan huomioon tulona perheen toimeentulolaskelmaa tehtäessä. Käytännössä lapsilisien mahdolliset korotukset vähennetään aina toimeentulotuesta. Tämä on räikeässä ristiriidassa lapsiköyhyyden vähentämiseen pyrkivien tavoitteiden kanssa.

Lapsilisä on muutettava etuoikeutetuksi tuloksi, joka ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Lapsilisiin viime vuosina tehdyt pienet parannukset eivät muutoin auta kaikkein suurimmassa ahdingossa olevien perheiden tilannetta lainkaan.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Tähän tarkoitukseen tuki on liian alhainen.

Viite: TAA 374/2009 vp (Kuoppa), TAA 556/2009 vp (Lapintie).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.35 otetaan lisäyksenä 85 000 000 euroa, josta osoitetaan 50 000 000 euroa toimeentulotuen perusosan nostamiseen budjetitiperusteisesti 517,45 euroon kuukaudessa ja 35 000 000 euroa toimeentulotuen myöntämisperusteiden budjettiperusteiseen muuttamiseen siten, että lapsilisästä tehdään etuoikeutettua tuloa, jota ei leikata toimeentulotuesta.

36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)

Määrärahaa on perusteltua korottaa saamenkielisten palvelujen parantamiseksi.

Viite: TAA 578/2009 vp (Mustajärvi ym.), TAA 917/2009 vp (Tennilä ym.).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.36 otetaan lisäyksenä 600 000 euroa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi.

37. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin

Rakennuslalla taantuma on johtanut rakennushankkeiden alun siirtymiseen tai jopa joistakin rakennushankkeista luopumiseen. Tässä tilanteessa työllisyyden ylläpitämiseksi ja elvytystoimena on lisättävä julkisia rakennus- ja korjausinvestointeja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuskanta on Suomessa keskimäärin ikääntynyt ja kaipaa pikaisia korjausinvestointeja. Valitettavasti kuntien talous ei salli tätä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.37 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa valtionapuna kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon korjaushankkeisiin.

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen*01. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Työsuojelupiirit joutuvat kamppailemaan lisääntyneiden töiden ja henkilökuntapulan tuomien ongelmien kanssa. Resurssit ovat selvästi alimitoitettut, ja samaan aikaan työsuojelu kohtaa jatkuvasti kasvavia haasteita. Ennakko-tarkastusten määrä lisääntyy. Työelämän epäkohtien poistaminen ja työsuojelupiirin toiminnan tehostaminen ovat todellisia haasteita. Tämä edellyttää panostusta työsuojelupiirin käytännön työsuojelun valvonta- ja ohjaustyöhön.

Työsuojeluhallinnossa on viime vuosina panostettu voimakkaasti muun muassa ulkomaa-laisvalvontaan. Samoin tilaajavastuulaki on tuonut työsuojelupiireille uudenlaisia tehtäviä.

Työsuojelupiirit tekevät tärkeää työtä harmaan talouden kitkemisessä. Harmaa talous tuo mukanaan rikollisuutta, ja se on myös suuri työturvallisuusongelma. Rakennusliiton laskelmien mukaan valtio menettää veroja ja sosiaali-turvamaksuja yksin rakennustyömaiden harmaan talouden takia vuosittain vähintään 250 miljoonaa euroa.

Viite: TAA 229/2009 vp (Kangas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.70.01 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa työsuojelupiirien toiminnan turvaamiseksi ja harmaan talouden torjuntatyöhön.

50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Tällä hetkellä tarvitaan kipeästi toimia, joilla ennaltaehkäistään terveys- ja sosiaalisten ongelmien syntyä. Silti emme hyväksy sitä, että terveyden edistämistä koskevien hankkeiden

rahoittamisvastuuta siirrettäisiin 3,2 milj. eurola rahoitettavaksi Raha-automaattiyhdistyksen avustusmomentilta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.70.50 otetaan lisäyksenä 3 200 000 euroa ja vastavasti momentilta 33.90.50 vapautetaan vastaava summa käytettäväksi järjestötyön avustamiseen.

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset*50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio-määräraha)*

Emme hyväksy, että terveyden edistämistä koskevien hankkeiden rahoittamisvastuuta siirrettäisiin 3,2 milj. euroa rahoitettavaksi tältä momentilta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 33.90.50 perusteluissa todetaan, että terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisraha 3 200 000 euroa maksetaan momentilta 33.70.50 ja vastaava summa tällä momentilla käytetään järjestötyön avustamiseen, ja

että hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 22

Eduskunta edellyttää, että nyt RAY:n epävarman ja projektiluonteisen rahoituksen varassa olevan, erittäin tärkeää syrjäytymisen ennaltaehkäisy- ja hoitotyötä tekevän kansalaisjärjestökentän rahoitus ratkaistaan pysyvällä ja kestävällä tavalla pikaisesti.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Luontoon, ympäristöömme ja ympäristöterveytemme kohdistuvat uhkatekijät kasvavat jatkuvasti. Muun muassa tästä johtuu ympäristöministeriön hallinnonalan tehtävien kasvu. Vuoden 2009 talousarvio ei kuitenkaan mahdollista näiden tehtävien täyttämistä.

Talousarvioesityksessä on usean vuoden ajan vähennetty tutkimus- ja kehittämishankkeiden määrärahoja. Nyt talousarviossa on kaikkiaan runsaat 10 000 000 euroa määrärahoja, jotka kohdistuvat myös aivan uusiin hankkeisiin. Määrärahan vähäisyyden vuoksi useat hankkeet ovat jääneet rahoituksetta ja ympäristöministeriö on joutunut jäämään useiden kotimaisten ja kansainvälisten hankkeiden ulkopuolelle. Alkuperäisistä ministeriön tutkimus- ja kehitysmäärärahoista on vähennetty 750 000 euroa. METSON 500 000 euron ja ilmasto- ja energiastrategian 2 000 000 euron lisäys eivät vastaa kokonaistarvetta.

Viite: TAA 933/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.01 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa ympäristöministeriön toimintamenoihin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Pidämme ehdotettua määrärahaa riittämättömänä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.04 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Suomen Ympäristökeskukselle.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristöjärjestöt tekevät merkittävää työtä ympäristötietouden lisäämiseksi ja myös käytännön ympäristötyötä erityisesti saariston ja sisävesien jätehuollossa.

Viite: TAA 935/2009 vp (Tiusanen) — Hiitolanjokeen nousevan Laatokan lohen tulevaisuus, TAA 936/2009 vp (Tiusanen) — kansalaisjärjestöille öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjuntavalmiuden parantamiseen Suomenlahdella ja TAA 937/2009 vp (Tiusanen) — kansalaisten tiedon ja muutokseen osallistumisvalmiuden lisäämiseen ilmastokysymyksessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.65 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ympäristöjärjestöjen tukemiseen.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)

Valmiuksia kemikaali- ja öljyvahinkojen varalta on parannettava.

Viite: TAA 938/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.20 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa Suomenlahden öljyntorjuntakalustonhankintaan ja kehittämiseen.

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Metsähallituksen hallinnassa on 34 kansallispuistoa, joissa käyntien määrän odotetaan nousevan. Kansallispuistoja ja muita luonnonsuoje-

lualueita uhkaa kuluminen ja olemassa olevan kulkuverkoston rappeutuminen.

Suojelualueiden ylläpitäminen vaatii suurempaa panostusta kuin mitä valtion talousarvioesityksessä 2010 on esitetty. Kansallispuistot ovat alueellisesti merkittävä vetovoimatekijä, ja samalla niiden tarkoitus alkuperäisen luonnon suojelijana on huomioitava. Koko Suomen kansallispuistoverkosto vaatii aktiivista huolenpitoa.

Tämän momentin määrärahaa voidaan käyttää myös uusien kansallispuistohankkeiden edistämiseen (Sipoon kori, Selkämeri, Suur-Saimaa).

Viite: TAA 940/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.52 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoitoon ja kehittämiseen.

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Laki edellyttää haja-asutusalueiden kiinteistöjen jätevesijärjestelmien rakentamista. Arvioidaan, että tehostamistoimia jätevesien käsittelyyn tarvitaan noin 200 000—250 000 kiinteistössä. Muutostyöt tulevat kustantamaan kiinteistöä kohden noin 3 000—7 000 euroa. Ympäristökeskusten investointiavustusten enimmäismäärä on 2 000 euroa kiinteistöä kohden. Näille investointiavustuksille ei ole ensi vuoden talousarviossa osoitettu riittäviä määrärahoja.

Viite: TAA 394/2009 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.61 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien parantamiseen haja-asutusalueilla.

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Metso-suojeluohjelman toteutusvaihe vaatii lisävaroja. Ohjelman tavoitteena on nykyistä paremmin turvata metsäisille luontotyypeille ja uhanalaisille lajeille tärkeitä ympäristöjä ja metsien rakennepiirteitä. Metso-kokeilujen tulokset ovat selvät, metsien monimuotoisuuden kannalta paras ratkaisu on pysyvä suojelu ja näiden alueiden hankkimiseen tarvitaan lisää varoja.

Viite: TAA 35/2009 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötöiden tarve on jatkuvasti lisääntymässä. Itämeren ja Suomenlahden rehevöityminen vaatii ympäristötöiden voimakasta lisäämistä. Ympäristötyöt ovat myös paikallisesti työllistäviä. Saastuneiden maa-alueiden ohjelma etenee aivan liian hitaasti, ja haja-asutusten siirtoviemäritarve on kasvanut. Ilman määrärahan lisäämistä viemäriverkon rakentamisen tavoitteita ei saavuteta.

Viite: TAA 941/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa siirtoviemäreiden rakentamiseen, saastuneiden maa-alueiden kunnostukseen ja muihin ympäristötöihin.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Asuntojen ikä ja rakennustekniset puutteet, hisien puute, kosteus ja homehaitat ynnä muut ovat merkittävä ongelma. Väestön ikääntyminen asettaa asuinrakennusten tekniselle varuste-

tasolle uusia vaatimuksia. Hissien puute estää usein vanhusten kotona asumisen ja voi johtaa kalliiseen ja epäinhimilliseen laitoshoitoon.

Määräraha on riittämätön myös pientalojen avustuksiin lämmitysjärjestelmän muutoksessa.

Viite: TAA 951/2009 vp (Uotila) ja TAA 942/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.55 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa avustuksiin käytettäväksi peruskorjauksiin, hissien rakentamiseen ja pientalojen energiansäästöinvestointeihin.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Puurakentamisen tutkimus- ja kehittämistoimintaan on perusteltua panostaa mm. ympäristösyistä. Erityisesti panostusta tarvitaan monikerroksisiin asuinrakennuksiin ja toimitiloihin, joissa puurakentamisen osuus on vähäistä. Tarvitaan useamman vuoden kattava ohjelma.

Samalla on syytä selvittää rakentamismääräysten tarkoituksenmukaisuus toisaalta puurakentamisen ja toisaalta terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.60 perusteluihin lisätään kohtaan "Avustukset":

Vuonna 2010 valtion asuntorahaston varoista saa myöntää avustuksia puurakentamisen tutkimus- ja kehittämistoimintaan enintään 5 000 000 euroa.

64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa on perusteltua korottaa.

Viite: TAA 36/2009 vp (Arhinmäki) ja TAA 943/2009 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.64 otetaan lisäyksenä 1 650 000 euroa rakennusperinnön hoitoon.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2010 hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotetut 22 lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2009

Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Matti Kauppila /vas

VASTALAUSE 3 /kd

Yleisperustelut

Kristillisdemokraatit pitävät välttämättömänä yritystoiminnan tukemista veroratkaisuin. Vientin huomattavan vähentymisen vuoksi on ryhdyttävä suomalaisten tuotteiden ja palvelujen kilpailukykyä parantaviin toimenpiteisiin. Tämä parantaa myös suoraan työllisyyttä. Kristillisdemokraatit esittävät yritysten carry back -järjestelmän (tappion vähentäminen aiempien vuosien tuotosta) käyttöönottoa sekä sähköveron palauttamista täysimääräisesti yritysten ja erityisesti metsäteollisuuden kilpailukykyyn elvyttämiseksi.

Lapsiperheiden köyhyysaste on lähes kolminkertaistunut vuosien 1995 ja 2007 välillä. Perheiden tukemiseksi kristillisdemokraatit esittävät lapsen huoltajalle annettavaa ansiotulovähennystä, jonka voi saada jompikumpi vanhemmista tai yksinhuoltaja. Omaishoitajien epäoikeudenmukaisen verotuksen korjaamiseen eduskuntaryhmä esittää 20 miljoonaa euroa.

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan terveys- ja muita palveluita sekä työllisyyttä tukevia parannuksia. Ryhmä ehdottaa edelleen pörssissä noteerattujen osakkeiden myyntiin kohdistettavan 0,1 prosentin suuruisen veron käyttöönottoa sekä lyhytaikaiseen omistukseen perustuneiden myyntivoittojen verotuksen kiristämistä.

Kristillisdemokraatit kannattavat hallituksen linjaamia veron korotuksia niin alkoholin, tupakan, makeisten kuin virvoitusjuomienkin osalta. Ratkaisut toteuttavat hyvin kristillisdemokraattien peruseriaatetta verottaa ankarammin sitä, mitä ihminen ei välttämättä tarvitse, ja kevyemmin sitä, mitä ihminen välttämättä tarvitsee. Tätä samaa periaatetta seuraten kristillisdemokraatit esittävät lisäksi Tanskan malliin toteutettavaa rasvaveron korottamista esitetään jo ensi vuoden alusta.

Kristillisdemokraatit esittävät myös erillisen muovipakkausveron säätämistä tavoitteenaan

vähentää jätettä. Kotitalousvähennyksen epäoikeudenmukaisuutta tulee korjata niin, että myös asunto-osakeyhtiöiden osakkaat voivat esimerkiksi putkiremontista tehdä vähennyksen samoin perustein kuin omakotitalossa asuvatkin.

Hallintovaliokunta toteaa olevansa huolissaan valtion henkilöstön työvoimakustannusten riittämättömästä budjetoinnista vuodelle 2010. Hallituksen ensi vuodelle esittämät henkilövähennykset asettavat useat virastot hankalaan asemaan. Samoin lakivaliokunta on huolestunut vankeinhoidon henkilökunnan jaksamisesta. Nämä asiat tulisi ottaa talousarviossa huomioon.

Taloudellisesta taantumasta huolimatta terveydenhuollon ja vanhustenhuollon ongelmien selvittäminen on saatava alkuun. Vanhustenhoidon tuoreimmat selvitykset osoittavat, että kriisitilanne on laaja eivätkä hallituksen lupaukset vanhustenhuollon tason kohentamisesta ole toteutuneet — pikemminkin päinvastoin. Kristillisdemokraatit esittävät sadan miljoonan panostusta vanhustenhuollon tason kohentamiseen sekä vanhustenhoitolain säätämistä pikaisesti.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää myös mittavaa sadan miljoonan panostusta terveyspalveluiden tason kohentamiseen. Terveyskeskusten henkilöstöresurssit ovat polkonneet paikallaan, vaikka työ määrä on lisääntynyt. Täyttämättömien terveyskeskusvirkojen määrä on kasvanut, vaikka työikäisiä lääkäreitä on enemmän kuin koskaan.

Terveydenhuolto on nähtävä erityisesti laman edessä taloudellisesti kannattavana investointina kansalaisten terveyteen, työkykyyn ja sitä kautta talouskasvuun. Samalla kansalaisten oikeudet takaavaa terveydenhuollon lainsäädäntöä tulee parantaa palvelut paremmin turvaavaksi. Eduskuntaryhmä esittää omaishoitajien määrän lisäämistä sekä omaishoitajien tukipalvelujen laajentamista. KD:n tavoitteena on säätää mahdollisimman pian omaishoidon tuki kattavaksi oikeudeksi tilanteissa, joissa potilas ilman omaishoittoa joutuisi laitoshoidon. Merkittävä

osa omaishoitajista jää nykyisin kokonaan tuen ulkopuolelle varojen puutteen vuoksi. Myös veteraanien kuntoutukseen on varattava riittävät määrärahat.

Kristillisdemokraatit panostavat ennaltaehkäisevään perhetyöhön, lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon sekä perhehoitajien etuuskien parantamiseen. Tämän taantuman aikana on huolehdittava siitä, että lapset ja nuoret, jotka eivät saa riittävää tukea lähiyhteisöltään saavat sitä yhteiskunnalta. Lisäpanostusta tarvitaan myös päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen.

Pienet perusopetuksen ryhmät tuottavat hyviä oppimistuloksia ja lisäävät sekä lasten että opetushenkilöstön hyvinvointia. KD:n tavoitteena on säätää mahdollisimman pian opetusryhmien enimmäiskoosta lailla. Perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen välinen nivelvaihe sisältää erityisen suuren vaaraan koulupudokkuuden ja syrjäytymisen syntyyn.

Kristillisdemokraatit korostavat opinto-ohjauksen merkitystä taloudellisen taantuman lisättyä nuorisotyöttömyyttä huolestuttavasti. Sekä perusasteen että toisen asteen oppilaitoksissa tulee huolehtia riittävästä opinto-ohjauksen resursseista, jotta erityisesti nivelvaiheisiin ja uravalintoihin saadaan riittävästi tukea ja syrjäytyminen vähenemään. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitääkin tärkeänä sitä, että aktiivisen työvoimapolitiikan määrärahasossa otetaan huomioon työttömyyden kehitys ja lisämäärärahat kohdennetaan nuoriin, vastavalmistuneisiin ja juuri työttömiksi jääneisiin, jotta ehkäistään valumaa pitkäaikaistyöttömyyteen.

Sivistysvaliokunta mainitsee lausunnossaan, miten vuonna 2008 tehdyssä selvityksessä laskettiin työpajojen asiakkaina Suomessa olleen lähes 15 000 eri-ikäistä valmentautujaa. Nuorisotyöttömyyden kasvaessa työpajoissa valmentautuvien määrän ennakoitaan kasvavan edelleen. Siksi valiokunta esittää lisäystä työpajatoiminnan vahvistamiseen ja laajentamiseen.

Pienyrittäjyyden edistämiseksi kristillisdemokraatit esittävät lisäystä starttirahoihin. Työtömän kynnystä työn vastaanottamiseen tulee madaltaa. Soviteltuun päivärahaan tulee määri-

tellä 200 euron suojaosuus, jota pienemmät kuu-kausitulot eivät leikkaa työttömyyspäivärahaa. Kristillisdemokraatit lisäävät vaikeasti työllistyvien erityistoimiin 25 miljoonaa euroa sekä korkean työttömyyden alueiden erityistukeen 25 miljoonaa euroa kohdennettavaksi erityisesti metsäteollisuuden alasajosta kärsiville alueille.

Panostuksia on lisättävä myös mm. maataloustutkimukseen ja -neuvontaan sekä energianeuvontaan ja bioenergian käytön edistämiseen. Nämä toimet parantavat maaseudun työllisyyttä ja elinvoimaisuutta sekä huoltovarmuutta. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä lähiruoan käyttöä ja toivookin panostusta lähiruokaviestin eteenpäin viemiseksi. Ympäristövaliokunnan lausunnossa huomioidaan se, että ympäristöministeriölle kuuluvissa tehtävissä toiminnallista rahoitusta on hyvin vähän ja että pääosa menoista aiheutuu henkilöstön palkkausmenoista. Kuitenkin ympäristöhallinnon tehtävät laajenevat jatkuvasti erityisesti EU-lainsäädäntöön pohjautuvilla monenlaisilla seuranta- ja raportointivelvoitteilla. Valiokunnan mukaan hallinnonalan supistuva rahoitus on epäsuhteessa laajeneviin velvoitteisiin nähden.

Tuomioistuimet tarvitsevat edelleen lisäresursseja jutturuuhkien purkamiseen. Erityisesti velkomusasiat ovat taantuman vuoksi merkittävästi lisääntyneet.

Puolustusvaliokunta toteaa talousarviosta antamassaan lausunnossa, että kaikilla kolmella puolustushaaralla on saadun selvityksen mukaan merkittävä varaosavaje. Nykyinen varaosavaje voidaan vielä täyttää, mutta sodan aikana varaosavajetta ei saataisi pienennettyä. Tämä tulisi ottaa huomioon talousarviossa.

Terveystieteiden, vanhustenhuollon ja opetuksen määrärahalisäykset keventävät kuntatalouden ahdinkoa. Kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin tarvitaan kuitenkin lisäystä.

Maanteitä ja rautateitä ei saa päästää rapautumaan. Kristillisdemokraatit lisäävät valtion panostuksia liikenneväylien ylläpitoon ja parantamiseen kohdentaen lisäresurssit tasapuolisesti maan eri osiin valtateistä yksityisteihin asti. Liikenneturvallisuushankkeita tulee painottaa. Maantie- ja rautatieverkon hyvä kunto on sijoit-

tus turvallisuuteen, työllisyyteen ja tasapainoiseen aluekehitykseen. Tarkastusvaliokunta on todennut lausunnossaan, että perusradanpidon osalta vakiintuneeksi tavaksi on muodostunut korjausinvestointeja koskevien määrärahojen niukkuus ja varsinaiseen talousarvioon sisältyvien määrärahojen säännönmukainen alimitoitaminen. Niinpä määrärahojen tarve tulisi jatkossa arvioida totuudenmukaisemmin, määrärahoja tulisi lisätä jo varsinaiseen talousarvioon. Liikenne- ja viestintävaliokunta taas toteaa perusväylänpidon rahoituksen jälkeenjääneisyyden eikä näe, että talousarvion nykyiset linjaukset toisivat tähän asiaan korjausta.

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä sitä, että tavoiteltu kehitysyhteistyömäärärahojen

0,51 prosenttia bktl-osuudesta vuoteen 2010 mennessä saataisiin toteutettua. Kristillisdemokraatit esittävät kehitysyhteistyömäärärahojen lisäämistä 20 miljoonalla eurolla kantaakseen globaalia vastuuta taantumassakin.

Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettiin sisältyi esitys, että arvonnalisäveromuutokset olisi tehty kerralla 1.7.2010 alkaen, jolloin sekä kaupan että ravintoloiden ruoan alv olisi laskenut 13 prosenttiin. Tämä ruoan alv:n alennuksen voimaantulon ajoittuminen johtaa siihen, että vaihtoehtobudjettimme tulopuolelta häviää 275 000 000 euroa. Näin ollen vaihtoehtobudjettimme on 280 200 000 euroa alijäämäinen.

KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2010 numeroina

TULOT

Pörssivero	+170 000 000
Lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittovero	+75 000 000
Rasvavero	+100 000 000
Muovipakkausvero	+15 000 000
Makeisveron ja virvoitusjuomaveron korotus 1.1.2010 alkaen	+55 000 000
Tupakan yksikköveron korotus (20 euroa/1 000 kappaletta)	+15 000 000
Velanotto	+284 500 000
Kaikki tulot yhteensä	+714 500 000

MENOT

VEROTUS

Carry back -järjestelmän käyttöönotto	-40 000 000
Sähköveron palautus teollisuudelle	-65 000 000
Omaishoitajien verotuksen korjaaminen	-20 000 000
Lapsen huoltajalle ansiotulovähennys	-170 000 000
Kotitalousvähennys asunto-osakeyhtiöiden korjauksiin	-10 000 000
Yhteensä	-305 000 000

TERVEYDENHUOLTO, VANHUSTENHOITO JA PERHEET

Vanhustenhuollon tason parantaminen	-100 000 000
-------------------------------------	--------------

Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa

KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2010 numeroina	Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa
Terveysthuollon tason parantaminen	-100 000 000
Omaishoidon ja tukipalvelujen laajentaminen	-40 000 000
Lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon	-4 000 000
Veteraanien kuntoutus ja veteraanilisä	-4 000 000
Ruotsissa asuvien sotainvalidien kotipalvelujen järjestäminen	-200 000
Kristillistä päihdetyötä tekevien järjestöjen tukeminen	-800 000
Ennaltaehkäisevä perhetyö	-2 000 000
Perhehoitajien etuuksien parantaminen	-2 000 000
Yhteensä	-252 000 000
KOULUTUS JA KULTTUURI	
Perus- ja toisen asteen opetuksen opinto-ohjaus	-10 000 000
Perusopetuksen ryhmäkokojen pienentäminen	-9 000 000
Erityisopetuksen lisääntyneet tarpeet	-5 000 000
Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	-100 000
Kristillisten lehtien tukeminen	-100 000
Yhteensä	-24 200 000
TYÖLLISYYS JA YRITTÄJYYS	
Työttömän sovitellun päivärahan 200 euron vapaa ansio-osuus	-10 000 000
Yrittäjien starttirahan lisääminen	-3 000 000
Vaikeasti työllistettävien erityistoimet	-25 000 000
Korkean työttömyyden alueiden erityistuki	-25 000 000
Avustus Yrityskummit ry:n toimintaan	-300 000
Yhteensä	-63 300 000

KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2010 numeroina	Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa
KUNNAT	
Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus	-5 000 000
Yhteensä	-5 000 000
LIIKENNE, YMPÄRISTÖ JA MAATALOUS	
Perustienpito	-10 000 000
Perusradanpito	-30 000 000
Yksityisteiden valtionavustukset	-4 000 000
Maatalous ja maaseutu	-5 000 000
Energianeuvonta ja bioenergian edistäminen	-5 000 000
Haja-asutusalueiden vesihuolto	-1 000 000
Yhteensä	-35 000 000
TULLI	
Tullipalveluiden turvaamiseen	-4 000 000
Yhteensä	-4 000 000
OIKEUSLAITOS	
Tuomioistuinten jutturuuhkan selvittämiseen	-1 000 000
Yhteensä	-1 000 000
KEHITYSYHTEISTYÖ	
Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö	-20 000 000
Yhteensä	-20 000 000
Kaikki menot yhteensä	-714 500 000

Ehdotan hyväksyttäväksi seuraavan epäluottamuslauseen:

Vastalauseen epäluottamuslause-ehdotus

Eduskunta toteaa, että pääministeri Vanhasen hallitus jatkaa sellaista vero- ja sosiaalipolitiikkaa, joka syventää entisestään eri väestöryhmien välisiä eroja. Hallituksen harjoittama veropolitiikka jättää apua vaille monet apua tarvitsevat, jotka

ovat erityisen vaikeassa asemassa talouskriisin ollessa käynnissä. Erityisesti köyhien lapsiperheiden aseman parantamisen sekä kuntatalouden vahvistamisen on oltava tärkeysjärjestyksen kärkipäässä niin, että tärkeät peruspalvelut voidaan turvata. Tämän perusteella eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

*Yksityiskohtaiset perustelut***MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö***66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)*

Suomen edellinen hallitus oli sitoutunut hallitusohjelmassaan ja vuonna 2004 hyväksymässään kehityspoliittisessa ohjelmassa mahdollistamaan Suomen kehitysyhteistyövarojen nousun YK:n suosittamalle 0,7 prosentin bktl-tasolle. Vielä edellisen hallituksen ohjelmassa todettiin tavoitteena olleen kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattaminen tavoitetasolle vuoteen 2010 mennessä yleinen talouskehitys huomioon ottaen. Määräaika siirrettiin vuoteen 2015. Muista Pohjoismaista Norja, Tanska ja Ruotsi ovat jo vuosia sitten saavuttaneet 0,7 prosentin tavoitteen ja ovat sen jopa ylittäneet.

Hallitus esittää kehitysyhteistyöhön talousarvioesityksessään määrärahaa, joka arvioidaan olevan 0,55 prosenttia bruttokansantulosta.

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä, että kehitysyhteistyömäärärahoja lisätään siten, että YK:n suositukset voidaan saavuttaa mahdollisimman pian. Lisäystä esitetään nimenomaan kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyömäärärahoihin. Tämä talousarvioaloite on osa vaihtoehtobudjettiamme, johon liittyvässä lakialoitteessa esitetään myös kehitysapulahjoitusten verovähennysoikeutta kansalaisaktiivisuuden lisäämiseksi.

Maailman kuudesta miljardista ihmisestä joka viides elää äärimmäisessä köyhyydessä eli alle yhdellä dollarilla päivässä. YK:n yleiskokous määrittä yhteisten kehityspäämäärien keskeisimmäksi tavoitteeksi äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistamisen maailmasta. Pyrkimyksenä on

puolittaa äärimmäisessä köyhyydessä elävien osuus vuoteen 2015 mennessä. Köyhien määrä on kasvanut tilastollisesti 400 miljoonalla, kun Maailmanpankki syyskuussa 2008 nosti köyhyysrajan 1,25 dollariin päivässä.

Tutkimusten mukaan kansalaisten enemmistö on valmis kantamaan nykyistä suurempaa vastuuta maailman köyhistä. Kehitysyhteistyöllä voidaan merkittävästi parantaa juuri köyhimpien maiden sekä heikoimmassa asemassa olevien — lasten ja naisten — tilannetta. Maailmanlaajuisen hädän lievittämiseksi tulee kehitysyhteistyön voimavaroja tavoitteellisesti nostaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 712/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Tuomioistuimet ja oikeusapu***03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Suomi on vuoden 2000 jälkeen saanut useita ihmisoikeustuomioistuimen langettavia tuomioita sillä perusteella, ettei oikeudenkäynti ole tapahtunut ihmisoikeussopimuksen edellyttämän kohtuullisen ajan kuluessa. Sekä rikosasioissa että päätettäessä yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista edellytetään oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, johon kuuluu muun muassa käsittelyn joutuisuus. Suomen tuomioistuimissa on tällä hetkellä hyvin koulutettuja ja asiansa osaavia ihmisiä. Tämä ei kuitenkaan yksin riitä kansalaisten oikeusturvan toteutumiseen, sillä oikeuslaitos joutuu painimaan yhä monimutkaisempien ja pidempään kestävien juttujen kanssa.

Käräjäoikeuksissa etenkin riidattomat velkomusasiat työllistävät aiempaa enemmän. Perin-

tätoimistolle tulevat yli 200 euron oikeudenkäyntikulut kannustavat perintätoimistoja viemään hyvin pienetkin perittävät summat käräjäoikeuteen, ja perittävät oikeudenkäyntikulut ovat käytännössä johtaneet käräjäoikeuksien ruuhkautumiseen. Käräjäoikeuksiin saapuneiden rikos- ja siviiliasioiden määrä kasvoi viime vuonna yhteensä lähes 13 prosenttia. Jotta kansalaisten luottamus oikeuslaitosta kohtaan säilyisi, on tärkeää varata riittävästi varoja sen toimintaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 819/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa tuomioistuinten toiminnan tehostamiseen.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

02. (28.10.02 ja 70) Tullilaitoksen toimintameno (siirtomääräraha 2 v)

Talousarviossa on asetettu tullilaitokselle kehittämisen tavoitteeksi mitoittaa henkilöstöresurssinsa oikein palvelujen kysynnän ja valvonnallisen tarpeen mukaisesti. Tullivirkamiesliiton vetoomuksessa kuitenkin sanotaan, että esitetty 161,9 miljoonan euron määräraha on täysin riittämätön. Näin henkilöstöresurssien oikeasta mitoittamisesta tulee mahdotonta. Palkkakustannusten vajeeksi vuodelle 2010 on laskettu noin 4—5 miljoonaa euroa.

Tullin tehokas toiminta hyödyttää suomalaisia yrityksiä, ja se on yksi syy, miksi tullilaitokselle annettavaa määrärahaa tulisi lisätä nykyisestä. Esimerkiksi Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan alueen teollisuusyritykset ovat merkittäviä Venäjän-viejiä, ja ne tarvitsevat erityisesti nopeita ja sujuvia vienti- ja TIR-passituspalveluja.

Tämän lisäksi tulee huomioida, että rahoituskriisistä selviämiseksi Tullihallituksen toiminta- ja resurssikartoitustyöryhmä on esittänyt tullitoiminnan lopettamista vuosien 2010—2011 aikana mm. Lahdessa. Samalla kuitenkin mainitaan, että Lahden tullin rikostorjunta on keskitynyt vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa, ja saavuttanut erinomaisia tuloksia yhteistyössä poliisin kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 28.10.02 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa tullipalveluiden turvaamiseksi.

90. (28.90, 29.10, osa, 29.80, osa ja 33.60, osa) Kuntien tukeminen

30. (28.90.30, 28.90.32, 29.10.30, osa, 29.80.30, osa, 29.80.33, osa ja 33.60.30) Valtionosuuskunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arvio-määräraha)

Lapsiperheille suunnattua ennalta ehkäisevää kotipalvelua vähennettiin kunnissa voimakkaasti viime vuosikymmenellä. Määrä on laskenut kolmasosaan reilun kymmenen vuoden aikana ja on tästä edelleen hieman laskenut, vaikka laskuvauhti onkin pysähtynyt.

Lapsiperheiden kotipalvelussa kodinhoitaja tukee ja ohjaa vanhempia ja perhettä kotona arjen toiminnoissa, lastenhoidossa, ruoanlaitossa ja laskujen hoitamisessa. Monissa perheissä ei ole enää isovanhempia tai muita sukulaisia auttamassa tilanteissa, joissa kotiapua tarvitaan. Perheillä ei ole myöskään sitä samaa tukiverkosta, joka sillä on aiemmin ollut sukulaisten kesellä. Siksi kotipalvelu toimii ennalta ehkäisevänä järjestelmänä perheille, joilla ei vielä ole suuria ongelmia.

Lastensuojelun puolella ongelmat koko ajan lisääntyvät ja vaikeutuvat, ja lastensuojeluasian tuntijoiden mukaan lapsiperheiden hätään usein puututaan vasta sitten, kun ongelmat ovat jo vaikeutuneet ja monimutkaistuneet. Vuosien ajan lastensuojelun työntekijät ovat viestittäneet tarpeesta aloittaa ennalta ehkäiseviä toimia lapsi-

perheille, jotta lastensuojelullisiin toimenpiteisiin ei tarvitsisi turvautua. Näin estettäisiin monien inhimillisten tragedioiden synty.

Samaa ehdotetaan myös Kansallisessa sosiaalialan kehittämisprojektissa, jossa ehdotetaan sosiaalipalveluiden valikkoon lisättäväksi lapsiperheille suunnattu ennalta ehkäisevä, varhaisen puuttumisen ja tuen mahdollistava kotipalvelu. Nykyisen talousarvioesityksen puitteissa tämä ei toteudu, vaan tarvitaan lisärahoitusta, jolla ennalta ehkäisevä kotipalvelu voidaan järjestää sitä tarvitseville.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 713/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa lapsiperheiden ennalta ehkäisevään kotipalveluun.

Kunnallisessa vanhusten laitoshuollossa henkilöstön lukumäärä on vähentynyt viimeisten viidentoista vuoden aikana. Samalla hoidettavien vanhusten kunto on heikentynyt. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi laatusuosituksen vanhustenhuoltoon vuonna 2001. Tuolloin tehdyn arvion mukaan vanhustenhuollon kuntoon saattaminen vaatii 4 000 työntekijän palkkaamista.

Suomen vanhustenhuollossa sinnitellään puolella Ruotsin henkilökunnasta. Vanhusten laitoshoidon laatusuosituksen tavoitetaso on 0,8 hoitajaa vanhusta kohden, mistä jäädyään pahimmillaan käytännössä puoleen. Hoitajien puutetta korvataan tutkijoiden arvion mukaan lääkkeillä. Masennus- ja rauhoittavia lääkkeitä määrätään jopa 98 prosentille vanhuksista, kolme kertaa muita Pohjoismaita enemmän.

Henkilöstön alimiehitys heikentää hoidon tasoa ja koettelee hoitajien jaksamista. Työterveyslaitoksen kesällä julkistetun tutkimuksen mukaan kunta-alan sairauspoissaolot kääntyivät toissa vuonna selvään nousuun ja nousu jatkuu edelleen. Nousu on ollut erityisen jyrkkä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden kohdalla. Tämän vuosikymmenen alkupuolen aikana on menetetty sairauspoissaoloina jo 24 000 työvuotta sairastamisiin. Vanhusten ihmisarvoinen ja yksi-

löä kunnioittava hoiva on yhteisömme sivistyksen mittari.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 890/2009 vp viitaten ehdotan,

*että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa vanhus-
tenhuollon palvelujen parantamiseen.*

Hallituksen budjettiesitys jättää väistämättä kuntapalvelut kurjistumaan. Hyvinvointipalveluiden laiminlyönti nyt tuottaa surullisen laskun tulevaisuudessa, mitataanpa sitä inhimillisellä kärsimyksellä tai rahalla. Perusterveydenhuolto kärsi resurssipulasta jo ennen finanssikriisiä. Hallituksen valitsema linja on erityisen käsittämätön, kun tiedossa on esimerkiksi sikainfluenssan aiheuttamat kustannukset, jotka lankeavat valtaosin kuntien hoidettaviksi.

Taloudellisen taantuman aiheuttamat kipeimmät ja kohtalokkaimmat seuraukset kohdistuvat kuntien järjestämiin palveluihin. Kuntien menojen hallitsematon kasvu johtuu pitkälti siitä, että peruspalvelujen muodostama pohja vuotaa. Jos perusterveydenhuolto ei toimi, paine kasaantuu kalliiseen erikoissairaanhoidon. Kouluterveydenhuollon puutteet tulevat esiin lisääntyvinä lastenpsykiatrian kuluina, mielenterveyspalveluiden puute näkyy erikoissairaanhoidon psykiatristen osastojen ruuhkautumisena, ja päihdehoidon puute vie potilaita sairaaloihin.

Kansalaisten suuri enemmistö on vakavasti huolissaan julkisen terveydenhuollon ongelmista. Perusterveydenhuolto on maassamme lähes kriisitilassa. Pääsy terveyskeskuslääkäreille on entisestään vaikeutunut ja terveyskeskusten vetovoima vähentynyt. Kuitenkin Vanhasen hallituksen budjettiesitys osoittaa, että hallituspuoleilla ei ole edelleenkään aikeita lunastaa lupauksiaan terveydenhuollon tason kohentamisesta. Perusterveydenhoidon kuntoon saattaminen ei onnistu ilman merkittävää lisäpanostusta terveyskeskusten toimintaan. Kansalaisen oikeudet saada terveydenhuollon palveluja tulee turvata riittävillä resursseilla. Terveyspalvelujen parantamista ei tule nähdä jakopolitiikkana, vaan investointina kansalaisten terveyteen ja

työkykyyn ja siten myös panostuksena talouskasvuun.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 820/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa terveyskeskusten toiminnan tason parantamiseen.

Väestön ikääntymisen aiheuttamaan hoivapalveluiden lisääntyvään kysyntään tulee vastata kehittämällä voimakkaasti omaishoitoa. Omaishoito on taloudellinen tapa tuottaa hyvinvointia kotihoidossa. Omaishoidossa hyödynnetään ihmisen luontaisia, rakkaita lähiverkostoja, mikä jo sinänsä tuo lisäarvoa tuotettuun hoivaan. Kotona tapahtuva hoitotyö on usein inhimillisempää kuin laitoshoido, ja se on usein myös ikääntyneiden tai vaikeavammaisten oma tahto.

Suomessa on arviolta 60 000 omaishoitajaa, jotka ovat lain kriteerien mukaan oikeutettuja saamaan omaishoidon tukea. Kuitenkin heistä vain puolet sitä saa. Omaishoitoa koskevien sosiaalihuoltolain säännösten henki ei näin ollen kunnissa toteudu. Omaishoitoa määrittelevien säännösten mukaan omaishoitoa on tuettava sekä taloudellisesti että palvelujen avulla.

Kunnissa vallitsee nykyisin kirjava käytäntö siitä, kuka on oikeutettu saamaan omaishoidon tukea. Kunnissa ei ole osattu varata riittäviä määrärahoja tähän tarkoitukseen, minkä vuoksi rahat usein loppuvat kesken vuotta eikä uusia sopimuksia voida tehdä. Omaishoidon tuen saaminen on monessa tapauksessa sattumanvaraista, koska sitä ei ole lainsäädännössä määritelty subjektiiviseksi oikeudeksi. Kuntien kiristyneestä taloustilanteesta johtuen monessa kunnassa omaishoitajien sopimuksia on sanottu irti tai kielletty tekemästä uusia sopimuksia. Samoin omaishoidon kriteerejä on kunnissa entisestään kiristetty. Omaishoidon tuen saajien määrää tulee kuitenkin päinvastoin määrätietoisesti kasvattaa, ja mahdollisuus omaishoidon tukeen tulee taata jokaiselle kriteerit täyttävälle henkilölle. Lisäksi vapaapäiviä tulisi olla vähintään yksi

päivä jokaista viikkoa kohti. Näin voidaan paremmin turvata omaishoitajien fyysinen ja henkinen jaksaminen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 780/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa omaishoidon ja tukipalvelujen laajentamiseen.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä ja kuntatalouden ongelmat ovat kasvussa. Erityisesti väestöään menettävät maaseutukunnat ajautuvat hallituksen politiikan takia yhä vakampaan talousahdinkoon, kun verotulot vähenevät ja asukas- ja oppilaskohtaiset valtionosuudet supistuvat. Hallituksen politiikka ajaa kansalaiset asuinpaikan perusteella niin eriarvoiseen asemaan, että kansalaisten perustuslainen tasavertaisuus on vakavasti uhattuna.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 28.90.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Valtiovarainministeriön vuoden 2010 talousarviossa on rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien avustukseen varattu 200 000 euroa. Määrärahaa on tarpeen korottaa 100 000 eurola, jotta voidaan parantaa muun muassa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja omien hautausmaiden ylläpitoa sekä tukea lapsi- ja nuorisotyötä ja musiikkitoimintaa laaja-

alaisemmin. Jo vuonna 2005 opetusministeriön työryhmän selvityksessä ehdotettiin uskonnollisille yhdyskunnille 300 000 euron avustusta, mikä olisi merkinnyt noin 4:ää euroa jäsentä kohden. Valtiontaloutta ajatellen ehdotettu 100 000 euron lisäys avustukseen on mitätön, mutta se toteuttaisi jossain määrin uskonnonvapauslain tärkeitä periaatteita, oikeudenmukaisuutta ja tasapuolisuutta, joita valtion tulee osoittaa suhteessa erilaisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 29.01.51 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille.

10. (29.10, osa) Yleissivistävä koulutus

30. (29.10.30, osa) Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Opetusministeriö jakoi viime keväänä kunnille 16 miljoonaa euroa ryhmäkokojen pienentämiseen. Ryhmäkoot ovat kuitenkin pysyneet ennallaan tai kasvaneet entisestään. Tämän syksyn suurimmat ryhmät ovat useissa suurissa Etelä-Suomen kaupungeissa yli 30 oppilaan kokoisia sekä ala- että yläluokilla. Lukumääräisesti eniten on kuntia, joissa alaluokkien suurimmissa ryhmissä on 25—30 oppilasta ja yläluokkien suurimmissa 20—25 oppilasta. Ryhmäkokojen pienentäminen on välttämätöntä, sillä opetus suunnitelman perusteet lähtevät siitä, että lapsi saa yksilöllistä tarpeittensa mukaista opetusta ja voi edetä oman kehittymisensä mukaan. Lisäksi ryhmäkokojen pienentäminen on tarpeen erityistä tukea tarvitsevien integroimisen ja maahanmuuttajalasten lisääntymisen vuoksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 715/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 9 000 000 euroa perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen.

Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaitten osuus jatkaa yhä kasvuaan. Syksyllä 2007 peruskoululaisista 46 100 oppilasta eli 8 prosenttia oli siirretty erityisopetukseen. Määrä on kasvanut kaksinkertaiseksi kymmenessä vuodessa. Edellisvuodesta erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden määrä kasvoi noin 1 400 oppilaalla, vaikka peruskoululaisten määrä väheni. Lukuvuonna 2007—2008 peruskoulun oppilaista osa-aikaisen erityisopetuksen piirissä oli 78 388 poikaa ja 50 253 tyttöä. Kasvu johtuu paljolti lisääntyneestä herkkyydestä havaita oppilaiden erityisiä tarpeita, mutta myös erilaiset oppimisen haasteet ja luokkatilanteiden moninaisuus ovat lisääntyneet. Tämän vuoksi peruskouluihin tarvitaan lisää resursseja, joilla voidaan tukea lapsia heidän erityistarpeissaan ja siten tasoittaa oppilaiden opiskelupolkua jatko-opintoihin.

Esi- ja perusopetuksen lähtökohtana on taata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet kaikille lapsille ja nuorille. Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007—2012 tavoitteeksi on asetettu perusopetuksen laadun kehittäminen ja siihen liittyvien ryhmäkokojen pienentäminen, tuki- ja erityisopetuksen vahvistaminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. On tärkeää, että kunta järjestää erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille riittävät tukitoimet. Tarvitaan moniammatillista yhteistyötä ja varhaista puuttumista, jotta voidaan tukea lapsen kasvua ja oppimista. Varhaisen tuen menettelytapojen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämiseen tulee varata riittävä rahoitus, jotta hallituksen esittämän uuden perusopetuslain (HE 109/2009 vp) mukaiset tavoitteet voivat toteutua.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 782/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa erityisopetuksen lisääntyneisiin tarpeisiin.

Opintojen ja urasuunnittelun ohjaus on tärkeä keino ehkäistä syrjäytymistä, lyhentää koulutusaikoja, nostaa koulutustasoa ja lisätä yhteiskunnallista tasa-arvoa. Laaja valinnaisuus, nopea

koulutusohjelmien uudistuminen ja opintojen kansainvälistyminen tuovat lisää haasteita opinto-ohjaukselle. Noin viisi prosenttia peruskoulun keväällä päättäneistä nuorista ei ole opiskellessa seuraavana syksynä. Koulutuksen ulkopuolelle jäämiseen vaikuttavat tutkimuksen mukaan epärealistiset hakutoiveet ja toisaalta jo peruskoulu aikana alkanut syrjäytymiskehitys.

Opinto-ohjaus on pakollinen oppiaine peruskoulussa, lukiossa, ammattikouluissa ja ammatikorkeakouluissa. Kuitenkin esimerkiksi lukiolaisista vain joka kolmannella oli viime vuonna pakollisia opinto-ohjauksen kursseja. Opintojen ohjauksen resurssit tulee mitoittaa suositusten mukaan siten, että yhtä päätoimista opinto-ohjaajaa kohti on enintään 250 oppilasta kaikilla kouluasteilla. Siten oppilaat ehtivät saada tarvitsemaansa henkilökohtaista ohjausta, jonka tarve on merkittävästi lisääntynyt. Opinto-ohjaukseen panostaminen säästää tulevaisuuden kustannuksia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 783/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa perus- ja toisen asteen opetuksen opintojen ohjaukseen.

80. (29.80, osa) Taide ja kulttuuri

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen talousarvioesitykseen ei sisälly lainkaan erillistä avustusmäärärahaa kristillisille lehdille. Kulttuurilehtien tukeen on osoitettu käyttösuunnitelmassa 800 000 euroa. Maassamme ilmestyy lukuisia määriä kristillisiä lehtiä, joiden talous on yhtä kireällä kuin muidenkin eikaupallisten lehtien. On perusteltua, että valtio tukee myös kristillisiä lehtiä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 234/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.80.50 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa kristillisten lehtien tukemiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Maaseudun kehitysnäkymät ovat heikentyneet jatkuvasti. Ensi vuoden talousarvioehdotuksessa valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen ei ole tarpeeseen nähden riittävä. Erityisesti energiahankkeet ja luonnonvarojen käytön edistäminen edellyttävät panostuksia. Määrärahaa on syytä kasvattaa, jotta maaseudun kehityksen suuntaa voidaan kääntää.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 236/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.10.50 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa valtionapuun maaseudun kehittämiseen.

Maaseudun elinkeinoneuvonnan tarpeet kasvavat, kun EU:n maatalouspolitiikka monimutkaistuu ja vaikeutuu. Myös eräiden tuotantosuuntien, mm. maidontuotannon, vaikeudet aiheuttavat uusia ongelmia. Maaseutuyritysten kilpailukyky ja kehittäminen, ympäristökyvykset ja vuorovaikutus maaseudun ja taajamien välillä ovat tärkeitä. Niihin tarvitaan tukea ja vahvaa panostusta. Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen politiikka ei sisällä maaseudun osalta riittäviä kehityspanoksia. Tämä näkyy myös siinä, että maaseutuelinkeinojen neuvontaan tarkoitettu määräraha ei ole riittävän suuri.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 235/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.10.50 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa valtionapuun maaseudun elinkeinoneuvontaan.

50. Vesitalous

20. *Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)*

Maaseudun vesihuollon kehittäminen on tarpeen, koska monilla alueilla on ongelmia puhtaan veden saannissa. Samalla kun runkovesijohtoja rakennetaan, voidaan toteuttaa myös välttämättömiä jätevesihuoltohankkeita. Kiireellisiä tarpeita on runsaasti, mutta määräraha niiden toteuttamiseen riittämätön. Jätevesiä koskevan direktiivin määräaika on umpeutumassa vuoden 2013 loppuun mennessä, tästä syystä panostukset haja-asutusalueiden vesihuoltoon alkavat olla kiireellisiä.

Haja-asutusalueiden vesihuollon parantaminen tukee merkittäväällä tavalla myös ympäristönsuojellisia tavoitteita. Esimerkiksi Itämeren kuormituksen vähenemiseksi on tärkeää, että haja-asutusalueiden vesi- ja viemärihuolto saadaan kuntoon.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 788/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.50.20 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa haja-asutusalueiden vesihuoltoon.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. (31.10.21, 22 ja 23) *Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)*

Ratojen huonokuntoisuuden takia kuljetusten turvallisuusriskit kasvavat ja aikataulujen noudattaminen vaikeutuu. Liikennerajoitukset aiheuttavat rautatiejärjestelmän sidonnaisuuksien takia ongelmia koko päärataverkolle. Nämä ongelmat puolestaan heikentävät rautateiden asiakaspalvelua ja kilpailukykyä.

Rataverkon kehittämisen rinnalla on huolehdittava siitä, että rataverkko pidetään jatkossakin koko maan kattavana. Ratojen kunnossapitoon ja korjausinvestointeihin on suunnattava budjettivaroja niin, että Ratahallintokeskuksella on mahdollisuus pitää suunnitelmallisesti liikennöitävässä kunnossa pääratojen lisäksi myös ns. vähäliikenteiset radat.

Tavaraliikenteen osalta ratojen huonokuntoisuudesta johtuvat painorajoitukset vaikeuttavat merkittäväällä tavalla esimerkiksi puutavaraliikenteen kuljetuksia. Tämä vaikuttaa suoraan näitä kuljetuksia käyttävien yritysten toimintaedellytyksiin. Vaunukuormien kasvattaminen vastaavasti lisäisi rautatiekuljetusten kilpailukykyä. Rataverkon huono kunto johtaa vähitellen siihen, että yhä enemmän teollisuuden kuljetuksia ja myös matkustajaliikennettä siirtyy jo ennestään suuresti rasi- ja maanteille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 419/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen.

Maanteiden kunnossapitoon ja perusparantamiseen on hallituksen talousarvioehdotuksessa varattu määräraha, joka on pienempi kuin mitä se oli kulvana vuonna puuhuollon ja muiden kertaluonteisten toimenpiteiden sekä lisätalousarvion elvytystoimien johdosta. Perusväylänpidon rahoitus on ollut jo pitkään alempi kuin mitä esimerkiksi väylävirastot ovat perustellusti esittäneet tarvittavan. Alemmanasteisen tiestön hoito ja kunnossapito kärsivät. Kustannustason nousu aiheuttaa lisäongelmia. Alempi tiestö on tärkeä osa tieverkkoa. Se palvelee sekä suurta osaa kansasta että elinkeinoelämää. Liikenneturvallisuus vaarantuu yhä enemmän heikon tiestön takia. Perustienpidon määrärahaa tulee lisätä 10 000 000 euroa. Tällä lisäyksellä tiestön kohtuullista kunnossapitoa voidaan turvata, mutta tarpeelliseen perusparantamiseen se ei riitä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 716/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa perustienpitoon.

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Metsäauto- ja muut paikallistiet ovat metsätalouden verisuonisto. Ne palvelevat myös matkailun ja maatalouselinkeinon tarpeita. Valtio tuki yksityisteiden ylläpitoa vielä 1990-luvun alkupuolella 34 miljoonan euron määrärahalla, mutta lamavuosina avustukset alenivat niin, että vuonna 2000 valtion osuus oli 8,4 miljoonaa euroa.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2010 määrärahaksi esitetään 23 miljoonaa euroa. Puuhuollon turvaamiseksi ja maatalouden muiden kuljetusten varmistamiseksi tulee yksityisten teiden valtionapua lisätä vielä neljällä miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 717/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa yksityisten teiden valtionavun lisäämiseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HAL- LINNONALA

20. Innovaatiopolitiikka ja yritysten kansainvälistyminen

41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Suomen Yrityskummit ry:n tarkoituksena on tarjota yrittäjälle tai yrittäjäksi aikovalle keskustelukumppani ideoiden kehittämisessä. Yrityskummi tarkastelee asioita ulkopuolelta ja pystyy tällä

tavalla tarjoamaan yrittäjälle ratkaisuja ja ideoita, jotka auttavat yritystä eteenpäin. Suomen Yrityskummit ry:n verkostossa on yli 700 yrityskummiä. Yrityskummit ovat entisiä ja nykyisiä yrittäjiä, yritysjohtajia ja elinkeinoelämän asiantuntijoita, jotka käyttävät aikaansa ja osaamistaan yritysten ja kuntien elinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Yrityskummitoiminta on yrittäjille maksutonta. Toiminnan tukijoilta eli kunnilta, järjestöiltä, seudullisilta elinkeinoyhtiöiltä, yhdistyksiltä ja yrityksiltä yrityskummi saa rahat matkakuluhinsa, mikä on yrityskummin ainoa työstään saama korvaus. Yrityskummien toiminnan motiivi on nähdä toisen yrittäjän onnistuminen. Kokemukset yrityskummien käytöstä ovat olleet positiivisia, ja erityisesti nykyisessä taloustilanteessa tarve tämäntyyppisille mentoreille kasvaa jatkuvasti. Jotta Suomen Yrityskummit ry voisi jatkossakin toimia ja laajentaa toimintaansa, valtion tulisi tukea yhdistystä 300 000 eurolla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 196/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.20.41 otetaan lisäyksenä 300 000 euroa Suomen Yrityskummit ry:n toiminnan tukemiseen.

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Starttirahan toimivuudesta on saatu myönteisiä kokemuksia. Työministeriön selvitysten perusteella starttiraha on osoittautunut tehokkaaksi työllisyyttä edistäväksi toimenpiteeksi, jonka laajempi käyttö kannattaa vakinaistaa. Ensi vuonna on tulossa pysyväksi käytännöksi starttirahan myöntäminen työttömien lisäksi myös opiskelusta, kotityöstä tai ansiotyöstä yrittäjiksi siirtyville. Starttiraha madaltaa yrittäjäksi lähtemisen kynnystä ja turvaa yrittäjän elannon yrityksen alkuvaiheessa.

Starttirahan riittävytydessä on ollut tänäkin vuonna alueellisia eroja. On huolehdittava siitä, että starttirahaa varten tarkoitettua määrärahaa

varataan budjettiin niin paljon, ettei sen loppuminen ole esteenä toimivan liikeidean toteuttamiselle. Starttirahan myöntämisen tulee tapahtua myös yhtenäisin perustein kaikille siihen oikeutetuille. Työllisyysmäärärahojen käyttösuunnitelma ei ole tältä osin sitova, vaan työllisyysmäärärahoja voidaan tarvittaessa käyttää starttirahoihin enemmänkin. Kohdentamalla momentille lisärahoitusta varmistetaan riittävän määrän ohjautuminen starttirahoitukseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 719/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa starttirahaan.

Hallitusohjelman linjauksen mukaan työllisyysmäärärahoja kohdennetaan yritysten kanssa toteutettavaan työvoimakoulutukseen sekä yrityksissä tapahtuvaan tukityöllistämiseen. Työllistämismäärärahojen painopiste siirretään avoimille työmarkkinoille yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön. On kuitenkin lyhytnäköistä samaan aikaan ajaa alas toimiva kolmannen sektorin työllistämistoiminta.

Monet yhteisöt järjestävät kolmannen sektorin työtä vaikeasti työllistettäville erittäin ansiokkaasti. Hallituksen suunnan muutos merkitsee näiden yhteisöjen toiminnalle suuria vaikeuksia. Kansalaisjärjestöt ja sosiaaliset yritykset tekevät arvokasta työtä auttamalla vaikeimmin työllistyviä. Valtiolle koituvat tukikustannukset ovat olleet pienet verrattuna siihen, että nämä henkilöt olisivat jääneet pitkäaikaistyöttömyyden kierteeseen ja kuntien sosiaalitoimistojen asiakkaisiksi.

Vaikeasti työllistettävien työllistämistoiminta eri yhteisöissä ei ole "tempputyöllistämistä". Päinvastoin se on arvokasta toimintaa yksilöiden ja koko yhteiskunnan kannalta, ja sen ajaminen ahtaalle tulee sekä aineellisesti että henkisesti erittäin kalliiksi niin näille työttömille kuin koko yhteiskunnalle. Hallituksen tulee kantaa vastuunsa, ja tähän tarkoitukseen tulee osoittaa varat edelleen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 891/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa vaikeasti työllistettävien erityistoimiin.

Uusimman työllisyyskatsauksen mukaan elokuussa oli työttömänä 203 000 ihmistä, mikä oli 52 000 enemmän kuin edellisen vuoden elokuussa. Pohjois-Karjalassa työttömien osuus työvoimasta oli 15,4 prosenttia, Kainuussa 13,6 prosenttia ja Lapissa 13,6 prosenttia.

Työttömyyden alueelliset erot ovat edelleen erittäin suuria, vaikka taloudellisen taantuman aikana erot yleensä tasoittuvat. Nämä eroavuudet tulee ottaa huomioon työvoimamäärärahojen kohdentamisessa. Kun alueelliset erot työttömyydessä kärjistyvät, muuttoliike korkean työttömyyden alueilta voimistuu ja heikentää edelleen alueiden kehittymismahdollisuuksia. Tämän kehityksen pysäyttämiseksi tarvitaan nyt aktiivista korkean työttömyyden alueiden työvoimapolitiikkaa. Erityisen huolestuttavaa on kehitys metsäteollisuuden alasajosta kärsivillä alueilla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 422/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa korkean työttömyyden alueiden erityistukeen.

60. Energiapolitiikka

20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 3 v)

Monet kansalaiset joutuvat pohtimaan kotiensa lämmitys- ja muita energiaratkaisujen muutoksia. Tehtävä on vaikea ja monimutkainen. Kansantaloudellisesti on perusteltua, että ratkaisut olisivat teknistaloudellisesti mahdollisimman järkeviä. Kotitalousvähennys kotien energiaratkaisuihin ei johda parhaisiin ratkaisuihin ilman

asiantuntija-apua. Siksi tarvitaan lisää energia-neuvontaa.

Energianeuvontaverkoston tehtävänä olisi ilmastomuutoksen hillitsemiseen liittyvä neuvonta. Verkoston antama neuvonta palvelisi kansallista ilmasto- ja energiastrategiaa jalkauttaen sen tavoitteet koko yhteiskuntaan.

Ilmastokysymyksen lukuisten haasteiden ratkaisuun tarvitaan puolueetonta asiantuntijatiemaa. Vaihtoehtoja ilmastopäästöjen vähentämiseksi on suuri määrä. Näistä tulisi löytää jokaiselle sopivin toteutustapa niin teknisesti kuin taloudellisestikin. Pelkästään kaupallisin ja toimialajärjestöjen voimin tai sähköisen tiedonvälityksen, kuten nettisivujen tai tv-kampanjoiden, keinoin tämä ei ole mahdollista. Energianeuvontaverkosto vaatisi 10–12 uuden alueellisen tai paikallisen neuvontapisteen perustamista. Nykyiset kahdeksan kunnallista ja maakunnallista energiatoimistoa yhdistettäisiin samaan konseptiin pitkäaikaisella toimeksiannolla. Valtio vastaisi toimistojen toiminnan kustannuksista.

Neuvontapisteen toimisivat tiiviissä yhteistyössä kuntien ja yritysten sekä paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Näin taattaisiin tiedonsaanti myös kuntalaisille. Toiminta voi tukeutua kuntien ohella esimerkiksi teknologiakeskuksiin, oppilaitoksiin tai keskeisiin sidosryhmiin, kuten TE-keskuksiin ja maakuntiin. Verkosto keskittyisi neuvontaan, eikä sillä olisi valvonta-tehtäviä. Tämä aloite on osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 424/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.60.20 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa energia-neuvontaverkoston rahoittamiseen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus ja eräät palvelut

52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arvionmääräraha)

Perhehoito on henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Hoitomuodon tavoitteena on tarjota mahdollisuus perheenomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hoidettavan perusturvallisuutta ja sosiaalista kehitystä. Perhehoitoon sijoitetaan yleensä nuorimmat sijoitusta tarvitsevat, ja monet lapset kasvavat sijaisperheissään vauvasta aikuisiksi asti.

Perhehoitolain mukaisen toimeksiantosopimuksen perusteella kodissaan alle yksivuotiaalle lapselle perhehoitoa antavalle henkilölle tulee antaa oikeus vanhempainpäivärahaan ja alle 3-vuotiaasta sijoitettua lasta hoitavalle perhehoitajalle tulee antaa oikeus kotihoidon tukeen. Aloitteen tavoitteena on lisätä sijaisvanhempana toimimisen kannustavuutta ja vähentää lasten hoitamista laitoksissa. Aloitteen toteuttaminen vähentää yhteiskunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia laitoshuollon vähentyessä.

Sijaisperheistä on pulaa, ja samaan aikaan yhä pienempien lasten tarve pitkäaikaiseen perheenomaiseen hoitoon on kasvanut. Noin kolmannes perhehoitajista jää eläkkeelle seuraavien viiden vuoden aikana. Sijaisperheitä tarvitaan pikaisesti lisää, ja niiden saaminen on mahdollista vain parantamalla vaativaa hoitotyötä tekevien sijaisvanhempien asemaa, arvostusta ja palkkaa.

Lapsella tulee olla oikeus samanlaisiin tukimuotoihin riippumatta siitä, miten hänen biologiset vanhempansa ovat omasta kasvatustehtävästään suoriutuneet. Oikeuksien hoitovapaa- seen ja sen perusteella maksettavaan kotihoidon tukeen tulee määräytyä sille henkilölle, joka tosiasiallisesti hoitaa lasta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 824/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.10.52 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 2 000 000 euroa perhehoitajien etuuksien parantamiseen.

20. Työttömyysturva

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Soviteluun työttömyysetuuteen on oikeus myös työnhakijalla, jonka päivittäistä tai viikoittaista työaika on lyhennetty lomautuksen vuoksi tai jonka työnteko on estynyt toisten työntekijöiden sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa. Edelleen oikeus on myös työnhakijalla, joka on vastaanottanut enintään kaksi viikkoa kestävän kokoaikatyön, sekä työnhakijalla, jolla on tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta tai omasta työstä.

Sovitellun työttömyysetuuden laskentatapa on tiukka, ja pienikin lisätulo johtaa työttömyyspäivärahan pienentymiseen ja sen uudelleen määrittelyyn. Päivärahan määrittely uudelleen tuottaa paljon hallinnollista työtä ja usein myös viivyttää kohtuuttomasti päivärahan maksamista työttömälle. Nykykäytäntö ei ole työntekoon kannustava vaan vaikuttaa siten, ettei työttömän kannata ottaa vastaan lyhytkestoista työtä siitäkään huolimatta, että olisi mahdollisuus sovitelluun päivärahaan. Työttömän työllistymisen kannalta on parempi, että pienenkin työn vastaanottaminen on taloudellisesti kannattavaa.

Työttömän sovitelluun päivärahaan tulee määritellä 200 euron suojaosuus, jota pienempiä kuukausittaisia lisätuloja ei oteta työttömyyspäivärahan laskennassa huomioon. Tämän toimenpiteen kustannukset ovat työttömyysturvajärjestelmässä Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton laskelmien mukaan 20 miljoonaa euroa. Nettokustannukset julkiselle vallalle ovat kuitenkin vain 10 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 825/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.20.51 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa työttömän sovitellun päivärahan suojaosuuteen.

50. Veteraanien tukeminen

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Ruotsissa asuu nykyisin runsaat 250 suomalaista sotainvalidia. Heistä vähintään 20 prosentin haitta-asteen suuruinen sotavamma on noin 120:llä. Toisin kuin Suomessa asuvat kohtaloveljensä he eivät saa tarvitsemiaan koti- ja tukipalveluja valtion korvaamina lukuun ottamatta ateriapalvelua. Sotilasvammalaki ei sinänsä tee eroa sen suhteen, asuuko sotainvalidi Suomessa, Ruotsissa vai jossain muualla. Kuitenkin asetuksesta sotilasvammalain eräiden säännösten soveltamisesta puuttuvat Ruotsissa asuvien sotainvalidien koti- ja tukipalvelujen korvaamista koskevat säännökset. Ruotsissa asuvat sotainvalidit tulisi saattaa tasa-arvoiseen asemaan, sillä useimmat heistä joutuivat lähtemään Suomesta, kun isänmaa ei kyennyt tarjoamaan työtä ja toimeentuloa heille ja heidän perheilleen. Avopalvelujen korvaaminen olisi helposti toteutettavissa siten, että Valtiokonttori korvaisi suoraan sotainvalideille heidän palveluista maksamansa kulut tositteiden perusteella.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 198/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.50.51 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa Ruotsissa asuvien vähintään 20 prosentin sotainvalidien avopalvelujen järjestämiseen.

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Suomi kunnioittaa sotaveteraanejaan. Yksi esimerkki tästä on pysyväksi perinteeksi muodostunut veteraaniviikko. Kunnioitus on tärkeä asia heille, jotka ovat joutuneet tämän maan puolesta

taistelemaan. Pelkkä kunnioitus ei kuitenkaan riitä, ja siksi budjettiin on varattu valtionapua rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan.

Täysin väärään suuntaan ollaan kuitenkin menossa, kun vähennetään sotaveteraanien kuntoutustoimintaan varattuja määrärahoja neljällä miljoonalla eurolla. Jo nyt kesken loppuvien määrärahojen voi olettaa loppuvan tällä keinolla aivan yhtä aikaisin kuin aikaisempinakin vuosina, ellei jopa vieläkin aikaisemmin. Tämä ei ole oikein veteraanejamme kohtaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 427/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.50.56 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa rintamaveteraanien kuntoutukseen.

60. (33.60, osa) Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon resurssit ovat edelleen riittämättömät. Alaikäisten potilaiden määrä psykiatrisessa sairaanhoidossa kaksinkertaistui kymmenessä vuodessa vuoteen 2005 mennessä. Tämänkin jälkeen tarve on pysynyt samalla korkealla tasolla. Samassa ajassa myös syvenevistä ongelmista kertova pakkokeinojen käyttö jopa nelinkertaistui. Masennuksen lisääntyminen nuorten keskuudessa on myös merkittävää, sillä jo joka viides nuori kärsii masennuksen oireista. Vuodesta 2001 voimassa ollut hoitotakuuta ei pystytty täyttämään, vaan hoitojonot ovat edelleen ongelma koko maassa.

Eduskunta kirjasi vuosille 2000—2007 erillisen vuosittaisen määrärahan lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämiseen. Vuoden 2010 budjetista on jälleen jätetty pois tämä määräraha, jonka tarpeellisuus on kiistaton. Lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta säästäminen on kohtalokasta, sen seurauksena entistä useampi alaikäinen jää vaille tarvitsemaansa apua ja ongelmat kumuloituvat.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 714/2009 vp viitaten ehdotan,

että lukuun 33.60 lisätään uusi momentti ja

että momentille osoitetaan 4 000 000 euroa lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon.

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio-määräraha)

Alkoholinkulutuksen kasvu on lisännyt entisestään päihdehoidon tarvetta. Suomalaiset juovat keskimäärin yli kymmenen litraa puhdasta alkoholia vuodessa, alkoholin suurkuluttajia on arvion mukaan jopa 600 000. Alkoholi on myös yleisin työikäisten suomalaisten kuolinsyy. Työssäkäyvistä miehistä yli puolet juo terveytensä kannalta liikaa. 25—34-vuotiaista miehistä liikaa juo peräti 64 prosenttia, samanikäisistä naisistakin melkein kolmannes.

Yhteiskunnan kannattaa panostaa päihdeiden käytön vähentämiseen, koska tähän tarkoitukseen käytetyt varat tulevat moninkertaisesti takaisin. Monet kristilliset järjestöt tekevät alalla tuloksellista lääkkeetöntä päihdetyötä, jolle on kasvava tarve, mutta järjestöjen resurssit eivät riitä vastaamaan kasvaneeseen kysyntään. Kiristyneessä taloustilanteessa kunnat säästävät päihdehoidon paikkojen ostamisesta. Tämä uhkaa lakkauttaa toimivia päihdehoitolaitoksia ja samalla vähentää avun piiriin pääsevien päihdeongelmaisten määrää. Päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen tulee varata tarvetta paremmin vastaava määrä taloudellisia resursseja.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 792/2009 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.90.50 otetaan lisäyksenä 800 000 euroa kristillistä päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

10. Muut verot

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan peruspalvelujen ja heikompi-osaisten eduksi tulevia parannuksia. Ryhmä ehdottaa edelleen pörssissä noteerattujen osakkeiden myyntiin kohdistettavan 0,1 prosentin suuruisen veron käyttöönottoa (LA 104/2008 vp).

Esitämme myös, että luovutusvoitto omaisuudesta, joka perustuu lyhytaikaiseen, alle kuuden kuukauden omistukseen, joutuisi kireämmän verotuksen kohteeksi ja voitto, joka perustuu yli kahdenkymmenen vuoden omistukseen, vastavasti lievemmän verotuksen kohteeksi (LA 79/2009 vp).

Verotuksella voidaan tukea kansalaisten terveellisiä elämäntapavalintoja. Elintarvikkeiden arvonlisäverokannan laskun yhteydessä on oikea aika ohjata suomalaisia veroratkaisuin suosimaan ruokavaliossaan pehmeitä, tyydyttyneitä rasvoja. Verotus tulee toteuttaa siten, että kovia rasvoja sisältävien elintarvikkeiden hinta säilyy suunnilleen nykytasolla terveellisemmän ruoan hinnan laskiessa. Eduskunnan terveyden edistämisen asiantuntijaryhmä on kannattanut kovien rasvojen valmisteveroa. Tanska on ottamassa ensi vuoden alusta käyttöön tyydyttyneitä rasvoja sisältävien ruokien veron. Tyydyttyntä rasvaa sisältävien elintarvikkeiden valmisteveron käyttöönottoa tulee alkaa valmistella (TPA 61/2009 vp).

Muovijätteen määrää ja muovipakkausten aiheuttamaa ympäristökuormitusta tulee vähentää verottamalla muovipusseja ja muita muovia sisältäviä pakkauksia lukuun ottamatta biohajoavia pakkauksia ja kierrätettäviä pulloja. Muovipakkausvero ohjaa kuluttajia tekemään ympäristöystävällisiä valintoja, jotka vähentävät jätteen määrää ja kannustavat valmistajia kehittä-

mään biohajoavia ja kierrätettäviä pakkauksia (TPA 59/2009).

Hallitus on päättänyt antaa keväällä 2010 hallituksen esityksen makeisveron käyttöönotosta ja virvoitusjuomaveron korottamisesta 1.7.2010 alkaen. Tuotoksi hallitus arvioi vuositasolla 100 miljoonaa euroa. Terveyspoliittisista ja valtiontaloudellisista syistä olisi oikein, jos sekä makeisveron käyttöönotto että virvoitusjuomaveron korotus toteutetaan jo 1.1.2010 alkaen. Tämän arvioidaan tuottavan 55 miljoonaa euroa yli sen, mitä hallituksen suunnitelma tuottaisi (TAA 232/2009 vp).

Tupakan hinnan on todettu vaikuttavan erittäin merkittävästi tupakkatuotteiden kulutukseen. Hinnalla on kolme kertaa suurempi vaikutus kulutuksen määrään nuorten kuin vanhempien tupakoitsijoiden kohdalla. Vaikka suomalaisten nuorten tupakointi on vähentynyt, edelleen lähes joka kolmas 18-vuotiaista käyttää päivittäin tupakkatuotteita. Myönteisen kehityksen jatkamiseksi on savukkeiden verotusta perusteltua korottaa niin, että vero tulee olemaan 20 euroa 1 000:ta kappaletta kohti.

Lapsen huoltajan ansiotulovähennys suosii pienituloisia lapsiperheiden tulonsaajia kohdistamalla heille erityisen ylimääräisen ansiotulovähennyksen. Puolisoista vain jompikumpi voisi saada vähennyksen verotuksessaan. Myös yksinhuoltaja saisi saman edun. Aloitteen kustannusvaikutukset vuoden 2010 tasolla ovat noin 170 miljoonaa euroa (LA 95/2008 vp).

Tuloverolakiin sisältyvä kotitalousvähennys ei kohtelee verovelvollisia tasapuolisesti. Lainsäätäjän tahto ei voi olla se, että lähes identtisisä tapauksissa toiset verovelvolliset saavat kotitalousvähennyksen ja toiset jäävät sitä ilman. Konkreettisenä esimerkkinä mainittakoon asunon putkiremontti, jonka työ kustannuksista omakotitalon omistaja on oikeutettu vähennykseen, mutta asunto-osakkaalla ei ole tätä oikeutta. Asiallisia eroja omakotitalon ja asunto-osakeyhtiön putkiremontin välillä ei ole. Epäoikeudenmukaisuus tulisi korjata niin, että asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistö-osakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennyksen samoin edellytyksin kuin omakotitalon

omistajalla on oikeus vastaavaan vähennykseen (LA 77/2009 vp).

Nykyisessä talouskriisissä on tärkeää, että tunnustetaan yritysten arvo paitsi yrityksen omistajille ja sen työntekijöille myös julkiselle sektorille. Koska julkinen sektori saa käyttövaransa yksityiseltä puolelta, yrityksiä pitää tukea erityisesti talouskriisien aikana. Yksi tällainen mahdollisuus on muuttaa lakia niin, että kun ennen vahvistetun tappion saattoi vähentää ainoastaan seuraavien vuosien tuloista, sen voisi nyt vähentää myös edeltävien vuosien tuloista. Sama ajatus on laissa elinkeinotoiminnan ja maatalouden tappiosta. Näillä kahdella lainmuutoksella helpotettaisiin yritysten ja maatalouden alalla toimivien tahojen mahdollisuutta säilyä talousvaikeuksien yli. Sen lisäksi, että kyseisten lakien muuttaminen on yksi hyvä keino helpottaa yritysten ja maataloustoimijoiden selviämistä talouskriisin yli, se on myös valtiolle suhteellisen edullinen ratkaisu. Verrattuna niihin kuluihin, kun yritys ajautuu konkurssiin, tappioiden vähentämisen yksityiskohtien muuttamisesta aiheutuvat kulut ovat huomattavasti alhaisempia (LA 8/2009 vp).

Metsäteollisuuden on voitava parantaa kustannuskilpailukykyään nopeasti. Nopeasti vaihtuvia toimia, joilla päästään lähemmäksi kilpailijamaiden kustannustasoa, ovat teollisuuden sähköveron poisto ja luopuminen ilmoitetuista energiaverojen korotuksista. Kansalliset energiapolitiittiset päätökset heikentävät metsäteollisuuden kilpailukykyä. Nykyinen metsäteollisuuden maksama 65 miljoonan euron sähkövero vastaa kustannuksiltaan yli 1 300 työntekijän vuosiansioita sivukuluineen. Jos esitetyt energiaverojen korotukset toteutetaan, ne muodostaisivat metsäteollisuudessa yhtä suuren kustannuslisän kuin esimerkiksi 6 500 työpaikan työntantajakustannukset. Metsäteollisuus käyttää merkittävästi enemmän kotimaisia tuotantopainoksia kuin muut teollisuudenalat. Jokainen metsäteollisuudesta vähenevä työpaikka aiheuttaa usean työpaikan menetyksen metsäklusterissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Teollisuuden sähköveron poistamiseksi tulee ryhtyä toimenpiteisiin (TPA 60/2009 vp).

Omaishoitajien ja perhepäivähoitajien verotus on kireämpi kuin palkansaajien. Syynä tähän on se, että he eivät saa tehdä yleistä tulonhankkimisvähennystä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että omais- ja perhepäivähoitajat maksavat pienistä tuloistaan 4—5 prosenttiyksikköä enemmän kuin palkansaajat. Kyseessä on selvä epäkohta verotuksessa. Epäkohdan korjaaminen on kuitenkin helppoa. Tulonhankkimisvähennyksen piiriin laskettavia tuloja tulee laajentaa. Kustannus yhteiskunnalle olisi erittäin pieni, mutta lain muuttaminen olisi tärkeä kädenojennus omaishoitajille (LA 78/2009 vp).

Ehdotan hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää toukokuuhun 2010 mennessä mahdollisuudet hyvinvointipalvelujen rahoitus pohjan vahvistamiseksi palauttamalla ns. pörssivero ja lisäämällä lyhytaikaiseen omistamiseen perustuvaa myyntivoiton verotusta.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen lapsen huoltajan ansiotuloverovähennyksestä, jolla tuetaan etenkin pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ottaakseen käyttöön tyydyttynyttä rasvaa sisältävien elintarvikkeiden valmisteveron.

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen lainmuutoksesta niin, että asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistöasakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen samoin edellytyksin kuin ne oikeuttavat vähennykseen omakotitalon omistajalle.

Vastalauseen lausumaehdotus 5

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen tulonhankkimisvähennyksestä niin, että omaishoitajien

jien saama vähennys on samansuuruinen kuin muidenkin tulonsaajien.

Vastalauseen lausumaehdotus 6

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin teollisuuden sähköveron poistamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 7

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen carry back -menetelmän käyttöön otosta.

Vastalauseen lausumaehdotus 8

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin savukkeiden verotuksen korottamiseksi niin, että vero tulisi olemaan 20 euroa 1 000:ta kappaletta kohti.

Vastalauseen lausumaehdotus 9

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen pakkausveron ottamisesta käyttöön.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2010 hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin,

että edellä ehdotetut 9 lausumaa hyväksytään ja

että yleisperustelujen kohdalla ehdotettu epäluottamuslause hyväksytään.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2009

Bjarne Kallis /kd